

Bonyhád Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája

2021-2027

Készítette:
EX ANTE Tanácsadó Iroda Kft.

Megbízó: Bonyhád Város

Dátum: 2022. március 15.

A tanulmány a Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása (TOP Plusz-1.3-1-21) című pályázati felhíváshoz kapcsolódóan került kidolgozásra.

TARTALOM

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	7
1. A PARTNERSÉGI FOLYAMAT ISMERTETÉSE AZ FVS TERVEZÉS IDŐSZAKÁRA VONATKOZÓAN	11
1.1. Partnerek definiálása.....	11
1.2. Partnerségi akciók és azok tartalma	12
1.2.1. Szakértői workshop	12
1.2.2. Lakossági véleményezési szakasz.....	12
1.2.3. Zárórendezvény.....	13
1.3. Partnerségi akciók ütemezése a tervezési folyamatban	13
2. MEGALAPOZÓ MUNKARÉSZ: HELYZETFELTÁRÁS ÉS HELYZETÉRTÉKELÉS	14
2.1. Helyzetfeltárás.....	14
2.1.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok ...	14
2.1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Koncepcióval és a területileg releváns vármegyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata.....	17
2.1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	21
2.1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai	31
2.1.5. A település társadalma.....	38
2.1.5.1. Demográfia, népesség, nemzeti összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség	38
2.1.5.2. A lakosság képzettsége.....	42
2.1.5.3. Foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok.....	43
2.1.5.4. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok.....	46
2.1.5.5. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzeti kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.)	46
2.1.6. A település humán infrastruktúrája.....	48
2.1.6.1. Humán közszolgáltatások	48
2.1.6.2. Esélyegyenlőség biztosítása.....	53
2.1.7. A település gazdasága	53
2.1.7.1. A település gazdasági súlya, szerepköre, a település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői.....	53
2.1.7.2. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése	59
2.1.7.3. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)	60
2.1.7.4. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)	60
2.1.8. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere	61
2.1.8.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program.....	61
2.1.8.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	64
2.1.8.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység	65
2.1.8.4. Foglalkoztatáspolitikai	67
2.1.8.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás	67
2.1.8.6. Intézményfenntartás	68
2.1.8.7. Energiagazdálkodás.....	69

2.1.9.	Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások	70
2.1.10.	Zöldfelületi rendszer vizsgálata	71
2.1.10.1.	A települési zöldfelületi rendszer elemei.....	71
2.1.10.2.	szervezeti-, kondicionáló szempontból lényeges, valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek.....	72
2.1.10.3.	Zöldfelületi ellátottság értékelése.....	73
2.1.9.	Közlekedés	73
2.1.9.1.	Hálózatok és hálózati kapcsolatok	73
2.1.9.2.	Közúti közlekedés	73
2.1.9.3.	Közösségi közlekedés	74
2.1.9.4.	Kerékpáros és gyalogos közlekedés	75
2.1.9.5.	Parkolás	75
2.1.10.	Közművesítés.....	76
2.1.10.1.	Víziközművek.....	76
2.1.10.2.	Energia.....	76
2.1.10.3.	Hírközlés.....	76
2.1.11.	Környezetvédelem (és településüzemeltetés).....	76
2.1.12.	Városi klíma.....	76
2.2.	Területi lehatárolás	78
2.2.1.	A várostérség lehatárolása, bemutatása	80
2.3.	Helyzetértékelés, szintézis.....	82
2.3.1.	Prosperáló város	82
2.3.2.	Zöldülő város.....	84
2.3.3.	Digitális város.....	88
2.3.4.	Megtartó város	91
2.3.5.	Kiszolgáló város.....	95
2.4.	A város irányítási és működési modellje.....	102
2.4.1.	Irányítási modell.....	102
2.4.2.	Működési modell.....	102
2.4.3.	Várostérségi koordináció.....	103
2.5.	Kockázatok és lehetőségek értékelése	104
2.5.1.	Prosperáló város	104
2.5.2.	Zöldülő város.....	105
2.5.3.	Digitális város.....	105
2.5.4.	Megtartó város	106
2.5.5.	Kiszolgáló város.....	106
	STRATÉGIAI MUNKARÉSZ	108
3.1.	Forgatókönyv elemzés	108
2.6.	Jövőkép.....	114
2.7.	A stratégia célrendszere	114
2.8.	A reziliens város a stratégiai célrendszerben	117
2.8.1.	Prosperáló város	119
2.8.2.	Zöldülő város.....	120
2.8.3.	Digitális város.....	120
2.8.4.	Megtartó város	121

2.8.5.	Kiszolgáló város.....	122
2.9.	A stratégia összhangja más stratégiákkal	123
3.	MONITORING, KONTROLLING, INDIKÁTOROK.....	131
4.1.	Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana.....	131
3.2.	FVS monitoring rendszere, nyomonkövetés a tervezés és végrehajtás során.....	139
3.3.	A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana.....	148
5.	AZ IRÁNYÍTÁSI ÉS MŰKÖDÉSI MODELL	149
5.1.	A városirányítási modell indokolt módosításai	149
5.1.1	Az átfogó városirányítási rendszer változásai	149
5.1.2.	A térségi koordináció mechanizmusainak változásai.....	150
5.1.3.	Részvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában.....	150
5.2.	A városi működési modellt érintő tervezett változtatások	151
6.	CSELEKVÉSI TERV.....	152
6.1.	Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése	152
6.2.	Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása	158
6.3.	Városi szintű beavatkozási területek részletezése.....	159
6.3.1.	Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások.....	159
6.3.2.	Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások	171
6.3.3.	Stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések).....	183
6.4.	Várostérségi szintű beavatkozási területek részletezése	187
6.4.1.	Stratégiai célkitűzésekkel rendelkező térségi bevonással megvalósítható egyedi projektek.....	187
6.4.2.	Átfogó stratégiai megalapozottságú térségi keretrendszerek (térségi hálózatos, vonalas fejlesztések, nem materiális hálózatos fejlesztések).....	195
6.5.	Stratégia együttműködési menetrendek (zöld és digitális átállást elősegítő célok és intézkedések, opcionálisan innovációs menetrend)	198
6.5.1.	Zöld átállás menetrend	198
6.5.2.	Digitális átállás menetrend	217
7.	FINANSZÍROZÁSI TERV.....	221
7.1.	Elérhető és bevonható források számbavétele	221
7.1.1.	Aktorok, meghatározó szereplők.....	229
7.1.2.	Egyéb kötöttségek és lehetőségek.....	229
7.2.	Az üzleti modell bemutatása.....	230
7.2.1.	Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenzióként összegezve.....	230

7.2.2.	A finanszírozási terv összefoglalója.....	234
7.3.	Fenntartható üzemeltetés	238
7.4.	Projektcsatorna fejlesztés intézményesítése	244
7.4.1.	Ellátandó funkciók.....	244
7.4.2.	Kulcsszereplők nevesítése	244
7.4.3.	Intézményi modell bemutatása	245
8.	MELLÉKLETEK	246
8.1.	Antiszegregációs Terv.....	246
8.1.1.	Helyzetelemzés és értékelés.....	246
9.1.1.2.	A szegregáció társadalmi jelenségeinek horizontális elemzése – a változások értékelése.....	247
8.1.2.	Antiszegregációs terv.....	248
9.1.2.1.	Az antiszegregációs fejlesztési célok és beavatkozási javaslatok	248
	<i>A beavatkozások ütemezése.....</i>	250
9.1.2.2.	Az antiszegregációs terv pénzügyi terve	251
8.2.	Elvégzett kérdőíves felmérések dokumentálása	252
8.2.1.	Lakossági felmérés	252
8.2.2.	Intézményi/ szervezeti felmérés	258
8.3.	Működési térkép.....	262
8.4.	Indikátor adatlapok az FVS szintű egységes indikátorokhoz.....	263

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Jelen tanulmány a 2021-27-es időszak fenntartható városfejlesztési stratégiáját hivatott bemutatni. Fenntartható, mert figyelembe veszi a városok zöldítésének és digitalizálásának, a lakosság megtartásának, kiszolgálásának, valamint a helyi gazdaság prosperitásának szükségességét, és mindemellett kiemelten kezeli a pénzügyi fenntarthatóság kérdését is.

A 2021-27-es EU-s tervezési időszak fenntartható városfejlesztési forrásainak felhasználásához integrált területi, városi stratégiák készítését írja elő az ERFA¹ rendelet 11. cikke. Ugyanakkor az előző programozási időszak során számos olyan szakpolitikai változás történt, amelyek speciális igényeket támasztanak a városok jövőjét megtervező stratégiákkal szemben. Így többek között 2020-ban megújult a fenntartható európai városokról szóló Lipcsei Charta, 2019-ben létrejött az Európai Zöld megállapodás, és kiemelt szerepet kapott a digitális átállás ösztönzése. Mindemellett az EU karbonsemlegességi célt tűzött ki 2050-re. Mindezen szakpolitikai változások tették indokolttá, hogy kerüljön elkészítésre.

Ugyanakkor jelen stratégia elkészítése mellett továbbra is szükséges az integrált településfejlesztési stratégia felülvizsgálata, amelyre a stratégia elkészítését követően kerül sor. Ennek megfelelően

Jelen stratégia az Irányító Hatóság Módszertani Kézikönyve alapján készült el teljes tervezéssel, vagyis nem kizárólag TOP Plusz források tervezésével, megfelelően a Bizottság által kiadott Fenntartható Városfejlesztési Stratégiák Kézikönyvének.

A stratégia kiemelt hangsúlyt helyez a fenntarthatóság, különösen a pénzügyi fenntarthatóság bemutatására és egy reziliens, zöld és digitális átmenetet megvalósító, várostársági megközelítést alkalmazó városfejlesztési gyakorlat kialakítására.

A stratégia egyik újítása – és egyúttal erőssége – hogy figyelembe veszi, hogy Bonyhád városnak egy folyamatosan változó gazdasági, társadalmi és technológiai környezethez, a globális felmelegedés és éghajlatváltozás kihívásaihoz, az élet minden területén zajló fokozódó digitalizációjához, valamint olyan váratlan vagy várható külső veszélyhelyzetekhez kell alkalmazkodnia, mint például egy világjárvány vagy kiterjedt háborús konfliktus.

¹ Európai Regionális Fejlesztési Alap

Mindezek figyelembevételével a stratégia külön fejezetekben foglalkozik a város alkalmazkodóképességének fejlesztésével az alábbi reziliens város dimenziók mentén:

1. Prosperáló város: helyi gazdaságfejlesztési célok, befektetésösztönzés, innováció
2. Zöldülő város: zöld átállásra való felkészülés a klímasemlegesség irányába történő elmozdulás érdekében
3. Digitális város: digitális átállás megvalósítása a bonyhádi lakosok bevonásával
4. Megtartó város: társadalmi befogadás és közösségfejlesztés – népességmegtartás
5. Kiszolgáló város: épített és művi környezet, fenntartható területhasználat

A reziliens város megközelítés egyaránt megjelenik a helyzetértékelésben a stratégiai fejezet célrendszerében, valamint a cselekvési tervben.

A stratégia megközelítést a stratégiai ciklus menedzsment módszertana támogatja, amely a stratégiakészítés egyes fázisainak egymásra hatásait, összekapcsolását, és a teljes folyamat visszacsatolását biztosítja.

A megalapozó munkarészben Bonyhád 12 városrésze 4 nagyobb csoportba került rendezésre, valamint a várostérségi funkciók is beazonosításra kerültek. A helyzetfeltárára épülő helyzetértékelésben Bonyhád város környezeti, társadalmi és gazdasági helyzete az 5 reziliens város témakör szerint került bemutatásra. Emellett, a külső kockázatok és lehetőségek is beazonosításra kerültek a stratégiai rész előkészítéseként.

A helyzetértékelés alapján a prosperáló város dimenzióban problémát jelent a szakképzett munkaerő hiánya, a turisztikai lehetőségek nem megfelelő kihasználása és a bölcsődék telítettsége. Ugyanakkor az erősségek között kiemelendő az érettségivel és felsőfokú végzettséggel rendelkezők vármegyei átlag felett aránya, a vállalkozások számának folyamatos növekedése, a befektetési helyszínek folyamatos bővítése, a több lábon álló gazdaság, a helyi vállalkozások közötti jó viszony, valamint az önkormányzati beruházások.

A zöldülő város dimenzióban problémát jelent a zöldfelületek fejlesztéséhez szükséges szabad területek hiánya, valamint, hogy ezidáig nem készült városi klímavédelmi stratégia és kibocsátási leltár, illetve SECAP (Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv). Ugyanakkor a város megújuló energia termelésre vonatkozó tervei nagy lehetőségeket rejtnek magukban: a napenergia kapacitások fejlesztése mellett a geotermikus energia kiaknázásával is jelentős mértékben növelhető a megújuló energia kapacitás, amennyiben a próbafúrások eredményei kedvezőek.

A digitális város dimenzióban problémát jelent a városi intézmények nem kellően magasszintű digitális eszközökkel való ellátottsága, a digitális vállalkozások és ipar 4.0 megoldásokat alkalmazó termelő vállalatok hiánya, a közterületek, valamint közművek és közlekedés digitális megoldásokkal való ellátottságának hiánya. A lakosság digitális kompetenciáinak fejlesztése jelentős mértékben képes támogatni a digitális megoldások használatát. Ugyanakkor kiváló lehetőségeket rejt magában a város megfelelő szélessávú és mobil internet lefedettsége, a lakossági digitális eszközökkel való megfelelő ellátottsága, valamint a digitális ügyintézési lehetőségek és ezek fejlesztései.

A megtartó város dimenzióban jelentős probléma az országos és járási átlagnál is gyorsabban elöregedő lakosság, a fiatalok elvándorlása, a helyi közösség gyenge megtartóereje, a fiatalok

számára szabadon elérhető kedvezményes árú bérlakások hiánya és a helyi közlekedési infrastruktúra és egészségügyi intézmények miatti elégedetlenség. Ugyanakkor erősségnek tekinthető, hogy helyi szintű rendezvények heti rendszerességgel érhetőek el, a helyi lakosok és vállalkozók összetartóak, támogatják egymást, több nemzetiség békésen él együtt, óvják, ápolják hagyományaikat, kulturális és építészeti örökségüket, valamint a lakosság elégedett az oktatási, nevelési intézményekkel.

A kiszolgáló város dimenzióban problémát jelent egyes közlekedési útvonalak leterheltsége és az ipari funkciók bővülésével járó teherforgalom növekedése, a gyorsforgalmi kapcsolat hiánya az M6-os autópályához, a közművek hiánya a város egyes részein, és parkolóhelyek hiánya a közintézmények közelében. Az erősségek között kiemelendő a szegregátumok és társadalmi konfliktusok hiánya, a védett épületek megléte, valamint a geotermikus energia potenciál.

A megalapozó munkarész eredményeit felhasználva került elkészítésre a stratégiai munkarész. A forgatókönyv elemzésben azonosításra kerültek a kockázatok, a város kitettsége ezeknek, valamint felkészültsége ezekre, ami alapján egy adaptív, vagyis a külső változásokhoz alkalmazkodni képes forgatókönyv és egy standard, vagyis a külső változásokhoz nem alkalmazkodó forgatókönyv is megfogalmazásra került.

Bonyhád jövőképe építve 3 stratégia cél került megfogalmazásra, amelyek további 19 részcéllá tagolódnak a lenti ábrán bemutatottak szerint. Az első stratégiai cél Bonyhád gazdaságának fejlesztésére fókuszál a gazdasági infrastruktúra fejlesztésével, a helyi vállalkozások fejlesztésével és a befektetési ösztönzésével, a második a város élhetőségének javítására a környezeti állapot javításával, a környezet védelmével, valamint a helyben elérhető szolgáltatások fejlesztésével, míg harmadik a helyi társadalom fejlesztésére, a közösségi élet fejlesztésével, a társadalmi különbségek csökkentésével és a lakosság képzettségi szintének javításával.

Bonyhád FVS célrendszere

1. Stratégiai cél	2. Stratégiai cél	3. Stratégiai cél
Jövőálló gazdaság	Élhető és vonzó környezet	Összetartó és fejlődő közösség
Kapcsolódó részcélok	Kapcsolódó részcélok	Kapcsolódó részcélok
Gazdasági infrastruktúra fejlesztése	Energetikai fejlesztések	Helyi igényekhez illeszkedő képzések, átképzés hiányszakmákra
Turisztikai fejlesztések	Környezetbarát közlekedési módok fejlesztése	Környezeti és egészséges életmódra történő nevelés
Helyi vállalkozások fejlesztése	Klímvédelem	Közösségfejlesztés
Befektetés-ösztönzés	Okos város fejlesztések	Digitális kompetenciák fejlesztése
	Rekreációs szolgáltatások fejlesztések	Digitális eszközellátottság és szolgáltatások fejlesztése
	Közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése	Hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációja
	Barnamezős területek rehabilitációja	Szociális városrehabilitáció, hátrányos helyzetű csoportok lakhatásának támogatása
		Ifjúságmegtartás

A stratégia megvalósításának támogatására került kidolgozásra egy monitoring és indikátor rendszer, amelynek segítségével folyamatosan nyomon követhető az egyes részcélok időarányos teljesülése a hozzájuk rendelt indikátorok segítségével. A monitoring rendszer segítségével

lehetőség nyílik az eredmények folyamatos visszacsatolására is, és szükség esetén a beavatkozási területek módosítására.

Az irányítási modellben a döntési kompetenciák a Képviselőtestületnél jelennek meg, a döntéselőkészítési és ellenőrzési kompetenciák pedig az Önkormányzat által létrehozott bizottságokban. Emellett Bonyhádi Közös Önkormányzati Hivatalának Városfejlesztési és Jogi Osztálya szerepe kiemelendő még, hiszen ehhez a szervezethez tartozik a stratégiában megfogalmazott feladatok végrehajtása, folyamatos monitorozása, és az eredmények visszacsatolása. A működési modellben a polgármester által vezetett Képviselőtestület hozza meg a fontosabb fejlesztésekkel kapcsolatos stratégiai szintű döntéseket. A járási szintű együttműködés szervezeti kereteit a Völgységi Önkormányzatok Társulása adja.

A cselekvési tervben a célrendszer mentén kerültek meghatározásra azok az egyedi, városszintű, várostérségi, valamint stratégiai keretrendszer szintű beavatkozások, amelyek a stratégiában megfogalmazott célokat hivatottak megvalósítani a reziliens város 5 dimenziójának figyelembevételével. Emellett, ebben a fejezetben kerültek bemutatásra a zöld és digitális átállás menetrendek, amelyek a város zöldítésének és digitális átállásának ütemezését mutatják be a 2021-27-es időszakra.

A finanszírozási terv fejezetben egyrészt az elérhető és bevonható pénzügyi források kerültek meghatározásra, másrészt a pénzügyi fenntarthatóság és fenntartható üzemeltetés kérdései. A források nem korlátozódnak a TOP Plusz forrásaira, figyelembevételre kerültek a további operatív programok forrásai, a vissza nem térítendő támogatási források, a közvetlen brüsszeli források, a magánforrások, valamint egyéb pénzügyi eszközök is.

1. A PARTNERSÉGI FOLYAMAT ISMERTETÉSE AZ FVS TERVEZÉS IDŐSZAKÁRA VONATKOZÓAN

1.1. Partnerek definiálása

A partnerségi folyamatban a kötelezően meghatározott államigazgatási szereplők, valamint a Bonyhádi járásban és a funkcionális várostérségben érintett intézmények, magánszemélyek kerültek definiálásra a következők szerint:

Államigazgatási szervek (a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 9. melléklet szerint:

- Tolna Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatalának Állami Főépítész
- Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
- Herman Ottó Intézet
- Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Tolna Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság és a Bonyhádi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság
- Tolna Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve és a Csongrád Vármegyei Kormányhivatal Bonyhádi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézet*
- Nemzeti Közlekedési Hatóság Közúti Gépjármű-közlekedési Hivatala, Útügyi, Vasúti és hajózási Hivatala, és Légügyi Hivatala
- Tolna Vármegyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelősége
- Tolna Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal
- Tolna Vármegyei Kormányhivatal Bonyhádi Járási Hivatal Járási Építésügyi Hivatala
- Tolna Vármegyei Kormányhivatal Földhivatala és a Tolna Vármegyei Kormányhivatal Bonyhádi Járási Hivatal Járási Földhivatala
- Tolna Vármegyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
- Tolna Vármegyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága
- Honvédelmi Minisztérium Hatósági Hivatal Vezetője
- Tolna Vármegyei Rendőr-főkapitányság
- Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Szekszárdi Bányakapitánysága
- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala
- Érintett vármegyei önkormányzat
- Tolna Vármegyei Önkormányzat

Érintett szervezetek:

- funkcionális várostérség településeinek önkormányzatai
- a városban működő nemzetiségi önkormányzatok
- érintett, a városban vagy funkcionális várostérségben működő érdekképviselői szervezetek és kamarák
- érintett, a városban vagy funkcionális várostérségben működő gazdálkodó szervezetek
- a városban és a funkcionális várostérségben bejegyzett civil szervezetek, különös tekintettel a sérülékeny társadalmi csoportokat (idős embereket, fogyatékossgal élőket, gyermekes családokat, alacsony iskolázottságú 45 év fölötti korosztályt, stb.) képviselő szervezetekre
- érintett, a városban vagy funkcionális várostérségben működő bejegyzett egyházak, illetve egyházi karitatív szervezetek.

Lakosság:

- Bonyhád Város Önkormányzata közigazgatási területén állandó bejelentett lakcímmel vagy ingatlantulajdonnal rendelkező lakos
- Bonyhád Város Önkormányzata funkcionális várostérségében szereplő településen állandó bejelentett lakcímmel vagy ingatlantulajdonnal rendelkező lakos.

1.2. Partnerségi akciók és azok tartalma

1.2.1. Szakértői workshop

A szakmai tervezés a 2014-2020-as eredményekre, a települési igényekre, és a 2021-27-es Tolna Vármegyei Területfejlesztési Konceptióra alapozott előzetes intézkedési javaslatok összeállításával kezdődött a következő 3 fő stratégiai cél mentén:

- Jövőálló gazdaság
- Élhető és vonzó környezet
- Összetartó és fejlődő közösség

Az előzetesen kidolgozott javaslatok ezt követően egy 3 órás szakértői workshop keretében kerültek megvitatásra, kiegészítésre és módosításra. Az eseményen a városi intézmények, civil szervezetek és gazdasági szereplők képviselői vettek részt. Az egyes intézkedések a stratégiai célok szerinti három csoportban kerültek megvitatásra rotációs jelleggel a „world café” módszerrel. Az egyes intézkedések az FVS-ben meghatározott reziliens város tematikus megközelítés szerint is besorolásra kerültek:

- Prosperáló város
- Zöldülő város
- Digitális város
- Megtartó város
- Kiszolgáló város

A „world café” módszertan keretében a 3 stratégiai célhoz 3 témafelelős került kiválasztásra. A workshop résztvevőket 3 csoportra osztottuk szét. Az egyes csoportok a témafelelősökkel közösen megvitták az adott stratégiai célhoz tartozó beavatkozási javaslatokat. Ezt követően forgás következett, minden csoport másik témafelelőshöz (stratégiai célhoz) ment át, ahol ismét megvitták a javaslatokat. Miután minden résztvevő minden beavatkozáscsoportot véleményezett, a témafelelősök bemutatták a javasolt módosításokat, illetve új beavatkozásokat. A résztvevők emellett pontozták is az egyes stratégiai célokhoz tartozó beavatkozásjavaslatokat 10 pontot tetszőlegesen szétosztva, aminek eredményeként egy prioritási sorrend alakult ki az egyes beavatkozásjavaslatok között.

1.2.2. Lakossági véleményezési szakasz

Az FVS első változatának elkészítését követően kerül sor az elkészült tanulmány lakossági véleményeztetésére a város honlapján, amelyre 15 nap áll rendelkezésre. A beérkező észrevételek értékelésre és lehetőség szerint beépítésre kerülnek a tanulmányba.

1.2.3. Zárórendezvény

A záró rendezvényre tervezetten 2022. májusban kerül sor. A záró rendezvény keretében a polgármester és a tervezői csapat részletesen bemutatja a meghívottak részére a felülvizsgált FVS-t. A rendezvényre meghívást kapnak a tervezés folyamatába bevontak, a város intézményeinek, gazdálkodó és civil szervezeteinek képviselői.

1.3. Partnerségi akciók ütemezése a tervezési folyamatban

Ütemezés

A széles helyi nyilvánosságot biztosító, a lakosság bevonását célzó partnerségi események ütemezése a következőképpen került meghatározásra:

	Célja	Tervezett időpontja
Kérdőívezés	A lakosság és a város intézményeinek körében online kérdőíves felmérés történik a fejlesztési igények és elképzelések, valamint az intézmények digitális és környezeti fejlettségének megismerése érdekében.	2021. szeptember 11- október 11.
Szakértői workshop	Előzetes intézkedésjavaslatok megtárgyalása	2021. október 11.
Lakossági véleményezés	Az FVS első változatának véleményeztetése	2021. március
Zárórendezvény	Az elkészült ITS bemutatása a lakosság részére	2022. május

2. MEGALAPOZÓ MUNKARÉSZ: HELYZETFELTÁRÁS ÉS HELYZETÉRTÉKELÉS

2.1. Helyzetfeltárás

2.1.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Bonyhád a Dél-dunántúli régióban, Tolna vármegyében található város. A régióban a városhálózat fejletlen, nagy arányban vannak jelen az aprófalvak és kistelepülések. A Dél-dunántúli régió 655 településből áll, a városok száma alacsony: Baranya vármegyében 13, Somogy vármegyében 15, Tolna vármegyében pedig 11 város található. A városhálózat gerincét a régió 15 tízezer főnél nagyobb népességű város alkotja, köztük Bonyháddal. A régió 3 megyei jogú városa Kaposvár, Szekszárd, valamint a régióközpont Pécs. Tolna vármegyében 6 járás található, a Bonyhádi, a Dombóvári, a Paksi, a Szekszárdi, a Tamási, valamint a Tolnai járás. A vármegyében jellemző a nagyvárosok hiánya, a legnagyobb város a vármegyeszékhely Szekszárd, amely népessége 31 595 fő volt 2020-ban.

Szekszárd a vármegye elsősorú oktatási központja, az egyetlen felsősoktatási intézménynek otthont adó település, itt található a vármegyei kórház, valamint a vármegyei szintű közigazgatási intézmények. A város fontos közlekedési központként is funkcionál. Ugyanakkor vármegyeszékhelyként kevésbé tölt be központi szerepet, ami a vármegye más járásközpontjainak fontosságával magyarázható: Paks a foglalkoztatásban tölt be fontos szerepet, Dombóvár pedig közlekedési központként jelentős². A vármegye járásközpontjainak jelentőségéhez hozzájárul az alacsony lakosságú falvak magas aránya: 2020-ban a vármegyében található települések több, mint felében nem érte el a lakosság az ezer főt. Az elaprózódott településszerkezetben nehezebb biztosítani az alapvető szolgáltatásokat, a települések közötti együttműködések elengedhetetlenek. Bonyhád járásközpontként nem csak a város, de a járás mind a 25 települése számára nyújt alapvető szolgáltatásokat, így a térségben fontos szerepet tölt be. A Bonyhádi járáshoz tartozó települések az alábbiak:

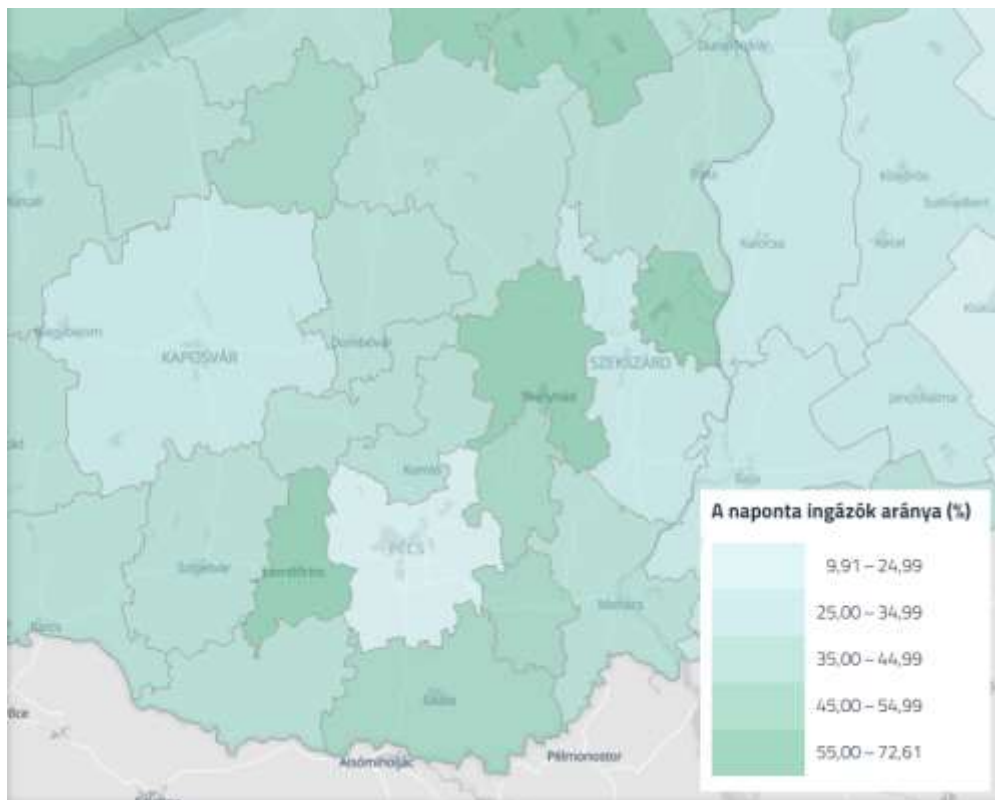
² térport Tolna

1. táblázat: A Bonyhádi járáshoz tartozó települések lélekszáma

Település	Állandó népesség száma (fő), 2020
Aparhant	1 022
Bátaapáti	411
Bonyhád	12 731
Bonyhádvarasd	439
Cikó	905
Felsőnána	630
Grábóc	167
Györe	638
Izmény	495
Kakasd	1 673
Kéty	698
Kisdorog	676
Kismányok	329
Kisvejke	404
Lengyel	518
Mórágyp	739
Mőcsény	354
Mucsfa	337
Murga	60
Nagymányok	2 229
Nagyvejke	149
Tevel	1 352
Váralja	811
Závod	292
Zomba	2 021

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

1. ábra: Naponta ingázók aránya a Bonyhádi járásban és a környező járásokban

Forrás: Magyarország Nemzeti Atlasza

A térségi kapcsolatok fontosságát jól alátámasztja a fenti ábra is, amely a 2016-os adatok³ alapján szemlélteti naponta ingázók arányát az aktív korú (15-64 éves) foglalkoztatottak csoportján belül. Jól látszik, hogy a Bonyhádi járásban kiemelkedően magas (55,7%) az ingázók aránya, vagyis a lakosok kevesebb mint fele képes helyben elhelyezkedni.

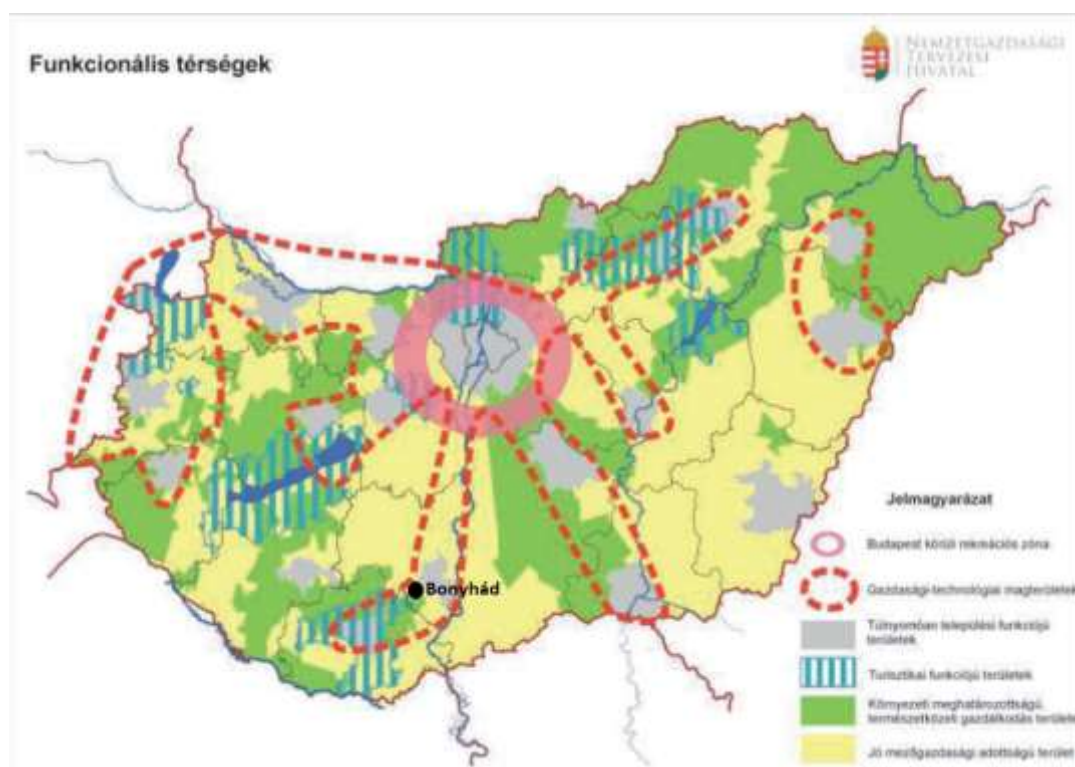
³ Az adatok a következő népszámlálást követően kerülnek frissíteni

2.1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Konceptióval és a területileg releváns vármegyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió

A térségi együttműködések fontossága országos szinten is egyre hangsúlyosabb a területpolitikai irányokban. Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióban (OFTK; elfogadva az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozatával) olyan funkcionális térségek kerültek kijelölésre, amelyek meghatározzák az egyes térségekre vonatkozó elsődleges gazdasági, társadalmi, vagy környezeti feladatot, amellyel azok kapcsolódhatnak a nemzeti szintű társadalmi és területi munkamegosztásba. Az OFTK az alábbi ábrán szemlélteti a funkcionális térségeket:

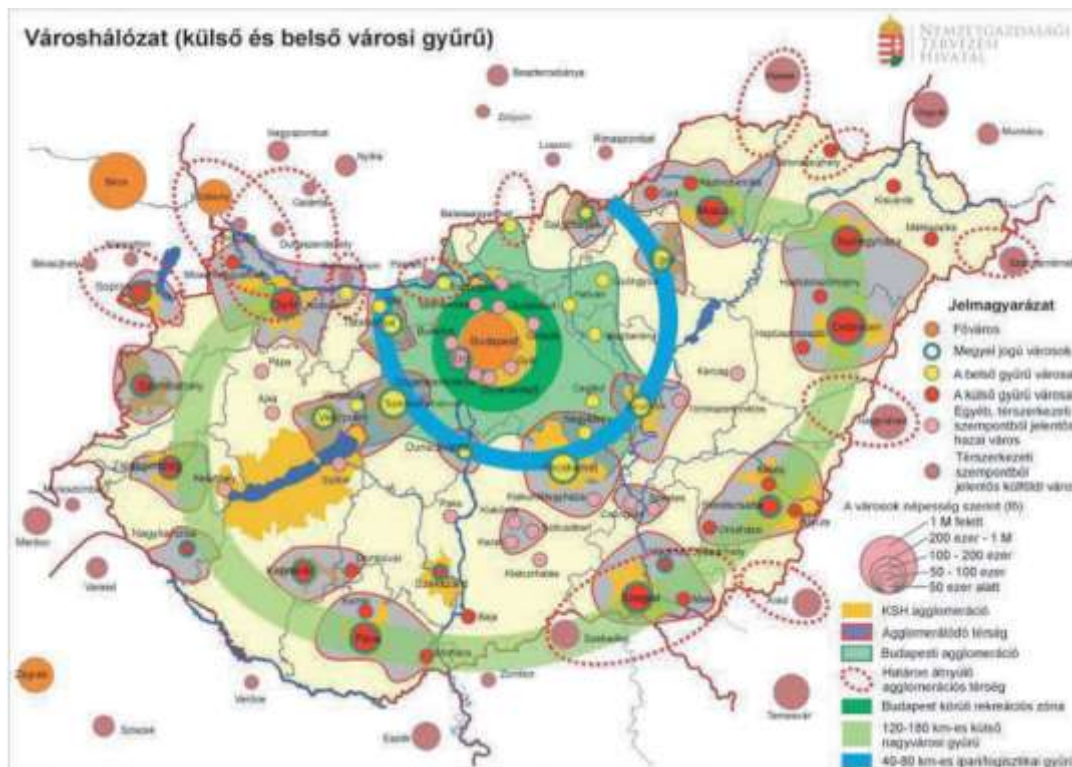
2. ábra: Magyarország funkcionális térségei

Forrás: Országos Területfejlesztési Konceptió

Bonyhád az OFTK alapján jelentős részben környezeti meghatározottságú, természetközeli gazdálkodás területén fekszik, a bonyhádi járás egészében jó mezőgazdasági adottságú területek találhatók. Bonyhád az M6-os autópálya mentén nyúló gazdasági-technológiai magterületen található. Az OFTK a városhálózattal kapcsolatos jellemzőket, fejlesztési irányokat is részletezi. Az OFTK az országos városhálózat jelentősebb városait, azok vonzáskörzeteit az alábbi ábrán összegzi:

3. ábra: Magyarország városhálózata

Forrás: Országos Területfejlesztési koncepció

A Budapest központú városhálózatban meghatározásra kerültek a belső, 40-80 km-es ipari/logisztikai gyűrű városai (sárga), valamint a 120-180 km-es külső nagyvárosi gyűrű városai (piros). Bonyhád nem került külön kiemelésre, a város a két gyűrű között helyezkedik el, de a külső gyűrű nagyvárosi gyűrű városaihoz erősebb kapcsolat fűzi. A gyorsforgalmi tengelyek elkerülik a várost, így a gyűrűk közötti összeköttetés nem teljes. Az OFTK szerint Bonyhád nem tartozik se Pécs, sem pedig Szekszárd agglomerációs térségéhez, ennek ellenére a jó közlekedési kapcsolatoknak köszönhetően a bonyhádiak mindkét várost könnyen megközelíthetik.

Tolna Vármegye Területfejlesztési Koncepciója 2021-2030

A vármegyei területfejlesztési koncepció célja, hogy meghatározza Tolna vármegye lehetséges kitérési pontjait, a főbb fejlesztési irányokat 2030-ig. A koncepció közös gondolkodásra, együttműködésekre ösztönzi a vármegyei szereplőket és érintetteket, annak érdekében, hogy a vármegye erőforrásainak lehető leghatékonyabb felhasználásával valósítsák meg a kitűzött célokat. A Vármegyei Területfejlesztési Koncepció a vármegye legmagasabb területfejlesztési tervdokumentuma, a megjelenő területfejlesztési terveket, programokat a Koncepciónak kell alárendelni, azzal összhangban kell megalkotni. Tolna Vármegye Területfejlesztési Koncepciójának célrendszere az alábbi helyeken tesz említést Bonyhádról:

2. táblázat: A Bonyhádöt érintő vármegyei területfejlesztési célok

Átfogó cél	Stratégiai cél	Bonyhádra közvetlenül vonatkozó célok
1.1. A vármegye gazdasági potenciáljának növelése, a vállalkozói aktivitás erősítése	1.1.1. Új K+F+I és logisztikai központok kialakítása vállalkozói együttműködések létrehozásával iparáganként, termékpályánként	Bonyhád a vármegye közlekedési csomópontjainak egyike. A célon belül fontos a csomópontok megközelíthetőségének, szolgáltatásainak mennyiségi és minőségi javítása.
	1.1.2. Piacképes, hagyományosan jelenlévő ipari ágazatok, elsősorban könnyűipari tevékenységek (gépgyártás, fémfeldolgozás, élelmiszeripar, textil- és bőripar) fejlesztése	A bőr- és textilipari, könnyűipari kapacitások növelése az ágazaton belüli piaci részesedés növelésével. A vármegye erős német gazdasági kapcsolataira építve fejleszteni szükséges a város ipari parkjába, ipari övezeteibe települő és a már ott jelenlévő gépipari cégeket.
	1.1.3. A vármegye természeti erőforrásainak, táji és természeti értékeinek és épített környezetének védelme, szélesebb körű megismertetése, potenciáljának javítása, fenntartható hasznosítása és tematikus összekapcsolása	A vármegyei termál- és gyógyturizmus fejlesztésének jegyében a helyi jelentőségű bonyhádi termálfürdő megépítése a jelenlegi strand továbbfejlesztésével, valamint a szálláslehetőségek minőségi és mennyiségi fejlesztése; a kerékpáros turizmus feltételeinek fejlesztése; a beszennyezett területek kármentesítése.

Tolna Vármegyei Területfejlesztési Program 2021-2027

A Tolna Vármegyei Területfejlesztési Program stratégiai részében részletezett átfogó és stratégiai célok megegyeznek a Területfejlesztési Koncepció célrendszerével, így a fent említett pontokon az FVS-nek összhangban kell lennie a Területfejlesztési Programmal is. A Területfejlesztési program operatív része 5 prioritást határoz meg, amelyek mentén kijelölésre kerültek a vármegyében a megvalósítani kívánt intézkedések és a települések fejlesztési igényei. A prioritások meghatározása során a vármegyének ügyelnie kellett arra, hogy azok összhangban legyenek az Európai Unió szakpolitikai célkitűzéseivel is, amelyek a következők:

- P01 Intelligensebb Európa
- P02 Zöldebb, karbonmentes Európa
- P03 Jobban összekapcsolt Európa
- P04 Szociálisabb Európa
- P05 A polgárokhoz közelebb álló Európa

Az öt prioritás a következő:

- A Tolna vármegyei gazdaság versenyképességének erősítése
- A helyi közösségek és kultúra megerősítése, valamint a közösségi élet újraindítása
- Környezettudatos és fenntartható fejlesztések
- Vidék felzárkóztatása, közszolgáltatások színvonalának emelése
- A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség fejlesztése

A Közép-Duna Menti Kiemelt Térséghez a Bonyhádi járás 3 települése tartozik hozzá, Bonyhád azonban nincsen ezek között. A prioritások figyelembevételével a Tolna Vármegyei

Területfejlesztési Program a vármegye településeinek fejlesztési kezdeményezéseit 5 prioritásba sorolja. Összesen 1036 db fejlesztési igény került nevesítésre, köztük a Bonyhádon megvalósítani kívánt intézkedések is. Az igények alapján megfogalmazott fejlesztési kezdeményezések az alábbi táblázatban láthatóak:

3. táblázat: A Tolna Vármegyei Településfejlesztési Programban megjelenő bonyhádi fejlesztési kezdeményezések

Prioritás	Intézkedés és fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése
1. A Tolna vármegyei gazdaság versenyképességének erősítése	Bonyhádi iparterület fejlesztés
	Bonyhád járási foglalkoztatási paktum II.
	Perczel tanösvény
	Kerékpárút építése Bonyhád-Majosra
2. A helyi közösségek és kultúra megerősítése, valamint a közösségi élet újraindítása	Felzárkóztató programok indítása
	Bonyhád összetart - identitás erősítő programok Bonyhádon
3. Környezettudatos és fenntartható fejlesztések	Csapadékvíz infrastruktúra fejlesztése Bonyhádon II.
	Önkormányzati tulajdonú ingatlanok energetikai korszerűsítése: Bonyhád Perczel u. 9. és Perczel u. 13. Bonyhád-Majos volt iskola teljes energetikai korszerűsítése; Városi könyvtár és a Völgységi Múzeum fűtőkorszerűsítése
	Geotermikus energia hasznosítása
	E-busz beszerzése
	Bonyhád városközpont rehabilitációja
4. Vidék felzárkóztatása, közszolgáltatások színvonalának emelése	Malom óvoda infrastrukturális korszerűsítése
	Orvosi rendelő kialakítása a dr. Kolta László u. 21-ben.
	Perczel 9. - egészségközpont kialakítása Bonyhádon
	Bentlakásos idősgondozó intézmény bővítése
	Helyi gazdaságfejlesztés - piac korszerűsítése
	Vörösmarty Mihály Művelődési Központ akadálymentesítése
	Vörösmarty tér 26. és a Bolyai u. 5. ingatlanok felújítása
	Bonyhád, Rákóczi utca felújítása

2.1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről;
Országos Területrendezési Terv

A 2018. évi CXXXIX. törvényt Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről azzal a céllal iktatták be, hogy az meghatározza az ország és egyes kiemelt térségek „területfelhasználási feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, a terület- és gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálása érdekében, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, honvédelmi érdekek és a hagyományos tájhasználat megőrzésére, illetve erőforrások védelmében.” A törvény Második része foglalja magában az Országos Területrendezési Tervet (OTrT.), amely területi hatálya az ország teljes közigazgatási területére kiterjed. A törvény későbbi részei és fejezetei az ország kiemelt térségeinek területrendezési rendelkezéseit foglalja magában. Bonyhád nem tartozik a törvényben kiemelt térségek egyikéhez sem, így a városra a Második Részben foglalt Országos Területrendezési Terv vonatkozik. Az OTrT. területfelhasználási kategóriái az alábbi ábrán láthatóak:

4. ábra: Bonyhád az Ország Szerkezeti Tervében

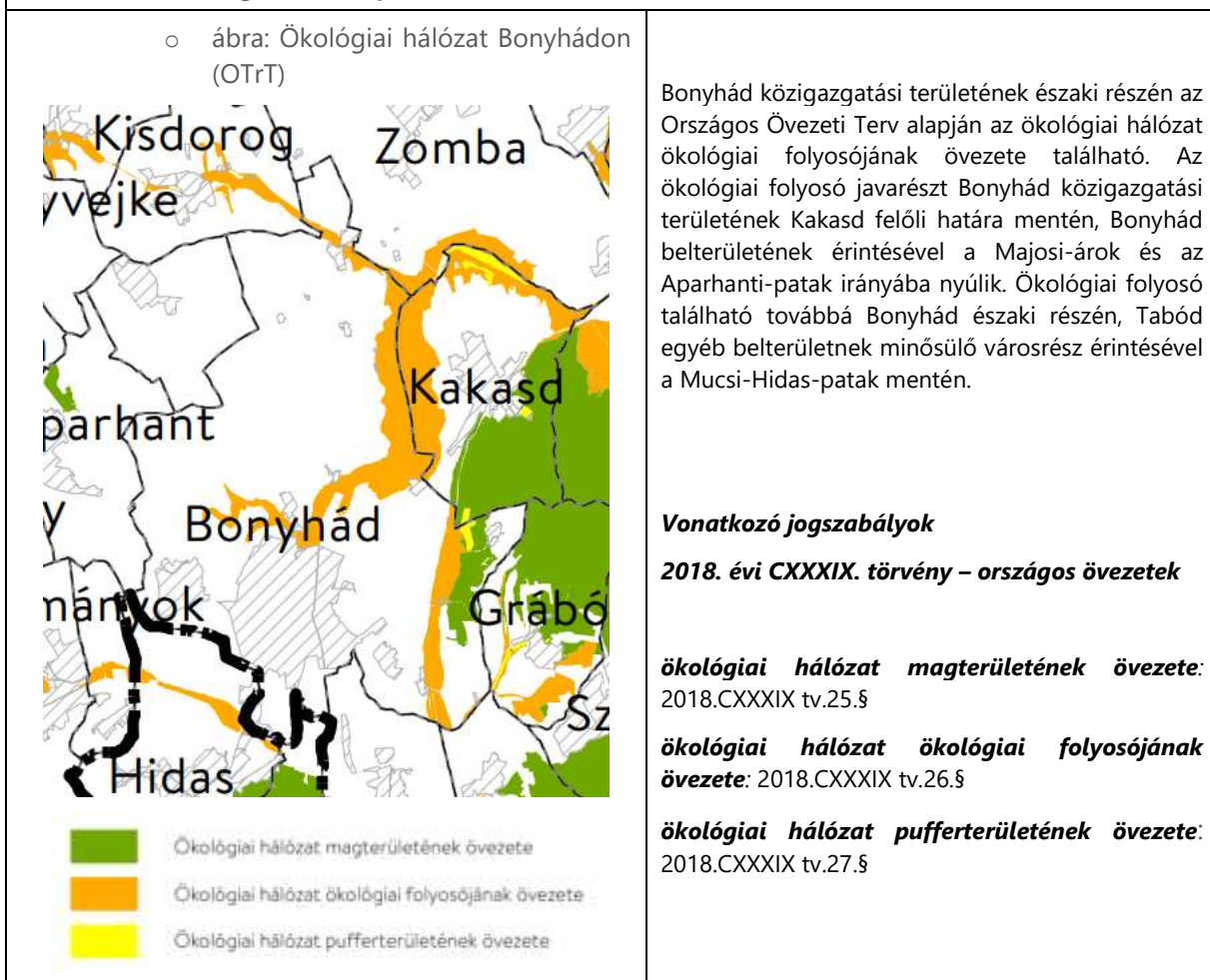
Forrás: Országos Területrendezési Terv

A fenti ábra az Ország Szerkezeti Tervének Bonyhádra vonatkozó része. Az Ország Szerkezeti Terve az OTrT 2. melléklete. Az ábrán jól látható, hogy Bonyhád szürkével jelzett települési térségét javarészt mezőgazdasági térségek veszik körül, igaz kis mértékben megtalálható itt erdő-, és vízgazdálkodási térség is. A közlekedési hálózatok közül jól érzékelhető a gyorsforgalmi utak és vasutak hiánya. A várostól északra tervezett gyorsforgalmi út szerepel az Országos Szerkezeti Tervben. Az M9-es autópálya megvalósításának útvonala nagyban befolyásolhatja Bonyhád és a környező, gyorsforgalmi utakkal nem rendelkező települések jövőjét. A városban egy országos kerékpárútvonal található, amely Kisdorog irányába halad. Bonyhádtól nyugatra 400 kV-os átviteli hálózati távvezeték, a várostól délre földgázszállító vezeték fut.

Az OTrT 3. melléklete az Országos Övezeti Terv tervlapjait tartalmazza, amelyek az alábbiak (a Bonyhádöt érintő övezetek aláhúzással lettek megjelölve):

- 3/1 melléklet: az ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat puffterületének övezete
- 3/2 melléklet: a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete
- 3/3 melléklet: az erdők övezete
- 3/4 melléklet: a világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett települések
- 3/5 melléklet: a honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések

3/1. melléklet: az ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat puffterületének övezete

3/2. melléklet: Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

- ábra: Kiváló termőhelyi adottságú szántók Bonyhádon (OTrT)

Az OTrT 3/2. melléklete kijelöli az ország kiváló termőhelyi adottságú szántóival rendelkező területeit. Bonyhádon a legtöbb ilyen minősítésű szántóövezet a közigazgatási terület északi részén Tabód és Tabódszerdahely közelében található, de a belterület nyugati és déli határában is előfordul.

Vonatkozó jogszabályok

2018. évi CXXXIX. törvény – országos övezetek

kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete:
2018.CXXXIX tv.28.§

3/3. melléklet: Erdők övezete

- ábra: Erdők Bonyhádon (OTrT)

Bonyhád közigazgatási területének viszonylag kis területe képezi részét az OTrT szerinti erdők övezetének. Az erdős területek részben lefedik az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetét érintő településrészeket. A legnagyobb erdőterület a város Grábóccal közös határánál, a Rák-patak mentén található.

Vonatkozó jogszabályok

2018. évi CXXXIX. törvény – országos övezetek

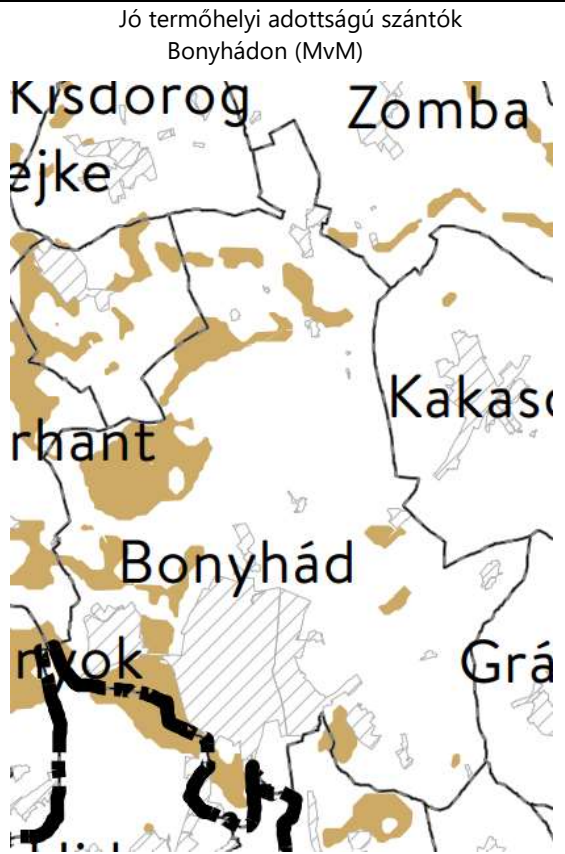
erdők övezete: 2018.CXXXIX tv.29-30.§

A világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett települések 3/4. melléklet és a honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések 3/5. melléklet nem érinti Bonyhád.

MvM rendelet a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról

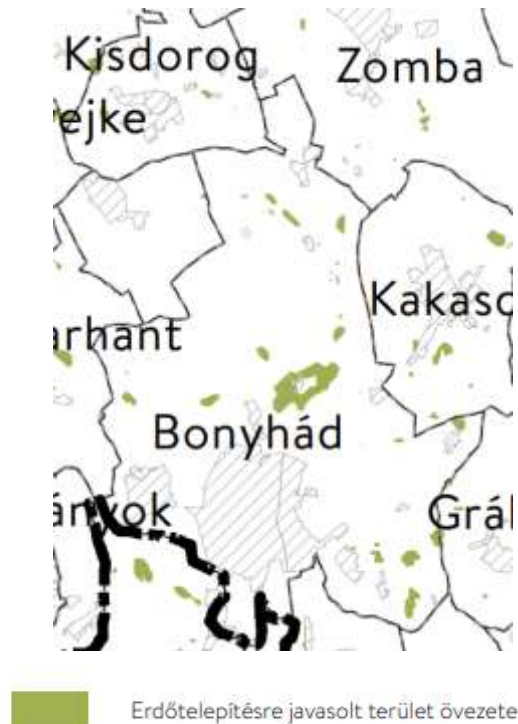
A területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI.14.) MVM rendeletben (a továbbiakban: MvM) rögzített kiegészítő övezetek (a Bonyhád érintő övezetek aláhúzással lettek megjelölve):

- Jó termőhelyi adottságú szántók övezete (MvM 1. melléklet)
- Erdőtelepítésre javasolt terület övezete (MvM 2. melléklet)
- Tájképvédelmi terület övezete (MvM 3. melléklet)
- Vízminőség-védelmi terület övezete (MvM 4. melléklet)
- Nagyvízi meder övezete (MvM 5. melléklet)
- VVT-tározók övezete nem érinti Bonyhád területét (MvM 6. melléklet)

MvM 1. melléklet: Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	
Jó termőhelyi adottságú szántók Bonyhád (MvM) Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	Az övezetre vonatkozó előírások 2. § (1) A településrendezési eszközök készítése során a mezőgazdasági terület területfelhasználási egység területét elsősorban - a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete mellett - a jó termőhelyi adottságú szántók övezetén javasolt kijelölni. (2) A jó termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

MvM 2. melléklet: Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

ábra: Erdőtelepítésre javasolt területek Bonyhádon (MvM)

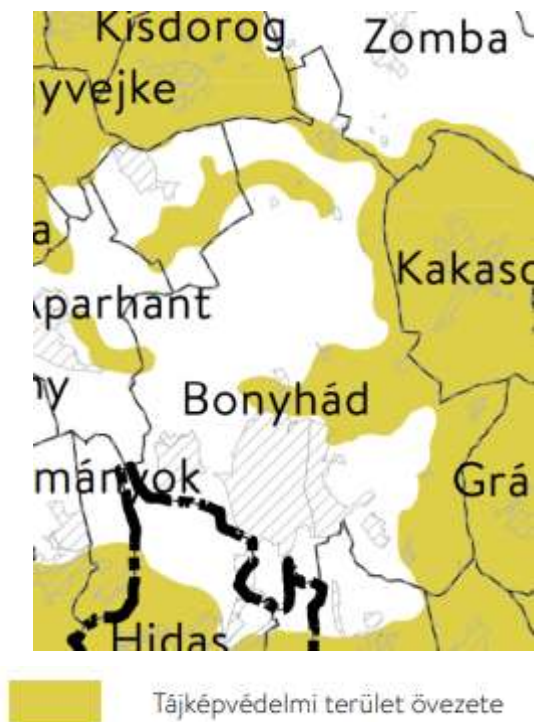

Az övezetre vonatkozó előírások

3. § (1) A településrendezési eszközök készítése során az Országos Erdőállomány Adattárban nem szereplő erdőterület területfelhasználási egységeket a településfejlesztési és településrendezési célokkal összhangban - a természeti és kulturális örökségi értékek sérelme nélkül - az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén javasolt kijelölni.

MvM 3. melléklet: Tájképvédelmi terület övezete

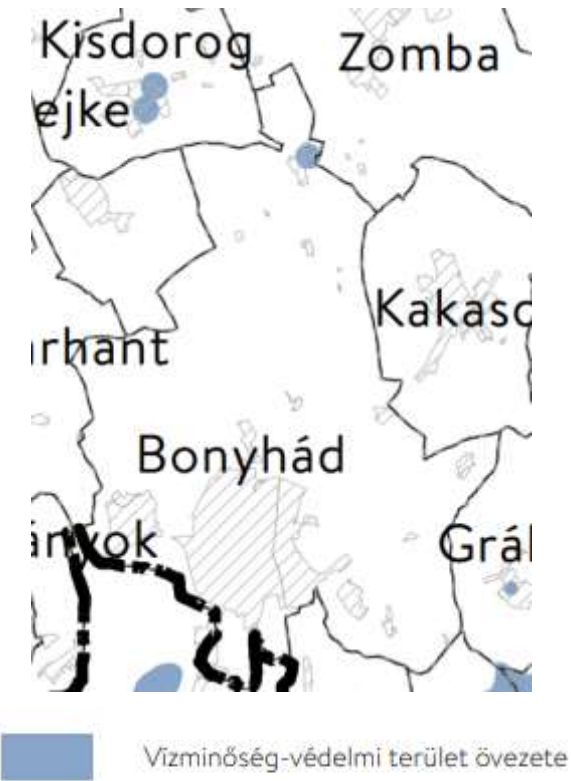
ábra: Tájképvédelmi területek Bonyhádon (MvM)

Az övezetre vonatkozó előírások

4. § (1) A tájképvédelmi terület övezete területére a vármegye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg térségi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.

(2) A tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében - a településképvédelméről szóló törvény vagy annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - meg kell határozni

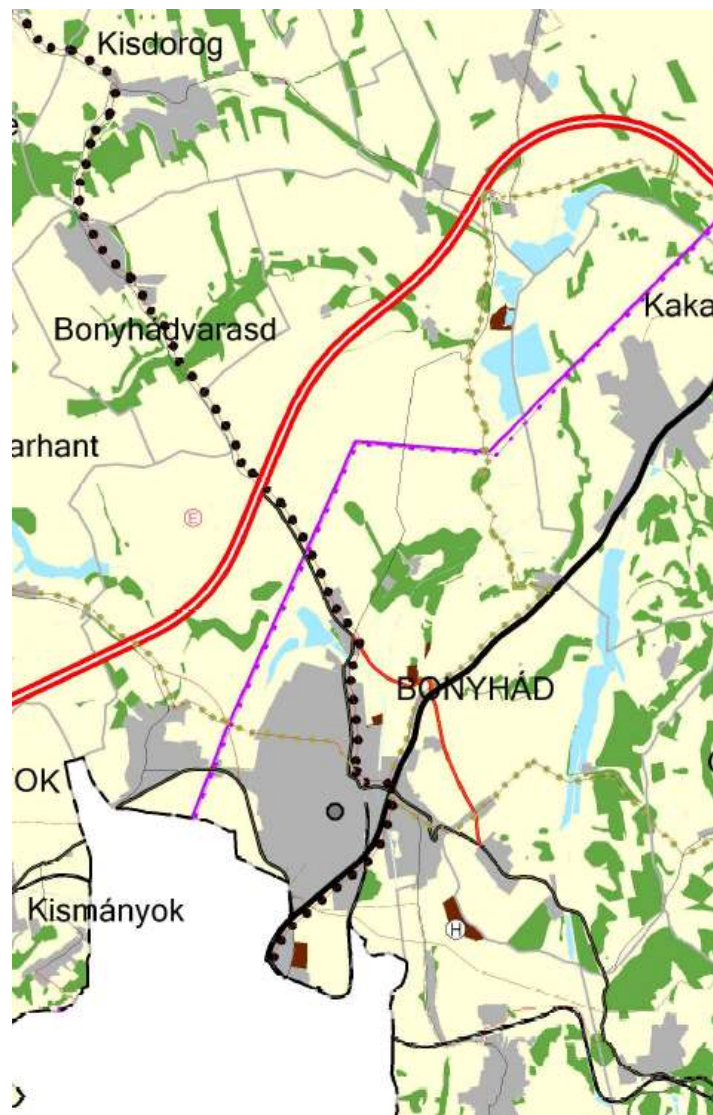
	a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait, b) a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben (a továbbiakban: településképi rendelet) a településképi követelményeket. (3) A tájképvédelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. (4) A tájképvédelmi terület övezetében a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.
MvM 4. melléklet: Vízminőségvédelmi terület övezete	
ábra: Vízminőség védelmi területek Bonyhádon (MvM) 	Az övezetre vonatkozó előírások 5. § (1) A vízminőség-védelmi terület övezetében keletkezett szennyvíz övezetből történő kivezetéséről és az övezeten kívül keletkezett szennyvizek övezetbe történő bevezetéséről, illetve a szennyvíz övezeten belüli kezelésének feltételeiről a vármegye területrendezési tervében rendelkezni kell. (2) A vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozó települések településrendezési eszközeinek készítése során ki kell jelölni a vízvédellel érintett területeket. A kijelölt vízvédellel érintett területekre vonatkozó egyedi szabályokat a helyi építési szabályzatban kell megállapítani. (3) A vízminőség-védelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

Tolna Vármegye Területrendezési Terve

Az Országos Területrendezési Tervvel összhangban az ország egyes vármegyéinek is területrendezési tervvel kell rendelkezniük. Tolna Vármegye Területrendezési Tervét a Tolna Vármegyei Önkormányzat Közgyűlésének 8/2020.(X.29.) önkormányzati rendeletében Tolna vármegye területrendezési tervéről fogadták el. A rendelet célja, hogy „meghatározza Tolna vármegye egyes térségi területfelhasználásának feltételeit, a műszaki infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható térségfejlődésre, valamint a területi táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve a természeti erőforrások védelmére, és fenntartható használatára.”

A rendelet 2. melléklete tartalmazza a vármegye Térségi Szerkezeti Tervét, amely az Országos Szerkezeti Tervvel összhangban készült el:

7. ábra: Bonyhád Tolna vármegye Térségi Szerkezeti Tervében

Forrás: Tolna Vármegye Területrendezési Terve

Az Országos Szerkezeti Tervhez képest a vármegye szerkezeti terve a közlekedési hálózatok terén részletesebb. A vármegye szerkezeti terve több tervezett térségi és országos kerékpárútvonalat is megjelöl, amelyek összekötnék Bonyhádot a környező településekkel. A szerkezeti terv kijelöl egy tervezett térségi szerepű összekötő utat, amely a Bonyhádot a 65-ös főúttal összekötő 6535-ös út valamint Börzsöny városrész között teremtené közlekedési kapcsolatot, és ezáltal tehermentesíthetné a városon átmenő forgalmat.

A rendelet 3. melléklete a vármegye térségi övezeteinek tervlapjait tartalmazza melyek az alábbi felsorolásban láthatóak (a Bonyhádot érintő övezetek aláhúzással lettek megjelölve):

- Országos övezetek:
 - o ökológiai hálózat magterületének övezete (3.1. melléklet)
 - o ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete (3.1. melléklet)
 - o ökológiai hálózat puffterületének övezete (3.1. melléklet)
 - o kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete (3.2. melléklet)
 - o jó termőhelyi adottságú szántók övezete (3.2. melléklet)
 - o erdők övezete (3.3. melléklet)
 - o erdőtelepítésre javasolt terület övezete (3.3. melléklet)
 - o tájképvédelmi terület övezete (3.4. melléklet)
 - o világörökségi és világörökségi várományos terület övezete (3.5. melléklet)
 - o vízminőség-védelmi terület övezete (3.6. melléklet)
 - o nagyvízi meder övezete (3.7. melléklet)
 - o honvédelmi és katonai célú terület övezete (3.8. melléklet)
- Vármegyei övezetek:
 - o ásványi nyersanyagvagyon övezete (3.9. melléklet)
 - o rendszeresen belvízjárta terület övezete (3.10. melléklet)
 - o földtani veszélyforrás terület övezete (3.11. melléklet)
 - o egyedileg meghatározott vármegyei övezetek (3.12. melléklet)
 - innovációs-technológiai fejlesztés támogatott célterületének övezete (3.12.1. melléklet)
 - logisztikai fejlesztések támogatott célterületének övezete (3.12.2.)
 - turisztikai fejlesztések támogatott célterületének övezete (3.12.3.)

Az egyes övezetekre a Vármegyei Területrendezési Terv az OTTrT-ben meghatározott előírásokon felül is ajánlásokat tesz, amelyeknek a vármegye településeinek meg kell felelnie.

3.9 melléklet: ásványi nyersanyagvagyon övezete

8.1. ábra: Ásványi nyersanyagvagyon Bonyhádon (MvM)

Az övezetre vonatkozó előírások

MvM 8. § (1) Az ásványi nyersanyagvagyon övezetét a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti területen, a településrendezési eszközökben csak olyan területfelhasználási egység, építési övezet vagy övezet jelölhető ki, amely az ásványi nyersanyagvagyon távlati kitermelését nem lehetetleníti el.

3.10. melléklet: rendszeresen belvízjárta terület övezete

8.2. ábra: Rendszeresen belvízjárta területek Bonyhádon (MvM)

Az övezetre vonatkozó előírások

MvM 9. § (1) A rendszeresen belvízjárta terület övezetében új beépítésre szánt terület csak akkor jelölhető ki, ha ahhoz a működési területével érintett vízügyi igazgatási szerv a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása során adott véleményében hozzájárul.

3.11. melléklet: földtani veszélyforrás terület övezete

8.3. ábra: Földtani veszélyforrás területek Bonyhádon (MvM)

Az övezetre vonatkozó előírások

MvM 11. § (1) A földtani veszélyforrás terület övezetében a földtani veszélyforrással érintett terület kiterjedését a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti területen új beépítésre szánt terület csak akkor jelölhető ki, ha ahhoz a bányafelügyelet a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása során adott véleményében hozzájárul.

(3) A beépítés feltételeit a bányafelügyeleti hatáskörben eljáró illetékes fővárosi és vármegyei kormányhivatal hozzájárulásával kell meghatározni.

3.12.1. melléklet: innovációs-technológiai fejlesztés támogatott célterületének övezete

8.4. ábra: Innovációs-technológiai fejlesztés támogatott célterület Bonyhádon (MvM)

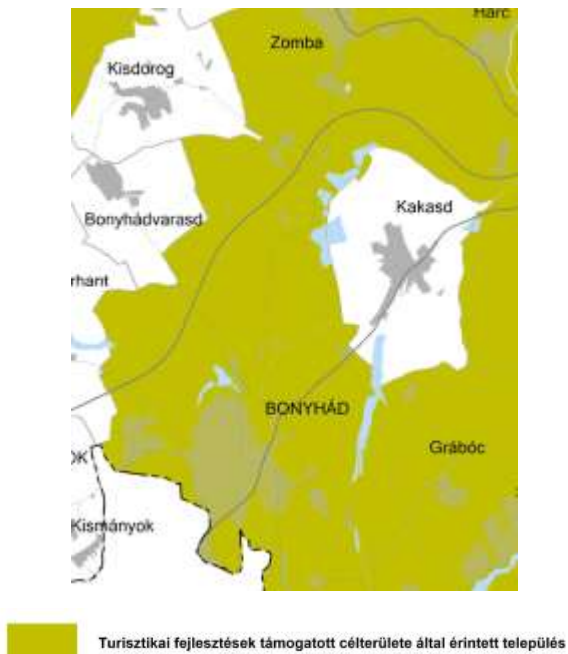
Az övezetre vonatkozó előírások

A Tolna Vármegyei Önkormányzat Közgyűlésének 8/2020.(X.29.) önkormányzati rendelete

Tolna vármegye területrendezési tervéről 8. § Az innovációs-technológiai fejlesztés támogatott célterületének övezete által érintett településeken a településrendezési eszközök készítése során – azokon az innovációs-technológiai fejlesztési céllal kijelölt kereskedelmi, szolgáltató gazdasági besorolású területeken, amelyeket a települési önkormányzat döntésével kiemelt innovációs-technológiai fejlesztési területté minősít – az építési telek megengedett legnagyobb beépítettsége 10%-kal lehet magasabb, a legkisebb zöldfelületi arány pedig 5%-kal alacsonyabb, mint az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 2. mellékletében meghatározott, a kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület sajátos használat szerinti területéhez rendelt érték.

3.12.3. melléklet: turisztikai fejlesztések támogatott célterületének övezete

8.5. ábra: turisztikai fejlesztések támogatott célterületei Bonyhádon (MvM)

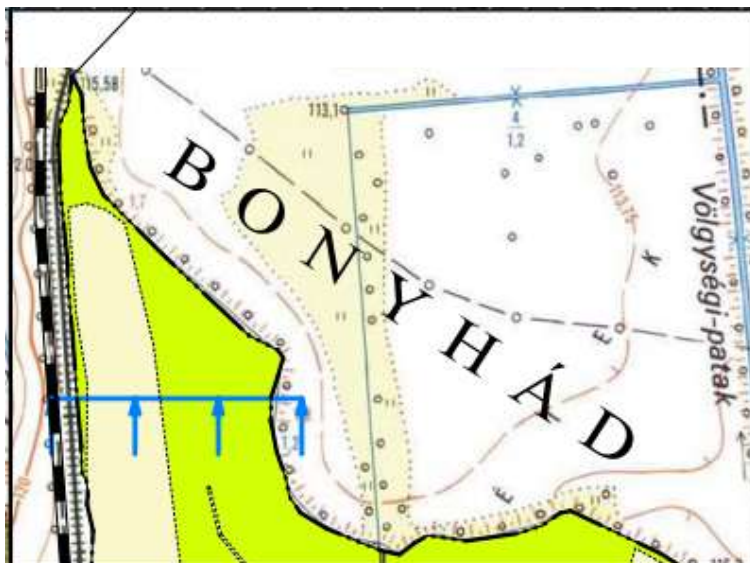
Az övezetre vonatkozó előírások

A Tolna Vármegyei Önkormányzat Közgyűlésének 8/2020.(X.29.) önkormányzati rendelete

Tolna vármegye területrendezési tervéről 10. § A turisztikai fejlesztések támogatott célterületének övezetével érintett települések településfejlesztési koncepciója és településrendezési eszközei készítése során törekedni kell a turisztikai nyomvonalas fejlesztések folytonosságára, az egymást gyengítő párhuzamosságok kiküszöbölésére.

2.1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai

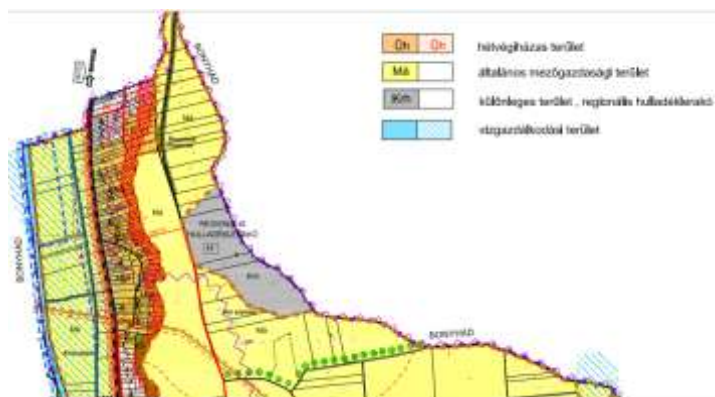
9.1. ábra: Bonyhád és Mecseknádasd határa

Mecseknádasd

Mecseknádasd Bonyháddal közös határa mentén korlátozott hasznosítású mezőgazdasági területek találhatók.

9.2. ábra: Bonyhád és Cikó határa

Forrás: Cikó Településszerkezeti Terve

Cikó

Cikó és Bonyhád közös határa mentén javarészt általános mezőgazdasági területek találhatók. A közös határ mentén található a regionális jelentőségű Cikói Hulladéklerakó. A határ keleti végében kijelölt Bonyháddal közös vízgazdálkodási terület a Bonyhádi Bojlis Szabadidős Egyesület által horgásztóként használt Böri tó.

9.3. ábra: Bonyhád és Mőcsény határa

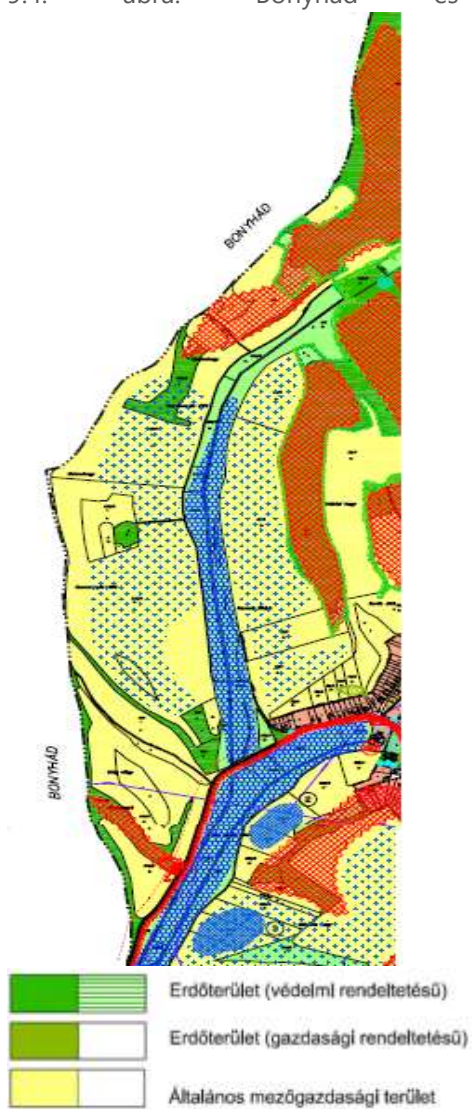

Forrás: Mőcsény Településszerkezeti Terve

Mőcsény

Mőcsény és Bonyhád határa a Grábóci-patak mentén található, ahol főként védett általános mezőgazdasági területek kerültek kijelölésre, de Grábóc közelében általános mezőgazdasági terület is található. A Rák-patak mentén mélyfekvésű, magas talajvíz veszélyes terület húzódik.

9.4. ábra: Bonyhád és Grábóc határa

Forrás: Grábóc Településszerkezeti Terve

Grábóc

Grábóc és Bonyhád határában általános mezőgazdasági területek, valamint gazdasági és védelmi rendeltetésű erdőterületek találhatóak.

9.5. ábra: Bonyhád és Kakasd határa

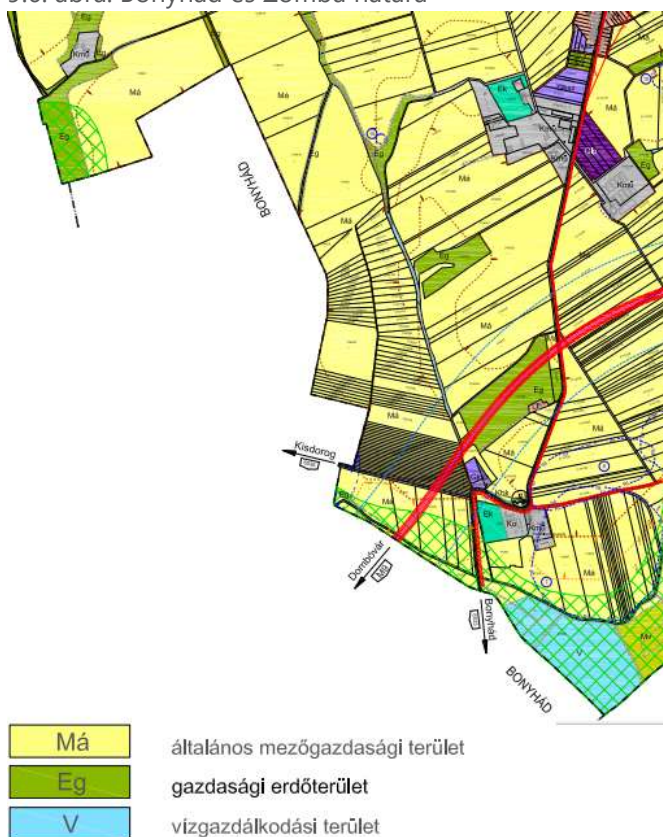
Má	KORLÁTOZOTT HASZNÁLATÚ MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET (GYEP, LEGELŐ)
Má	ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET (SZÁNTÓ)
V	VÍZGADÁLKODÁSI TERÜLET ÁROK, PATAK
E	GAZDASÁGI CÉLÚ ERDŐTERÜLET

Forrás: Kakasd Településszerkezeti Terve

Kakasd

Kakasd Bonyháddal közös nyugati határának nagy részében a Völgységi-patak folyik, amely mentén gazdasági célú erdőterületek, és korlátozott használatú mezőgazdasági területek találhatóak. Kakasd déli határában a Rák-patak és a patak mentén található halastavak találhatóak. A határ mentén kis részben általános mezőgazdasági területek, szántók kijelölésre kerültek.

9.6. ábra: Bonyhád és Zomba határa

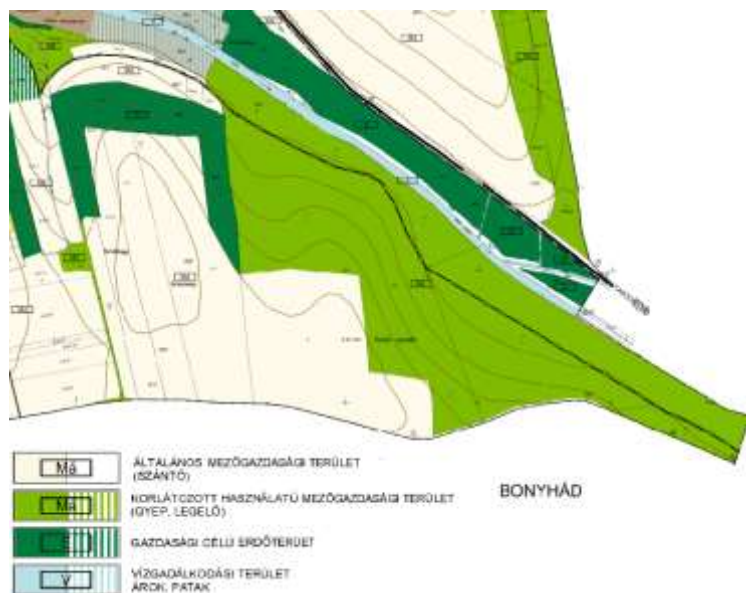

Forrás: Zomba Településszerkezeti Terve

Zomba

Zomba és Bonyhád határában elsősorban általános mezőgazdasági területek találhatóak, de kis részben vízgazdálkodási területek és gazdasági erdőterületek is előfordulnak.

9.7. ábra: Bonyhád és Kisdorog határa

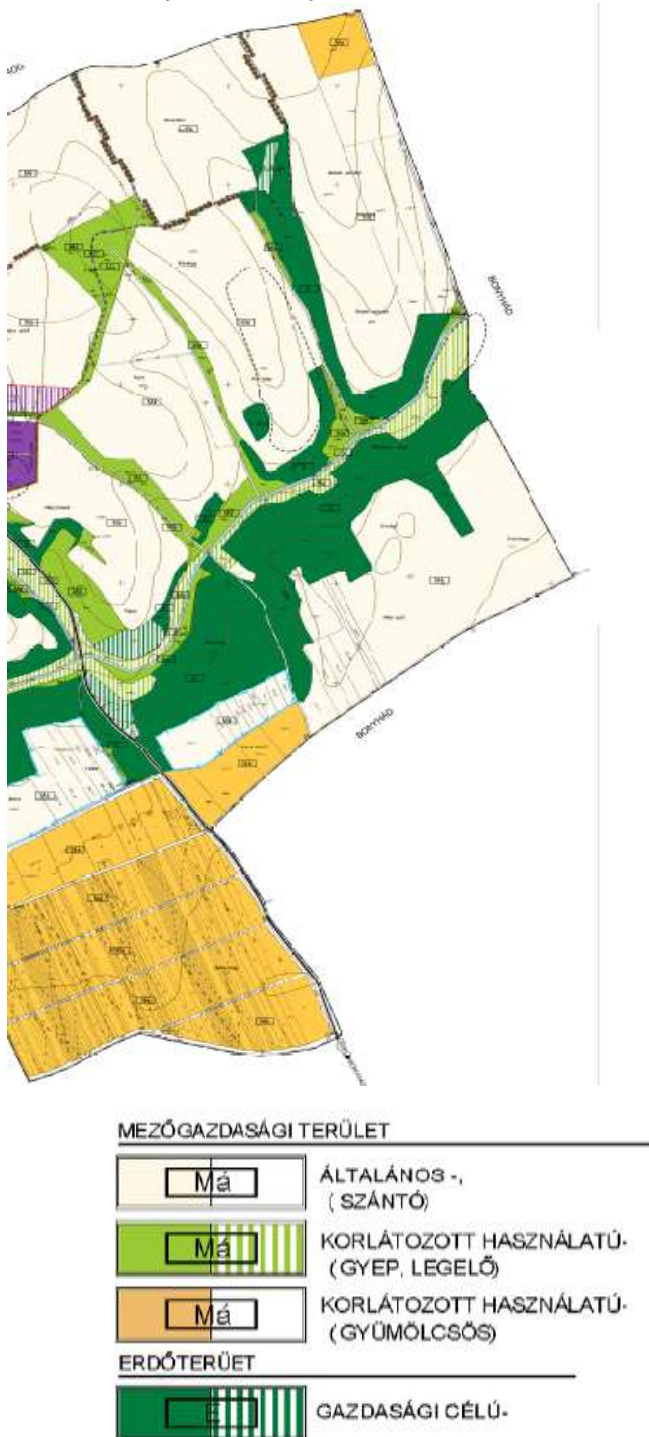

Forrás: Kisdorog Településszerkezeti Terve

Kisdorog

Kisdorog Bonyháddal közös határában főként általános- és korlátozott használatú mezőgazdasági területek. A két város határán átfolyik a Mucsi-Hidas-patak, amely mentén gazdasági célú erdőterület található.

9.8. ábra: Bonyhád és Bonyhádvarasd határa

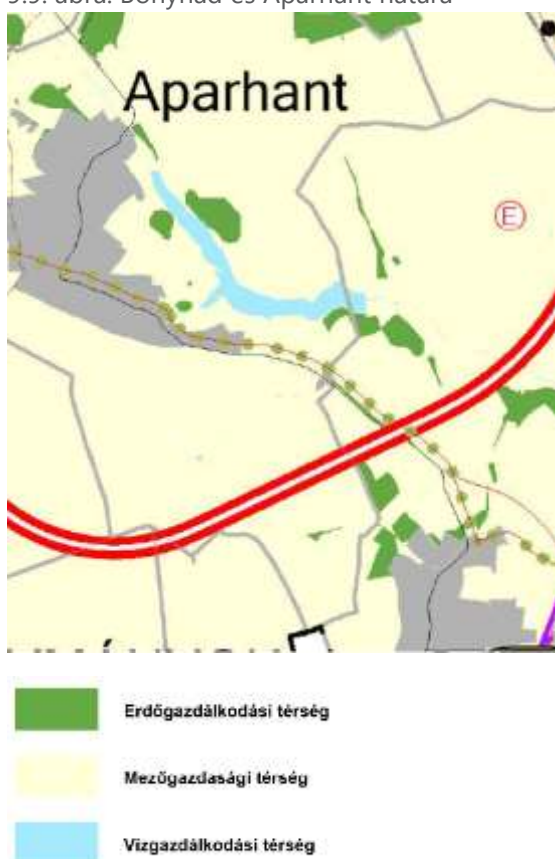

Forrás: Bonyhádvarasd Településszerkezeti Terve

Bonyhádvarasd

Bonyhádvarasd déli, Bonyháddal közös határában gyümölcsösök és szántóföldek találhatóak. A város belterületétől délre található gazdasági célú erdőterület és korlátozott használatú mezőgazdasági terület Bonyhádra is átnyúlik.

9.9. ábra: Bonyhád és Aparhant határa

Forrás: Aparhant Településszerkezeti Terve

Aparhant

Aparhant és Bonyhád között a Tolna vármegyei területrendezési terv szerint nagyrészt mezőgazdasági területek találhatók. Az Aparhanti-halastó és a hozzá tartozó erdőgazdálkodási térség átnyúlik Bonyhád területére.

9.10. ábra: Bonyhád és Hidas határa

Forrás: Hidas Településszerkezeti Terve

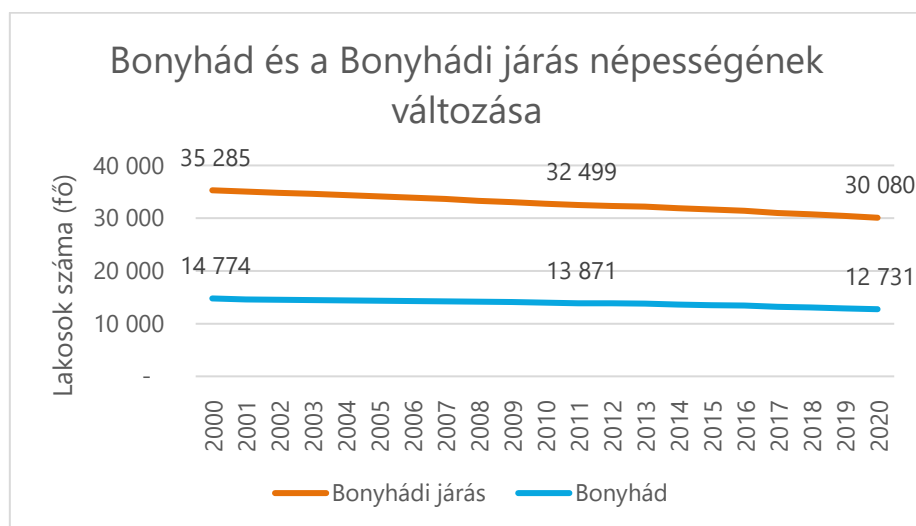
Hidas

Hidas és Bonyhád határának nagy részében szántók és gyümölcsösök találhatók. A határon található Bonyhád és Hidas közös vasútállomása, de a Völgységi Ipari Parkhoz közelében gazdasági területek is találhatók itt.

2.1.5. A település társadalma

2.1.5.1. Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

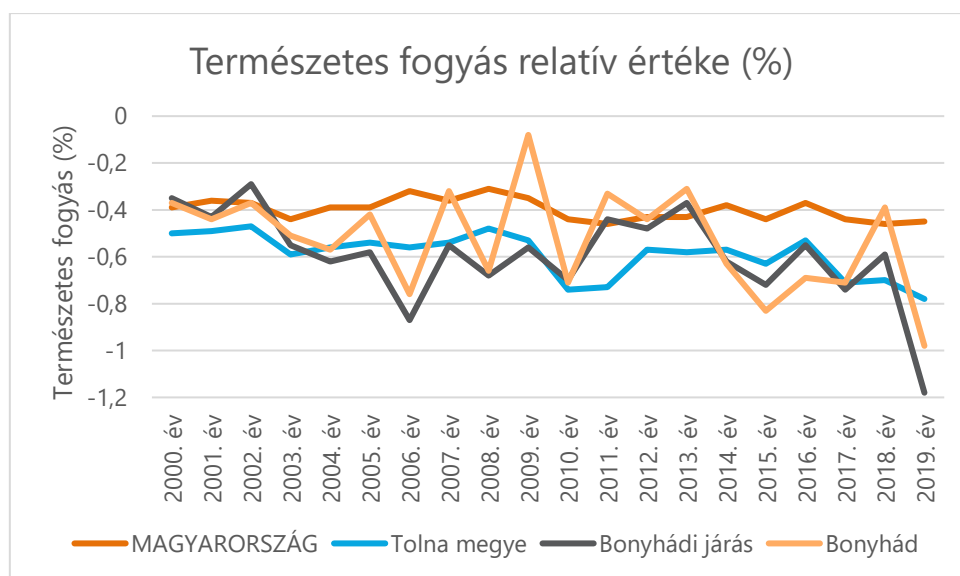
10. ábra: A népesség alakulása

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

2000 és 2020 között Bonyhád lakossága 2043 fővel csökkent, ami azt jelenti, hogy a város 20 év alatt elveszítette a lakosságának mintegy 14%-át. A romló vándorlási egyenleg és a természetes fogyás együttesen eredményezik Bonyhád lakosságának lassú, de folyamatos csökkenését. Megfigyelhető ugyanakkor, hogy a járás szintű értékek gyorsabb ütemben romlottak.

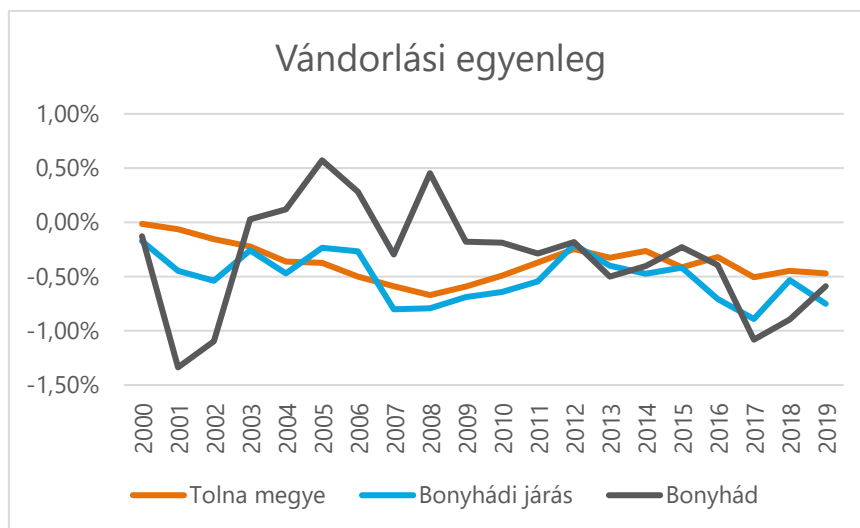
11. ábra: Természetes fogyás alakulása

Forrás: Saját számítás a Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján

Bonyhád lakosságának természetes fogyása 2010-től erősödő tendenciát mutat 2019-ben jelentős mértékű romlással. A bonyhádi értékek 2015-óta jellemzően az országos mutató alatt vannak és közelítik a járási és vármegyei értékeket.⁴

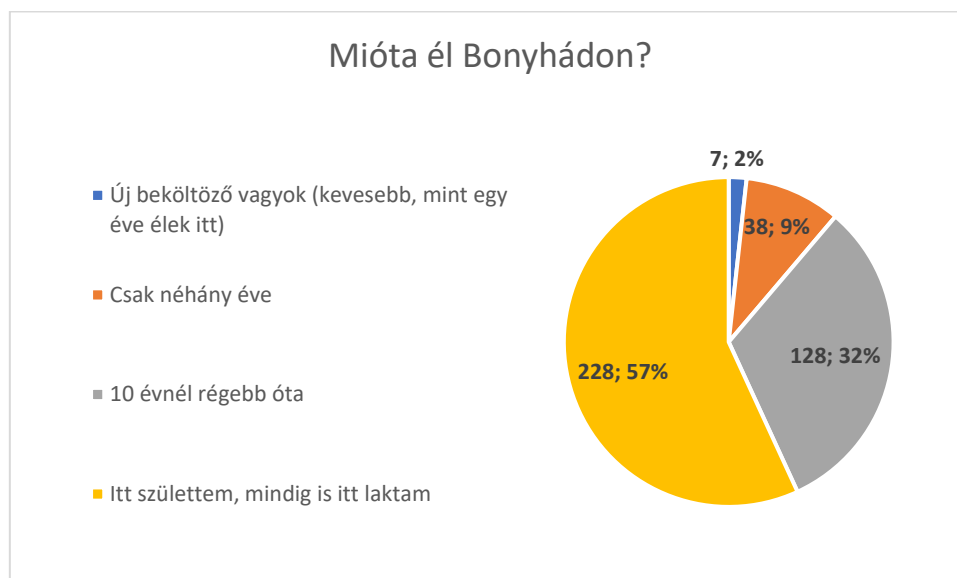
12. ábra: Vándorlási egyenleg alakulása

Forrás: TEIR

Bonyhádon 2009 óta negatív a vándorlási egyenleg, vagyis az elvándorlók száma évről évre meghaladja a beköltözőkét. 2000 és 2009 között évente átlagosan -0,16% volt az elvándorlási egyenleg, 2009 és 2019 között azonban már évente átlagosan a lakosság közel fél százaléka költözött el.

Az FVS készítésekor végzett kérdőíves felmérésen a vándorlásra vonatkozóan az alábbi ábrákon látható eredmények születtek:

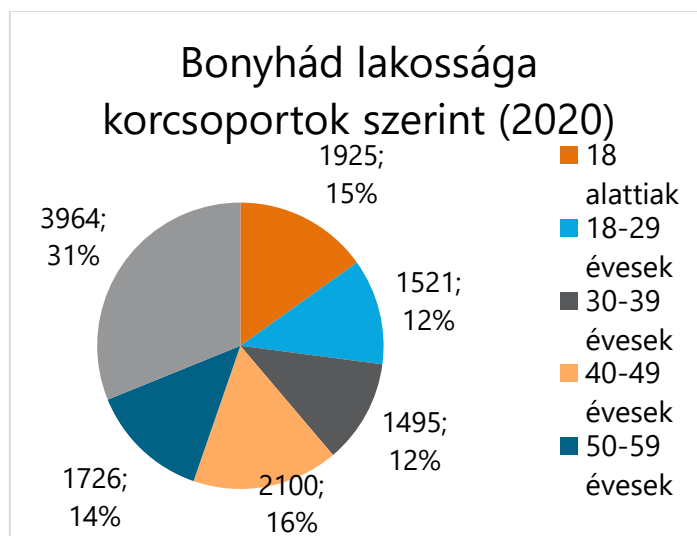

⁴ Természetes fogyás (élveszületések száma - halálozások száma) / élveszületések száma

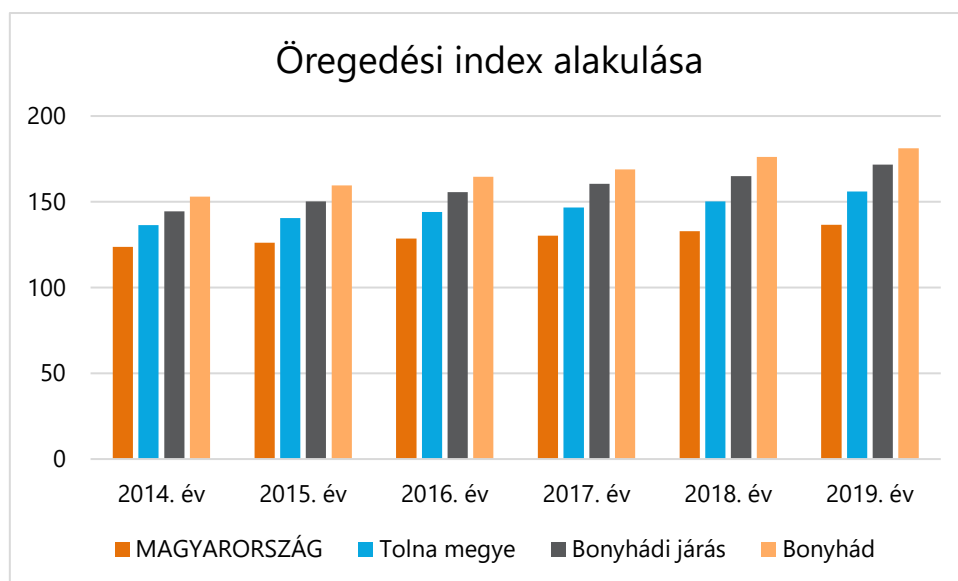
Ahogy az ábrákon is látszik, a megkérdezettek túlnyomó többsége legalább 10 éve a városban ér, az újonnan bevándoroltak aránya nem érte el a 2%-ot. Az elmúlt 10 évben a városba költözők között többnyire a járásból, vagy a vármegyén belülről költözött Bonyhádra.

13. ábra: Bonyhád lakossága korcsoportok szerint

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

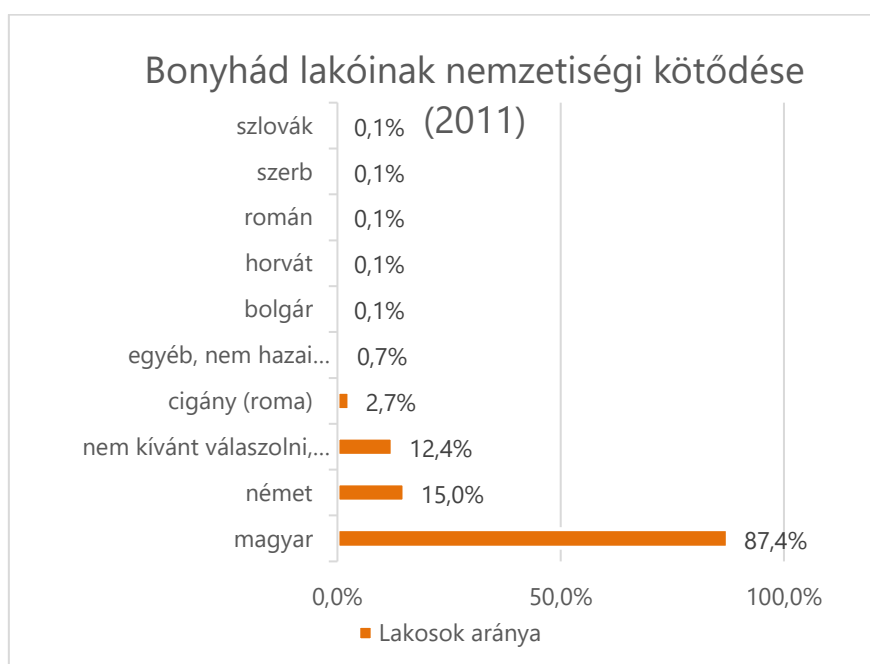
14. ábra: Öregedési index alakulása

Forrás: Saját számítás a Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján

Bonyhád város öregedési indexe az elmúlt évek során folyamatosan magasabb a járási, a vármegyei és az országos értékeknél és romló tendenciát mutat. Az öregedési index alapján 2014-ben 100 fiatalra 153 időskorú jutott, 2019-ben azonban 100 fiatalra már 181 időskorú jutott. Általánosságban elmondható, hogy a város minél nagyobb környezetét vizsgáljuk (járás, vármegye, ország), annál kisebb a mutató, vagyis annál fiatalabb a lakosság.

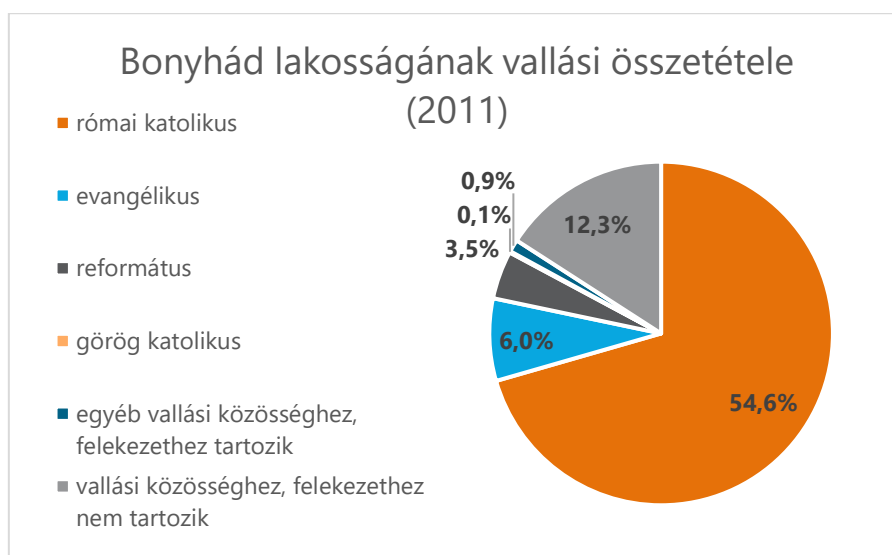
15. ábra: Bonyhád lakóinak nemzetiségi kötődése

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, 2011-es népszámlálás adatai

Magyarország településeinek nemzetiségi és vallási összetételéről a legfrissebb adatok a 2011-es népszámlálásból származnak. A népszámlálási adatok alapján Bonyhád lakosságának 87,4%-a magyarnak vallja magát, de jelentős a német nemzetiségűek aránya is (15%). A cigányság aránya 2011-ben 2,7% volt.

16. ábra: Bonyhád lakosságának vallási összetétele

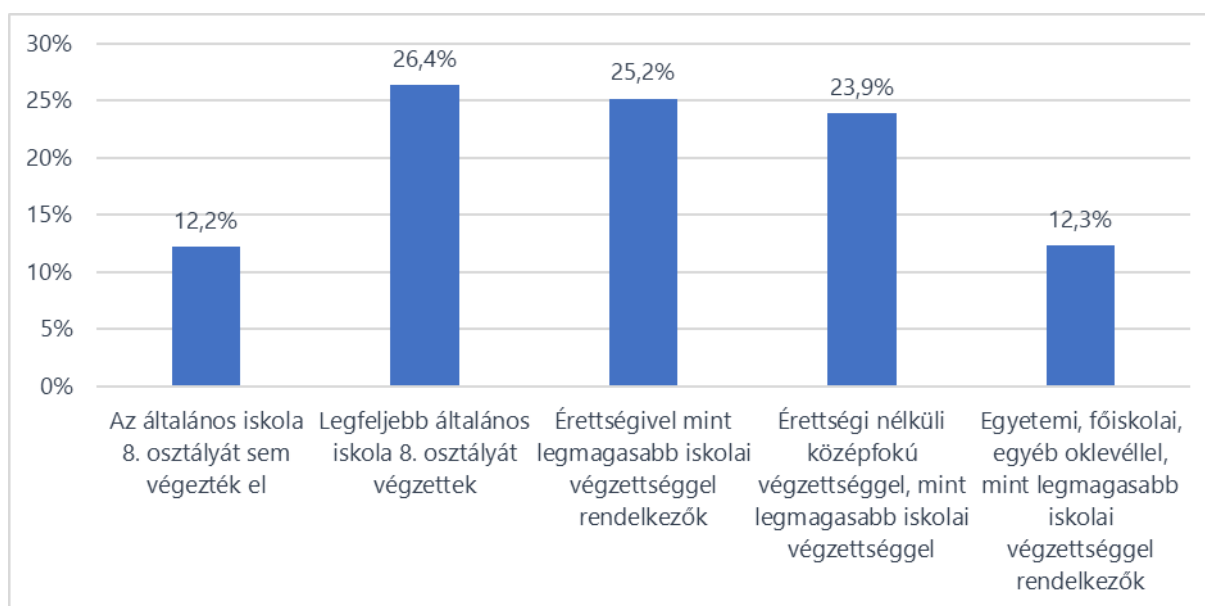

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, 2011-es népszámlálás adatai

Bonyhád lakosságának 54,6%-a vallotta magát római katolikusnak, így ez a város legmeghatározóbb vallási felekezete. A városban jelen vannak még evangélikusok (6%), reformátusok (3,5%), görög katolikusok (0,1%) és egyéb vallási felekezetekhez tartozók (1%) is. A lakosság 12,3%-a nem tartozik egy vallási közösséghez, felekezethez sem.

2.1.5.2. A lakosság képzettsége

17. ábra: Bonyhád lakossága legmagasabb iskolai végzettség szerint

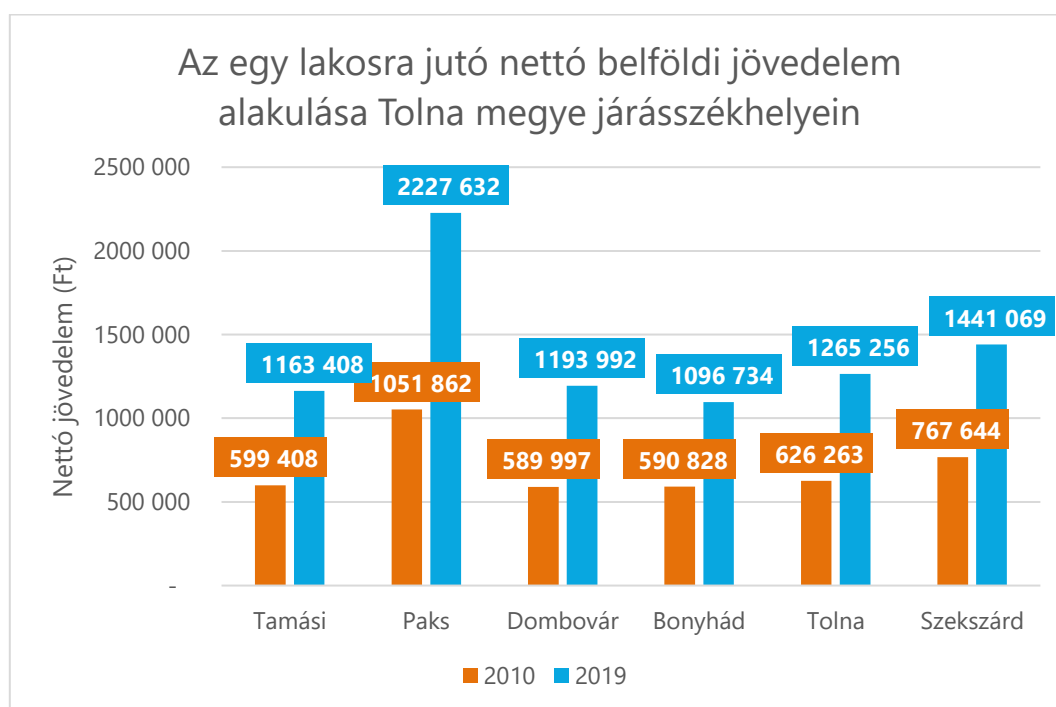

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, 2011-es népszámlálás adatai

A 2011-es népszámlálási adatok alapján a 7 évesnél idősebb lakosság 26,4%-a legfeljebb az általános iskola 8. osztályát végezte el, 25,2% érettségivel, míg 23,9% érettségi nélküli középfokú végzettséggel rendelkezett legmagasabb iskolai végzettségeként. Az érettségivel és a legfeljebb 8 osztállyal rendelkezők aránya 2-3%-kal marad el az országos átlagtól, míg az érettségi nélküli középfokú végzettséggel rendelkezők aránya 4,4%-kal magasabb annál. A felsőoktatási intézményekben végzetek aránya 12,3%, ami elmarad mind a vármegyei (16%), mind az országos (15,5%) szinttől.

2.1.5.3. Foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok

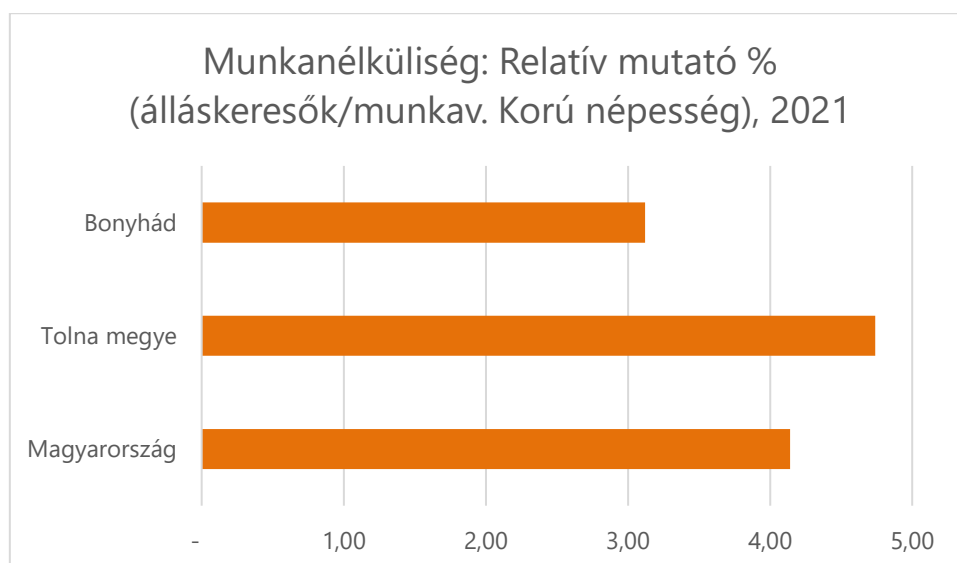
18. ábra: Jövedelmi viszonyok a környező járásokban

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

2010-ben a Tolna vármegyei járasszékhelyek közül még Dombóváron volt a legalacsonyabb a nettó átlagkereset, azonban 2019-re Bonyhád vette át az utolsó helyet, ekkor 1,096,734 Ft nettó jövedelem jutott egy bonyhádi laksora. Az egy lakosra jutó nettó jövedelem 2019-ben Pakson volt a legmagasabb, 2 227 632 Ft. Míg Pakson 2010 és 2019 között 212%-os emelkedéssel több, mint duplájára a nettó jövedelem, addig Bonyhádon ez idő alatt mindössze 86%-os növekedés volt megfigyelhető.

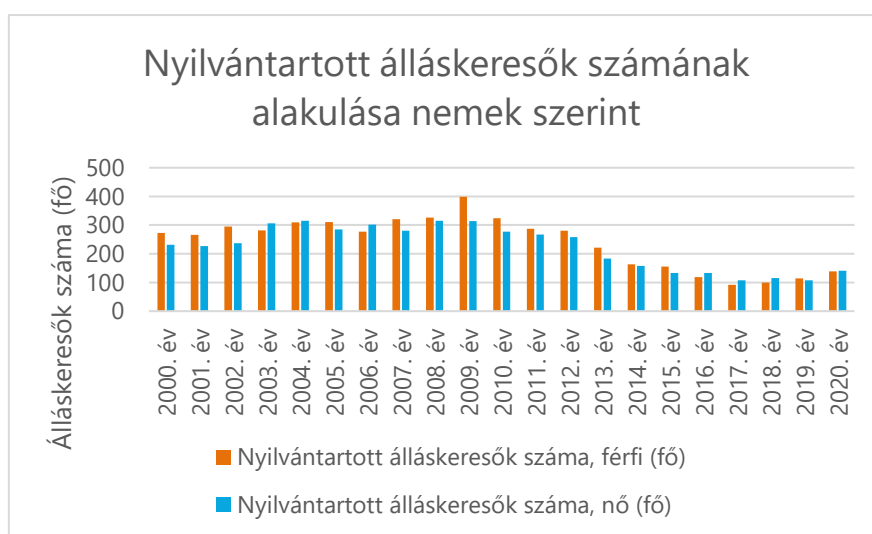
19. ábra: Munkanélküliség az aktív korú népesség arányában

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

Bonyhádön kifejezetten alacsony a munkanélküliség: a 2021-es évközi adatok alapján az országos 4,14%-hoz és a vármegyei szintű 4,74%-hoz képest Bonyhádön mindössze 3,12% volt a munkanélküliek aránya. A nyilvántartott álláskeresők száma a 2009-es válság idején volt a legmagasabb (713 fő), majd a 2010-es évek első felében folyamatosan csökkent. 2020-ban, vélhetően a COVID-19 járvány okozta gazdasági válság miatt a korábbi évek stagnálása után egy nagyobb növekedés volt megfigyelhető az álláskeresők számában, így az álláskeresők száma 240 fő volt, ami lényegesen kevesebb a 10 évvel korábbi válsághoz képest. Az álláskeresők nem szerinti megoszlásában jelentős különbségeket a 2010-es években nem lehetett megfigyelni.

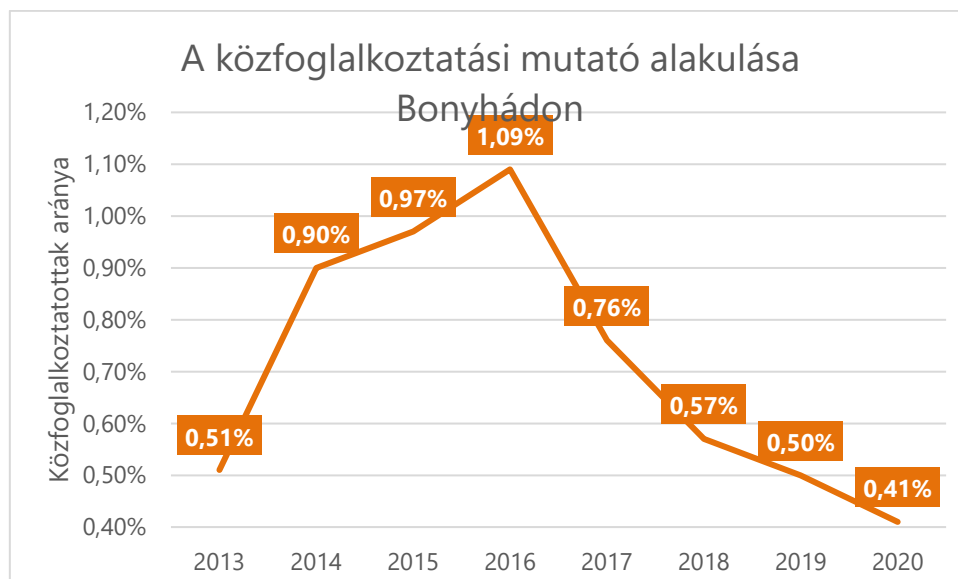
20. ábra: Nyilvántartott álláskeresők számának alakulása nemek szerint

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Bonyhád mind a hazai, mind az országos értéknél kedvezőbb munkanélküliségi mutatókkal rendelkezik 2021. júniusban. Az 5% közeli vármegyei érték pozitívként is értékelhető, hiszen a bonyhádi vállalkozások számára az országos átlagnál magasabb munkaerőtartálékot jelent.

21. ábra: A közfoglalkoztatási mutató alakulása Bonyhád

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Bonyhád 2016-ban 1,09%-kal volt a legmagasabb a közfoglalkoztatottak aránya az aktív korú (15-64 éves) korosztályon belül. 2020-ra a közfoglalkoztatás mértéke nem volt számottevő a városban, a 0,41%-os közfoglalkoztatási mutató már a 2013-as kezdeti mértéket (0,51%) sem haladta meg.

22. ábra: Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek havi átlagos számának alakulása

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Hasonlóan az álláskereső számának alakulásához, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek havi átlagos száma 2009-ben volt a legmagasabb. A legkevesebb támogatott 2019-

ben volt, ekkor havonta átlagosan mindössze 21,81 fő részesült támogatásban. 2020-ra a járvány és a válság erősödésével a támogatottak száma is megnőtt.

2.1.5.4. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

A társadalmi rétegződés hátterében sokszor a vagyoni különbségek állnak. Bonyhádon nincsenek összefüggő szegregációs területek. Az aktív korú lakosság körében csekély mértékű a munkanélküliség, és az alacsony fokú iskolázottság. Ennek ellenére megfigyelhetők olyan folyamatok, amik a későbbiekben egyes társadalmi csoportok leszakadását idézhetik elő. A szegényebb rétegen belül több tízre becsülhető az olyan családok száma, amelyek el vannak adósodva és ily módon jobban ki vannak téve az esetleges kedvezőtlen gazdasági folyamatoknak. A különböző vagyoni háttérű rétegek közötti ellentéteket az ingatlanpiaci trendek is felerősíthetik. A külvárosok és környező kis települések alacsonyabb ingatlanárai szuburbanizációs folyamatokat idézhetnek elő, melyek gyakori velejárója a korábban ott élők és a beköltözők közötti konfliktusok kialakulása. A COVID-19 járvány hazai megjelenése óta a bonyhádi ingatlanárak jelentősen nőttek: 2021 júliusában 40%-kal magasabb volt az ingatlanok átlagos ára, mint 2020 januárjában. Ez a szegényebb rétegek, az önállósodni vágyó fiatalok számára különösen nagy nehézséget jelenthet.

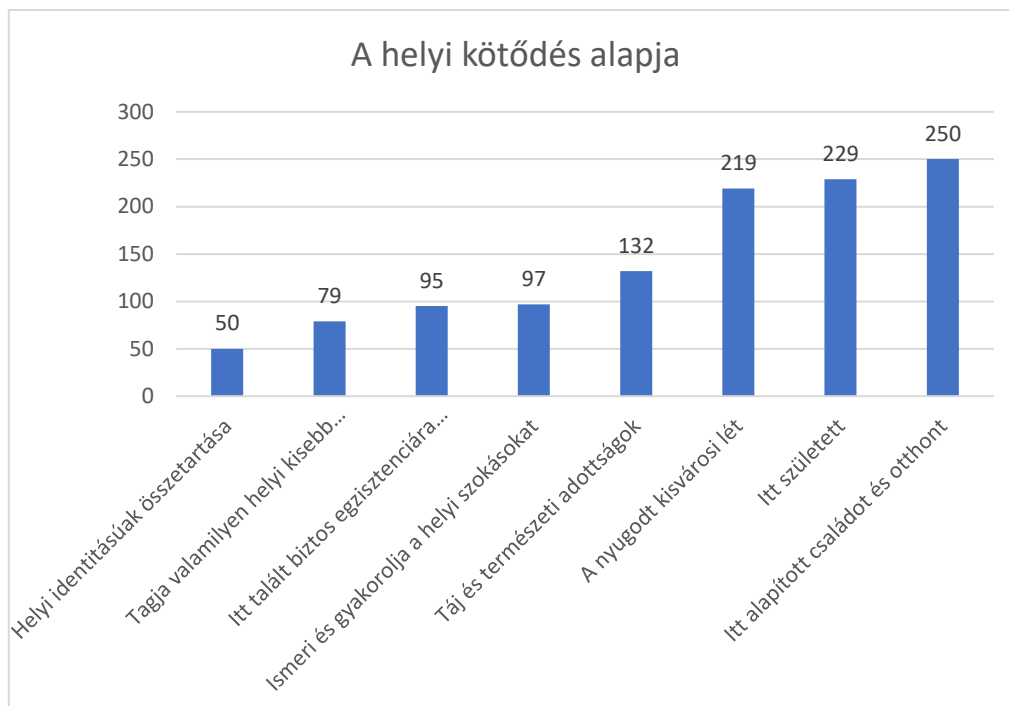
2.1.5.5. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.)

A bonyhádi lakosság körében egy meglehetősen erős helyi identitástudat alakult ki, amelynek több tényező áll a hátterében. A bonyhádi identitáshoz nagyban hozzájárul a lakosság színes összetétele. A német és székely nemzetiségi hagyományok jól beépültek a város közösségi életébe. Ma Bonyhádon az év minden hetében több kulturális és közösségi rendezvény is megrendezésre kerül. Egyes eseményekre, mint például a Tarka Marhafesztiválra a városból elvándorolt fiatalok is előszeretettel hazajárnak.

A bonyhádi identitás fontos részét képezi még a Perczel örökség. A várost a Völgyiség fővárosa megnevezés mellett a Perczelek városaként is szokás emlegetni. Az eredetileg német, de az évszázadok során elmagyarosodó Perczel család 1743-tól volt Bonyhád részbirtokosa. A Perczel család nevéhez több bonyhádi építészeti emlék is tartozik. A Perczel család által építtetett kúriák meghatározóak Bonyhád városképében. A városban jellemző vallási, etnikai és társadalmi különbségek a város építészetében is jól tetten érhetőek. A Perczelek nevéhez fűződő barokk-klasszicista kúriák a katolikusok főutcájának meghatározó épületei voltak.

A nemeseken túl a magyar kultúra és tudomány nagyjai is éltek Bonyhádon. Vörösmarty Mihály, Illyés Gyula költők és Lotz János nyelvészprofesszor mind Bonyhád egykori lakosai, nevüket máig helyi intézmények, közterek és programok viselik.

A kérdőíves felmérésben a válaszadók az alábbiak szerint ítélték meg a helyi kötődés alapját:

A válaszadók elsősorban a családi kötődések és Bonyhád nyugodt, kisvárosias mivolta miatt kötődnek a városhoz. A legkevésbé az helyi identitásúak összetartása volt a kötődés alapja, de ez sem elhanyagolható szempont.

2.1.6. A település humán infrastruktúrája

2.1.6.1. Humán közszolgáltatások

A bonyhádi humán infrastruktúra minden korosztályt kiszolgál a csecsemőktől az idősekig. Járásközpontként Bonyhád a humán közszolgáltatásai nem csak a helyieket, de a járáshoz tartozó 25 település 30 ezer lakosát is ellátják.

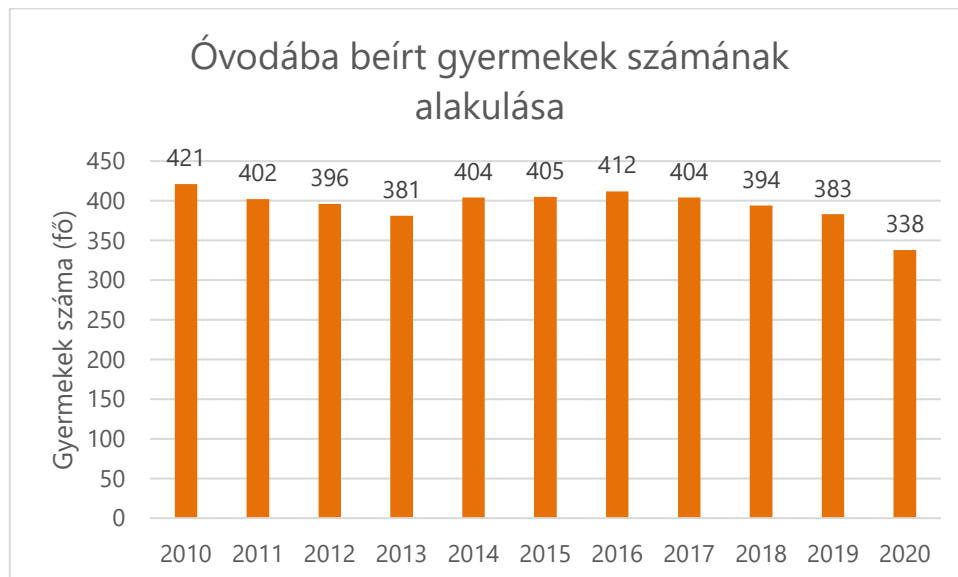
Bölcsőde

A Városi bölcsőde Bonyhád és egyben a járás egyetlen bölcsődéje volt 2019-ig. Ezt követően Kakasdon nyílt bölcsőde. A bölcsőde férőhelyeinek száma 2010 óta háromszor bővült: míg 2010-ben 20 férőhely volt, 2011-től 24, a 2017-es kapacitásbővítés óta 36, majd a 2021-es csoportindítás óta 48 férőhely érhető el a gyermekek számára. A kapacitásbővítésekre szükség is volt, mivel a 2010-es évek első felében két olyan év is volt, amikor a bölcsődések száma meghaladta a férőhelyekét, 2021-re a várólistás gyerekek száma év közbeni csoportnyitást tett szükségessé. A férőhelyek kihasználtsága 100%-os. A Városi Bölcsőde a Bonyhádi Varázskapu Bölcsőde és Óvoda Intézményegysége.

Óvodák

Az önkormányzat által üzemeltetett Bonyhádi Varázskapu Bölcsőde és Óvoda hat bonyhádi óvodában és 4 másik településen (Izmény, Kisdorog, Kisvejke, Váralja) található óvodában fogadja a gyermekeket.

23. ábra: Óvodába beírt gyermekek számának alakulása

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Az óvodai férőhelyek száma legutóbb 2015-ben bővült, azóta 445 gyermek fogadását képesek biztosítani. Az óvodába beírt gyermekek száma ugyanakkor 2016 óta folyamatosan csökken, így a férőhelyek kihasználtsága is alacsonyabb, mint a bölcsőde esetében. 2019-ben egy óvodai férőhelyre 0,86 óvodás jutott.

Általános iskolák

24. ábra: Általános iskolai tanulók számának alakulása

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Bonyhádön 2011 óta két általános iskola működik, a korábbi három helyett. A Bonyhádi Általános Iskola, Gimnázium és Bartók Béla Alapfokú Művészeti Iskola a Tamási tankerülethez tartozik. A Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium és Általános Iskola, amely az Evangélikus Egyházhhoz tartozik. Az utóbbi évek stagnáló számai ellenére, 2010 és 2020 között a bonyhádi általános iskolások száma 213 fővel, mintegy 17%-kal csökkent. A más településről Bonyhádra járó általános iskolások aránya 2019-ben 23,6% volt, tehát a diákok közel negyede nem bonyhádi lakos.

Középfokú oktatás

2021-ben Bonyhádön négy intézményben folyik középfokú oktatás, két szakképző iskolában és két gimnáziumban. Az iskolás diákok számában jelentős csökkenés volt megfigyelhető.

25. ábra: Középiskolai tanulók számának alakulása

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

2010 és 2019 között a középfokú oktatásban résztvevők száma 2010 és 2019 között 230 fővel, vagyis 19%-kal csökkent.

Egészségügy

Bonyhádon az egészségügyi ellátást elsősorban a Bonyhádi Kórház és Rendelőintézetben biztosítják. A kórházban egészségügyi szolgáltatások széles köre működik, folyamatosak a felújítások és az eszközparkfrissítések, amelyek az elmúlt években nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a helyiek kedvezőbb egészségügyi feltételek között élhessenek. A kórház fenntartója 2012 óta az Állami Egészségügy Ellátóközpont. A városban 2010-ben ezer lakosra 9,4 kórházi ágy jutott, de 2019-re ez a szám már 11 darabra nőtt. Országos szinten ezer főre 6,9 kórházi ágy jut, így Bonyhád egészségügyi kapacitása kifejezetten jónak mondható. A kórházban járóbeteg szakellátás, 24 órás sebészet-traumatológiai ellátás, ápolás és szakápolás, krónikus belgyógyászati ellátás és krónikus tüdőgyógyászati ellátás is elérhető.

A Bonyhádi Kórház és rendelőintézet ellátási kötelezettsége Bonyhádon túl a következő településekre terjed ki: Aparhant, Bátaapáti, Bonyháddarvasd, Cikó, Grábóc, Györe, Izmény, Kakasd, Kisdorog, Kismányok, Kisvejte, Lengyel, Mócsény, Mucsfa, Nagymányok, Nagyvejte, Tevel, Váralja és Závod.

A házi- és házi gyermekorvosok aránya szintén kedvezőbb képet mutat az országos számoknál: 2019-ben egy háziorvosra 1412 lakos jutott az országos 1624-gyel szemben. Azt ugyanakkor érdemes megjegyezni, hogy 2010-ben még csak 1383 lakos jutott egy bonyhádi háziorvosra, vagyis a háziorvosok egyre nagyobb terhelésnek vannak kitéve. A háziorvosi alapellátást 6 körzetben, a házi gyermekorvos ellátást 3 körzetben biztosítják. Bonyhádon négy patika üzemel.

A városban négy körzetben érhető el fogorvosi alapellátás. A gyermekek számára iskolafogászat is működik.

Szociális ellátórendszer

Bonyhád része a Völgységi Önkormányzatok Társulásának, amely azzal a céllal jött létre, hogy a Völgység önkormányzatai egymás erőforrásait kihasználva hatékonyabban valósítsák meg feladatellátási kötelezettségeiket. Ma a Völgységi Önkormányzatok Társulásának 25 tagönkormányzata együttműködve látja el a járás szociális alapszolgáltatási és szakosított ellátási feladatait. A Társulás keretében ellátott feladattípusok az alábbiak:

- ápolást, gondozást nyújtó ellátás
- családsegítés
- gyermekjóléti szolgáltatás
- házi segítségnyújtás
- időskorúak nappali szociális ellátása – Idősek Klubja
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtást
- szociális étkeztetés
- támogató szolgáltatás
- tanyagondnoki szolgáltatás

Az ellátottak körét a helyi időskorúak, gyermekek, családok, súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személyek, a hajléktalanok, valamint a szociális, vagy egészségügyi helyzetük miatt rászorulóknak képezik.

26. ábra: Időskorúak otthonainak kihasználtsága

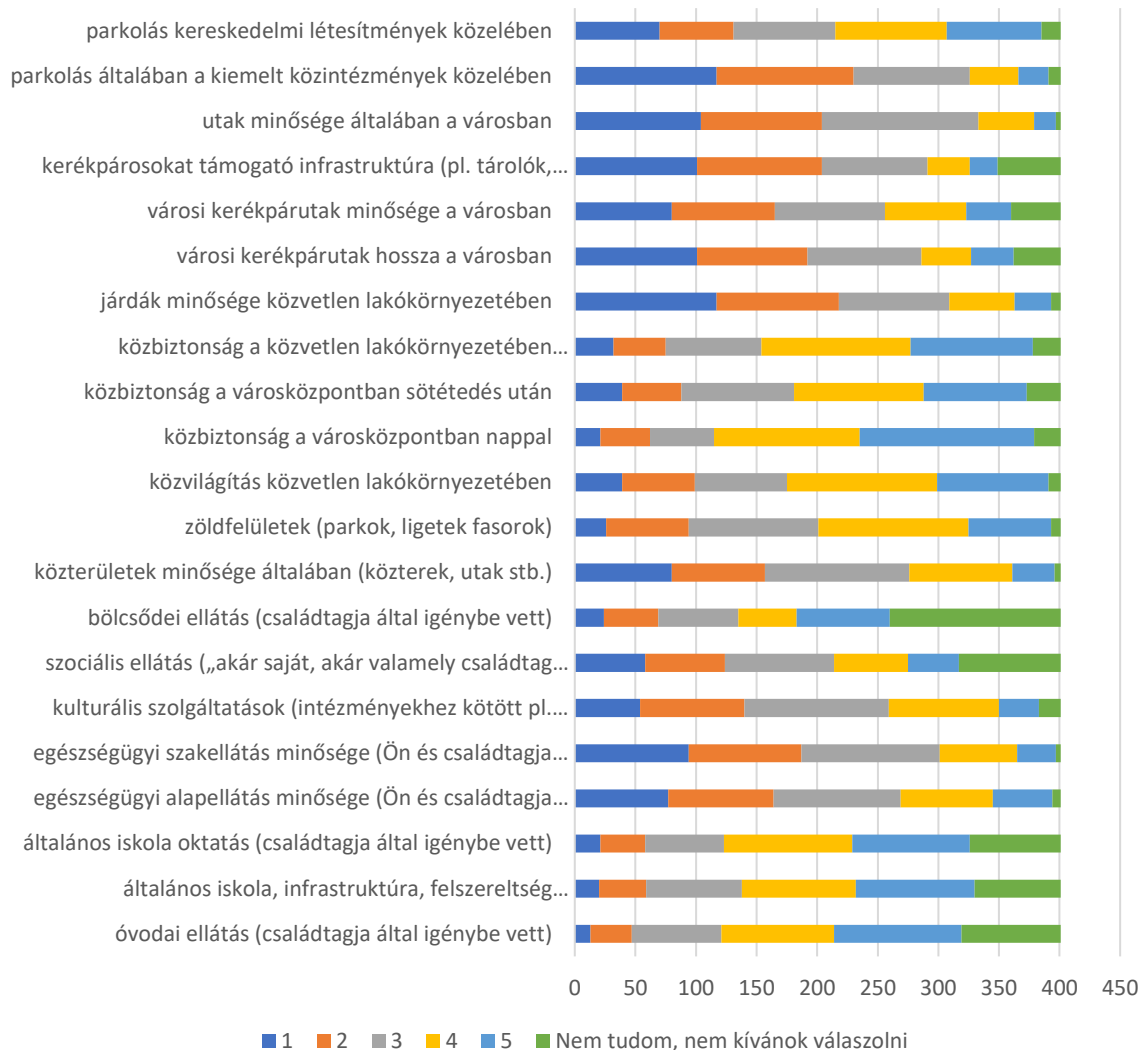

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Bonyhádon kettő időskorúak otthona működik. Az otthonok kihasználtsága igen magas, 2012 és 2020 között átlagosan a férőhelyek 91%-át töltötték meg. 2020-ban már csak 82%-os volt a férőhelyek kihasználtsága.

Az FVS készítése során végzett kérdőíves felmérés válaszai alapján a bonyhádiak a következő ábrán láthatóak szerint ítélik meg a városban elérhető szolgáltatásokat:

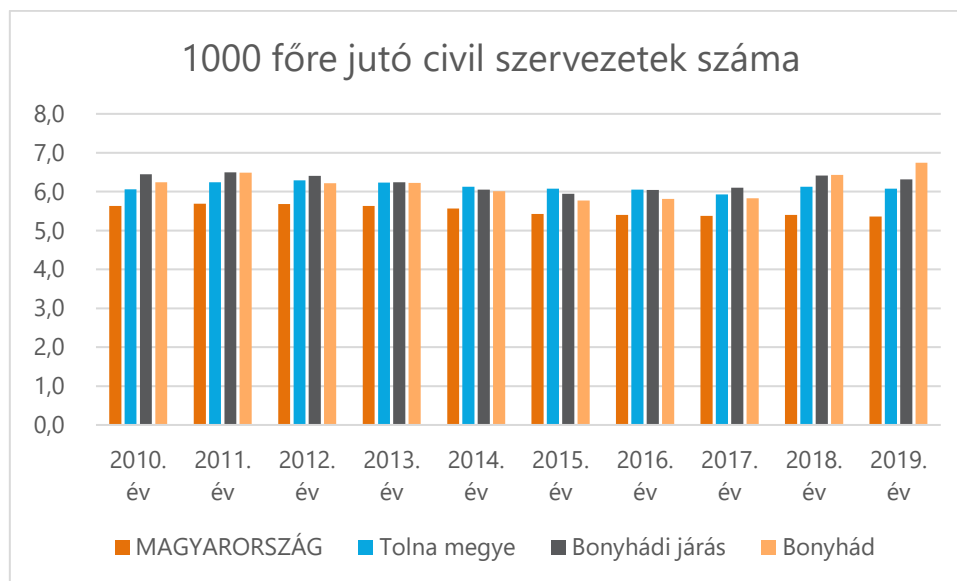
Mennyire elégedett a városban elérhető humán
közszolgáltatásokkal és életminőséget befolyásoló
tényezőkkel? (1 - elégedetlen, 5 - elégedett)

Az ábrán jól látható, hogy míg a közlekedési infrastruktúrával és az egészségügyi ellátással kapcsolatban sokan elégedetlenek, a bölcsődei és szociális ellátás, az oktatás és a közbiztonság helyzete Bonyhád erősségei közé sorolható.

2.1.6.2. Esélyegyenlőség biztosítása

27. ábra: Civil szervezetek számának alakulása

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Az 1000 főre jutó civil szervezetek száma meghaladja a járási, vármegyei és országos értéket is. Emellett kedvező tendencia, hogy az elmúlt 3 év során folyamatosan növekvő tendencia tapasztalható. A városi önkormányzat tájékoztatása szerint jellemzően az idősebb korosztály aktív ezekben a szervezetekben, így a kedvező szám és tendencia ellenére további, a fiatalabb korosztályt aktivizáló szervezetek alapítására lenne szükség a lakosság megtartása és vissza-, illetve odacsábítása érdekében.

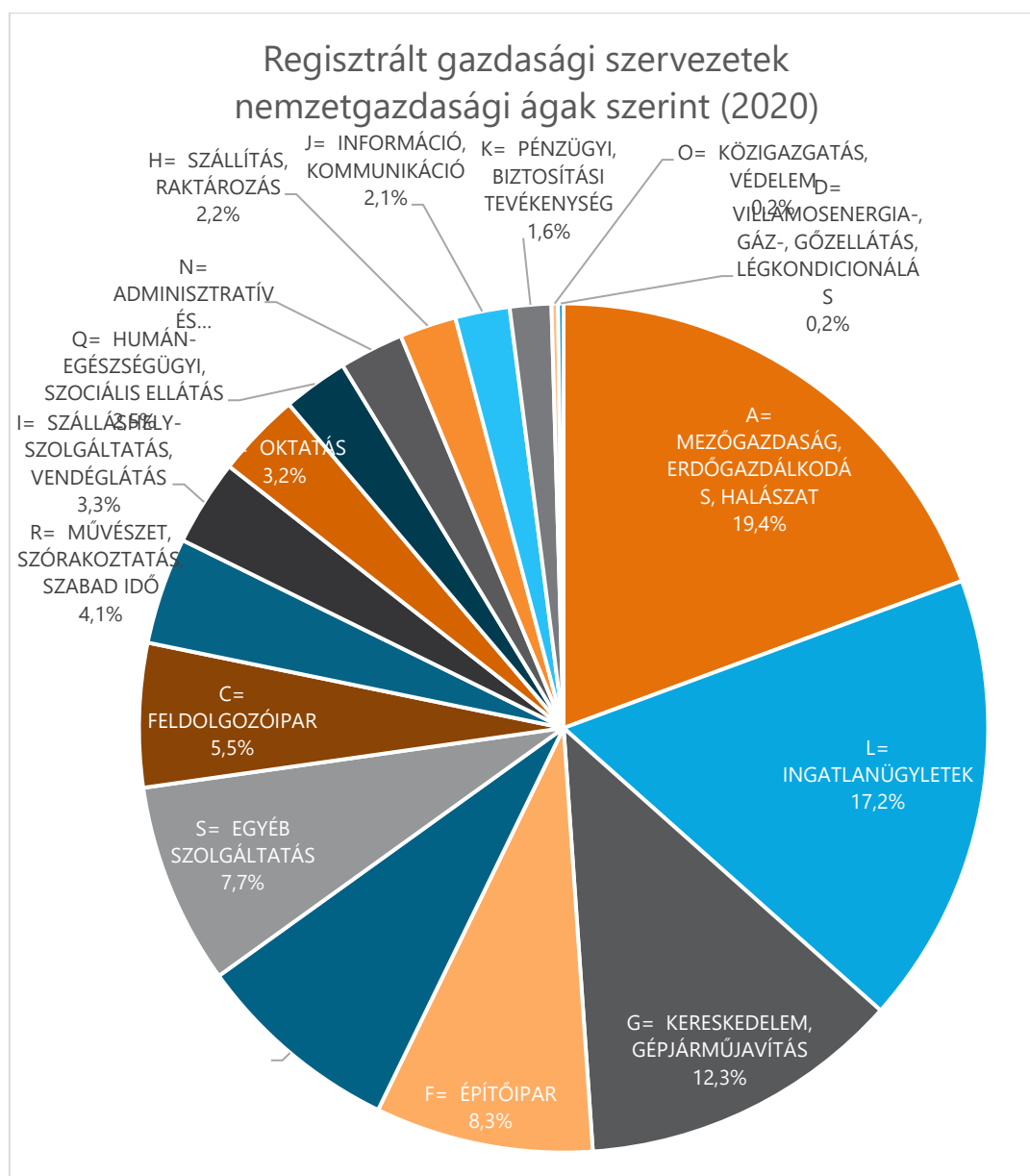
A városban található civil szervezetek köre meglehetősen színes. A civil szervezetek között sportegyesületek, hagyományőrző és egyéb kulturális egyesületek, nemzetiségi és vallási egyesületek és szociális szervezetek is megtalálhatóak.

2.1.7. A település gazdasága

2.1.7.1. A település gazdasági súlya, szerepköre, a település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

Bonyhád gazdasági szerkezetét korábban az ipar határozta meg. Bár a város életében a mai napig fontos szerepe van az ipari vállalatoknak, a helyi gazdaság már több lábon áll. 2020-ban a regisztrált gazdasági szervezetek 19,4%-a „mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat”, 12,3% a „kereskedelem és gépjárműjavítás”, 8,3% az építőiparhoz, 7,9% pedig a „szakmai, tudományos, műszaki tevékenység” nemzetgazdasági ágazatokhoz tartozott. A szolgáltatások aránya is jelentős az ide tartozó kategóriák a gazdasági szervezetek 15,1%-át teszik ki.

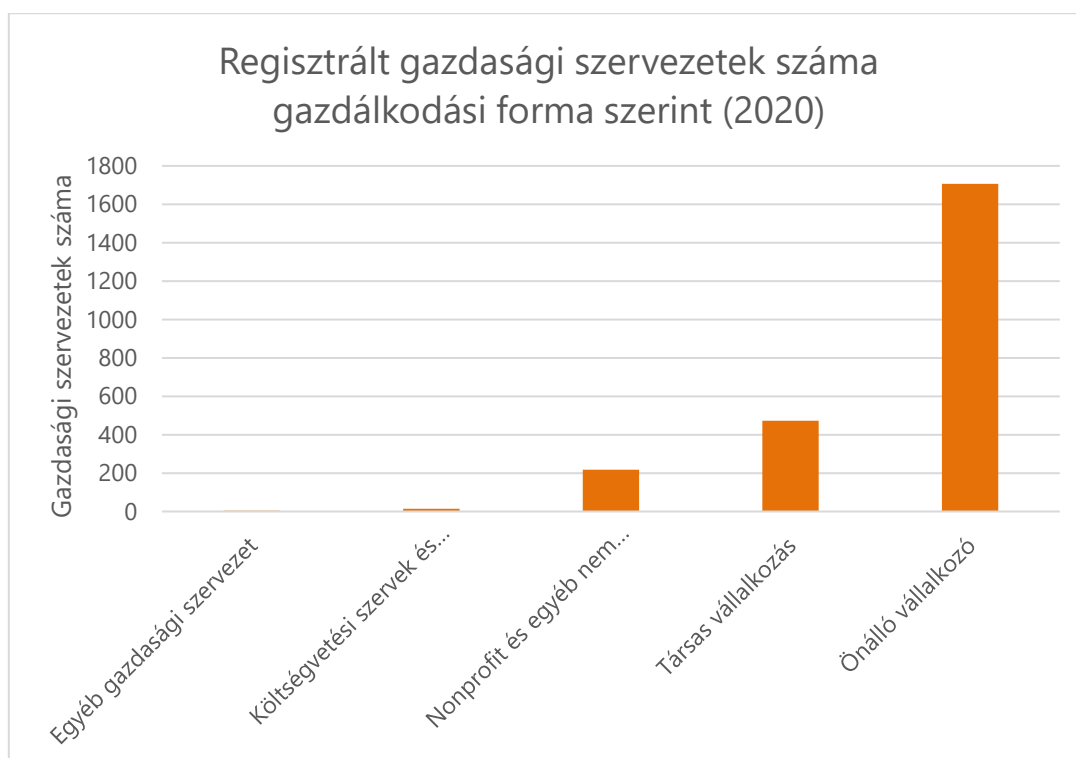
28. ábra: Regisztrált gazdasági szervezetek nemzetgazdasági ágak szerint

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Az Országos Területrendezési Terv (OTrT) alapján kiváló termőhelyi adottságú szántóterületi, jó termőhelyi adottságú termőhelyi adottságú szántóterületi és kiváló termőhelyi adottságú erdőterületi zónák egyaránt megtalálhatóak Bonyhád közigazgatási területén. A használt földterület 48% mezőgazdasági területként, 40%-a szántóként funkcionál. Az agrárszektor fontos részét képezi a város gazdaságának, több, a város számára jelentős vállalat is tevékenykedik ebben a szektorban. Ilyen például a Pannónia-Állattenyésztő Kereskedelmi és Szolgáltató Kft, a Pannónia Mezőgazdasági Zrt, vagy a Danubiana Borkereskedő- és termelő Kft, utóbbi annak ellenére a város egyik legtöbb árbevételt termelő vállalata, hogy a szőlősök csupán 2%-át teszik ki a városban használt földterületnek.

29. ábra: Regisztrált gazdasági szervezetek gazdálkodási formájuk szerint

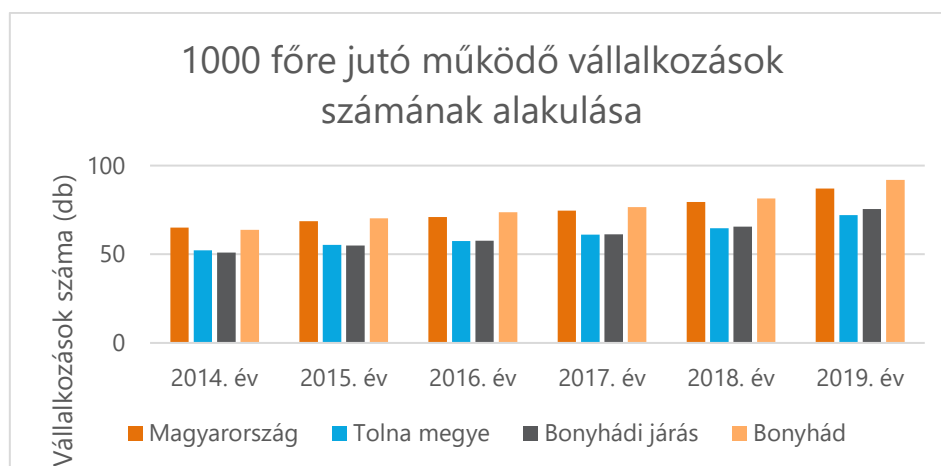

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

2020-ban 2416 darab regisztrált gazdasági szervezet volt Bonyhádön. A gazdasági szervezetek nagyrészt, 70%-át az önálló vállalkozók teszik ki, 19,6% társas vállalkozás, 9% pedig nonprofit és egyéb nem nyereség érdekelt szervezet.

2019-ben még 2436 darab volt a regisztrált gazdasági szervezetek száma. Ugyanebben az évben a működő vállalkozások száma 1187 darab volt, vagyis az összes regisztrált gazdasági szervezet mintegy 48,7%-a volt.

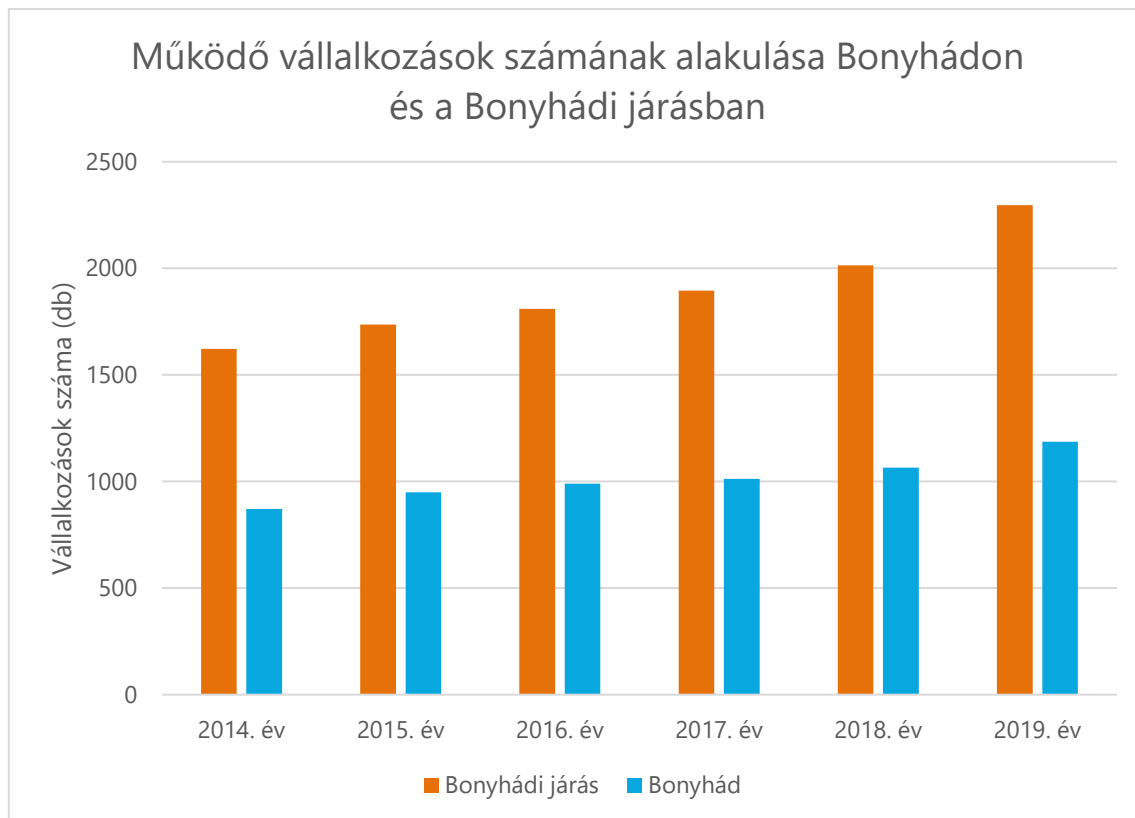
30. ábra: Vállalkozások számának alakulása

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Az 1000 főre jutó működő vállalkozások száma kimondottan kedvező Bonyhádon, hiszen amellett, hogy jelentősen meghaladja a járási és vármegyei értékeket, 2015-óta már az országos átlagnál is kedvezőbb. Emellett, a tendencia is kimondottan kedvező, hiszen a mutató folyamatosan javul, ráadásul az országosnál gyorsabb ütemben.

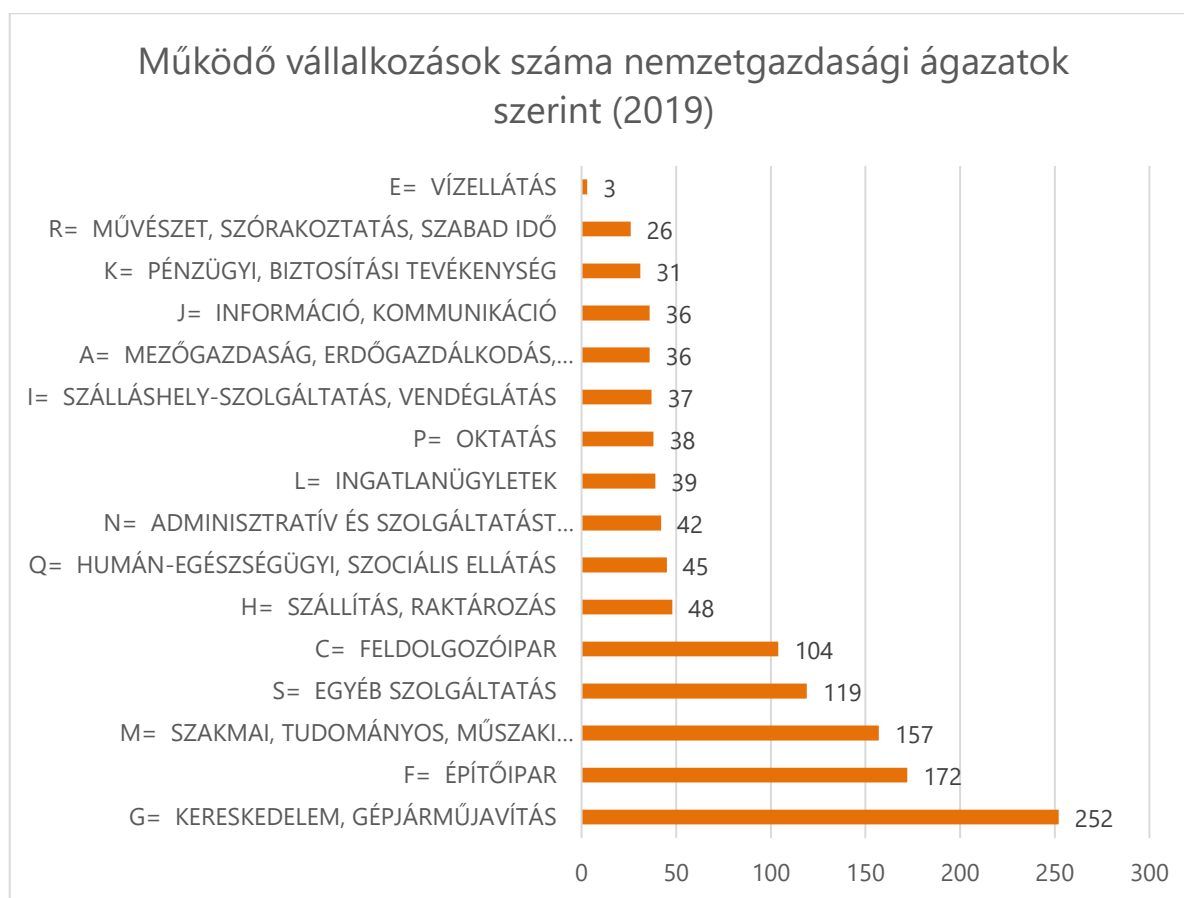
31. ábra: Működő vállalkozások száma Bonyhádon és a járásban

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

A Bonyhádon működő vállalkozások száma is növekvő tendenciát mutat, nem csak a lakosságszámra vetített érték, tehát a relatív mutató javulása elsősorban nem a csökkenő lakosságszám eredménye. A javuló tendencia járási szinten érvényesül.

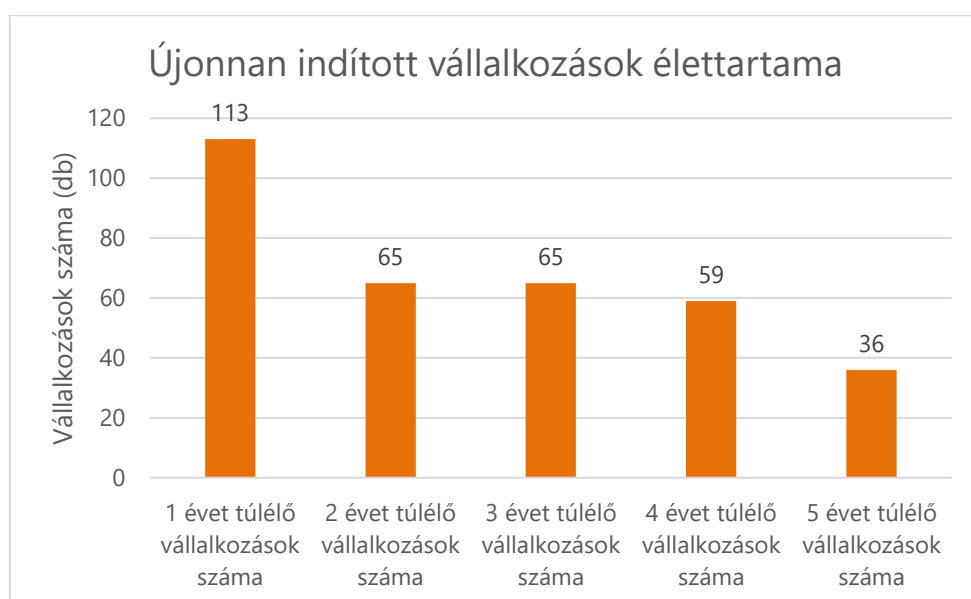
32. ábra: Működő vállalkozások nemzetgazdasági ágazatok szerint

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

2019-ben a működő vállalkozások 21%-a a „kereskedelem, gépjárműjavítás” nemzetgazdasági ágazatban tevékenykedett. Ebbe a kategóriába tartozik a Eurostyle Systems Bonyhád Kft (korábban Schäfer-Oesterle Kft) is, amely 2020-ban 427 fős létszámával a város legnagyobb foglalkoztatója, és egyben legtöbb árbevételt produkáló vállalata. Az építőiparba a vállalkozások 14%-a, a feldolgozóiparba 9% tartozott, 13% pedig szakmai, tudományos, műszaki tevékenységet folytatott. Bár a szállítás, raktározás ágazathoz a vállalkozások csupán 4%-a tartozott, több a városban jelentős vállalkozásnak is közúti áruszállítás a főtevékenysége (Bogos-Trans Fuvarozási és Kereskedelmi Kft, GENERÁL-INSPED Nemzetközi Fuvarozó és Szállítmányozó Kft). A vendéglátással foglalkozó vállalkozások mennyisége nem számottevő, ahogyan a „művészet, szórakoztatás, szabadidő” ágazaté annak ellenére, hogy a várost pezsgő kulturális és közösségi élet jellemzi. Az egyéb szolgáltatásokat végző vállalkozások aránya 10%.

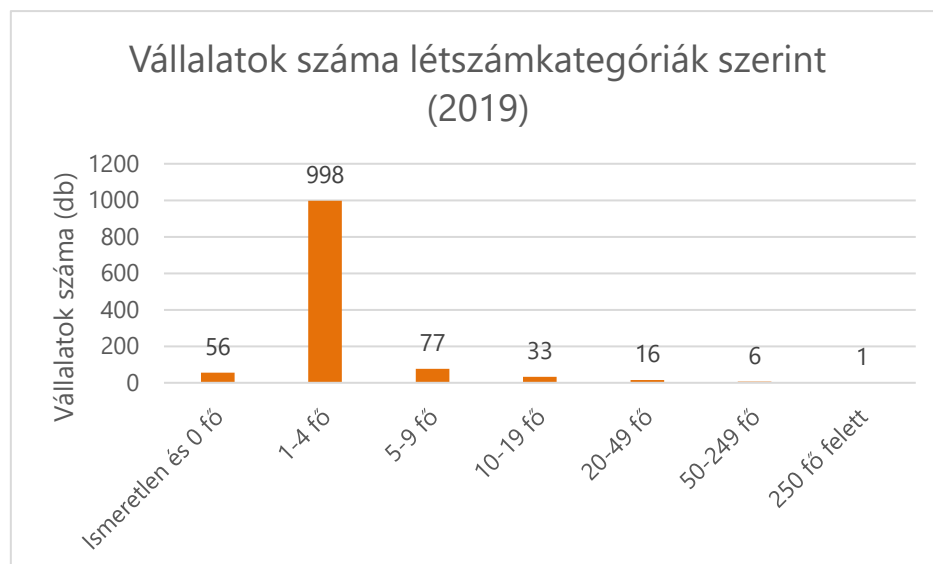
33. ábra: Újonnan indított vállalkozások élettartama

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Bonyhádön az elmúlt időszakban évről évre egyre több új vállalkozás indul: míg 2014-ben 85 darab, addig 2019-ben már 181 darab új vállalkozást indítottak. Az újonnan indított vállalkozások ugyanakkor gyakran rövid életűnek bizonyulnak a városban: a 2014-ben bejegyzett 85 vállalkozásból 2019-re már csak 36 működött, vagyis a vállalkozások több mint fele kevesebb mint öt évig működött.

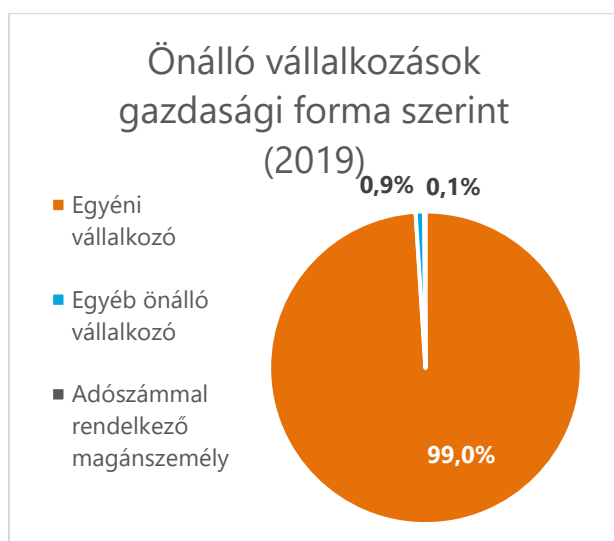
34. ábra: Vállalatok száma létszámkategóriák szerint

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

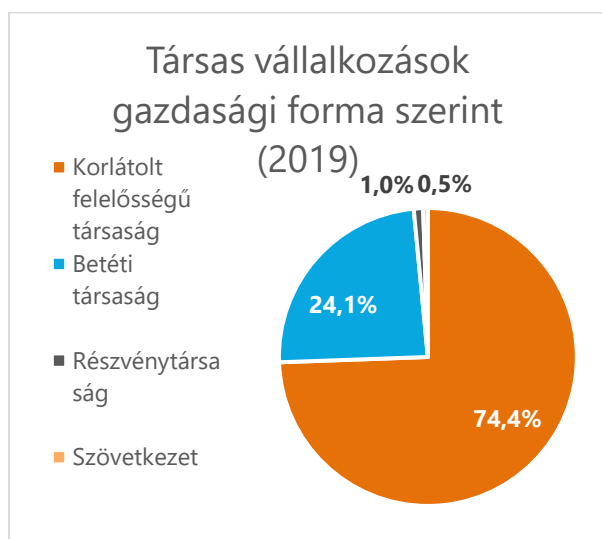
A működő vállalkozások túlnyomó többsége 1-4 fős létszámmal rendelkezik, 2019-ben az összes működő vállalkozás 84%-a tartozott ebbe a kategóriába. A legalább 10 fős létszámmal rendelkező vállalkozások az összes vállalkozás kevesebb, mint 5%-át tették ki.

35.1. ábra: Önálló vállalkozások gazdasági formájuk szerint

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

35.2. ábra: Társas vállalkozások gazdasági formájuk szerint

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

2019-ben 790 önálló vállalkozó volt Bonyhádon, kevés kivételtől eltekintve egyéni vállalkozóként gazdálkodtak. A társas vállalkozások száma ugyanebben az évben 395 darab volt, ezek közel háromnegyede korlátolt felelősségű társaságként, 24%-a pedig betéti társaságként működött.

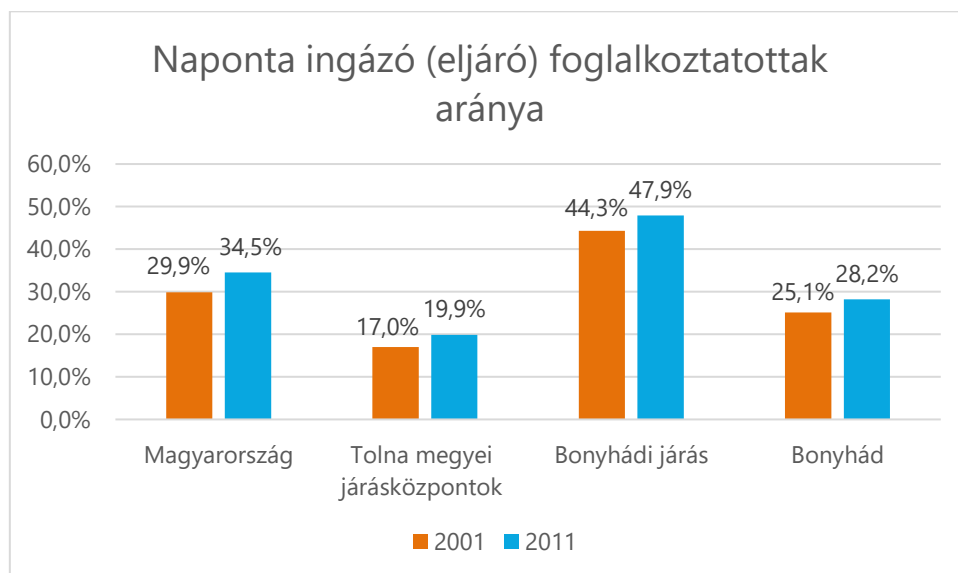
2.1.7.2. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése

Az elmúlt években jelentős fejlesztések valósultak meg a város gazdasági területein. A Völgységi Ipari Parkban jelentős beruházások mentek végbe, mind a közműhálózati és közlekedési

infrastruktúra, mind a vállalkozások saját fejlesztései kapcsán. A hagyományos zománcgyártás és bőripar a mai napig tovább él a helyi vállalkozások tevékenységének köszönhetően. Az ipari parkban a fémfeldolgozással, gépgyártással és logisztikai tevékenységgel foglalkozó vállalatok az elmúlt években több csarnokot is építettek, felismerve a városban rejlő lehetőségeket. Amennyiben az M9-es autópálya az OFTK-ban megjelölt útvonal szerint Bonyhád területének északi részét érintve kerül megépítésre, az nagyban fellendítheti mind a város ipari, mind logisztikai vállalkozásait.

2.1.7.3. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)

36. ábra: Naponta ingázók aránya Bonyhádon és a járásban

Forrás: TEIR

A napi ingázásról a legfrissebb információkkal a 2011-es népszámlálás adatai tudnak szolgálni⁵. Ez alapján Bonyhádon élő foglalkoztatottak 28,2%-a napi szinten eljár más településre dolgozni, ami a 2001-es adatokhoz képest 3,1%-kal magasabb arányt jelent. Az ingázás ebben az időszakban országos szinten is emelkedett. A Bonyhádi járás egészében meglehetősen magas az ingázás: a foglalkoztatottak 47,9%-a, vagyis közel minden második foglalkoztatott nem azon a településen dolgozik, ahol lakik.

2.1.7.4. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

A következőkben a város ingatlanpiaci viszonyai kerülnek bemutatásra. Ennek gazdasági jelentősége elsősorban azzal magyarázható, hogy a kedvező ingatlanpiaci viszonyok hozzájárulhatnak a gazdasági tevékenységek szempontjából kritikus fontosságú munkaerő

⁵ Az adat a következő népszámlálást követően kerül frissítésre

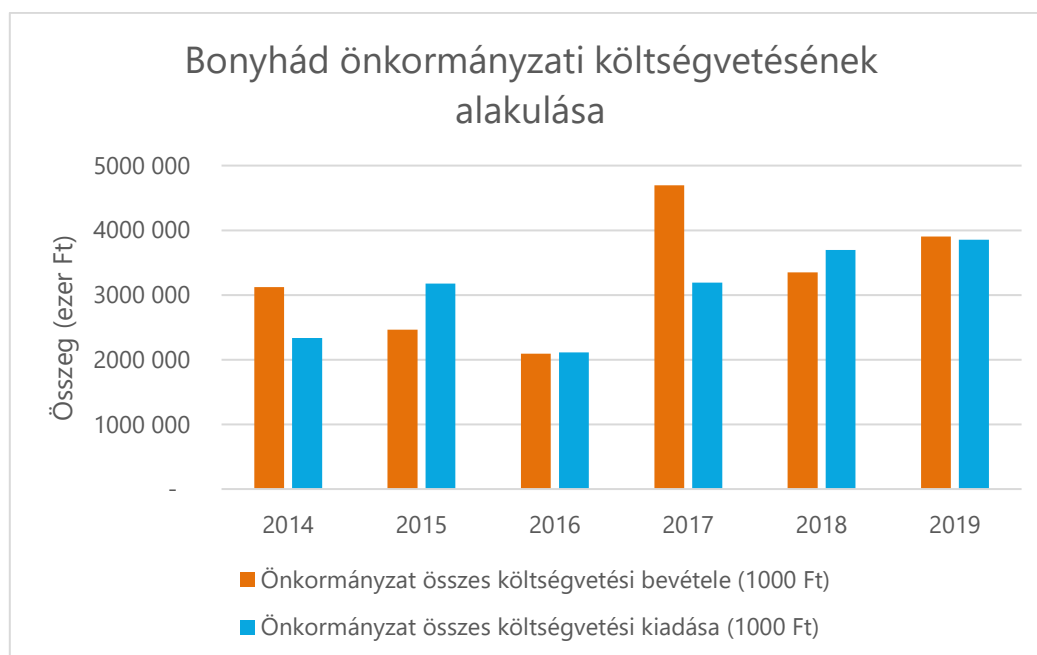
bevonzásához. Bonyhádon 2020 januárja óta jelentősen megnöttek az ingatlanárak. Míg 2020 januárjában a családi házak átlagára 120 ezer Ft/m² volt, addig 2021 júliusában már átlagosan 170 ezer Ft/ m²-ért lehetett ingatlanhoz jutni, vagyis Bonyhádon 19 hónap alatt 40%-os árnövekedés következett be. A vármegyeszékhely Szekszárdon is nőttek a családi házak árai. A koronavírus járvány megjelenésével egyre inkább felértékelődni látszik a nyugalmas kertvárosi élet. Azok, akik nem képesek megfizetni a városi árakat jó eséllyel a környező kisebb településeken, az agglomerációban keresnek lakást, így fontos, hogy a város jól megközelíthető legyen.

Bonyhád egyre kedvezőbb hely a munkáltatók számára, egyre nő azoknak a vállalkozásoknak a száma, amelyek Bonyhádon hoznak létre telephelyet. Ennek fő színtere a Völgység Ipari Park, ahová egyre több cég települ és épít csarnokot. Mára az ipari park a Völgység legjelentősebb ipari gazdasági területe.

2.1.8. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

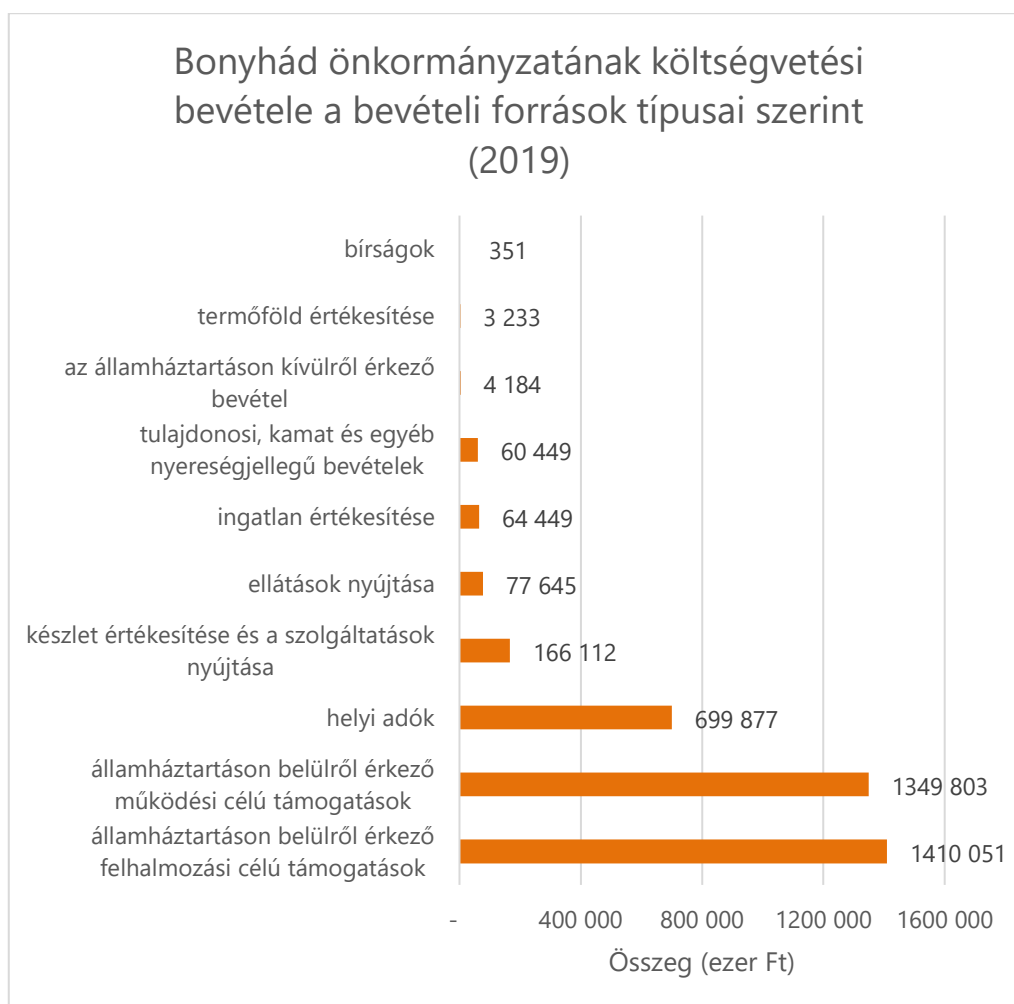
2.1.8.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

37. ábra: A bonyhádi önkormányzat költségvetésének alakulása

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

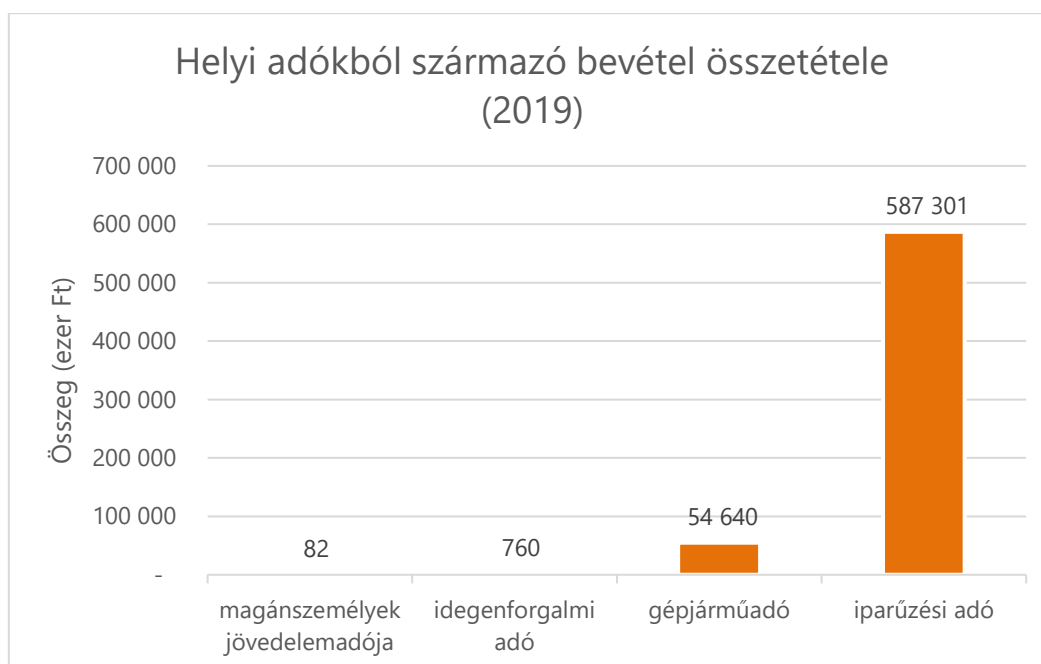
38. ábra: Bonyhád önkormányzatának költségvetési bevétele a bevételi források típusai szerint

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

A fenti ábra az önkormányzati költségvetés bevételeinek összetételét szemlélteti. Az ábra alapján elmondható, hogy az önkormányzat bevételeinek forrását nagyrészt az államháztartáson belülről érkező működési célú (35%) és felhalmozási célú (37%) támogatások teszik ki. A helyi adókból származó bevétel az összes bevétel 18%-ának felel meg, az ezeken felüli források a bevételek kevesebb, mint 10%-át jelentik.

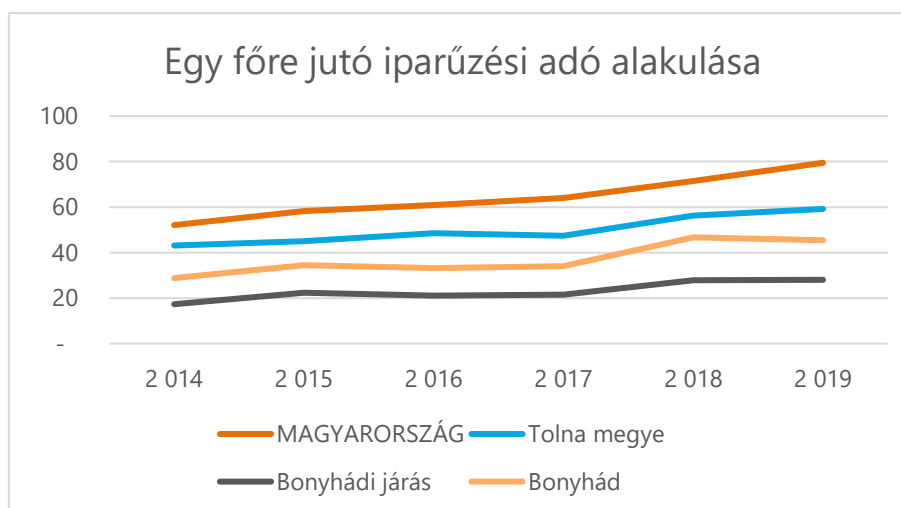
39. ábra: Helyi adókból származó bevétel összetétele

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

A helyi adók nagyrészt az iparűzési adó teszi ki, 2019-ben 587,3 millió forint származott ebből a bevételi forrásból, ez a helyi adók 84%-át, az összes önkormányzati költségvetési bevétel 15%-át jelentette. Ugyanebben az évben a gépjármű adókból származó jövedelem 54,6 millió forint volt, ami a helyi adók második legnagyobb forrása. Az idegenforgalmi adókból származó bevétel meglehetősen alacsony Bonyhádon, 2019-ben 760 ezer forint volt.

40. ábra: Egy főre jutó iparűzési adó alakulása

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Az egy főre jutó iparűzési adó tekintetében Bonyhád – bár a járási átlagot járásszékhelyként meghaladja – jelentősen elmarad mind a vármegyei, mind pedig az országos értékektől (22%-kal, illetve 42%-kal). Emellett kedvezőtlen tendencia, hogy – ellentétben a vármegyei és országos folyamatokkal – 2018-óta kevésbé kedvezően változott ez a mutató.

2.1.8.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Bonyhád városvezetése évről évre törekszik arra, hogy a város fejlődését szolgáló beruházások, fejlesztések valósulhassanak meg. A 2014-2020-as programozási időszakban az országos és európai uniós forrásoknak köszönhetően mintegy 8,79 milliárd forint településfejlesztési támogatás került felhasználásra Bonyhádon, amelyből számos beruházás valósult meg. A legjelentősebb beruházás a KEHOP-2.2.1 pályázat keretén belül megvalósult új szennyvíztelep létrehozása volt, amely közel 1,8 milliárd forint uniós és állami támogatással épült meg. Az új szennyvíz telep nem csak Bonyhád, de Cikó, Kakasd, Kismányok és Nagymányok vízelvezetését is szolgálja. Bonyhádon az elmúlt években jelentős sportberuházások is megvalósultak, amelyhez több állami és uniós támogatás mellett, a 1048/2019. (II. 18.) kormányhatározat értelmében 1,57 milliárd forintos állami támogatást kapott a város. A beruházásoknak köszönhetően Bonyhádon ma már a kor igényeinek megfelelő, fejlett sportinfrastruktúra áll az itt élők és ide érkezők rendelkezésére, megújult a sportcsarnok felújításra került a városi sportpálya is. A város településfejlesztési tevékenységének és a források elérhetőségének köszönhetően az elmúlt időszakban a város fontosabb intézményeinek épületei energetikai korszerűsítésen estek át, valamint több közterület is felújításra került.

A város 2020-2025 időszakra vonatkozó Gazdasági Programja az előző időszakból az alábbi fontosabb fejlesztéseket és fejlesztésekkel érintett intézményeket nevesíti:

- Vörösmarty Mihály Művelődési Központ felújítása, és rendezvénytér kialakítása
- Körforgalom a városközpontban
- Önkormányzati utak, járdák és parkolók
- Család- és Gyermejjóléti Központ, a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat intézmény – Bonyhád Perczel Mór u. 27. – felújítása
- Önkormányzati ingatlanok korszerűsítése
- Solymár Imre Városi Könyvtár
- Völgységi Múzeum
- Gondozási Központ
- Bonyhádi Varázskapu Bölcsőde és Óvoda
- Általános iskolák
- Bonyhád városi Tanuszoda
- Sportcsarnok fejlesztése
- Középületek akadálymentesítése
- Gazdaság és iparfejlesztés
- Kerékpárút hálózat kiépítése
- Környezetvédelem, energetika
- Vízrendezés-csapadékvíz elvezetés, belvíz kezelés
- Térfigyelő rendszer kiépítése
- Váraljai ifjúság tábor

A városfejlesztésért Bonyhád Város Önkormányzatának képviselő testülete felel, valamint erre a célra az önkormányzati hivatal külön osztállyal rendelkezik, a Városfejlesztési és Jogi Osztállyal. Bonyhád Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzata szerint a hivatal az alábbi belső szervezeti egységekre (osztályokra) tagozódik:

- Hatósági Osztály

- Pénzügyi Osztály:
 - Adócsoporth
 - Költségvetési csoport
- Titkársági Osztály
- Műszaki Osztály
- Városfejlesztési és Jogi Osztály
- Belső Ellenőrzés

2.1.8.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység

Ahhoz, hogy egy város fenntartható módon fejlődhesen, a fejlesztéseket helyi adottságaira kell építenie. Bonyhád gazdaságfejlesztését nehezíti, hogy két, a városnál erősebb vonzással rendelkező település, a vármegyeszékhely Szekszárd, és a régióközpont Pécs között helyezkedik el, igaz ebből előnyt is kovácsolhat a város pl. különböző logisztikai tevékenységek végzésével. Bár a város közvetlenül nem kapcsolódik gyorsforgalmi úthálózathoz, azok viszonylag rövid időn belül elérhetőek.

Bonyhád közigazgatási területének nagyrésze mezőgazdasági terület. A teljes mértékben önkormányzati tulajdonban álló Bonyhád Városi Mezőgazdasági Kft. 2014 óta várossal kötött haszonbérleti szerződések értelmében mintegy 10 Ha réten és 50 Ha szántón műveli a városi tulajdonú földeket. Az elmúlt programozási időszakban állami és uniós források felhasználásával új Agrárlogisztikai Központ épült meg, melynek feladata a bonyhádi és a környéken élő mezőgazdasági termelők kiszolgálása, terményeik hűtése, tárolása.

Jóllehet Bonyhád alapvetően agrárvidék a város történetében erős volt az ipar szerepe, amelyre a mai napig épít a város (zománcgyártás, bőripar). A gazdaságfejlesztési tevékenység leglátványosabb színtere a Völgységi Ipari Park, ahol az elmúlt években jelentős beruházások valósultak meg. A tudatos városfejlesztésnek köszönhetően az ipari parkban sorra épültek az új csarnokok az elmúlt években. Az ipari park bővítéséhez a földművelés alól kivont területeken a város jelentős közlekedési infrastrukturális fejlesztéseket valósított meg, valamint kiépítette a szükséges közműhálózatot, ezzel vonzó környezetet teremtve a betelepülést tervező vállalkozások számára.

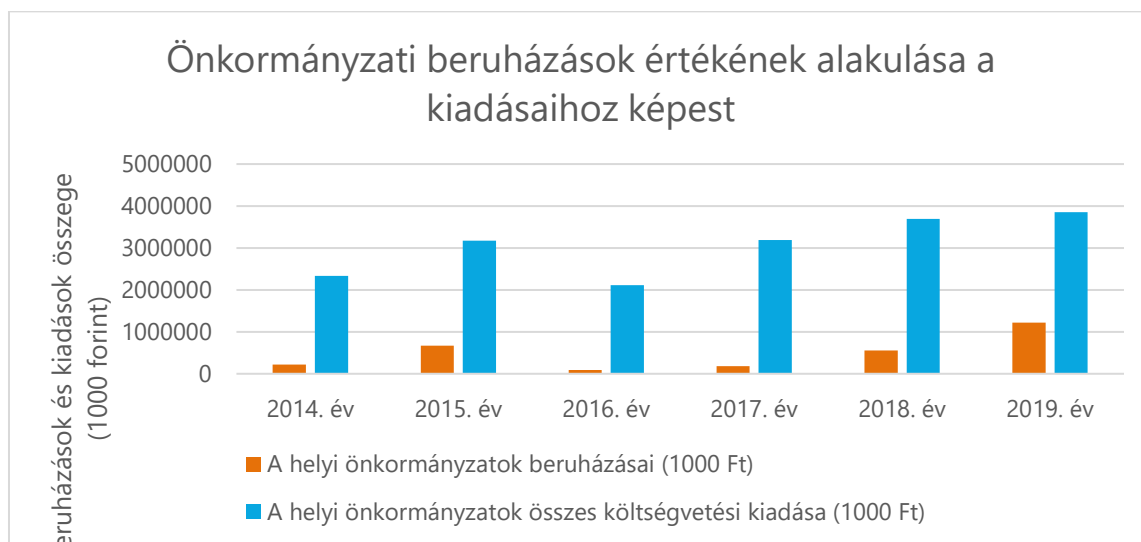
A város Gazdasági Programja a 2020-2025 időszakra az alábbi fejlesztési irányokat jelölte ki:

2. I. Közfizgáltatások
 - a. Egészségügy
 - b. Köznevelés
 - c. Településüzemeltetés
 - d. Szociális és gyermekjóléti szolgáztatások
 - e. Sport, ifjúsági ügyek
 - f. Közfizgáti közlekedés
 - g. Közfizgáttás
 - h. Hulladékgaádzálkodás
 - i. Távhőszolgáttás
 - j. Víziközmű-szolgáttás
 - k. Környezetvédelem
3. II. Vagyongazdálkodás
 - a. Lakás és helyiséggazdálkodás

- b. Üzletrészek
 - c. Táborok
 - d. Termálfürdő
 - e. Vagyon és gépjárműbiztosítások
 - f. Vagyonnyilvántartás
4. III. Turizmus, idegenforgalom
- a. Perczel Mór szülőháza és Perczel kulturális tanösvény
 - b. Váraljai gyermektábor
 - c. Fonyód-bélatelepi tábor
 - d. Sankoló-tó rekreációs célú hasznosítása
5. IV. Kapcsolatrendszer
- a. Városmarketing
 - b. Kommunikáció
 - c. Testvérvárosi kapcsolatok
 - d. Egyházak
 - e. Civil szervezetek
 - f. Rendezvények
 - g. Közművelődés
6. Városfejlesztések
- a. Városközpont rehabilitáció
 - b. Családi Pihenőpark
 - c. Utcák, járdák
 - d. Mezőgazdaság
 - e. Infokommunikációs fejlesztés

Az alábbi ábra az önkormányzati beruházások és kiadások alakulását szemlélteti 2014 és 2019 között:

41. ábra: Önkormányzati beruházások értékének alakulása a kiadásokhoz képest

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Az ábrán jól kivehető, hogy az önkormányzat kiadásai 2016 óta évről évre nőnek, azonban egyre nagyobb arányt tesznek ki a beruházások is: 2019-ben az önkormányzat az összes költségvetési

kiadás közel 32%-ának megfelelő összeget költött beruházásokra, ez az arány 2016-ban mindössze 4% volt.

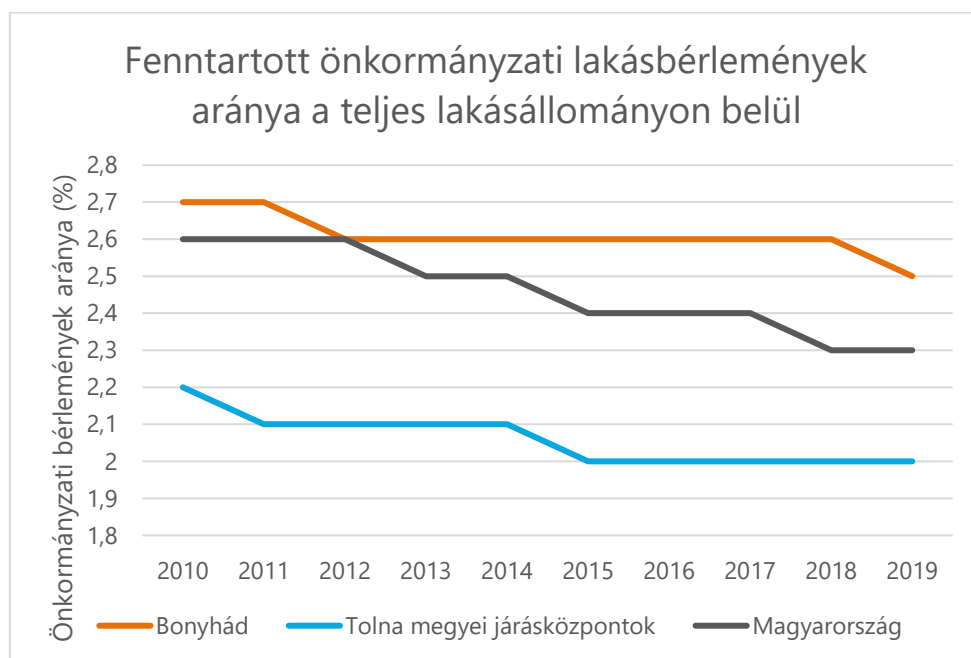
2.1.8.4. Foglalkoztatáspolitikai

A város nem rendelkezik önálló foglalkoztatási stratégiával. Mivel a városban rendkívül alacsony a munkanélküliség így Bonyhád foglalkoztatáspolitikájában elsősorban a munkaerő bevonására és megtartására érdemes koncentrálni. A helyi vállalkozásokkal együttműködve szükséges azonosítani azokat a területeket, ahol a szakképzett munkaerő hiánya problémát okoz. Az így beazonosított területeken az oktatási intézményekkel való együttműködés elősegítheti a város munkaerőpiaci kínálatának kedvezőbbé tételét.

2.1.8.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás

Az önkormányzat tulajdonában, illetve résztulajdonában 142 darab lakóingatlan, 76 darab egyéb ingatlan van, utóbbiak között rendelők, üzletek, raktárak, garázsok találhatóak. Az egyéb bérlemények és lakóingatlanok 46 darab épületben helyezkednek el, amelyből 18 épület teljes mértékben az önkormányzat tulajdonában van. A városban található 41 közintézmény (oktatási-, kulturális-, sportlétesítmények stb.) teljes mértékben a város tulajdonában áll.

42. ábra: Fenntartott önkormányzati lakásbérlemények aránya a teljes lakásállományon belül

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Bonyhádön mind Tolna vármegye járásközpontjaihoz képest, mind az országos szinthez képest magasabb az önkormányzati fenntartásban lévő lakásbérlemények aránya. A vizsgált szintek

mindegyikén elmondható, hogy a 2010-es évek során csökkent az önkormányzat tulajdonában lévő bérlemények aránya, azonban Bonyhádon a csökkenés lassabb ütemben valósult meg.

Az önkormányzati lakásgazdálkodás alapvetően a következő 3 tevékenységre épül: a szociális lakástámogatások nyújtása, a bérlakásállománnyal való gazdálkodás, valamint a társasházak energiatakarékos felújításának támogatása.

Bonyhád 2021-2027-es időszakra vonatkozó fejlesztési programja alapján a város 142 db bérlakással rendelkezik. Az önállósodni vágyó fiatalok és a rászorulóknak számára a város ezeket az ingatlanokat azok komfort szintjének emelésével folyamatosan újítja fel. A nagyobb felújításoknak gátat szabhatnak a COVID-19 járvány okozta költségvetési nehézségek, így a veszélyhelyzet ideje alatt elsősorban kisebb felújítási, karbantartási munkák várhatóak. A felújításokkal egy ütemben szükséges a lakásállomány jogi és műszaki revíziója is.

2.1.8.6. Intézményfenntartás

A város Szervezeti és Működési Szabályzatáról (továbbiakban: SZMSZ) szóló 5/2015. (III. 27.) önkormányzati rendeletének legfrissebb módosítása Bonyhád Város Önkormányzata Képviselő-testületének 17/2019. (X. 20.) önkormányzati rendeletében került megvalósításra. Az SZMSZ 6. függelékében foglaltak szerint az önkormányzat az alábbi városi intézmények fenntartását, működtetését látja el, vagy vállal szerepet működtetésükben.

Bonyhád Város Önkormányzata közszolgálati intézményei:

Köznevelési intézmények:

Bonyhádi Varázskapu Bölcsőde és Óvoda:

Feladatellátási helyek:

- Malom óvoda
- Liget óvoda
- Pitypang óvoda
- Szélkakasos óvoda
- Ficánka óvoda
- Napsugár óvoda
- Kisvejkei Óvodai Tagintézménye
- Kisdorogi Óvodai Tagintézménye
- Váraljai Játszóház Óvodai Tagintézménye
- Izményi Óvodai Tagintézménye
- Kismányoki Óvodai Tagintézménye (szünetel)

A Bonyhádi Oktatási Nevelési Intézmény (BONI) fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ. A következő 3 intézmény tartozik alá:

- Széchenyi István Általános Iskolai Tagintézménye
- Bartók Béla Alapfokú Művészetoktatási Intézményegység
- Arany János Gimnáziumi Intézményegység

Az Evangélikus Egyház fenntartásában lévő intézmény:

- Az egykori Vörösmarty Mihály Általános Iskolai Tagintézménye, ami jelenleg a Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium és Általános Iskola

Művelődési intézmények:

- Vörösmarty Mihály Általános Művelődési Központ (jelenleg Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium és Általános Iskola)
- Solymár Imre Városi Könyvtár
- Völgységi Múzeum

Egészségügyi és szociális intézmények:

- Szociális Alapszolgáltatási Központként működő Gondozási Központ

Egyéb:

- Gazdasági Ellátó Szervezet (GESZ)
- Sportlétesítmények és Ifjúsági Táborok: Bonyhádi Sportcentrum

2.1.8.7. Energiagazdálkodás

A város az elmúlt programozási időszakokban különös figyelmet fordított az energiahatékonyság növelésére és a megújuló energiaforrások használatának elősegítésére.

A 2007-2012-es időszakban az alábbi jelentősebb energetikai fejlesztésekre került sor:

Ficánka óvoda és a Tanuszoda felújítása, az épület nyílászáróinak szigetelésének fejlesztése
Az alábbi önkormányzati épületek megújuló energiával való ellátása (KEOP-2012-4.1.0):

- Sportcsarnok,
- Vörösmarty Mihály Művelődési Ház,
- BONI
- Vörösmarty Mihály Általános Iskola,
- Malom Óvoda,
- Szélkakasos Óvoda,
- Ficánka Óvoda,
- Gondozási központ intézményei,
- Dózsa Gy. utcai nappali foglalkoztató.

Liget óvoda energetikai korszerűsítési felújítása (BM-támogatással)

Bentlakásos Idősek Otthona felújítása (TIOP-3.4.2-11)

Napelemes rendszer telepítése a Bonycom Nonprofit Kft. épületeire (KEOP 4.10.0)

A 2014-2020-as időszakban az alábbi jelentősebb energetikai fejlesztések valósultak meg a városban:

- Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Bonyhádon (TOP-3.2.1-16)
- Bonyhád városi tanuszoda technológiai hő- és villamosenergia igényének kielégítése megújuló energiaforrások alkalmazásával (KEOP-4.10.0)
- A Vörösmarty Művelődési Központ energetikai korszerűsítése Bonyhádon (KEOP-5.7.0)

- A bonyhádi zeneiskola és városi könyvtár épületeinek energetikai korszerűsítése (TOP-3.2.1-15)
- A Bonyhád Jókai u. 3. szám alatti iskola, jelenleg a Szekszárdi SZC Perczel Mór Szakképző Iskolának helyt adó épület, valamint a Fáy u. 34. sz. lévő Széchenyi iskola (Ifjúsági) étterem energetikai korszerűsítése (TOP-3.2.1-16-TL1-2018-00002)

2.1.9. Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény értelmében az önkormányzat kötelezően ellátandó, településüzemeltetéssel összefüggő tevékenységei a következők:

Településüzemeltetés:

- Köztemetők kialakítása és fenntartása
- Gondoskodás a közvilágításról
- Kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása
- A helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása
- Közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása
- Gépjárművek parkolásának biztosítása

Környezet-egészségügy

Köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása

Rovar- és rágcsálóirtás

Helyi közösségi közlekedés biztosítása

Hulladékgazdálkodás

Távhőszolgáltatás

Víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül

A városüzemeltetés főbb feladatait a teljes mértékben Önkormányzati tulajdonú BONYCOM Bonyhádi Közülemi Nonprofit Kft. végzi. A BONYCOM NKft. működése keretében az alábbi főbb közülemi és városüzemeltetési szolgáltatásokat és feladatokat látja el:

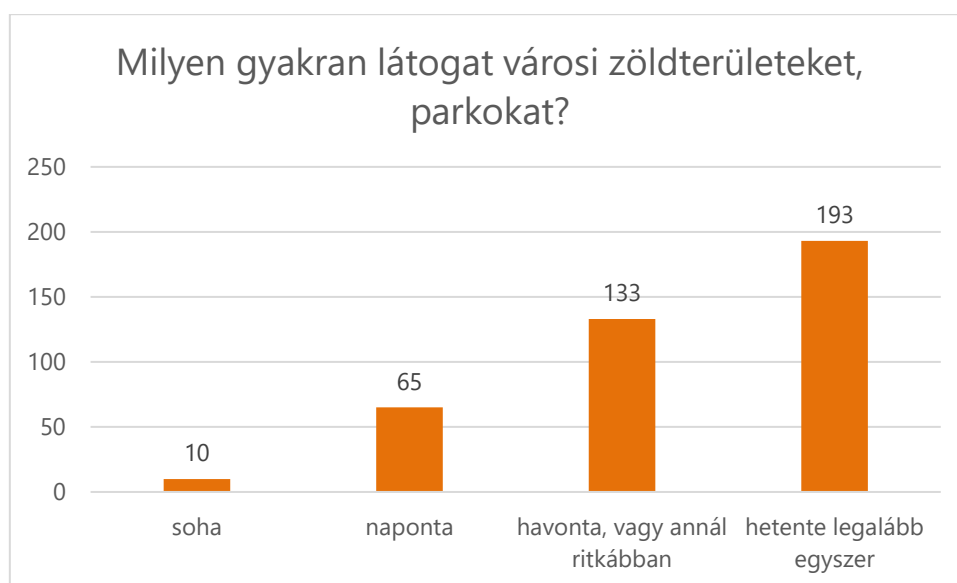
- Szennyeződésmentesítés, egyéb hulladékkezelés, síkosság mentesítés;
- Termálfürdő üzemeltetése;
- Városi Tanuszoda üzemeltetése;
- Zöldterületek, parkok, közterületek, utak karbantartása;
- Intézmények karbantartási feladatai;
- Ingatlan bérbeadás, üzemeltetés (Piacfenntartás-üzemeltetés);
- Ingatlan kezelés;
- Temető fenntartási és karbantartási feladatok;
- Építőipari gép kölcsönzése;
- Közúti teherszállítás.

2.1.10. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

2.1.10.1. A települési zöldfelületi rendszer elemei

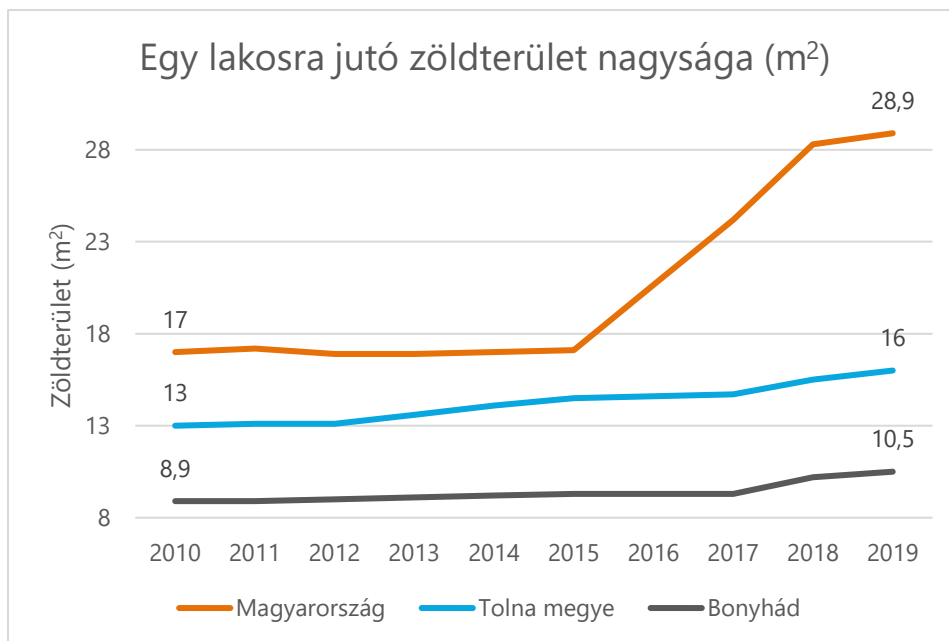
Bonyhád zöldfelületi rendszere a közhasználatú zöldfelületekből (pl. parkok), a korlátozottan közhasználatú zöldfelületekből (egyes intézményekhez tartozó zöldfelületek), a nem közhasználatú zöldfelületekből (pl. az egyes lakóházakhoz tartozó kertek), a vonalas, zöldhálózati összekötőelemekből (utak, vízfolyások mentén található zöldfelületek), valamint a belterülethez csatlakozó külterületi zöldfelületi elemekből (pl. erdők, mezőgazdasági területek) áll. A városi zöldfelület jelentős részét a város nagyobb közparkjai teszik ki, elsősorban a Perczel kert, a Vásártér, a Családi Pihenőpark, de iránymutató a széles és fásított zöld sávval szegélyezett Kőrösi Csoma Sándor utca is. A külterület és a belterület között jó zöldfelületi összeköttetés jellemző, ami elsősorban a vízfolyásoknál található zöldsávoknak köszönhető.

A bonyhádiak számára fontos a város zöldfelületi ellátottsága, a kérdőíves felmérés szerint a válaszadók közel fele legalább hetente egyszer látogat zöldfelületeket, parkokat:

A zöldterületek méretének alakulásába az alábbi ábra ad bővebb betekintést:

44. ábra: Zöldterület alakulása

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

A zöldterületek a zöldfelületi rendszer kiemelt részei, amelyek csak közterületek lehetnek. Ilyenek például a közparkok, vagy a játszótérek. Bonyhádon az egy főre jutó zöldterület nagysága, ugyan megnőtt 2010 óta, továbbra is elmarad a vármegyei járásközpontok átlagától és az országos átlagtól.

2.1.10.2. szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges, valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

Bonyhád zöldfelületi rendszere az alábbi elemekből tevődik össze:

- közhasználatú zöldfelületek (közterületen, vagy közhasználatra átadott területen lévő zöldfelület, közpark, közkert)
- korlátozottan közhasználatú zöldfelületek (egyes intézmények, sport és szabadidős területek zöldfelületei),
- nem közhasználatú zöldfelületek (lakó-, üdülő-, hétvégi házak és egyes intézmények kertjei),
- vonalas, zöldhálózati összekötőelemek (utak, vízfolyások menti zöldfelület),
- belterülethez kapcsolódó, jelentős zöldfelülettel rendelkező külterületi elemek (erdők, mezőgazdasági területek, vízpartok stb.).

Bonyhádon 2020-ban készült legutóbb környezet állapot értékelés. Ez alapján Bonyhád belterületén összesen 12 ha 3962 m² alapterületen 5 közkert és 22 közpark található. A zöldfelületi karaktert meghatározó elemek kapcsán fontos kihangsúlyozni a fák szerepét. A fák hozzájárulnak a városi klíma javításához, javítják a levegő minőségét, árnyékolásuknak köszönhetően elviselhetőbbé teszik az egyre jellemzőbb nyári hőségeket. A fásszárú növények számának szinten tartásának szabályait a 346/2008. (XII. 30.) Kormányrendelet írja elő, de ezen felül több kezdeményezés is irányul a város fásítására. Ilyen fásítást ösztönző kezdeményezések a „Minden született gyermeknek ültessünk egy fát” program, illetve a „10 millió fa” bonyhádi csoportjának önkéntesei által megvalósított faültetések. A faültetési akciókon az elmúlt években több száz fát ültettek Bonyhádon.

2.1.10.3. Zöldfelületi ellátottság értékelése

Bonyhád évről évre törekszik a zöldfelületi rendszer fejlesztésére. A zöldfelületi rendszer karbantartásáért a BONYCOM Nkft. felel. A BONYCOM a zöldfelületi rendszer karbantartásával kapcsolatban az alábbi feladatokat végzi el:

- Közcélú zöldterületek gondozása;
 - pázsit és gyepfelületek nyírása;
 - cserjék, sövények metszése, köztéri fák gallyazása, kezelése.
- Parkok és egyéb zöldterületek, véderdők, külterületi utak, kerékpárút, emlékművek és környékének gondozása;
- Virágágyak kb. 2000 m², kihelyezett virágtálak 100 db, oszlopokra kihelyezett virágok, 210 cserép ültetése, gondozása, locsolása, pótlása. (A tavaszi-őszki kiültetett egynyári palántaszám 7.600 db);
- Játsszóterek fenntartása kb. 15.000 m², 10 db;
- Termálfürdő területén a zöldterület és virágágyak gondozása (ültetéssel és virágtálak kihelyezésével).
- Önkormányzati megrendelésre közterületen favágási, illetve gallyazási munkák elvégzése.

1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

Bonyhád az egyes zöldfelületi elemek egymástól elszigetelve találhatók, nem jellemző az elemek közötti összeköttetések, zöldfolyosók megléte, ami a város méretéből és földrajzi elhelyezkedéséből kifolyólag kevésbé jelent problémát légszennyezettség szempontjából. A megfelelő összeköttetések hiányában a zöldfelületi elemek pozitív hatásai kevésbé érzékelhetők. A kertvárosi területeken szintén szigetszerű zöldfelületek jellemzőek, kevés a széles, átszellőztető biztosító zöldsávval szegélyezett utca.

2.1.9. Közlekedés

2.1.9.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Bonyhád közlekedési kapcsolatai viszonylag szűkösek. A város belterülete csak a közúthálózaton keresztül közelíthető meg. Az intermodális kapcsolódási pontok kialakítására a jelenlegi feltételek mellett nincs lehetőség. Bonyhád az országos törzshálózati vasút pályához csak Hidas községgel közös vasútállomásán keresztül csatlakozik, ez azonban a városközponttól messze esik, nehezen megközelíthető. A város számára legfontosabb közlekedési kapcsolat a 6. számú főút, amelyen keresztül az M6-os és az M9-es autópálya is megközelíthető.

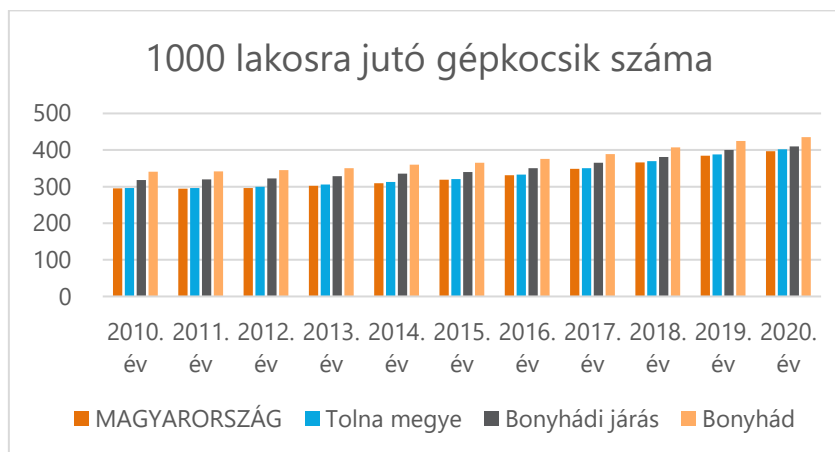
A város életére jelentős hatással lehet az M9-es autópálya folytatása, amelynek nyomvonala az OTRT-ben Bonyhád közigazgatási területén halad keresztül. Az M9-es autópálya megépülése Bonyhád mellett több másik környező településre is kedvező hatással lehetne, hiszen jelenleg a gyorsforgalmi utak elkerülik a térséget.

2.1.9.2. Közúti közlekedés

Bonyhád közúthálózatához 50,5 km önkormányzati fenntartású és 8 km állami fenntartású közút tartozik. A város keleti felén halad a 6. számú főút, amely összekapcsolja Bonyhád a vármegye székhelyével Szekszárddal és a régió központjának számító Péccsel. A városból az M6-os autópálya

félóra alatt közelíthető meg. A város és környékének közúthálózatához tartozó valamennyi út 2x1 sávos. A járásban élők a gyűjtőutakon keresztül átlagosan kevesebb mint 20 perc alatt elérhetik Bonyhád.

45. ábra: Gépkocsik számának alakulása

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

1000 lakosra jutó gépkocsik számában Bonyhád az országos, a vármegyei és a járási átlag felett teljesít, amit az elektromobilitást ösztönző projektek tervezése során is érdemes figyelembe venni.

2.1.9.3. Községi közlekedés

Bonyhád az elsődleges közösségi közlekedési módot az autóbusz jelenti. A városban található 5 buszvonalon 2020-ban a Volánbusz 9504 járatot indított.

46. ábra: A főváros, a vármegyeszékhely és a régió legnagyobb városának elérhetősége tömegközlekedéssel.

Város	Távolság	Átlagos utazási idő	Átlagos utazási sebesség	Átlagos napi járatszám (oda-vissza)
Budapest	171 km	184 perc	56 km/h	16-16 járat
Pécs	40 km	60 perc	40 km/h	42-45 járat
Szekszárd	22 km	27 perc	49 km/h	50-51 járat
Átlag	78 km	90 perc	48 km/h	36-37 járat

Forrás: menetrendek.hu és google maps

A vasút nem játszik fontos szerepet a bonyhádiak életében. A vasúti összeköttetést a Hidassal közös Hidas-Bonyhád vasútállomás biztosítja, ez az állomás azonban a központtól távol esik, elsősorban autóval és busszal közelíthető meg.

2.1.9.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

A kerékpáros forgalom növelése ellensúlyozhatja a magas motorizációs rátát, autósforgalmat, és hozzájárulhat a városi levegő minőségének javításához, a helyiek egészségének megőrzéséhez. Bonyhádon az utóbbi években sokat javult a kerékpáros infrastruktúra helyzete. Míg 2017-ben összesen 1 km volt a kerékpárhálózat hossza, addig 2018-ban a „Bonyhád, Perczel Mór utca, kerékpárút kiépítése Bonyhád központjától az Ipari Parkig” TOP-os pályázatból 1,845 km hosszúságú kerékpársáv épült, amely biztonságos összeköttetést biztosít a városközpont és az ipari park között. A kerékpáros infrastruktúra a kerékpárutak hosszának növekedésén túl is fejlődött, a Bonyhádi Sportcsarnok átadásával például 45 kerékpár elhelyezésére alkalmas kerékpártárolókat is elhelyeztek.

2.1.9.5. Parkolás

A városban a parkolóhelyek biztosítása az önkormányzat feladata. A korábban szűkös parkolási lehetőségek ellensúlyozására az önkormányzat folyamatosan bővítette a parkolóhelyek számát. 2015 és 2019 között 205 új parkolóhelyet alakítottak ki. Bonyhád közterületein ingyenes a parkolás. Fizetős parkolásra kevés példa van a városban (pl. a kórháznál, amely terület a kórház tulajdona).

2.1.10. Közművesítés

2.1.11. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

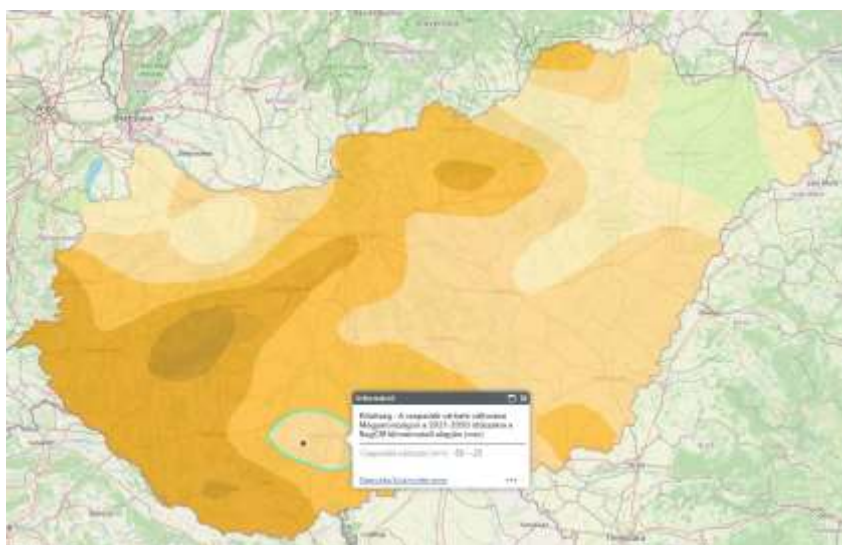
2019-ben Bonyhád Településrendezési Tervének felülvizsgálatához környezeti értékelés készült, amelyben külön figyelmet kapott a területhasználat és a környezetvédelmének kapcsolata. Az környezeti értékelés részletezi:

- a talaj és a vizek védelmét;
- a levegőminőség védelmét;
- a hulladék gazdálkodást;
- a zaj és rezgés elleni védelmet;
- a települési és épített környezettel kapcsolatos teendőket, valamint;
- a táj- és természetvédelmet.

2.1.12. Városi klíma

A klímaváltozás hatására a városoknak új és jellemzően kedvezőtlenebb éghajlati feltételekkel kell szembenézniük. A megfelelő alkalmazkodáshoz a városnak előre tisztában kell lennie azzal, hogy milyen főbb változásokra számíthat. A Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer (NATÉR) számos adatot és becslést közöl az ország klímájának alakulásával kapcsolatban.

51. ábra: Csapadékviszonyok várható alakulása

Forrás: NATÉR

A klímaváltozás egyik velejárója, hogy a csapadékviszonyok lényegesen át fognak alakulni az országban. A NATÉR-ben többféle becslés is elérhető a csapadék mennyiségének alakulásával kapcsolatban. Az alább felsorolt becslésekhez az 1961-1990-es időszak szolgált referencia időszakként. A RegCM klímamodell alapján készített becslés szerint az átlagos évi csapadékösszeg a 2021-2050 időszakban 25-50 mm-el alacsonyabb lesz. Ehhez képest némileg optimistább az ALADIN-Climate klímamodell alapján készített becslés, amely 0-25 mm-es csökkenést projektál

A NATÉR Bonyhád ivóvízbázisaként a Mezőföldvíz Kft. által üzemeltetett Bonyhád városi vízművet jelöli meg. Bonyhád vízbázisa 30-100 m mély porózus vízadó, klíma-érzékenységi szempontból a „mérsékelten érzékeny” kategóriába tartozik.

A map of the Kiskunhalas district, which is highlighted in orange. The map shows the district's location within the surrounding region, with various towns and roads visible. A small inset box in the bottom right corner of the map provides additional information:

Kiskunhalas
 Kiskunhalas körzet átlagos hőmérséklete a 2021. évi adatok alapján
 Átlagos hőmérséklet: 11,5 °C
 Forrás: Kiskunhalas Körzet

A hőmérséklet emelkedése a klímaváltozás egyik legtöbbször hangoztatott eleme, amely alapjaiban változtathatja meg mindennapi életünket. A RegCM klímamodell alapján a 2021-2050 időszakban 1-1,5°C-kal, 2071-2100 időszakra pedig 3-3,5°C-kal fog nőni az átlaghőmérséklet. Az ALADIN-Climate klímamodell alapján pesszimistább kép alakul ki: 2021-2050 időszakban 1,5-2°C-kal, 2071-2100 időszakban 3-3,5 °C-kal nőhet az átlaghőmérséklet.

2.2. Területi lehatárolás

Bonyhád, a Településfejlesztési koncepcióban bemutatottak szerint 12 városrészre tagozódik, melyek 4 nagyobb csoportba rendezhetők:

- Városközpont:
 - o Belváros
 - o Észak-Keleti városrész
 - o Észak-Nyugati városrész
 - o Dél-Keleti városrész
 - o Dél-Nyugati városrész
 - o Keleti városrész
- Majos
- Börzsöny:
 - o Börzsöny
 - o Alsóbörzsöny
 - o Rongyi Tanyak
 - o Hónigpuszta
- Máshova nem sorolt területek
 - o Tabód, Kistabód, Tabódszerdahely
 - o Bonyhádszerdahely
 - o Lodomány
 - o Volt téglagyári lakóterület

Majos

A Majosi városrész, mint önálló település jött létre, nem a város organikus fejlődésének eredménye, a közigazgatási átszervezések során került Bonyhádhoz. A Városközponttól nyugatra fekszik. Két út biztosítja az elérhetőséget a központtól.

A városrész területének 70%-a falusias lakóterület besorolású és bővítési lehetőségek állnak rendelkezésre. Majos keleti részén az összterület kb. 20%-a gazdasági ipari zóna besorolású és ez is bővíthető. É-k – D-ny irányban a településrész szívében jelentős zöldterület- park húzódik. Ugyanebben az irányban és területen geológiai különlegesség a viszonylag hosszan húzódó 2m-nél magasabb nyitott kőzetfal láncolata, ami intenzív esőzéseknél gondokat okozhat. A városrész infrastruktúrája, kereskedelmi ellátottsága viszonylag jó.

53. ábra: Majos lehatárolása

Börzsöny

Bonyhád- Börzsöny és Alsóbörzsöny az egykori megmaradt település a törökhódoltság és az azt követő felszabadító harcok után. Ma kizárólag lakóterületi funkciót lát el , egyfajta „alvó város”-ként. A szabályozási kategória szerint falusias lakóövezet. Az infrastruktúra teljes körűen biztosított. A domborzati viszonyok miatt kedvelt családi ház építési terület. A városrészre ipari és mezőgazdasági funkció nem telepíthető.

54. ábra: Börzsöny lehatárolása

Máshova nem sorolt területek

Ezek a településrészek annyira elaprózottak, hogy összes lakosságuk 408 fő, ami a város összlakosságának pusztán 2,8 %-át teszi ki.

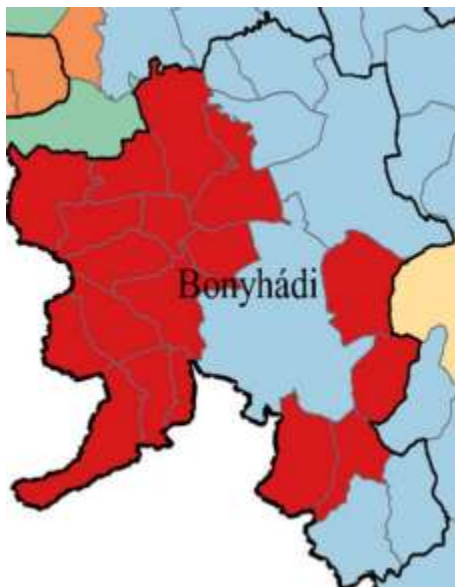
Szabályozási terv ezek közül csak Bonyhádszerdahelyre készült, a többi településrész esetében a területhasználatokat az önkormányzat egyedi döntései befolyásolják az egész városra vonatkozó szabályok alapján. Bonyhádszerdahely kivételével az összes kizárólag falusias lakóövezet.⁶

2.2.1. A várostérség lehatárolása, bemutatása

A KSH Agglomerációk, településegységek kiadványában ugyan nem jelenik meg bonyhádi településegység vagy agglomeráció, azonban járásszékhelyként Bonyhád központként működik a Völgységi Önkormányzatok Társulásában. Ilyen módon a Társulás településeit tekinthetjük a várostérségnek. A Társulás a Bonyhádi járás 25 településén társulási összefogásban lát el kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatokat

A következő ábrán ugyanakkor jól látható, hogy a járás nem minden települése esetén Bonyhád jelenti az ingázás szempontjából legjelentősebb települést, ez több esetben Szekszárd. Ebben a munkaerő fókuszú megközelítésben a járás észak-keleti része kevésbé tekinthető a Bonyhádi várostérség részének.

55. ábra: Bonyhádi vonzódású települések a Bonyhádi járásban

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

⁶ Forrás: Bonyhád Településfejlesztési Konceptiója

Az következő táblázatban strukturálva kerülnek bemutatásra a Bonyhád várostérségének lehatárolásában meghatározó tényezők:

	tényező	város szerepe	települések köre	települések száma és/vagy felsorolása
A.) Kötött	közigazgatási egység	vármegyeszékhely	vármegye települései	nem releváns
		járasközpont	járás települési	25 település
	közös önkormányzati hivatal	közös önkormányzati hivatal	a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések	10 település
B.) Rugalmas	agglomerálódás	agglomerációs központ	azon települések köre, ahová a városból jellemzően kiköltöznek a helyi lakosok, akik munkavégzés és szolgáltatások igénybevétele céljából továbbra is a városhoz kötődnek	21 település
	foglalkoztatás	vonzásközpont ⁷	az adott városba irányuló munkavégzési célú ingázás kibocsátó településeinek köre	21 település
	funkcionális	szolgáltató központ	a város által nyújtott alap, és közép-szintű köz- és piaci szolgáltatásokat napi szinten igénybe vevő térségi lakosok települései	25
		szolgáltatói hálózati központok (nem szükségszerűen)	bizonyos térségi szinten szervezett (köz) szolgáltatásokban résztvevő települések köre (társulások pl. szociális gondozás, idősellátás, családsegítés, orvosi ügyelet stb.)	25
	fejlesztési alapon	cél a térségi fejlesztéseket koordináló önkormányzat (nem feltétlen, hiszen ágazatonként eltérő lehet a központ pl. szennyvízkezelés)	közmű, turisztikai fejlesztések és szolgáltatások, beszállítói hálózatok (jellemzően csak az agráriumban, hagyományos város-vidék kapcsolatrendszer)	25

⁷ Javasolt forrás: KSH Munkaerőpiaci körzetek Magyarországon c. tanulmány (2017)

2.3. Helyzetértékelés, szintézis

2.3.1. Prosperáló város

Szakági területek	Értékelési szempontok
A város, várostérség gazdasága	P1: Térségi gazdasági és innovációs ökoszisztéma jellemzői: Bonyhádön a működő vállalkozások száma évről évre nő: míg 2014-ben 871, addig 2019-ben már 1187 vállalkozás működött a városban. A helyi vállalkozások közötti viszony jó, támogatják egymást kölcsönös beszerzésekkel és egymás ajánlásával is, jellemző, hogy a vállalkozások a többi helyi vállalkozást részesítik előnyben. Egy kedvező gazdasági ökoszisztéma kialakításában a helyi önkormányzatnak is nagy szerepe van. A vállalkozások számának emelkedésével, termelésük növekedésével az önkormányzat is évről évre több iparűzési adóra tesz szert, ennek megfelelően azonban az önkormányzati beruházások értékének összege is évről évre nő. Az innováció a gazdasági fejlődés elengedhetetlen eleme. Az ipari park kiépülésével a helyi piac szereplői térben is közeledhetnek egymáshoz, így a megfelelő fórumok megszervezésével nőhet a tudástranszfer, ami a hozzájárulhat a vállalkozások prosperálásához. Az innovációhoz ugyanakkor fontos, hogy tanult, szakképzett emberi erőforrás álljon rendelkezésre. Az oktatás fejlesztése és a technikai képzések hozzájárulhatnak a piaci igényeknek jobban megfelelő munkaerő létrehozásához. Azzal, hogy a vállalkozások együttműködnek a helyi oktatási intézményekkel, elérhető, hogy az oktatás a valós piaci igények mentén képezze az oktatásban résztvevőket.
	P2: A humán erőforrás jellemzői: A 2011-es népszámlálási adatok alapján Bonyhád iskolázottság szempontjából kedvezőbb helyzetben van a járás többi településéhez és a vármegyei átlaghoz képest is. Az érettségivel és felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya körülbelül a régiós átlagnak megfelelő, azonban a járás többi településéhez képest Bonyhádnak jelentős előnye van ezen a téren. Bonyhád társadalma, ahogy az számos másik magyar városban is jellemző, egyre inkább elöregszik. Az elöregedéssel párhuzamosan évről évre csökken az aktív korúak aránya, ami hosszú távon jelentős munkaerőhiányhoz vezethet.
	P3: Gazdasági igényeken alapuló humán infrastruktúra, oktatási-nevelési intézményrendszer jelenléte: A gazdasági szereplők, vállalkozások bevonásához olyan környezetet kell teremteni, amely kiszolgálja azok igényeit. A nagyobb vállalatok számára az egyik legfontosabb igény a kompetens és megfizethető munkaerő elérhetősége. A bonyhádi vállalkozók számára a szakképzett munkaerő hiánya jelenti az egyik legnagyobb problémát. A városnak törekednie kell arra, hogy kitermelje és bevonza azt a szakképzett munkaerőt, amely a vállalkozások és egyúttal a város prosperálásához

Szakági területek	Értékelési szempontok
	szükséges. Bonyhád felismerte a szakképzett munkaerő fontosságát. A Tolna Vármegyei SZC Perczel Mór Technikum és Kollégium 2021-es felújításakor például kifejezetten szempont volt a szakképzések fejlesztése és a duális képzések indítása. A helyi cégek bevonása hozzájárulhat ahhoz, hogy az oktatás valós igényekhez igazodjon, és ezáltal a képzésekben résztvevők is jobban helyt állhassanak a munkaerőpiacon.
	P4: Gazdasági szereplők tőkeereje: A bonyhádi vállalkozások túlnyomó többségét a mikro- és kisvállalkozások teszik ki. Mindössze 7 darab olyan vállalat van a városban, amely létszáma eléri az 50 főt. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a városban ne lennének jelen tőkeerős, beruházni képes hajlandó vállalkozások. A város ipari gazdasági területen működő cégek között hagyományosan tőkeintenzív vállalkozások, fuvarozó, gépgyártó vállalkozások is jelen vannak. Az elmúlt évek beruházásai, a csarnoképítések az ipari parkban mind arra mutatnak, hogy a városban rejlő gazdasági potenciált egyre többen felismerik.
	P5: A helyi gazdaság ágazati szerkezete: A helyi vállalkozások számának ágazati megoszlása, és a legnagyobb piaci szereplők tevékenysége is azt mutatja, hogy Bonyhád gazdasága immáron több lábon áll. A mezőgazdaság, az ipar és a kereskedelem a helyi gazdaság fontos pillérjeiként szolgálnak. A város legnagyobb foglalkoztatói és legtöbb árbevételt produkáló vállalkozásai főként műszaki tevékenységet, fuvarozást, valamint agrártevékenységet végeznek, a városnak elsősorban ezeket az ágazatokat érdemes támogatnia. Bár a szolgáltató szektor erősödött az utóbbi évtizedben, a turizmusnak nincsen nagy jelentősége a város életében. Turisztikai fejlesztéseket a kínálat és attrakciók szűkössége miatt elsősorban más településekkel együttműködve érdemes megvalósítani.
	P6: A helyi gazdasági infrastruktúra helyzete: A helyi gazdaság fejlesztésének egyik legfontosabb területe a Völgységi Ipari Park. Az elmúlt években egyre több vállalat telepedett le az ipari parkban, egyre több csarnok épült meg. A városnak az elkövetkező időszakban is fontos feladata kell, hogy legyen az ipari park fejlesztése. Az ipari park bővülésével a városnak biztosítania kell az infrastrukturális feltételek fejlesztését is. Ebből a szempontból különösen fontos a jó megközelíthetőség, vagyis az igényeknek megfelelő közlekedési infrastruktúra biztosítása. Az ipari park beépítettségének növekedésével egyetemben a városnak a közműhálózatot is együtt kell fejlesztenie.
A város, várostérség szolgáltatási mixe	P7: A helyi gazdaságot kiszolgáló szolgáltatási mix jelenléte: Bonyhád térségi viszonylatban kedvező a szolgáltatások elérhetősége. A város óvodáinak és iskoláinak kihasználtsága nem teljes, ami lehetővé teszi, hogy az újonnan ideérkező munkavállalók a városi intézményekben helyezték el gyermekeiket.

Szakági területek	Értékelési szempontok
Az önkormányzat(ok) gazdálkodása	P8: Önkormányzat településfejlesztési forrásainak összetétele: Az önkormányzat az utóbbi években egyre jelentősebb anyagi háttérrel biztosít Bonyhád fejlődésének. 2016 óta az önkormányzati beruházások összege egyre nő, és a beruházások egyre nagyobb részarányát képviselik az önkormányzat összes költségvetési kiadásának. 2016-ban az önkormányzat kiadásainak 9%-át fordította beruházásokra, ezzel szemben 2019-ben már a 32% volt a beruházások aránya.
	P9: Önkormányzati település- és gazdaságfejlesztési együttműködések bemutatása: Bonyhád szorosan együttműködik a környező településekkel. A 2004 óta működő Völgységi Önkormányzatok Társulásában a Bonyhádi járás 25 települése működik együtt annak érdekében, hogy közösen lássák el az önkormányzati feladatokat. Az önkormányzati társulás társulási megállapodásában rögzíti, hogy összehangolja a tagok és a térség területén működő gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit. A Völgységi Önkormányzatok Társulása tehát tartja a kapcsolatot a résztvevő településekkel, a helyi vállalkozásokkal és civilekkel, továbbá vizsgálja a térség helyzetét, és segít az esetleges válsághelyzetek kezelésében. Az önkormányzat közvetítő szerepét is érdemes erősíteni, például rendszeresített vállalkozói fórumok bevezetésével.

2.3.2. Zöldülő város

Szakági területek	Értékelési szempontok
A város, várostérség szolgáltatási mixe	Z1: Zöld hálózatok és zöld szolgáltatások térségi kiterjedése: Bonyhád energiaellátása részben vezetékes energiahordozók (villamosenergia és földgáz), részben nem vezetékes energiahordozók (tűzifa, biomassza) igénybevételével valósul meg. A város villamosenergia ellátásáért az E.ON Dél-Dunántúli Áramhálózati Zrt. felel, az energiahálózat a Bonyhád és Majos között található elosztó központon keresztül csatlakozik az országos energia rendszerhez. A villamosenergiához alapvetően a világításban és a műszaki berendezések igénybevételével kapcsolatban van nagy szerepe. A földgáz ellátásért a Fűtőmű Szolgáltató és Kereskedelmi Kft felel. A földgáz a Bába falu és Bonyhád között található 64 bar nyomású távvezetéken érkezik a Bonyhádi áttoló állomásra, amely nem csak Bonyhád, de a térség több másik településének is biztosítja a földgázellátását. A földgázhálózat kielégíti az alapvető fűtés, és melegvízhasználat iránti igényeket. Ellenben a villamosenergiához a vezetékes földgáz nem minden háztartásban elérhető, ami gyakran a kevésbé környezetbarát, nem vezetékes energiahordozók igénybevételét indukálja. A vezetékes gázzal nem rendelkező

Szakági területek	Értékelési szempontok
	háztartásokban a tűzifa, biomassza, szén és PB palackok használata jellemző, igaz utóbbiak aránya az emelkedő áraknak köszönhetően visszaszorult. Ahhoz, hogy a város energetikai igényei miatti környezetterhelést csökkenteni lehessen a jövőben hangsúlyosabbá kell tenni a környezetbarát, lehetőleg megújuló energiaforrásokból származó energiahordozókat. A városban létesült napelempark jól példálózza a város elkötelezettségét a zöldebb energiahasználatra való áttérés iránt, azonban lakossági szinten is bővíteni lehetne a napenergia használó háztartások arányát. A napelemek telepítése sokak számára nem megfizethető, ami azért is problémát jelent, mert a szegényebb rétegek gyakran a környezetszennyezőbb energiahordozók igénybevételére (pl. tűzifa égetésére) szorulnak. A városnak tehát segítenie kell a lakosságot a megújuló arányának növelésében. A földgáz szerepének csökkentéséhez a geotermikus energia távhőszolgáltatás céljára történő hasznosítása jelenthet fontos lépést a következő időszakban. A környezettudatos energiagazdálkodás jegyében több kezdeményezés is megvalósult már Bonyhádon. Ezek elsősorban energiahatékonyságot növelő beruházások (szigetelés, nyílászáró csere stb.). A környezettudatos hulladékkezelés, a körforgásos gazdaságra történő áttérés kiemelt fontosságú a klímaváltozás elleni küzdelemben és a természeti értékek megővésében. Bonyhádon a hulladék szelektív gyűjtése megoldott. A városszerte elhelyezett szelektív hulladékgyűjtő edényeket a Dél-Kom Nkft. kezeli. A papír- és fémhulladék gyűjtésére a családi házak és társasházak övezetek számára külön gyűjtőedények kerültek kihelyezésre. A zöldhulladék elszállítása éves naptári ütemezéssel megoldott. A zöldhulladék feldolgozása a BONYMOLD Kft. által üzemeltetett komposztáló telepen valósul meg.
A város, várostérség gazdasága	Z2: Városi és várostérségi gazdasági vállalkozások környezetre gyakorolt hatásai: Egy város prosperálásához fontos az aktív gazdasági élet megléte. A gazdasági fejlődéséhez szükséges intézkedések könnyen a természet rovására mehetnek, épp ezért a városnak törekednie kell a gazdasági érdek és a környezetvédelem közötti összhang megteremtésére. A Völgységi Ipari Park Bonyhád gazdaságának legdinamikusabban fejlődő területe. Az ipari park területén korábban mezőgazdasági művelés zajlott. A terület fokozatos átminősítésével, majd beépítésével a város biológiailag aktív földterülete csökkent. Az ipari park fejlődésével a teherforgalom és a személyi forgalom egyaránt megnőhet, ami zaj- és környezetterhelést, és az utak erőteljesebb igénybevételét idézheti elő. A keletkező negatív környezeti hatásokat a városnak érdemes számon tartania, hogy szükség szerint ellensúlyozni tudja azokat pl. véderdősáv telepítésével. Az ipari park elhelyezkedése kedvező abból a szempontból, hogy a régebbi, a városközponthoz közelebb eső iparterületekhez képest kintebb van, így az ipari termelés negatív hatásait (pl. zajszennyezés, légszennyezés, szag) kevésbé észleli a lakosság. A kedvező közlekedési adottságokkal rendelkező ipari park a helyi gazdaság új

Szakági területek	Értékelési szempontok
	központjaként áttekelheti a teherforgalom nagyrésztét a városból, ezáltal csökkentve az átmenő forgalmat és egy élhetőbb várost teremthet.
Az önkormányzat(ok) gazdálkodása	Z3: önkormányzat és intézményeinek energiagazdálkodása: A városi intézmények körében végzett felmérés alapján az intézmények kevesebb mint fele vesz igénybe székhelyén megújuló energiaforrásokat. A megújuló energiaforrást alkalmazó intézmények kivétel nélkül napenergiát használnak. A megújuló energiaforrást alkalmazó önkormányzati ingatlanok száma ugyanakkor kedvezőbb, városszerte 14 középületen található napelem a 21.ből.
Városi és várostérségi közművek	Z4: Közműhálózat: Bonyhádon közműhálózatában az elmúlt időszakban megemelkedett a megújuló energia hangsúlya. 2019-ben a D-i vízmű területén önkormányzati finanszírozásból és hitelből megvalósult napenergia alapú villamos erőmű került átadásra. Az önkormányzat mellett az MVM is saját napelemparkot létesített Bonyhádon. A fejlesztések azzal a céllal valósultak meg, hogy az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok energiaigényét hosszú távon biztosítsák. Bonyhád sokat fejlődött a vízgazdálkodás terén is. TOP-os projekt keretében a bonyhádi csapadékvíz infrastruktúra is fejlesztésre került. Erre nagy szükség volt, hiszen a hirtelen érkező nagy intenzitású esőzések következtében jellemzőek voltak az áradások, belvizek. A projekt keretein belül többszáz méteren csapadékvíz levezető szakasz került megépítésre, valamint létre hoztak egy 3,35 ha területű, 66,845 m3 térfogatú záportározót is. A fejlesztéseknek köszönhetően nem csak a vízelvezetés, és megtartás helyzete vált kedvezőbbé. A tározótér területének egy részén padkás, többszintű partkiképzés létesül, melynek célja a tározótér ökológiai használata, a vízhez kötődő élőlények életterének bővítése. 2020-ban új szennyvíztisztító telepet adtak át a városban. A KEHOP forrás segítségével megvalósult telepre különösen nagy szükség volt, hiszen a korábbi szennyvíztisztító telep nem volt képes teljesíteni az előírt szennyvíz minőségi paramétereket. A Bonyhádon kezelt szennyvíziszap víztartalma igen magas, így azt előbb víztelenítik, a hátra maradt iszapot pedig elszállítják. Az új telepen a szennyvizet a korábbinál hatékonyabban tisztítják meg, a tisztítás során megszívott bűzös levegő semlegesítve, káros bűz hatás terhelése nélkül jut ki a szabadba. A telepen Bonyhádon kívül Cikó, Kakasd, Kismányok és Nagymányok települések szennyvíztisztítása is megvalósul. Az elmúlt években jelentősen csökkent a szennyvíziszap mennyisége, ami a vízkészlettel történő tudatos gazdálkodásnak, a lakosok egyre környezettudatosabb magatartásának köszönhető.
Városi és várostérségi közlekedés	Z5: Jellemző közösségi közlekedési módok szolgáltatási oldalon: Bonyhádon a busz jelenti az elsődleges közösségi közlekedési módot. A buszállományban egyelőre csak fosszilis üzemanyaggal működő buszok üzemelnek. Megújuló energiaforrást alkalmazó járművek igénybevétele, például elektromos buszokkal csökkenthető lenne közösségi közlekedés

Szakági területek	Értékelési szempontok
	károsanyagkibocsátása, javulhatna a városi levegő. Azt ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy a közösségi közlekedés még a meglévő buszállománnyal is egy környezetkímélőbb alternatívát jelent az egyéni közlekedésben meghatározó személygépjárművekkel szemben.
Környezet- és természetvédelem	Z6: Zöldfelületi ellátottság: A városi zöldfelületek egyre inkább felértékelődnek, amely részben a klímaváltozás elleni küzdelemben betöltött szerepüknek köszönhető, másrészt pedig annak a városfejlesztési szemléletváltásnak, amely egyre inkább az élhető városokat helyezi előtérbe. A zöldfelületek hozzájárulnak többek között a levegőminőség javításához, a helyi ökoszisztémák megőrzéséhez, a városi klíma javításához, valamint fontosak a vízelvezetés és a városkép szempontjából is. Bonyhádon 12 ha 3962 m² alapterületen 5 közkert és 22 közpark található. A közterületen található fák védelmét kormányrendelet szabályozza, amelynek értelmében minden kivágott fát 1 éven belül pótolni szükséges, a város azonban ezen felül is törekszik a fásításra, és részt vesz olyan kezdeményezésekben, mint a „Minden született gyermeknek ültessünk egy fát” program. Az elültetett facsemeték száma az utóbbi években látványos növekedésen ment keresztül: míg 2015-ben 45, addig 2020-ban már 83 facsemetét ültettek el a városban. A fásítás mellett a zöldfelület-karbantartására is odafigyel a város, ezt a BONYCOM NKft. végzi. A BONYCOM többek között olyan zöldfelülettel kapcsolatos feladatok ellátásáért felel, mint a közterületi pázsitfelületek gondozása, a növények metszése vagy a virágágyak gondozása. Mivel a városban a zöldfelületek arányának növelésére kevés tér mutatkozik, így azok fejlesztésében egy következő irány a meglévő zöldterületek növényesített összekötése lehet.
	Z7: Természeti ökoszisztémák helyzete: A városkép szempontjából meghatározó, természeti védelemmel érintett területeket Bonyhád Város Önkormányzatának <i>településkép védelméről</i> szóló 29/2017. (XII.15.) önkormányzati rendelete sorolja fel. A rendeletben felsorolt területek az alábbiak: - Natura 2000-es hálózatba tartozó kiemelt jelentőségű természet-megőrzési terület (HUDD20011 –Szekszárdi-dombvidék) - Térségi jelentőségű tájképvédelmi területek: tervezett Szekszárd-Geresdi dombság Tájvédelmi Körzet - Helyi jelentőségű természetvédelmi terület a Perczel Mór utca 44. szám alatt található kollégium parkja, az izraelita temető (Vörösmarty tér, hrsz.: 1233/1), Perczel kert (hrsz.: 1926), valamint a plébániakert (hrsz.: 1317/1). Bonyhád települési arculati kézikönyve a városban található biológiai egyedi tájértékeket is nevesíti: - evangélikus temető, 9 db korai juhar (<i>Acer platanoides</i>), hrsz.: 397/1, 397/2

Szakági területek	Értékelési szempontok
	- gimnázium, 10 db vadgesztenye (Aesculus hippocastanum), hrsz.: 1248 - Istvánmajor, 58 db fekete fenyő (Pinus nigra), 3 db erdei fenyő (Pinus sylvestris), hrsz.: 0255/4 - Kossuth L. utca - vásártér, 10 db vadgesztenye (Aesculus hippocastanum), hrsz.: 1029 - Perczel M. utca 33., liliumfa (Magnolia sp.), hrsz.: 12/1 - Római katolikus templom bejárata, liliumfa (Magnolia sp.), hrsz.: 59/1 - gimnázium kollégiuma, magas kőris (Fraxinus excelsior), hrsz.: 1248 - malomkastély, platánfa (Platanus hybrida), hrsz.: 48/1 - Perczel Mór utca, 83 db gömbkőris hrsz.: 2019/1, 2019/2, 2019/3 - Perczel Mór utca 7., páfrányfenyő (Ginkgo biloba), tiszafa (Taxus baccata), hrsz.: 50/1 A város természeti értékeinek védelme a jövőben is fontos feladata a városnak, mind a klímaváltozás elleni küzdelemben, mind a településkép megőrzése szempontjából.

2.3.3. Digitális város

Szakági területek	Értékelési szempontok
Város és térsége gazdasága	D1: Digitális technológia-szolgáltatók helyi jelenléte: Ahhoz, hogy egy város lépést tudjon tartani a digitalizáció fejlődésével, elengedhetetlen a digitális technológia-szolgáltatók jelenléte. Bonyhádon, ahogy arra a helyzetfeltárás rámutatott a hírközlési hálózatok a város belterületének egészére kiterjednek. A városban több telekommunikációs szolgáltató is jelen van (pl. Magyar Telekom). Bonyhádon a legtöbb internetelőfizetés kábeltelevízió-előfizetés formájában jön létre, a legmodernebbnek számító száloptika-hálózat egyelőre nem került bevezetésre Bonyhádon. D2: Digitális technológiát alkalmazó cégek jelenléte: A kifejezetten informatikai tevékenységet főtevékenységként végző vállalkozások száma nem jelentős Bonyhádon. Az iparág ugyanakkor egyre meghatározóbb szerepet tölt be Bonyhád gazdaságában. Az aktuális ipari trendek egyre hangsúlyosabbá teszik a digitális és „okos” megoldásokat az iparban. Az ipar 4.0.-ban a termelési eszközök különféle informatikai megoldások mentén kommunikálnak egymással, ezáltal lehetővé válik az értéklánc digitális monitorozása és vezérlése. Az ipar 4.0. jelentősen hatékonyabb termelést tesz lehetővé az azt adoptálóknak.
A város és várostérség társadalma	D3: A lakosság digitális eszköz ellátottsága, kompetenciák, felhasználói szokások: A lakosság digitális eszköz ellátottsága kifejezetten jónak mondható. A helyiek körében végzett kérdőíves felmérés szerint a válaszadók

Szakági területek	Értékelési szempontok
	kevesebb mint 1%-a nem rendelkezett semmilyen informatikai eszközzel, de 96% birtokolt okos telefont. Ma már számos olyan okos megoldás létezik, amellyel a város jobbra teheti a helyiek életét és ehhez jó alapul szolgálhat Bonyhád digitális eszközökkel való magas ellátottsága. A Digitális Jólét Program keretében GINOP forrásból az Önkormányzati Hivatalban egy Digitális Jólét Program Pont fejlesztése valósult meg a Solymár Imre Városi Könyvtárban, amelynek célja, hogy az ott található digitális eszközöket és internetet bárki használhassa, vagyis a digitális technológiák igénybevételének lehetősége minden bonyhádi lakos számára adott. A Digitális Jólét Program Ponton szakképzett mentorok segítik az informatikában kevésbé jártas érdeklődőket, valamint digitális kompetencia fejlesztő foglalkozások is megtartásra kerülnek.
A város, várostársaság szolgáltatási mixe	D4: A digitális átállást lehetővé tevő infrastruktúra mennyiségi és minőségi jellemzői: A digitális átálláshoz megfelelő infrastrukturális feltételek is szükségesek. A város teljes területe le van fedve 4G/LTE mobilinternet hálózattal, illetve szélessávú internet hálózattal. Az E-közmű adatai alapján Bonyhád teljes belterülete jó hírközlési hálózati lefedettséggel rendelkezik. A lakosság és a város intézményei körében végzett felmérések alapján elmondható, hogy a város jó eszközellátottsággal rendelkezik. A digitális átállás csak akkor valósítható meg, ha a helyi humánerőforrás rendelkezik az ehhez szükséges kompetenciákkal és hajlandósággal. A digitális kompetenciák egyre fontosabbá válnak a munkaerőpiacon való érvényesüléshez, épp ezért különösen fontos, hogy a fiatalok már korán megkapják a szükséges informatikai ismereteket. A digitális kompetenciák fejlesztésének fontosságát Bonyhád is felismerte. A Tolna Vármegyei Szakképző Centrum Perczel Mór Technikum és Kollégiumban a diákok több más hasznos képzés mellett informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus képzésre is jelentkezhetnek.
	D5: Digitális ügyintézési lehetőségek a (köz)szolgáltatások területén: Az ügyintézési szükségletek jelentős része Bonyhádon már online is megoldható. Az Önkormányzati Hivatali Portálon keresztül a helyiek bejelenthetik a gépjármű- és építményadót, benyújthatnak szociális támogatási kérelmet, kiállíttathatják anyakönyvi kivonatukat, intézhetik iparűzési adóbevallásukat és még számos más tevékenységet. A szolgáltatóknál is egyre több helyen érhető el online számlarendezési mód, így az ügyintézés nagy része ma már otthonról is elvégezhető.
	D6: Digitális (adat alapú) feladatszervezés helyzete a közfeladat ellátásban: A város intézményei körében készített felmérés alapján a 2014-2020-as időszakban minden intézményben végrehajtottak valamilyen informatikai fejlesztést, ezek elsősorban eszközpark-fejlesztések voltak, egy olyan intézmény volt, ahol hálózat illetve szoftverfejlesztés valósult meg. A

Szakági területek	Értékelési szempontok
	következő öt évben a 7 intézményből csak 2 kíván további informatikai fejlesztéseket megvalósítani. Az intézmények szolgáltatnak informatikai eszközöket alkalmazottjaiknak, elsősorban személyi számítógépeket és notebookokat, laptopokat. Az egészségügy és szociális ellátás terén is egyre több digitális megoldás vált elérhetővé. A Bonyhádi Kórház és Rendelőintézet weboldalán számos információ érhető el az ellátást illetően (pl. szakrendelések időpontjai, fajtái). Az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér (EESZT) létrejöttével a lakosok már digitális formában is intézhetik egészségügyi teendőiket. Az EESZT segítségével lehetőség van például papírmentesen kiváltani a betegek számára felírt gyógyszereket, vagy megtekinteni a korábbi ellátásokat, alapvető egészségügyi adatokat.
Az önkormányzat(ok) gazdálkodása	D7: Digitális adatbázisok és adatfeldolgozás: Bár az elmúlt programozási időszakokban számos fejlesztés valósult meg a városi intézményekben, a digitális és okos épületüzemeltetési fejlesztések egyelőre nem jellemzőek Bonyhádon. A digitális épületüzemeltetés, az összekapcsolt rendszerek egyéb hasznos funkciók mellett tovább optimalizálhatják az épületek energiahatékonyágát ezzel további költségeket spórolva meg a városnak a globálisan egyre növekvő energiaárakkal szemben.
Környezetvédelem, városi klíma	D8: Környezeti szenzorok fajtái, egyéb jellemzői, kapcsolódó adatmenedzsment: Környezeti szenzorok két helyen vannak jelen a városban. A MOL Nyrt. bezárt telephelyén a Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség határozata alapján a MOL Nyrt. rendszeresen monitoring tevékenységet kell, hogy végezzen. Az egykori telephelyen a kármentesítési célállapot határértéket meghaladó mértékben van jelen olajszennyezés. Az olajszennyezés semlegesítésére bakteriális módszert alkalmaznak, az erre a célra létrehozott rendszert 10 évig, folyamatos mintavételes ellenőrzés mellett szükséges üzemeltetni. A bonyhádi rekultivált hulladéklerakó esetében a felszín alatti vízben mért értékek meghaladták a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelemhez szükséges határértéket, épp ezért ezen a területen is kármentesítési monitoringra van szükség, amelyet a város folyamatosan végez a kívánt állapot eléréséig. A telepen a monitoring vizsgálatokat 2014. II. félévétől kezdődően 2018. II. félév végéig félévente kellett elvégezni. Tekintettel arra, hogy a vizsgált alkotóelemek meghaladták a meghatározott értékeket, a kármentesítési monitoringot 2023. április 30-ig (illetve az eredményektől függően, amíg a Környezetvédelmi hatóság azt előírja) kell folytatni. A hulladéklerakó teljes utógondozását és a monitoring rendszer üzemeltetését 2035. december 31-ig kell végezni.
Városi és várostérségi közlekedés	D9: Digitális megoldások a helyi közösségi és közúti közlekedésben: Bonyhádon a helyi közösségi közlekedés elsősorban a buszhálózatra korlátozódik. A Volánbusz rendelkezik applikációval, ami a menetrendek

Szakági területek	Értékelési szempontok
	elérését, jegyek vásárlását teszi lehetetvé. Mivel Bonyhádon nem kell parkolási díjat fizetni, így az okos megoldásoknak elsősorban a közlekedésben résztvevők biztonságának megőrzésében lehet szerepe. A városnak érdemes azonosítania a veszélyesebb közlekedési gócpontokat és felmérni, hogy hol lehetnek indokoltak az olyan okos megoldások, mint például egy okoszebra telepítése.
Városi és városréségi közművek	D10: Közmű-működtetés szenzoros követése: A Bonyhádon jelenlévő közműhálózatok közül az ivóvízfogyasztás mérése digitális mérőkkel történik. A digitális mérőrendszerek bevezetése lehetővé tenné a közműszolgáltatók számára, hogy pontosabban nyomon kövessék a szolgáltatott erőforrásokat. A digitális szenzorokkal a meghibásodások is hamarabb beazonosíthatóvá válnak. Egy csőrepedés esetében például nagy mennyiségű víz szivároghat el feleslegesen, ezzel jelentős pénzügyi károkat okozva a szolgáltatónak, egy digitális rendszer azonban időben észlelhetné ezt, lehetővé téve a gyors beavatkozást, a károk mérséklését. D11: Lakossági digitális megoldások: Bonyhádon jelenleg wifi-hotspotok a Kaszinó Kertben, a Vörösmarty MihályMűvelődési Központban, a Városháza előtti téren, a Városi Sportpályán, a Város Sportcsarnokban, a Majos és Börzsöny városrészek sportpályáin érhetőek el. Továbbiak létesítése és az olyan fejlesztések, mint a Bonyhádi Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskolában telepített okosbútor, hozzájárulnak egy „okosabb” Bonyhád infrastrukturális hátterének megteremtéséhez. A városnak jelenleg nincsen saját városkártya applikációja és okos padokkal, okos zebrákkal sem rendelkezik.

2.3.4. Megtartó város

Szakági területek	Értékelési szempontok
A város, városrész társadalma	M1: Demográfiai helyzet: Bonyhád város egyik legnagyobb kihívását a demográfiai trendek ellensúlyozása jelenti. A népesség mind a számát tekintve, mind a korösszetételt tekintve kedvezőtlen tendenciákat mutat. 2010 és 2020 között több mint ezer fővel csökkent a város lélekszáma. Ahogy az ország nagyrészen, így Bonyhádon is jellemző az előregedés. Bonyhádon az öregedés üteme az országosnál gyorsabb, de a vármegye járásközpontjainak átlagához mérten is több idős jut ugyanannyi fiatalra. A fiatalok jelentős része elhagyja a várost, hogy tovább tanuljon, vagy jobb lehetőségek után nézzen. A fiatalok helyben tartása Bonyhád mellett számos magyar településen problémát jelent, ennek ellenére a városnak dolgoznia

Szakági területek	Értékelési szempontok
	kell azon, hogy egy fiatalok számára vonzó környezetet alakítson ki. A fogyatkozó népesség mellett új megoldásokat kell találni az ellátások biztosításához, akár más településekkel történő együttműködésekkel.
	M2: Helyi identitást meghatározó tényezők és szerepük a helyi /térégi közösség alakításában: Ahogy a helyzetfeltárás is rámutatott a bonyhádi identitás fontos részét képezi a lakosság színes nemzetiségi összetétele, az ezzel járó hagyományok, a kulturális örökség, és az építészeti örökség, különösen a Perczel család által hátrahagyott épületek, amelyek a mai napig a városkép meghatározó elemei. Bonyhádon az év minden hetében tartanak valamilyen közösségi rendezvényt, melyek közül többet hagyományőrzés céljával valósítanak meg. A város nagyobb rendezvényeire az elvándorolt fiatalok is szívesen hazalátogatnak. A lakosság körében végzett felmérés ugyanakkor rámutatott, hogy a helyi identitásuk összetartása és a helyi kisebb közösségekhez való tartozás csak kevesek számára jelenti a helyi kötődés alapját, a legtöbben azért kötődnek Bonyhádnak mert a városba születtek, alapítottak családot.
	M3: Térégi mobilitási trendek (várostérégi ingázás): A települési ingázók arányáról csak a 2011-es népszámlálás adatai a legfrissebbek. Ez alapján a város lakosainak 25%-a, a járás lakosainak 44%-a lakóhelyétől eltérő településre jár el dolgozni. Sokan vármegyeszékhely Szekszárdra, vagy a régióközpont Pécsre ingáznak, de az új gazdasági szereplők számának növekedésével, a meglévők foglalkoztatásbővítési fejlesztéseivel valószínűsíthető, hogy a jövőben nőni fog a Bonyhádra dolgozni járók száma is. Az ingatlanárak növekedése szintén sokakat arra készíthet, hogy a környező települések valamelyikét válasszák lakhelyül Bonyháddal szemben, ami tovább növelheti az ingázók arányát. Mivel Bonyhádon az elsődleges közlekedési forma a közúti közlekedés, így a városnak elsősorban az utak megfelelő állapotát kell biztosítani a növekvő terheléssel szemben.
	M4: Társadalmi rétegződés, konfliktusok: Bonyhádon nincsenek szegregációs területek, azonban a jövedelmi különbségek idővel hozzájárulhatnak a társadalom rétegződéséhez. Ahogy arra a helyzetfeltárás is kitért, Bonyhádon az elmúlt években jelentősen megnöttek az ingatlanárak. Ennek következtében alacsonyabb jövedelműek számára a külsőbb városrészek, az agglomerációs települések ingatlanjai lehetnek megfizethetőek. A kiköltözőkkel a társadalmi rétegek nem csak vagyoni helyzetükben, hanem térben is elkülönülhetnek egymástól. Gyakorta előforduló szuburbanizációs, agglomerációs jelenség a kiköltözők és a már ott lakók közötti, életmódbéli különbségekből fakadó konfliktusok kialakulása, amelyek megelőzésére szintén figyelmet kell fordítani.

Szakági területek	Értékelési szempontok
Város és térsége humán infrastruktúrája	M5: Civil tevékenység jelenléte, szerepvállalása a közfeladatok ellátásában: A civilek Bonyhád községének fontos szereplői. A civil szervezetek változatos tevékenységet folytatnak, munkájuk számos területet lefed (pl. sport, kultúra, hagyományőrzés, érdekképviselés). A civilek és az önkormányzat között szoros az együttműködés. Az önkormányzat rendszeresen támogatja a civil szervezetek munkáját, ezzel egyúttal elismerve azok fontosságát is. A civil szervezetek az önkormányzat mellett a helyi vállalkozásokkal is jó kapcsolatot ápolnak, a vállalatok támogatják a civilek munkáját, a civilek által megszervezett rendezvényeket.
	M6: Esélyegyenlőség biztosítása és a humán közszolgáltatások elérhetősége területén: A város rendeletben rögzíti a szociális bérlakások igénybevételére vonatkozó szabályokat. A szociális helyzet alapján bérbe adható lakások pályázati úton érhetőek el, a rendeletben rögzített kritériumok (pl. vagyoni helyzet) alapján. A szociális bérlakások iránti igény meglehetősen magas, kihasználtságuk a 100%-ot közelíti. Az állandó használat folytonos karbantartási munkákat tesz indokolttá.
	M7: A leszakadó / veszélyeztetett társadalmi csoportok felzárkózást biztosító városi és térségi akciók, projektek, szervezetek: Bonyhád jelentős méretű leszakadó társadalmi rétegek nincsenek. A városban rendkívül alacsony a munkanélküliség, ami fontos szerepet játszik a leszakadás elkerülésében. A sokszor stigmatizált roma társadalom tagjait több helyi szervezet is segíti az érvényesülésben. A Bonyhádi Független Roma Egyesület a Völgységben élő hátrányos helyzetű romákat segíti. Az egyesület többek között segít a roma nők munkaerő-piaci reintegrációjában, és a roma fiatalok iskolán kívüli oktatásában, sportolásuk elősegítésében.
A város, várostérség szolgáltatási mixe	M8: A szolgáltatások elérhetőségének elemzése a lakossági hozzáférés oldaláról, elégedettség: A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia kidolgozásához lefolytatott felmérés keretein belül a helyi szolgáltatásokkal való elégedettség is megvizsgálásra került. A lakosság a szolgáltatások többségével többnyire elégedett volt. Az oktatási- nevelési intézmények felszereltségével és minőségével lényegesen többségben vannak az elégedettek az elégedetlenekkel szemben. Kifejezetten jó véleménnyel vannak az emberek a város közbiztonságáról. A válaszadók közel fele kevésbé elégedett az egészségügyi szakellátás minőségével, de alacsonyabb az elégedettség az egészségügyi alapellátás terén is a Covid világjárvány idején. A legalacsonyabb elégedettség a közlekedési infrastruktúra állapota váltja ki a lakosokból: a válaszadók több, mint fele nem elégedett az utak általános minőségével, a kerékpárosokat támogató infrastruktúrával, és a közintézmények közelében található parkolási lehetőségekkel így ezeket a

Szakági területek	Értékelési szempontok
	területeket érdemes szem előtt tartania a városnak a későbbi fejlesztési döntések meghozatalakor. Az alapvető szolgáltatások megléte elengedhetetlen a város működéséhez, ugyanakkor a népességmegtartáshoz az is fontos, hogy rendelkezésre álljanak a helyiek igényeit kielégítő szórakozási, kikapcsolódási lehetőségek. A bonyhádi fürdő jelentős turistaforgalom bevonására nem alkalmas, a helyiek és a térségben élők számára azonban remek rekreációs lehetőségeket nyújt és további fejlesztési lehetőségeket rejt magában. A fiatalok szórakozási lehetőségeinek hiánya számos magyar településen problémát jelent, jellemző, hogy a fiatalok a viszonylag könnyen megközelíthető nagy városokba utaznak el szórakozni. A városnak be kell azonosítania azokat a lehetőségeket, amelyek a fiatalok számára tényleges szórakozási lehetőségeket nyújtanak, mindezt úgy, hogy azzal ne zavarják meg a közelben élők nyugalmaát.
A város, várostérség gazdasága	M9: Társadalmi vállalkozások helyzete: A gazdasági vállalkozások célja jellemzően a profit maximalizálása. A társadalmi vállalkozások ezzel szemben egy társadalmi kihívás megoldására jönnek létre. Működésük alapelve, hogy a vállalkozás bevétele elsősorban nem az osztalékok növelését szolgálja. A társadalmi vállalkozások bevételeit a kitűzött cél megvalósítására, a kedvezményezettek, valamint magának a vállalkozásnak a fenntartására fordítják. A társadalmi vállalkozások alapítása hozzájárulhatna a hátrányos helyzetűek, például fogyatékkal élők, tartósan munkanélküliek helyzetét. Bár a társadalmi vállalkozások bizonyos társadalmi célokkal jönnek létre, a tevékenység közvetlen célja a bevételszerzés kell, hogy legyen, hiszen ezekből lehet fedezni célok megvalósításához szükséges költségeket. Ezért egy társadalmi vállalkozás létrehozását megelőzően azonosítani kell azokat a területeket, ahol a valós igények lehetővé teszik a bevétel termelését. Bonyhádon a fent definiált értelemben egyelőre nem működik társadalmi vállalkozás, ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy a helyi vállalkozások ne vennék ki a részüket a társadalmi felelősségvállalásból, hiszen több helyi vállalat is foglalkoztat hátrányoshelyzetűeket, támogat civil szervezeteket.

2.3.5. Kiszolgáló város

Szakági területek	Értékelési szempontok
Településfejlesztési és rendezési tervi összefüggések	K1: A magasabb szintű területfejlesztési dokumentumokkal való tervezési összhang, a településhálózatban elfoglalt szerepe, város és várostérség fejlesztését érintő területspecifikus célok alapján: Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK; elfogadva az Országgyűlés 1/2014. (I. 3. OGY határozatával) meghatározza az ország legfontosabb funkcionális térségeit, amelyek hozzájárulnak a többközpontú térség szerkezetet biztosító városhálózatok kialakításához, a nemzeti szintű társadalmi és területi munkamegosztáshoz. Bonyhád az OFTK szerint az M6-os autópálya menti gazdasági-technológiai magterület határában helyezkedik el. Bonyhád az OFTK-ban meghatározott belső (ipari-logisztikai) és külső (nagyvárosi) gyűrű között fekszik, mivel azonban a város nem csatlakozik közvetlenül gyorsforgalmi úthálózathoz, így a két gyűrű közötti összeköttetést csak részlegesen képes biztosítani. Ezt ellensúlyozhatja az M9-es autópálya meghosszabbítása.
	K2: A várost és várostérséget érintő területfelhasználási kategóriák és a műszaki infrastruktúra hálózatok főbb elemeinek bemutatása: Bonyhád város településszerkezeti tervében az alábbi területfelhasználási kategóriák jelennek meg: – Lakóterület ○ Nagyvárosias lakóterület ○ Nagyvárosias lakóterület – garázs ○ Kisvárosias lakóterület ○ Kertvárosias lakóterület ○ Falusias lakóterület – Vegyes terület ○ Településközpont vegyes terület ○ Intézményterület – Gazdasági terület ○ Kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület ○ Ipari gazdasági terület – Üdülőtérület ○ Üdülőházas terület ○ Hétfélgázas terület – Közlekedési terület ○ Közúti közlekedési terület ○ Kötőpályás (vasút) közlekedési terület – Zöldterület – Erdőterület ○ Gazdasági erdőterület

Szakági területek	Értékelési szempontok
	○ Védelmi erdőterület ○ Közjóléti erdőterület – Mezőgazdasági terület ○ Nem beépíthető mezőgazdasági terület ○ Általános mezőgazdasági terület (szántó) ○ Korlátozott használatú mezőgazdasági terület (gyep, legelő) ○ Korlátozott használatú szőlő, gyümölcsös mezőgazdasági terület ○ Kertes mezőgazdasági terület – Vízgazdálkodási terület ○ Mocsár, nádas – Természetközeli terület – Különleges területek Bonyhád közigazgatási területén földgázz szállító vezeték, valamint 400 kV-os átviteli hálózati távvezeték halad át. K3: Városi és városkörnyéki települések településfejlesztési és rendezési tervi összhangja a településhatáron érintkező beruházások terén kiemelten: Bonyhád településhatárának mentén főként mezőgazdasági területek találhatók. Jelentősebb beruházások elsősorban Bonyhád és Hidas határában várhatóak, hiszen itt gazdasági terület a két település gazdasági területei egymás közelében helyezkednek el.
A város, várostérség társadalma	K4: Társadalmi konfliktusok által érintett városrészek műszaki-infrastrukturális érintettsége: Szegregációs területek hiányában társadalmi konfliktusok által érintett területekről nehezen lehet beszélni. Jelentősebb közműhálózati hiányosságok Bonyhád egyéb külterületein találhatók. Az úthálózat az ingázások magas aránya miatt jelentős terhelésnek van ki téve, folyamatos az igény ezek karbantartására.
A város, várostérség szolgáltatási mixe	K5: A városi/várostérségi közmű szolgáltatási lefedettsége, infrastrukturális háttere: A város közmű szolgáltatási lefedettsége összességében jónak mondható, azonban vannak fejlesztésre szoruló területek. A villamos energiahálózat a város belterületének egészében elérhető, ahogyan a hírközlési hálózat is (elsősorban a Magyar Telekom Nyrt. hálózata). Bonyhádon áthalad a Paks-Pécs között található 400 kV-os, illetve egy 120 kV-os villamos energiaátviteli hálózat, utóbbi a város energiaellátásért felel. A város villamos energia hálózata a Bonyhád és Majos között található elosztó ponton csatlakozik az országos hálózathoz. Az energiaellátást az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. biztosítja.

Szakági területek	Értékelési szempontok
	A földgáz a Bába falu és Bonyhád között található 64 bar nyomású távvezetéken érkezik a Bonyhádi áttadó állomásra. Az áttadó állomás központi szerepet tölt be a térségben, Baranya vármegyei és Tolna Vármegyei településeknek egyaránt biztosítja a földgázellátást. A földgázhálózatról elmondható, hogy míg a város központi belterületét jól lefedi, addig a város egyes egyéb belterületein (Alsóbörzsöny, Ladomány) nem elérhető, így ezeken a helyeken a nem vezetékes energiahordozók jellemzőek. A földgáz ellátottsághoz hasonló a vízvezetés, csatornázás helyzete. A vízvezetésért a Mezőföldvíz Kft. felel. A hálózatról elmondható, hogy a központi belterület, Bonyhádszerdahely és Majos esetében jól kiépített, de a többi egyéb belterület (Alsóbörzsöny, Börzsöny, Tabód, Tabódszerdahely, Ladomány) esetében hiányos, vagy egyáltalán nincs kiépítve. A közütemi vízműhálózat kiépítettsége teljes, az összes településrészt eléri, ideértve az egyéb belterületeket is. A fentiek alapján a városnak a jövőben fel kell mérnie, hogy mekkora igény mutatkozik az egyéb belterületeken hiányzó közműhálózati elemek fejlesztésére, kiépítésre. Az új hálózati elemek kiépítése mellett igen fontos a meglévő hálózatok karbantartása, fejlesztése, elsősorban energiahatékonysági és gazdaságossági megfontolásokból. A rossz állapotú csövek, vezetékek üzemeltetése a gyakori meghibásodások miatt jelentős pazarlással, anyagi költségekkel jár együtt. A közműhálózatok szenzoros érzékelőkkel és digitális irányító rendszerekkel történő ellátása, jobb monitorozási lehetőségeket és ily módon hatékonyabb üzemeltetést tenne lehetővé. K6: A városi hősziget jelenség a városban vagy térségében: A klímaváltozás következtében Bonyhádon is változik az időjárás. 2020 az elmúlt évszázad legmelegebb éve volt, Bonyhádon átlagosan 13 fokot mértek ebben az évben. A hőmérséklet emelkedése mellett az éves csapadék mennyisége is egyre csökken, nő az esőmentes napok száma. A városokra jellemző ún. hőszigethatás ezek mellett a körülmények mellett egyre elviselhetetlenebbé teszi a városi életet. A zöldfelületek fejlesztése és növelése, a fásítás és a csapadékvízzel való hatékonyabb gazdálkodás javíthatja a városi klímát, ezzel egy élhetőbb várost eredményezve.
A város, várostérség gazdasága	K7: A gazdasági területek fekvése, kihasználtsága, közlekedési kapcsolatai, ingatlanpiaci viszonyok alakulása: Bonyhád a 6. számú főútnak köszönhetően jól megközelíthető a motorizált közlekedés számára. Ezt egyre több vállalkozás használja ki, ahogy az az ipari park bővüléséből is látszik. Az ingázók száma egyre nő, amit a dráguló bonyhádi ingatlanárak tovább erősíthetnek. A növekvő terheléssel együtt a városnak egyre

Szakági területek	Értékelési szempontok
	nagyobb figyelmet kell fordítani a városba vezető gyűjtőutak állapot megóvására, a közlekedési infrastruktúra hatékonyabbá tételére.
Az önkormányzat(ok) gazdálkodása	K8: Ingatlan gazdálkodás, kereslet-kínálat elemzés, önkormányzati vagyongazdálkodás szerkezete, intézményfenntartás meghatározó pozitív és negatív műszaki feltételek: 2020-ban az önkormányzat tulajdonában, vagy résztulajdonában 142 lakás volt, amelynek 98%-a komfortos, vagy összkomfortos. A lakások 95%-a lakott volt 2021-ben. A lakásállomány fejlesztésére a folyamatos karbantartási munkálatokon túl is szükség van a magas kihasználtság miatt.
Városi és várostérségi közlekedés	K9: Közlekedési infrastruktúra általános állapota: Bonyhád az elsődleges közlekedési forma a közúti közlekedés. A közúthálózat jó megközelíthetőséget biztosít a város főbb úticéljaihoz, az utak minőségével azonban a lakosok jelentős része elégedetlen. A közúthálózat karbantartása egyaránt fontos a helyiek, a városba dolgozni járók és a teherforgalom számára, ez ugyanakkor jelentős költségekkel jár, így törekedni kell az utak terhelésének mérséklésére. Ennek egyik módja az az autók számának csökkentése, például a közösségi közlekedés népszerűsítésével, a kerékpáros infrastruktúra fejlesztésével. Az ilyen intézkedések nem csak a város útjaira, de a levegőre is kedvező hatással lennének. Az FVS megalkotásához készült lakossági felmérés alapján a parkolóhelyeket leginkább a közintézmények közeléből hiányoznak. A közösségi közlekedésben résztvevők és kerékpározók arányának növelésével a parkolóhelyek iránti kereslet is csökkenthető lenne. A városban a kerékpározás feltételei sokat javultak az elmúlt években, nőtt a kerékpárutak hossza és a kerékpártárolók száma.
Városi és várostérségi közműhálózat	K10: Közművesítettség mértéke, állapota, kedvező és kedvezőtlen feltételek, közműellátottság kapacitási helyzetét, bővítési lehetőségei: Bonyhád a közműhálózatok a város nagy részét lefedik, azonban előfordulnak olyan területek, ahol igény mutatkozik azok továbbfejlesztésére, bővítésére. Bonyhád vezetékes vízellátását két vízműtelep biztosítja 14 kúttal, mélyfúrású kutakkal. Rendszeresen visszatérő igény mutatkozik a város külterületén található részek, hétvégi házas területek vízellátására. A kiköltözések növekedésével az ivóvízhálózat bővítésére mutató igény is nőni fog, így ezt a városnak távlati céljai között kell számon tartania. A vízhálózattal kapcsolatban a város egyik legfontosabb feladata a vezetékek állapotának folyamatos ellenőrzése, az elöregedett és meghibásodott vezetékek javítása és cseréje. A vízvezetékek elöregedésével nő a csőtörések kockázata, ami jelentős vízpazarláshoz vezethet. A szennyvíztisztító megújítása fontos lépés volt a szennyvízelvezetés kezelésében. A városnak a továbbiakban is feladata a csatornahálózat bevezetése az újonnan épülő ingatlanokhoz. A felszíni

Szakági területek	Értékelési szempontok
	csapadékvízvezetés lényegében megoldott a városban, azonban a csapadékvíz elvezető rendszert teljesen el szükséges választani a szennyvíz elvezető rendszertől. Bonyhádon a vezetékes energiahordozók közül a villamos energia és földgáz áll rendelkezésre, míg a nem vezetékes energiahordozók között a tűzifa és a biomassa dominál. Az energia ellátásban az egyik legfontosabb cél a megújuló energiaforrások arányának növelése, lehetőleg a lakosság bevonásával, ösztönzésével. A megújuló energiaforrások (pl. napelemek) népszerűsítése azért is célszerű, mert az EU-s trendek egyre kevésbé részesítik előnyben a biomassa felhasználását, az egyre kevésbé minősül egy zöld alternatívának. Villamos energiával Bonyhád összes háztartása el van látva. Bonyhádon környezetbarát termálvizes távhőhálózat üzemel, melyet 2014-ben korszerűsítettek. A távhőszolgáltatásban a jövőben a város nagyobb hangsúlyt szán a geotermikus energia felhasználásának.
Zöldfelületi rendszer vizsgálata	K11: Zöld infrastruktúra hálózat nagysága, betöltött szerepe: Bonyhád közigazgatási területének egészét tekintve viszonylag csekély a zöld területek aránya. A külterületen a vízfolyások és az országos ökológiai hálózat mentén találhatóak erdős felületek, azonban összességében ezek aránya is meglehetősen alacsony. Az élhető város szempontjából a belterületen különösen fontos a jó minőségű zöld infrastruktúra megléte. Bonyhád belterületén a város településszerkezeti terve közparkokat és közkerteket különböztet meg, ezeknek azonban a belterület egészét nézve kis mértékben vannak jelen. A kertvárosias és falusias lakóterületeken található házak kertjei ugyan hozzájárulhatnak a város klimatikus viszonyainak javulásához, ezek nem minden esetben felelnek meg a zöld infrastruktúra javításához szükséges feltételeknek. A kertekben gyakran előfordul például a tájidegen növények hiánya, míg az esetleges földművelés a biodiverzitás kárára mehet. A meglévő közparkok és közkertek esetében azok bővítése, zöld folyosókkal történő összekötése lehet a város célja a következő időszakban.
Az épített környezet vizsgálata	K12: Területhasználat elemzése: A beépítésre nem szánt területek nagy részét, a környező településekhez hasonlóan mezőgazdasági területek, elsősorban szántók alkotják, amelyek egyúttal a közigazgatási terület nagy részét is kiteszik. Az erdőterületek aránya nem számottevő, elsősorban a város területén található vízfolyások mentén helyezkednek el, jelentősebb erdővel borított területek a Rák-patak és Grábóci-patak között találhatóak. Különleges, beépítésre nem szánt területként a településszerkezeti terv a

Szakági területek	Értékelési szempontok
	lőteret, és a napelemparkot nevesíti, ezek azonban a közigazgatási terület csupán kis részét teszik ki. A beépítésre szánt területek főként Bonyhád belterületein, illetve ezek közelében helyezkednek el. Mivel a korábban különálló, de ma már Bonyhád városrészeiként működő településrészek főként a közigazgatási terület déli felében helyezkednek el, így a beépítésre szánt területek is elsősorban itt találhatóak. Bonyhádon jelentős mértékű ipari gazdasági terület került kijelölésre. Az ipari területeken az elmúlt években jelentős beruházások, csarnoképítések valósultak meg, de továbbra is rendelkezésre áll beépíthető terület az itt működő és ide érkező vállalkozások számára. A különleges beépítésre szánt területek között az alábbi területtípusok kerültek megnevezésre: – különleges mezőgazdasági üzemi terület; – szennyvíztelep; – hulladéktelep; – autóbusszpályaudvar; – üzemanyagtöltő állomás, szerviz; – strand; – sporttelep; – rendezvényterület, vásártér, piac; – rekreációs terület; – temető, kálvária; – trafóállomás; – gázfogadó állomás; – borgazdasági terület; – komposztáló telep; – turisztikai terület. Egy másik fontos területhasználati szempont a funkciójukat veszített, elhanyagolt ingatlanok kérdése, amelyek száma ugyan nem nagy, de a hatásuk annál jelentősebb lehet, legyen szó szociális bérházak kialakításáról vagy közösségi, kulturális funkciójú intézmények kialakításáról (pl. Aranyoroszlán, Zsinagóga épülete). Az önkormányzat lehetőségeit behatárolja, hogy ezek magántulajdonban vannak. K13: Települési identitást meghatározó épített-művi környezeti elemek: Egy város épített emlékei sokszor meghatározó elemei a helyi identitásnak. Bonyhádon a helyi védettséget élvező épületek jól tükrözik a helyi identitás szempontjából fontos városi sajátosságokat. A védett épületek között megtalálhatóak a helyi vallási sokszínűséget jelképező, vallási épületek, a város történelme szempontjából meghatározó épületek és a Perczel örökség részét képező villák. Mivel a településkép és a helyi

Szakági területek	Értékelési szempontok
	identitás fontos elemeiről van szó a városnak továbbra is óvnia kell ezeket az épületeket, ha nincs, funkcióval megtölteni azokat.
A táji és természeti adottságok vizsgálata	K14: Tájhasználat értékelése, tájhasználati konfliktusok kezelése: Bonyhádon jelentős tájhasználati konfliktusokról nem lehet beszélni. Az OTTrT és a Tolna Vármegyei Területrendezési Terv mellékletei alapján Bonyhád közigazgatási területén viszonylag kevés olyan terület van, amely valamely szigorúbban szabályozott övezetbe tartozna. Potenciális tájhasználati konfliktus a város belterületének déli részén, az ipari park környékén jelentkezhet. A déli ipari gazdasági területekhez viszonylag közel lakóterületek is találhatóak (pl. Fáy lakótelep). A gazdasági tevékenység intenzitásának növekedésével a figyelmet kell fordítani arra, hogy ez ne legyen jelentős negatív hatással a közelben lakók életkörülményeire. Az Országos Övezeti Terv a délen található ipari gazdasági területek közelében kiváló termőhelyi adottságú szántó övezetet, a vármegyei területrendezési terv pedig ezen felül jó termőhelyi adottságú szántóterületeket jelöl meg, így az iparterületek további bővítése legfeljebb a mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódóan képzelhető el.

2.4. A város irányítási és működési modellje

2.4.1. Irányítási modell

Bonyhád esetében a korábbi tapasztalatokra építve a rendszer az alábbi szervezeti pillérekre kíván támaszkodni a megvalósítás kapcsán:

- A döntési kompetenciák a Képviselőtestületnél jelennek meg, a döntéselőkészítési és ellenőrzési kompetenciák pedig az Önkormányzat által létrehozott bizottságokban.
- Bonyhádi Közös Önkormányzati Hivatalának Városfejlesztési és Jogi Osztálya, mely a 2007-2013 és 2014-2020 időszakban a projekt előkészítések, megvalósítások (projektmenedzsment), elszámolások, ellenőrzések területén szerzett jelentős tapasztalatokat – koordináló szerepköre megerősödik a 2021-2027-es programozási ciklus elindulásával.
- Bonyhádi Közös Önkormányzati Hivatalának osztályai, melyek a 2021-2027-es időszakban előtérbe kerülnek a projektek előkészítése (tervezési és engedélyezési eljárás lefolytatása, szakmai koncepciók készítése) kapcsán. Továbbá a megvalósítás szakmai (műszaki, oktatási, egészségügyi, stb.) lebonyolításában is aktívan részt fog venni az érintett osztály pl. teljesítések jóváhagyása, monitoring feladatok stb.

2.4.2. Működési modell

Az irányítási és döntéshozatali mechanizmusban a városfejlesztési, illetve a későbbiekben a zöld és digitális átállással kapcsolatos döntési kompetenciák a Képviselőtestületnél jelennek meg, a javaslattevési, döntés-előkészítési és ellenőrzési kompetenciák pedig az önkormányzat által létrehozott bizottságokban. Az érintett osztályok az érintett külső intézményi és szakértői körrel, míg a Városfejlesztési és Jogi Osztály a releváns döntéshozói és vezetői szinttel tartják a közvetlen kapcsolatot.

A Képviselőtestületet a polgármester, hívja össze és vezeti az üléseket. Tagjainak száma a polgármesterrel együtt, 12 fő. A Képviselőtestületnek 2 bizottsága van.

Az FVS tervezése során – a módszertani iránymutatásoknak és a Pénzügyminisztérium által küldött szakmai háttér információknak megfelelően a tervezési-módszertani folyamatokban érintett partnerek bevonásának módja aktualizálásra került. A felülvizsgált partnerségi tervben leírtak szerint ennek megfelelően a részvételi tervezés módszertani követelményeinek megfelelően ismételten intézkedéscsoportok felállítására került sor, melyek elsődleges célja a folyamatos tájékoztatás mellett a tervezési folyamatban való aktív közreműködés támogatása. Az inkluzív tervezési folyamat egy megfelelően strukturált belső véleményezési mechanizmus kialakítását teszi szükségessé. Az intézkedéscsoportok közreműködése az integrált településfejlesztési stratégia felülvizsgálatának része, így hatékony működésüket rendszer szinten szükséges biztosítani.

Az FVS előkészítése és megvalósítása kapcsán a két intézkedéscsoportra eltérő feladat hárul. Az FVS tervezési intézkedéscsoport munkája az FVS Képviselőtestület általi elfogadásával lezárul. A digitális- és zöld átállást támogató intézkedéscsoport közreműködik a tervezés és a megvalósítás folyamatában. A stratégia megvalósítása, végrehajtása során az intézkedéscsoport tagjainak köre

változhat, mivel indokolt lehet okos / digitális város szakértők, adatmenedzserek, speciális ágazati technológiai stb. ismeretekkel rendelkező szakértők bevonása is.

Az önkormányzati bizottsági feladatkörök a digitális és zöld átállás menetrendek megvalósítása során további bővülésre kerülhetnek.

2.4.3. Várostérségi koordináció

Bonyhád Város Önkormányzata számára a legfontosabb stratégiai együttműködési partnerek Tamási, Dombóvár és Tolna Vármegye Önkormányzata. Emellett a fejlesztéseit a járási, térségi településekkel együttműködve alakítja, különös tekintettel a gazdaságfejlesztési, turisztikai és közszolgáltatási feladatokra. A járási szintű együttműködés szervezeti kereteit a Völgységi Önkormányzatok Társulása adja.

Bonyhád legfontosabb feladatai a térségi koordinációban:

- Az együttműködés elmélyítésének lehetséges területei:
 - rendszeres intézményi találkozók a városok között
 - befektetésösztönzés: regionális szinten működő vállalkozások invitálása gazdasági döntések meghozatala előtt
 - képzések, munkaerőpótlás folyamatos szervezése
 - szakosodás középiskolai és felsőoktatási szinten (elsősorban agrár- és ipari képzések területén)

2.5. Kockázatok és lehetőségek értékelése

A kockázatok és lehetőségek figyelembevétele kiemelten fontos a stratégiaalkotás folyamatában ezért ezt külön fejezetben mutatjuk be a reziliens város 5 dimenzióját követve.

2.5.1. Prosperáló város

	Belső	Külső
Kockázatok	- Szakképzett munkaerő hiánya - Turisztikai lehetőségek nem megfelelő kihasználása - Bölcsődei férőhelyek 100%-os kihasználtsága - KKV-k elmaradó fejlesztései miatt gyengülő beszállítói háttérpar, új befektetések elmaradása	- Aktív korúak számának csökkenése miatti munkaerőhiány - Hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációjának elmaradása, inaktívak számának növekedése
Lehetőségek	- érettségivel és felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya a vármegyei átlag felett - Vállalkozások számának folyamatos növekedése - Igény és lehetőség a befektetési helyszínek bővítésére - Több lábon álló gazdaság - Helyi vállalkozások közötti jó viszony - Folyamatosan növekvő önkormányzati beruházások	- Digitális munkavégzés előretörése - Természetközeli, biztonságos lakókörnyezet felértékelődése, „15 perces városok⁸” - Német és székely kapcsolatrendszer

A prosperáló város dimenziójában Bonyhád számára a legnagyobb kockázatokat elsősorban a munkaerőpiac jellemzőiben kell keresni. Ha a nincsen meg a megfelelő szakképzettséggel rendelkező munkaerő akkor az itt működő vállalkozások is nehezebben prosperálnak, újabbak számára kevésbé lesz vonzó a város. A munkaerő hiányosságait tovább nehezítik az olyan országos trendek, mint az aktív korúak számának csökkenése, vagy a hátrányos helyzetű csoportok nem megfelelő integrációja. Bonyhád adottságai ugyanakkor több lehetőséget nyújtanak a kockázatok mérséklésére. Bonyhádon térségi összevetésben jók a képzettségi mutatók, viszonylag magas az érettségivel és felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya. Jelentős fejlődési potenciált jelent a város gazdasága számára, hogy Bonyhád rendelkezik befektetésre alkalmas területekkel és ezek iránt igény is mutatkozik. Bonyhád számára kedvező lehet az emberek természetközeli, biztonságos

⁸ Olyan városok, ahol a lakosok számára (akár a külvárosban) 15 percen belül gyalog, biciklivel vagy közösségi közlekedéssel elérhető minden, ami a mindennapi élethez szükséges

élőhely iránti igényének növekedése, amelyet tovább erősíthet az online végezhető munkák terjedése.

2.5.2. Zöldülő város

	Belső	Külső
Kockázatok	- Nem áll rendelkezésre szabad terület a zöldfelületek fejlesztésére a városközpontban	- Klímaváltozás - Ipari park és egyéb gazdasági fejlesztések környezeti hatásai
Lehetőségek	- Megújuló energia termelés folyamatos növekedése	- Zöld gazdaság gyors növekedése - Zöld fejlesztésekre rendelkezésre álló források fokozatos növekedése - Erősödő környezettudatosság a társadalomban, különösen a fiatalok körében

A zöldülő város dimenzióra legnagyobb hatással a klímaváltozás van. Az egyre kiszámíthatatlanabb időjárás, a hőrekordok egy olyan város kialakítását teszik szükségessé, amely a kedvezőtlen klimatikai viszonyoknak is ellenállni képes. Ebben nagy szerepet játszanak a zöldfelületek, amelyek sokat segítenek például a nyári kánikulák elviselésében, de tágabb értelemben a klímaváltozás elleni küzdelemben is nagy szerepük van. A zöldfelületek fejlesztésére ugyan a városközpontban korlátozottak a lehetőségek, de a környezetileg fenntarthatóbb város megteremtésére így is több lehetőség mutatkozik a megújuló energiaforrások térnyerésétől az emberek környezettudatosságának növekedéséig.

2.5.3. Digitális város

	Belső	Külső
Kockázatok	- Digitalizáció alacsony szintje a közintézményeknél - Online ügyintézési megoldások alacsony kihasználtsága - Digitális kompetenciákat fejlesztő programok alacsony hatásfok mellett valósulnak meg, eredményük nem tartós - Alacsonyan képzett, hátrányos helyzetű lakosság digitális írástudatlansága	- Kibertámadások miatti fennakadások a digitális megoldásokban - Fiatalok túlzott internet használata, „eltévelyedése” a digitális világban - Kiberzaklatások fiatalok körében - Nem elégséges forrás a digitális fejlesztésekre - Digitalizáció veszélyei a közösségi életre
Lehetőségek	- Kiváló internet lefedettség - Digitális közszolgáltatások rendelkezésre állása	- Fiatalok digitális affinitása - Digitális technológiák folyamatos fejlődése és

	- Digitális fejlesztésekre rendelkezésre álló hazai és EU-s források - Szépkorúak kényelmét és biztonságát támogató digitális megoldások javuló elérhetősége és folyamatos fejlődése	térnyerése az élet minden területén - Digitális technológiák elérhetőségének folyamatos javulása (fizikai és pénzügyi értelemben)
--	---	---

Bonyhád alapvetően jó lehetőségekkel rendelkezik a digitális város megteremtéséhez. A város hírközlési infrastrukturális adottsági jónak mondhatóak, a digitális közszolgáltatások köre is egyre szélesebb, amelyet az ilyen célokra allokált hazai és EU-s források csak tovább javíthatnak majd. A digitális város megteremtésének olyan globális tendenciák is kedveznek, mint a digitális technológiák térnyerése, azok elérhetőségének és kezelhetőségének javulása, valamint a fiatalok digitális affinitása. A digitális város megteremtésének nehézségét elsősorban az jelenti, hogy sikerül-e megteremteni a digitalizáció alkalmazásához szükséges kompetenciákat, hogy tudják-e használni az itt élők és megfelelően tudják-e alkalmazni a digitalizáció adta lehetőségeket.

2.5.4. Megtartó város

	Belső	Külső
Kockázatok	- Az országos és járási átlagnál is gyorsabban előregedő lakosság - Fiatalok elvándorlása - Helyi közösség gyenge megtartóereje - Fiatalok számára szabadon elérhető kedvezményes árú bérlakások hiánya - Helyi közlekedési infrastruktúra és egészségügyi intézmények miatti elégedetlenség	- Öregedő társadalom - Vidék elnéptelenedése, urbanizációs folyamatok erősödése - Polarizálódó társadalmak - Növekedő ingatlanárak, a városokban - Nem megfelelő színvonalú egészségügyi ellátás miatti elégedetlenség
Lehetőségek	- Helyi rendezvények heti szinten - Helyi lakosok és vállalkozók összetartása - Több nemzetiség békés együttélése hagyományokkal, kulturális és építészeti örökséggel - Oktatási, nevelési intézményekkel való elégedettség	- Nyugodt, biztonságos és természetközeli lakókörnyezet felértékelődése - Távoli munkavégzés terjedése - „15 perces város” koncepció várható terjedése - Urbanizációs folyamatok erősödése

A megtartó város dimenziójában jelentős kockázatokkal néz szembe Bonyhád. A városban országos szinten is jelentős az előregedés, sok fiatal nem lát elég perspektívát a városban és elvándorol. A város vonzerejét növeli ugyanakkor annak jó oktatási és nevelési intézményekkel való ellátottsága, a nyugodt és biztonságos környezet, olyan tényezők, amelyek a város gyengeségeinek ellensúlyozása mellett Bonyhádöt ideális várossá teszik a családot alapítani vágyók számára.

2.5.5. Kiszolgáló város

	Belső	Külső
Kockázatok	Közlekedési fejlesztések nem megfelelő tervezése és összehangolása	Társadalmi különbségek növekedése Lakossági igények változása

	Ipari funkciójú fejlesztések nem megfelelő összehangolása a lakóövezetekkel és a lakossági igényekkel Infrastrukturális karbantartások és fejlesztések elmaradása	Egyre intenzívebb csapadéktevékenység
Lehetőségek	Szegregátumok hiánya Társadalmi konfliktusok hiánya Védett épületek Geotermikus energia potenciál Barnamezős területek rehabilitációja	M9 autópálya fejlesztése Magánegészségügyi szolgáltatások iránti igény növekedése

A kiszolgáló város dimenzióban elsősorban a közlekedési és közműhálózati infrastruktúra fejlesztésének nehézségei hordoznak magukban kockázatokat. Ha ezeknek az infrastruktúráknak a fejlesztése, karbantartása elmarad, az az emberek mindennapjaira is kihatással van, ami jelentősen ronthatja a város megítélését. A város egyik nagy lehetősége az M9 autópálya Bonyhád számára kedvező nyomvonalon történő kiépítése lenne, amely a jobb megközelíthetőség révén jelentősen felértékelné Bonyhád.

STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

3.1. Forгатókönyv elemzés

Kockázat	Prognózist, trendet megalapozó mutató
beszállítói háttérpar nem tud megerősödni	Ágazati együttműködések megléte – térségi hálózatosodás mértéke beszállítói, együttműködési kapcsolatok
befektetések elmaradása	éves szinten megvalósuló befektetések értéke
munkaerőhiány stabilizálódása, különös tekintettel a szakképzett munkaerőre	szakképzett munkaerőhiány
digitális gazdaság megerősödésének elmaradása	vállalkozások által nyújtott digitális szolgáltatások
ipari területek további bővítési korlátai	ipari terület iránti igény/ rendelkezésre álló iparterület
ipari, gazdasági tevékenység negatív környezeti hatásai	Környezetszennyező tevékenységek (levegő, talaj, víz, zajterhelés) környezeti terhelési értékei
megújuló energia részarányának alacsony szinten maradása, geotermikus és napenergia ellátásba történő bevezetése elmarad	CO2 kibocsátás értéke
mezőgazdaság technológiai fejlesztésének elmaradása	új technológiák a mezőgazdaságban, vállalkozások felkészültsége
éghajlatváltozás negatív hatásainak való kitettség: árvíznek, belvíznek, aszálynak, talajvízszint-süllyedésnek, hőségnek, évszakok átalakulásának hatásaira való rugalmas alkalmazkodás elmaradása	éghajlatváltozási jelenségek monitorozása
városi energiatermelés és tárolás rendszerének kialakítása elmarad	energiatermelés összetétele, energiatárolási kapacitások
körforgásos gazdaságra történő átállás elmarad	vállalkozások felkészültsége
csapadékvíz és szennyvíz rendszerszintű elválasztásának elmaradása	öntözővíz rendelkezésre állása
öregedő társadalom, fiatalok elvándorlása, vidék elnéptelenedése	öregedési index, fiatal lakosság aránya
folyamatos népességcsökkenés	népességcsökkenés
vándorlási egyenleg negatív	vándorlási egyenleg
polarizálódó társadalom	elszegényedő réteg (fő)
egészségügyi ellátás hiányosságai	elérhető magán és állami egészségügyi szolgáltatások
autópálya bekötöttség elmaradása	M9 autópálya megépülése
nem valósul meg átfogó digitális szolgáltatásrendszer kialakulása a városban	digitális szolgáltatások száma
digitális szolgáltatások kihasználatlanok	digitális szolgáltatások kihasználtsága
a város nem tud a digitalizáció élére állni, a közszolgáltatások digitalizációja terén nem válik katalizátorrá	Önkormányzat által nyújtott digitális szolgáltatások
a célcsoportok befogadóképessége és nyitottsága a digitális szolgáltatásokra alacsony marad	szolgáltatás elterjedésének üteme – alkalmazások használati statisztikája
a célcsoportok digitális felkészültsége alacsony	alkalmazások használati statisztikája
gazdasági szereplők digitális átállása nem valósul meg	gazdasági teljesítmény, digitális fejlesztések részaránya a fejlesztéseken belül.

Kitettség mátrix

Potenciális negatív és pozitív hatás	Milyen a hatás kockázati besorolása?	Milyen gyakoriságú a hatás?	Mekkora a várható hatás mértéke?
beszállítói háttér ipar nem tud megerősödni	4	5	4
befektetések elmaradása	5	5	5
munkaerőhiány stabilizálódása, különös tekintettel a szakképzett munkaerőre	5	5	5
digitális gazdaság megerősödésének elmaradása	4	5	4
ipari területek további bővítési korlátai	3	5	3
ipari, gazdasági tevékenység negatív környezeti hatásai	3	5	3
megújuló energia részarányának alacsony szinten maradása, geotermikus és napenergia ellátásba történő bevezetése elmarad	4	5	4
mezőgazdaság technológiai fejlesztésének elmaradása	3	5	3
éghajlatváltozás negatív hatásainak való kitettség: árvíznek, a belvíznek, az aszálynak és a talajvízszint-süllyedésnek, hőszegnek, évszakok átalakulásának negatív hatásaira való rugalmas alkalmazkodás elmaradása	3	5	3
városi energiatermelés és tárolás rendszerének kialakítása elmarad	4	5	4
körforgásos gazdaságra történő átállás elmarad	4	5	4
csapadékvíz és szennyvíz rendszerszintű elválasztásának elmaradása	4	5	4
öregedő társadalom, fiatalok elvándorlása, vidék elnéptelenedése	5	5	5
folyamatos népességcsökkenés	5	5	5
vándorlási egyenleg negatív	4	5	4
polarizálódó társadalom	3	5	3
egészségügyi ellátás hiányosságai	3	5	3
autópálya bekötöttség elmaradása	4	5	4
nem valósul meg átfogó digitális szolgáltatásrendszer kialakulása a városban	4	5	4
digitális szolgáltatások kihasználatlanok	4	5	4
a város nem tud a digitalizáció élére állni, a közszolgáltatások digitalizációja terén nem válik katalizátorrá	3	5	3
a célcsoportok befogadóképessége és nyitottsága a digitális szolgáltatásokra alacsony marad	4	5	4
a célcsoportok digitális felkészültsége alacsony	4	5	4
gazdasági szereplők digitális átállása nem valósul meg	3	5	3

Felkészültségi mátrix

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	Milyen a város abszorpciós képessége?	Milyen a város adaptációs képessége?	Milyen a város transzformációs képessége?
beszállítói háttér ipar nem tud megerősödni	3	3	3

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	Milyen a város abszorpciós képessége?	Milyen a város adaptációs képessége?	Milyen a város transzformációs képessége?
befektetések elmaradása	2	2	2
munkaerőhiány stabilizálódása, különös tekintettel a szakképzett munkaerőre	3	3	3
digitális gazdaság megerősödésének elmaradása	2	2	2
megújuló energia részarányának alacsony szinten maradása, geotermikus és napenergia ellátásba történő bevezetése elmarad	2	2	2
városi energiatermelés és tárolás rendszerének kialakítása elmarad	3	3	3
körforgásos gazdaságra történő átállás elmarad	2	2	2
csapadékvíz és szennyvíz rendszerszintű elválasztásának elmaradása	3	3	3
öregedő társadalom, fiatalok elvándorlása, vidék elnéptelenedése	2	2	2
folyamatos népességcsökkenés	2	2	2
vándorlási egyenleg negatív	2	2	2
autópálya bekötöttség elmaradása	1	1	1
nem valósul meg átfogó digitális szolgáltatásrendszer kialakulása a városban	3	3	3
digitális szolgáltatások kihasználatlanok	3	3	3
a célcsoportok befogadóképessége és nyitottsága a digitális szolgáltatásokra alacsony marad	2	2	2
a célcsoportok digitális felkészültsége alacsony	3	3	3

Adaptív forgatókönyv

A külső hatások a helyzetfeltárás során feltárt trendekre a városi alkalmazkodóképesség figyelembevételével fejtik ki hatásukat, vagyis a város által megvalósított intézkedések semlegesítik, vagy legalábbis csökkentik hatását.

Bonyhád gazdasági bővülése folyamatos, új befektetések jelennek meg a városban, és a beszállítói háttérpar folyamatosan erősödik a vállalkozói ökoszisztéma kiépülésével, együttműködéseinek növekedésével. Bár az iparterületek elérhetősége korlátozott, a szomszédos településekkel együttműködésben sikerül új, nem környezetszennyező tevékenységek számára üzleti lehetőséget biztosítani. A gazdasági szereplők digitalizáltsági foka emelkedik, ami bővíti a gazdasági lehetőségeket.

A munkaerőhiány leküzdésére hozott intézkedések sikeresek, a környező nagyvárosok, elsősorban Szekszárd szakközépiskolaival együttműködésben sikerül adaptálni a képzési struktúrát a munkaerőpiac elvárásaihoz, és így a képzett munkaerő a térségben maradva tud hozzájárulni a gazdasági fejlődéshez.

A városi energiatermelés és energiatárolás rendszerének kialakításában megszületik a koncepció, kedvezően alakul a szabályozási környezet, és ez lehetővé teszi a fokozatos megvalósítást. Új geotermikus kutak fúrása történik meg, és így növekszik a geotermikus energia városi energiaellátásba történő bevonása, melyet a napelemparkok egészítenek ki megújuló energiaforrásaikkal. Részben megvalósul a megtermelt megújuló energia helyi visszaforgatása a jelenlegi betáplálási rendszerrel szemben. A városi körforgásos gazdaságra történő átállás elindul, mind az önkormányzati kompetenciába tartozó területeken, a szennyvízkezelés, hulladékgazdálkodás területén, mind a zöld közbeszerzés megvalósításával, mind a vállalkozói szektor ösztönzésével. Megvalósul a csapadékvíz és szennyvíz rendszerszintű szétválasztása, mely a klímaalkalmazkodás egyik fontos lépése is.

A fiatalok elvándorlását a vonzó munkahelyek létrejöttével, gazdasági lehetőségekkel sikerül megállítani, a fiatalok számára megfelelő szabadidő eltöltési, rekreációs lehetőségek állnak rendelkezésre.

Megépül az M9 autópálya, mely a város főközlekedési útvonalakba történő bekapcsolását valósítja meg, és ezáltal a gazdasági fejlődés új dimenzióit nyitja meg.

A város digitális átállás menetrendjét kialakítja, és azt ütemezetten végrehajtja, a város a digitális átállás élére áll, és a közszolgáltatások digitális átalakításának hátterét, infrastrukturális feltételeit biztosítja, a célcsoportok szemléletformálását és felkészítését ösztönzi.

Standard forgatókönyv

A külső hatások begyűrzésével lehet számolni, melyre a város korlátozottan tud intézkedést hozni.

Nem épül meg az M9 autópálya, mely Bonyhád fő közlekedési útvonalaktól való távolabbi fekvését stabilizálja és befolyásolja befektetésvonzó képességét. Ez kihatással van a beszállítói együttműködések további fejlődésére, amelyet tovább nehezít az ipari területek hiánya, mely csak jó termőképességű mezőgazdasági területek bevonásával lenne megvalósítható. A jelenlegi gazdasági szerkezet stabilizálódik, mely viszonylagos prosperitást biztosít a városnak, ugyanakkor korlátozza a további fejlődési lehetőségeket.

Folytatódik a fiatalok elvándorlása, a vándorlási egyenleg stabilan negatív, a társadalom polarizációja is erősödik.

A város nem tudja megfelelően kezelni az éghajlatváltozásból fakadó kitettséget: az árvíznek, a belvíznek, az aszálynak és a talajvízszint-süllyedésnek, a hőségnek, az évszakok átalakulásának negatív hatásaira való rugalmas alkalmazkodás elmarad.

Nem valósul meg a zöld átállás: a városi energiatermelés és tárolás rendszerének kialakítása elmarad, a város nem tudja kellő mértékben csökkenteni karbonlábnyomát és a természeti erőforrásait sem fenntartható módon hasznosítja, ami azok kimerüléséhez, illetve károsodásához vezet.

Nem valósul meg a digitális átállás, amely a helyi gazdaság versenyképességének gyengülését, a fiatal képzett lakosság megtartó képességét, és a város hosszú távú életminőségének csökkenését eredményezheti.

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
beszállítói háttérpar nem tud megerősödni	vállalkozói ökoszisztéma erősödének, együttműködéseknek az ösztönzése		
befektetések elmaradása	Önkormányzat befektetésösztönző tevékenysége		
munkaerőhiány stabilizálódása, különös tekintettel a szakképzett munkaerőre	együttműködés szakképző intézményekkel a képzési struktúra munkaerőpiaci igényekhez adaptálása érdekében		
digitális gazdaság megerősödésének elmaradása	vállalkozói ökoszisztéma erősödének, együttműködéseknek az ösztönzése, digitális infrastruktúra kiépítésének ösztönzése		
megújuló energia részarányának alacsony szinten maradása, geotermikus és napenergia ellátásba történő bevezetése elmarad	forrásfigyelés, előzetes tanulmányok, tervek elkészítése, jogszabályi monitorozás		
városi energiatermelés és tárolás rendszerének kialakítása elmarad	forrásfigyelés, előzetes tanulmányok, tervek elkészítése, jogszabályi monitorozás		
körforgásos gazdaságra történő átállás elmarad	városi alrendszerek átállásának előkészítése, városi zöld menetrend megvalósítása, vállalkozói szektorral történő együttműködés erősítése		
csapadékvíz és szennyvíz rendszerszintű elválasztásának elmaradása	Forrásfigyelés a beruházás érdekében, előkészítés		
öregedő társadalom, fiatalok elvándorlása, vidék elnéptelenedése	tendencia nyomonkövetése, fiatalok igényeinek felmérése és azokra megfelelő intézkedéscsomag kidolgozása		
folyamatos népességcsökkenés	tendencia nyomonkövetése, fiatalok igényeinek felmérése és azokra megfelelő intézkedéscsomag kidolgozása		
vándorlási egyenleg negatív	tendencia nyomonkövetése, fiatalok igényeinek felmérése és azokra megfelelő intézkedéscsomag kidolgozása		

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
autópálya bekötöttség elmaradása	az autópálya fejlesztés figyelemmel kísérése		
nem valósul meg átfogó digitális szolgáltatásrendszer kialakulása a városban	digitális átállás menetrend gondos megtervezése és végrehajtása, stratégiai döntés meghozatala érintett közszolgáltatókkal való rendszeres egyeztetés mintaprojektek megvalósítása		
digitális szolgáltatások kihasználatlanok	képzések, tréningek szervezése		
a célcsoportok befogadóképessége és nyitottsága a digitális szolgáltatásokra alacsony marad	szemléletformáló eszközök alkalmazása digitális szolgáltatások igénybevétele érdekében ösztönzők kidolgozása		
a célcsoportok digitális felkészültsége alacsony	digitális készségek, digitális nyitottság érdekében szemléletformálás, oktatás		

2.6. Jövőkép

Bonyhád város jövőképe nem változott az előző programozási időszakhoz képest, továbbra is a nemzetiségek sokszínűségéből és aktivitásából táplálkozó kulturális és történelmi hagyományaira építő, a természeti–környezeti állapotot megőrző, a polgárai és a vendégei számára egyaránt vonzó és élhető, a jövő kihívásainak megfelelni képes, fenntartható és versenyképes alapanyag-termelő és feldolgozóiparral rendelkező, aktív járáson belüli térség-szervező erővel rendelkező város kíván lenni.

2.7. A stratégia célrendszere

Stratégiai célmátrix

1. Stratégiai cél		2. Stratégiai cél		3. Stratégiai cél	
Jövőálló gazdaság		Élhető és vonzó környezet		Összetartó közösség	és fejlődő
Kapcsolódó részcélok		Kapcsolódó részcélok		Kapcsolódó részcélok	
Gazdasági fejlesztése	infrastruktúra	Energetikai fejlesztések		Helyi igényekhez képzések, hiányszakmákra	illeszkedő átképzés
Turisztikai fejlesztések		Környezetbarát módok fejlesztése	közlekedési	Környezeti életmódra történő	és egészséges nevelés
Helyi vállalkozások fejlesztése		Klímavédelem		Közösségfejlesztés	
Befektetés-ösztönzés		Okos város fejlesztések		Digitális fejlesztése	kompetenciák
		Rekreációs fejlesztések	szolgáltatások	Digitális eszközellátottság és szolgáltatások fejlesztése	
		Közzolgáltatások infrastrukturális fejlesztése		Hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációja	
		Barnamezős rehabilitációja	területek	Szociális városrehabilitáció, hátrányos helyzetű csoportok lakhatásának támogatása	
Ifjúságmegtartás					

Az első stratégiai cél a jövőálló gazdaság megteremtésére vonatkozik. Ennek megfelelően nem kizárólag a jelenlegi gazdasági adottságokat és igényeket veszi figyelembe, hanem a trendeket és jövőben várható új lehetőségeket és veszélyeket is. A gazdasági infrastruktúra fejlesztése a gazdasági tevékenységek végzéséhez szükséges helyszínek fejlesztésére vonatkozik, így ipari terület és piacfejlesztést céloz meg. A turisztikai fejlesztések a vármegye eddig csak részben kiaknázott turisztikai potenciáljára építenek, amelyet az életmódbeli változások és a környezethez való változó viszony is erősít. A helyi vállalkozások fejlesztése a helyben elérhető piaci alapon nyújtott szolgáltatások és termékek fejlesztését, és ezek helyi és térségbeli lakosok által történő igénybevétele, illetve fogyasztásának ösztönzését célozza meg. A befektetés-ösztönzésre vonatkozó rész cél a város befektetésvonzó képességének fejlesztését célozza meg stratégiai megközelítésben.

A második stratégiai cél az élhető és vonzó környezet megteremtése, ami mind a lakosság megtartásában, mind pedig új lakosok Bonyhádra vonzásában kulcstényező. Emellett, ezen cél a helyi lakosok egészségi állapotának és általános közérzetének javítására is vonatkozik. A célt számos alcél támogatja így energetikai fejlesztések, környezetbarát közlekedési módok fejlesztése, így többek között e-buszok beszerzése, kerékpáros és elektromos töltőállomás fejlesztések, klímavédelemhez kapcsolódó intézkedések, ide értve a kibocsátáscsökkentést, körforgásos gazdaság erősítését és klímaadaptációt, okos város fejlesztések, ide értve egy mobil app alapú városkártya rendszer potenciális bevezetését, okos zebrák, padok és közvilágítás telepítését, rekreációs szolgáltatások fejlesztése, közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése, valamint a barnamezős területek rehabilitációja.

A harmadik stratégiai cél, az összetartó és fejlődő közösség szintén jelentős mértékben hozzájárul a lakosság megtartásához és új lakosok vonzásához, a helyiek jó fizikai és mentális egészségéhez, a közösség összetartó erejének növeléséhez, valamint a munkaerő fejlődéséhez. Ide tartozik a helyi igényekhez illeszkedő képzések, átképzés hiányszakmákra rész cél, a környezeti és egészséges életmódra történő nevelés, kiemelten a gyermekek és fiatalok körében, a közösségfejlesztés, digitális kompetenciák fejlesztése minden korosztály számára, a digitális eszközellátottság és szolgáltatások fejlesztése mind a lakosok, mind az intézmények vonatkozásában, a hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációjának támogatása, a szociális városrehabilitáció, a hátrányos helyzetű csoportok lakhatásának támogatása, és az ifjúságmegtartó programok, ide értve egy ifjúsági helyszín létrehozását és üzemeltetését is.

Városrészi összefüggések

1. Stratégiai cél	2. Stratégiai cél	3. Stratégiai cél
Jövőálló gazdaság	Élhető és vonzó környezet	Összetartó és fejlődő közösség
Városrészi leképeződés	Városrészi leképeződés	Városrészi leképeződés
Dél-nyugati városrész, Belváros	Dél-nyugati városrész, Belváros, Keleti városrész, Majos	Városi

Az elkövetkező időszakban Bonyhád városa minden városrészen fejlődést szeretne elérni. Az egyes stratégiai célokat Bonyhád a város egészében szeretné elérni, azonban az egyes intézkedések szintjén egy-egy városrész a földrajzi és társadalmi adottságok miatt nagyobb hangsúlyt kaphat. A jövőálló gazdaság stratégiai cél megvalósításában nagy szerepet kap az ipari park és így a délnyugati városrész, de a cél megvalósításában szintén fontos szerepet játszik a város kereskedelmi és szolgáltatási központjának számító belváros is. Az élhető és vonzó környezet megteremtésére a város minden intenzívebben lakott városrészén törekszik legyen szó akár a jobb összekapcsolódást biztosító és fenntarthatóbb közlekedési lehetőségek megteremtéséről, akár a zöldfelületek fejlesztéséről. Az összetartó és fejlődő közösség stratégiai cél a város egészét érinti, hiszen az olyan fontos részcélok mint az ifjúságmegtartás, vagy a közösségfejlesztés az összes városrészre és az ott élőkre ki kell, hogy terjedjen.

A stratégiai célok alatt felsorolt részcélok a következőképpen járulnak hozzá a reziliens város 5 dimenziójához:

Prosperáló város	Zöldülő város	Digitális város	Megtartó város	Kiszolgáló város
Gazdasági infrastruktúra fejlesztése	Energetikai fejlesztések	Okos város fejlesztések megvalósítása	Rekreációs szolgáltatások fejlesztése	Közzszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése
Turisztikai fejlesztések	Környezetbarát közlekedési módok fejlesztése	Digitális kompetenciák fejlesztése	Közösségfejlesztés	Barnamezős területek rehabilitációja
Helyi vállalkozások fejlesztése	Klímavédelem	Digitális eszközellátottság és szolgáltatások fejlesztése	Hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációja:	Szociális városrehabilitáció, hátrányos helyzetű csoportok lakhatásának támogatása
Befektetés-ösztönzés	Környezeti és egészséges életmódra történő nevelés		Ifjúságmegtartás	
Helyi igényekhez illeszkedő képzések, átképzés hiányszakmákra			Város-vidék kapcsolatrendszer erősítése	

2.8. A reziliens város a stratégiai célrendszerben

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpció képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
beszállítói háttérpar nem tud megerősödni	megfelelő iparterület rendelkezésre bocsátása	gazdaság befektetési tényezőellátottságának és tőkeellátottságának javítása	befektetésösztönzési tevékenység erősítése
befektetések elmaradása	megfelelő iparterület rendelkezésre bocsátása	gazdaság befektetési tényezőellátottságának és tőkeellátottságának javítása	befektetésösztönzési tevékenység erősítése
munkaerőhiány stabilizálódása, különös tekintettel a szakképzett munkaerőre	Munkaerőpiaci igények felmérése	Közép és felsőfokú képzési struktúrák munkaerőpiaci igényekhez történő adaptációja	Tanácsadás
digitális gazdaság megerősödésének elmaradása	Digitalizáció mértékének felmérése	Digitalizáció mértékének és területeinek meghatározása	A digitalizációt elősegítő intézkedések és szolgáltatások bevezetése
ipari területek további bővítési korlátai	Barnamezős beruházások előnyben részesítése	Kevesebb területet igénylő, magas hozzáadott értéket előállító vállalkozások igénylése	Ipari szerkezetátalakítás elősegítése
ipari, gazdasági tevékenység negatív környezeti hatásai	Ipari szerkezetátalakítás elősegítése	Egyéb kibocsátó szektorok kibocsátását csökkentő intézkedések szigorítása	Új klímastratégia kidolgozása
megújuló energia részarányának alacsony szinten maradása, geotermikus és napenergia ellátásba történő bevezetése elmarad	Alternatív megújuló energiaforrások számításba vételének felmérése	Egyeztetés energiatársaságokkal a betáplálásról	Energiaközösségek kialakításának ösztönzése
mezőgazdaság technológiai fejlesztésének elmaradása	Meglévő szakember állomány hatékonyabb foglalkoztatása	Humánerőforrás menedzsment újratervezése	Munkafolyamatok újratervezése
éghajlatváltozás negatív hatásainak való kitéttység: árvíznek, a belvíznek, az aszálynak és a talajvízszint- süllyedésnek,	Megfelelő infrastruktúra kiépítése, biztosítása	Stratégiai területek meghatározása (ivóvíz ellátás, öntözővíz, aszálynak kitétt területek stb.)	Beavatkozási terv készítése

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpció képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptáció képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
hőségnek, évszakok átalakulásának negatív hatásaira való rugalmas alkalmazkodás elmaradása			
városi energiatermelés és tárolás rendszerének kialakítása elmarad	Jogszabályi lehetőségek figyelemmel kísérése	Napelemrendszerek kiépítésének megvalósítása	A zöld átállás menetrend keretében részletes feladat, ütem és forrásterv kialakítása
körforgásos gazdaságra történő átállás elmarad	Körforgásos gazdaság önkormányzati rendszerben történő adaptációjának felmérése	Vállalkozások bevonása karboncélok megvalósításába Ütemterv kialakítása	vállalkozások felmérése az átállás aktuális helyzetéről, rendszeres egyeztetések
csapadékvíz és szennyvíz rendszer szintű elválasztásának elmaradása	Megfelelő infrastruktúra kiépítése, biztosítása	Stratégiai területek meghatározása (ivóvíz ellátás, öntözővíz, aszálynak kitett területek stb.)	Beavatkozási terv készítése
öregedő társadalom, fiatalok elvándorlása, vidék elnéptelenedése	Digitalizáció mértékének erősítése	Rekreációs, szabadidős szolgáltatások körének növelése	Magas képzettséget igénylő munkahelyek létrehozása
folyamatos népességcsökkenés	Digitalizáció mértékének erősítése	Rekreációs, szabadidős szolgáltatások körének növelése	Magas képzettséget igénylő munkahelyek létrehozása
vándorlási egyenleg negatív	Digitalizáció mértékének erősítése	Rekreációs, szabadidős szolgáltatások körének növelése	Magas képzettséget igénylő munkahelyek létrehozása
polarizálódó társadalom	A polarizáció hátterének vizsgálata	A lakosok képzettségi szintjéhez arányosan illeszkedő munkalehetőségek kialakítása	Közösségépítő programok szervezése
egészségügyi ellátás hiányosságai	Meglévő szakember állomány hatékonyabb foglalkoztatása	Humán erőforrás menedzsment újratervezése	Munkafolyamatok újratervezése
autópálya bekötöttség elmaradása	megfelelő iparterület rendelkezésre bocsátása	gazdaság befektetési tényezőellátottságának és tőkeellátottságának javítása	befektetésösztönzési tevékenység erősítése
nem valósul meg átfogó digitális szolgáltatásrendszer kialakulása a városban	Digitalizáció mértékének felmérése	Digitalizáció mértékének és területeinek meghatározása	A digitalizációt elősegítő intézkedések és szolgáltatások bevezetése

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
digitális szolgáltatások kihasználatlanok	Digitális szolgáltatások promotálása	Oktatási rendszer felülvizsgálata	Digitális kompetenciák javítását célzó programok
a város nem tud a digitalizáció élére állni, a közszolgáltatások digitalizációja terén nem válik katalizátorrá	Digitalizáció mértékének felmérése	Digitalizáció mértékének és területeinek meghatározása	A digitalizációt elősegítő intézkedések és szolgáltatások bevezetése
a célcsoportok befogadóképessége és nyitottsága a digitális szolgáltatásokra alacsony marad	Digitális szolgáltatások promotálása	Oktatási rendszer felülvizsgálata	Digitális kompetenciák javítását célzó programok
a célcsoportok digitális felkészültsége alacsony	Digitális szolgáltatások promotálása	Oktatási rendszer felülvizsgálata	Digitális kompetenciák javítását célzó programok
gazdasági szereplők digitális átállása nem valósul meg	Digitalizáció mértékének felmérése	Digitalizáció mértékének és területeinek meghatározása	A digitalizációt elősegítő intézkedések és szolgáltatások bevezetése

2.8.1. Prosperáló város

Bonyhád város akkor lehet prosperáló város, ha a helyi erőforrásokat és adottságokat innovatív módon hasznosítja, a külső feltételrendszerek változására és a begyűrűző kihívásokra adaptív módon reagál, és versenyképes gazdasággal rendelkezik.

A stratégia ezen szempontok figyelembevételével készült, célrendszerében meghatározott alcélok hozzájárulnak a prosperáló város megvalósításához.

A jövőálló gazdaság stratégiai célon belül a gazdasági infrastruktúra fejlesztése, a turisztikai fejlesztések, a helyi vállalkozások fejlesztése, valamint a befektetés-ösztönzés alcélok támogatják a prosperáló város tervezési dimenziót. Az összetartó és fejlődő közösség stratégiai célon belül a helyi igényekhez illeszkedő képzések, átképzés hiányszakmákra alcél szintén ezt a tervezési dimenziót támogatja.

Várostérségi szintű hatása a turisztikai fejlesztések és a helyi igényekhez illeszkedő képzések, átképzés hiányszakmákra alcéloknak van. A turisztikai fejlesztések esetében a térségi desztinációs szemlélet, és az erre épülő 3-4 napos programcsomagajánlatok, valamint marketing tevékenység segítheti a térség prosperálását a turizmus segítségével.

2.8.2. Zöldülő város

Bonyhád város zöld átállásának fő célja, hogy a város és alrendszerei alkalmazkodni tudjanak a klímaváltozás hatásaihoz, és hozzájáruljanak az EU, illetve Magyarország 2030-ig vállalt energetikai és klíma céljaihoz. A városi zöld átállás akkor lehet sikeres, ha egy hosszú távú, az összes érintett bevonásával megvalósítható célrendszert és folyamatot vázol fel, mely kiter a minden egyes, a Taxonómia rendelet által meghatározott területre: az éghajlatváltozás mérséklésére, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra, a vízi erőforrások fenntartható használatára és védelmére, a körforgásos gazdaságra való áttérésre, a szennyezés megelőzésére és csökkentésére, a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelmére és helyreállítására.

A stratégiai célrendszer 2. célja, az Élhető és vonzó környezet járul hozzá közvetlenül a zöld átállás céljának megvalósításához, mely a meghatározott alcélok mentén kívánja elősegíteni a célállapot elérését. Bonyhád a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia keretében az Energetikai fejlesztések, Környezetbarát közlekedési módok fejlesztése, Klímavédelem és Környezeti és egészséges életmódra történő nevelés részcélokat helyezi a fókuszba a 2030-ig tartó időszakban.

Várostérségi szintű hatás jelentkezik minden rész cél esetében, az energiatermelés és tárolás rendszerének tervezése, a megújuló energia források biztosítása során, a fenntartható közösségi közlekedési rendszer átalakítása és az éghajlatváltozáshoz történő adaptáció is csak térségi kitekintéssel valósítható meg. A környezeti és egészséges életmódra történő nevelés szemléletformáló és oktatási programjai ugyancsak bevonják a szomszédos települések iskoláit, lakosságát, szervezeteit.

2.8.3. Digitális város

Bonyhád város digitális átállásának végső célja a város működtetésének, fenntartásának hatékonyságnövelése adatalapú feladatszervezéssel és erőforrásgazdálkodás bevezetésével elsősorban a helyi lakosság elégedettségének, életminőségének, „jól létének” növelése érdekében.

A stratégia már ennek figyelembevételével készült, az ebben szereplő célok hozzájárulnak a digitális átállás megvalósításához a digitális menetrendben részletezettek szerint.

Az élhető és vonzó környezet stratégiai célon belül az okos város fejlesztések megvalósítása alcél, míg az összetartó és fejlődő közösség alcélon belül a digitális kompetenciák fejlesztése, valamint a digitális eszközellátottság és szolgáltatások fejlesztése alcélok célozzák meg a digitális átállást.

A digitális átállás megvalósításának talán legfontosabb feltétele, hogy az itt élők értsék és tudják használni a digitális eszközöket és megoldásokat, ezért a digitális kompetenciák fejlesztése alcél egyfajta alapfeltételként is értelmezhető ehhez.

A digitális eszközellátottság és szolgáltatások folyamatos fejlesztésével párhuzamosan kiemelt cél, hogy ezek népszerűsítésre is kerüljenek a lakók körében, kiemelten az online ügyintézési megoldások.

Az okos város fejlesztések olyan szolgáltatások bevezetését célozzák meg, amelyekre valós igény mutatkozik a lakosság részéről, így azok már rövid távon is hozzájárulnak az itt élők jólétéhez. A

konkrét lakossági igények mellett hosszú távú cél az olyan digitális alpinfrastruktúrák kiépítése, amelyekre könnyen és gyorsan rá lehet építeni az aktuális helyi igényeknek megfelelő digitális szolgáltatásokat. Ilyen többek között a mobil app alapú városkártya rendszer bevezetése a helyi igényeknek megfelelő portfólióval, amely később rugalmasan bővíthető a változó igényekhez alkalmazkodva. A városkártya rendszer emellett más fejlesztési elképzeléseket is támogat, így többek között a helyi termékek vásárlásának népszerűsítését a jegyvásárlási és mikrofizetési funkcióval, vagy a turisztikai fejlesztéseket az útvonaltervezés és helyi nevezetességeket, programokat bemutató funkcióval.

Térségi szinten a bonyhádi általános és középiskolákba tervezett digitális tehetséggondozás érvényesül a középiskolások között, hiszen a tanulók jelentős része a környékbeli településekről jár be.

2.8.4. Megtartó város

Ahhoz, hogy Bonyhád megtartó város lehessen, a városban két társadalmi csoportnak kell különös figyelmet szentelni: a fiataloknak és az időseknek. A fiatalok helyben tartása a város jövőjének záloga. A fiatalok mobilitási döntéseit nagyban befolyásolják az egyes településeken elérhető lehetőségek, ha egy másik településen számukra kedvezőbb álláslehetőségek és szolgáltatások állnak rendelkezésre, a fiatalok nagyobb valószínűséggel vándorolnak oda. A stratégia célrendszerében az ifjúságmegtartó programok alcél azzal a szándékkal fogalmazódott meg, hogy a városban egy, a fiatalok számára is kívánatos légkör jöjjön létre. A fiatalok mobilitási döntéseit meghatározzák a városban elérhető munkalehetőségek. A fiatalok azokat a településeket keresik, ahol meg tudják valósítani önmagukat, karriert tudnak építeni, fel tudják építeni azt az anyagi biztonságot, ami az önállósodáshoz nélkülözhetetlen. Bonyhád méretéből adódóan nem tud annyi lehetőséget nyújtani, mint a főváros, vagy akár a régióközpont Pécs, ez azonban nem jelenti azt, hogy Bonyhádban ne rejlenének kiaknázatlan lehetőségek. A városban jelenlévő vállalkozások hiányolják a szakképzett munkaerő jelenlétét. A stratégia helyi igényekhez illeszkedő képzések, átképzés hiányszakmákra alcélja lehetővé tenné a fiatalok számára, hogy olyan képzettség birtokába kerüljenek, amellyel akár helyben is érvényesülni tudnak a munkaerőpiacon, és ezáltal ne érezzék úgy, hogy el kell hagyniuk a várost. Emellett, az egyik beavatkozási terület nevesítetten is az ifjúságmegtartó programokra irányul.

Bonyhád lakosságát az elöregedés jellemzi, ami egyúttal azt is jelenti, hogy a város, elsősorban szociális, szolgáltatásait az egyre nagyobb részarányt képező társadalmi csoport igényeihez kell igazítani. Az idős lakosság igényeinek kiszolgálását szolgálják a stratégia célrendszerének közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése, és a rekreációs szolgáltatások fejlesztések alcéljai.

A megtartó városban fontos az esélyegyenlőség megteremtése, hogy a helyben elérhető szolgáltatások, munkalehetőségek mindenki számára elérhetőek legyenek. A stratégia célrendszerében a hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációja alcél hozzájárul az esélyegyenlőség megteremtéséhez.

A város népességmegtartó képességében kulcsszerepe van a lakhatási viszonyoknak. A szociális városrehabilitáció, hátrányos helyzetű csoportok lakhatásának támogatása alcél egyaránt járul hozzá az esélyegyenlőség és a lakhatási viszonyok javításához.

A megtartó város dimenzió számára fontos stratégiai alcél a közösségépítés, amelyben nagy szerepe van a helyi civileknek, a partnerségnek és az alulról szerveződő kezdeményezéseknek.

2.8.5. Kiszolgáló város

A kiszolgáló város céljainak érvényesítése érdekében a város élhetőségének, magas minőségű fizikai infrastruktúrájának, a lakosság számának és igényeinek megfelelő közmű ellátottságának, vonzó épített és természeti környezetének megóvása és fejlesztése képezik a fő hangsúlyokat.

A stratégiai célrendszer 2. célja, az Élhető és vonzó környezet járul hozzá közvetlenül a kiszolgáló város céljának megvalósításához, mely a meghatározott alcélok mentén kívánja elősegíteni a célállapot elérését. Kapcsolódó részcélok: közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése, barnamezős területek rehabilitációja, rekreációs szolgáltatások fejlesztése.

A rekreációt és a helyi lakosság egészségét egyszerre támogatva fejleszti a város zöldfelületi rendszerét, és a rekreációs szolgáltatásokat, a kompakt város koncepcióját előtérbe helyezve valósítja meg a lakókörnyezetben helyben elérhető szabadidős és rekreációs célú, több generációs pihenőparkok parkok, fejlesztését.

Bár Bonyhádon alapvetően jó a városi közmű lefedettség, szükség van további fejlesztésekre is. A csapadékvíz megtartás és elvezetése megfelelő vízmenedzsment és talajmenedzsment megoldások alkalmazásával valósítható meg.

A barnamezős területek rehabilitációja révén nő a város vonzereje, hozzájárul a kompakt és klímaalkalmazkodó városi koncepció megvalósításához, és a város területi túlterjeszkedésének megakadályozásához. A kihasználatlan ingatlanok, funkció nélküli területek rehabilitációja és városi működésbe történő bevonása a város élhetőségét erősíti.

A kiszolgáló város céljai elsősorban a város közigazgatási határán belül valósulnak meg, ugyanakkor a rekreációs célú fejlesztések, szolgáltatások nyitottak a térségi lakosság számára is, és tervezésük során a környékbeli érintettek szempontjai is figyelembevételre kerülnek.

2.9. A stratégia összhangja más stratégiákkal

Széchenyi Terv Plusz

2021-ben elindult egy új Európai Unió tervezési időszak, amely 2027-ig tart. Ebben az EU-s és hazai fejlesztési hangsúlyok megváltoztak. Ennek megfelelően a 2014-2020-as időszakra vonatkozó Széchenyi 2020 programot követően elkészült Széchenyi Terv Plusz, amely Magyarország Partnerségi Megállapodásán keresztül, az Európai Unió kohéziós politikájában meghatározott öt szakpolitikai célkitűzés végrehajtását hivatott megvalósítani a következők szerint. Egy intelligensebb Európa az innováció, a digitalizáció, a gazdasági átalakulás, valamint a kis- és középvállalkozások támogatása révén. Egy zöldebb, karbonmentes Európa, amely végrehajtja a Párizsi Megállapodást, valamint beruház a tiszta energiaforrásokra való átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelemben. Egy jobban összekapcsolt Európa, amely stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal rendelkezik. Egy szociálisabb Európa, amely megvalósítja a szociális jogok európai pillérét, valamint támogatja a minőségi foglalkoztatást, az oktatást, a készségeket, a társadalmi befogadást és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférést. Egy, a polgáraihoz közelebb álló Európa, amely szerte az EU-ban támogatja a helyileg irányított fejlesztési stratégiákat és fenntartható városi fejlődést.

Széchenyi Terv Plusz tematikus célkitűzései	Jövőálló gazdaság	Élhető és vonzó környezet	Összetartó és fejlődő közösség
Intelligensebb Európa	++	+++	++
Zöldebb, karbonmentes Európa	+	+++	++
Jobban összekapcsolt Európa	++	+	+
Szociálisabb Európa	+	+	+++
A polgáraihoz közelebb álló Európa	+	++	+++

+++ - erős kapcsolat

++ - közepes kapcsolat

+ - gyenge kapcsolat

Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)

A Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót (OFTK) hazánk társadalmi, gazdasági és területi fejlődését, valamint környezetminőségének javítását célozza meg. A koncepciót Országgyűlés az 1/2014. (I.3.) határozatával fogadta el.

Az OFTK egy hosszútávú jövőképet fogalmaz meg 2030-ig, fejlesztéspolitikai célok és elvek meghatározása mellett. A Konceptió a 2014 és 2030 közötti időszakra vonatkozóan fogalmaz meg fejlesztési prioritásokat. Bonyhád város Integrált Településfejlesztési Stratégiája megfelel a Konceptióban foglalt prioritásoknak és specifikus céloknak.

OFTK prioritásai	FVS Stratégiai célok
Patrióta gazdaság, kis-és középvállalati bázison, nagyvállalati partnerségben	S1, S3
Fordulat a teljes foglalkoztatottság és a tudástársadalom felé	S1, S3
Útban az erőforrás-és energiahatékonyság illetve az energiafüggetlenség felé	S2
Népesedési és közösségi fordulat	S3
Területi integráció, térségi és helyi fejlesztések a helyi gazdaság bázisán	S1, S2

OFTK specifikus céljai	FVS alcélok
Versenyképes, innovatív hálózati gazdaság	A1.1, A1.3, A1.4
Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség-és sportgazdaság	A2.5, A3.2,
Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése	A1.1, A1.3
Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I	A1.3, A3.1,
Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom, roma-integráció	A3.3, A3.6, A3.7, A3.8
Jó állam, szolgáltató állam és biztonság	A2.4, A2.6
Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme	A2.2., A2.3, A2.4
Az ország makro-regionális szerepének erősítése	A1.4
A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat	A1.1, A1.3, A1.4. A2.6
Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése	A1.1, A1.2, A1.3
Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése	A2.3
Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése	A1.1, A1.2, A1.3, A1.4
Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása	A.2.2

A Nemzeti Fejlesztés 2030 –Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió vármegyei bontásban határozza meg a fejlesztési irányokat.

Konceptió az alábbi fejlesztési irányokat határozza meg Tolna vármegyére vonatkozóan:

Innovatív környezeti ipar és energetika lehetőségeinek megteremtése működő tudásbázisokkal, a Paksi Atomerőmű fejlesztéséhez kapcsolódó szak- és felsőoktatási képzés biztosítása.

Piacképes, hagyományosan jelenlévő ipari ágazatok fejlesztése (élelmiszeripar, textil- és bőripar, fémfeldolgozás), mezőgazdasági termékek feldolgozása, piaci értékesítése; a biotermelés ösztönzése, az agrármarketing tevékenység fejlesztése.

Közúti és vasúti közlekedés infrastruktúra fejlesztése (M9 gyorsforgalmi út), a táji, környezeti szempontok figyelembevételével.

A termálvízkincs egészségturisztikai, energetikai és mezőgazdasági hasznosítása.

A turizmus jelenlévő ágazatainak fejlesztése, tematikus összekapcsolása (termál- és gyógyturizmus: Dombóvár, Hőgyész, Tamási, Tengelic, Bonyhád; vadászturizmus: Gemenc, Gyulaj; tájjellegű és kulturális turizmus: Sárköz, szekszárdi fesztiválok; vízi turizmus: Fadd-Dombori, a Sió-csatorna fejlesztése; horgászturizmus: Duna és horgásztavak; borturizmus: Szekszárdi borvidék, Tolnai borvidék).

Szekszárd, mint vármegyei fejlesztési pólus központi és idegenforgalmi funkcióinak megerősítése és a vármegye városainak képessé tétele az innováció befogadására.

Bonyhád települési szinten nevesítésre került „a turizmus jelenlévő ágazatainak fejlesztése, tematikus összekapcsolása (termál- és gyógyturizmus: Dombóvár, Hőgyész, Tamási, Tengelic, Bonyhád;....” fejlesztési irány alatt.

Bonyhád ITS célrendszere és beavatkozási területei, valamint prioritásai összhangban vannak az OFTK-ban rögzített prioritásokkal és fejlesztési irányokkal.

Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia 2012-2024

A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia fő célja, a természeti erőforrások túlzott felhasználásának csökkentését elősegítő intézkedések elterjesztése és ösztönzése. Az országgyűlés által a 18/2013. (III. 28.) határozattal elfogadott stratégia azon fenntarthatósági prioritásokat jelöli ki, amelyek Magyarország számára a nemzetközi együttműködések keretében követendő. A Keretstratégia hangsúlyozza a települési szintű feladatok fontosságát. A környezettudatosság növelése, a megújuló energiaforrások alkalmazása, a kritikus állapotban lévő erőforrások felhasználásának korlátozása kerültek megjelölésre általános elvként. Bonyhád város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája a Keretstratégia alábbi céljaihoz illeszkedik:

A Keretstratégia célrendszere	FVS alcélok
Emberi erőforrások: cél a népességben stabil, egészséges, a kor kihívásainak megfelelő készségekkel és tudással rendelkező emberek alkotta, a kirekesztettséget fokozatosan csökkentő társadalom.	S3
Társadalmi erőforrások: A fenntarthatóságot támogató kultúra kialakítása, pozitív értékek, erkölcsi normák, attitűdök erősítése	S2, S3
Természeti erőforrások: Környezeti eltartóképesség érvényesítése	S2
Gazdasági (fizikai) erőforrások: cél a fizikai tőke szelektív gyarapítása, a közösségi tőkejavak amortizációjának pótlása. Kiemelt feladat a vállalkozói réteg megerősítése, a hazai tőkebefektetések fokozatos növelése, külföldi kitettség csökkentése. Fontos a lokalizáció és a nemzetközi gazdasági kapcsolatok kihasználása közötti ésszerű arány megteremtése, a helyi gazdasági kapcsolatok erősítése	S1

Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (2018-2030)

Az Országgyűlés a 23/2018. (X. 31.) határozatával fogadta el a második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiát a 2018-2030-ig terjedő időszakra és 2050-ig kitekintve. A második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia tartalmazza az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményben elfogadott Párizsi Megállapodásban foglalt célkitűzései és prioritásai szerint átdolgozott szöveget. A Stratégia célul tűzi ki a biológiai sokféleség csökkenése, az áradások és aszályok súlyosbodása, a termőföld pusztulása, a vizek és a levegő szennyeződése, az idegenhonos inváziós fajok és kártevők terjedése, a környezeti okokra visszavezethető megbetegedések gyarapodása által okozott hatások mérséklésére kidolgozott hatékony intézkedéscsomag megvalósítását. A Stratégia cél- és eszközrendszere lehetővé teszi az EU és hazai pénzügyi források éghajlatvédelmi célokra fókuszáló felhasználását és nyomon követését. A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia magába foglalja a Hazai Dekarbonizációs Tervet, a Nemzeti Alkalmazkodási Stratégiát és a „Partnerség az éghajlatért” Szemléletformálási Tervet.

Bonyhád FVS a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia alábbi specifikus céljaihoz illeszkedik:

A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia specifikus céljai	FVS alcélok
Dekarbonizáció	A2.3
Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának térinformatikai megalapozása	A2.4
Alkalmazkodás és felkészülés	A2.2, A.2.3, A3.2
Éghajlati partnerség biztosítása	A.2.3

Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II.

Az Európai Unió tagállamainak közös keretstratégiájához illeszkedően a Kormány 2011-ben készítette az első Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégiát, amely 2014-ben felülvizsgálatra, és a Kormány 1603/2014. (XI. 4.) számú határozatával elfogadásra került. A stratégia fő célja a szegénységgel kapcsolatos társadalmi problémák kiváltó okainak, szerkezeti összefüggéseinek feltárása a leszakadó térségekben, kiemelten a roma lakosságra és a gyermekszegénységre vonatkozó problémákat. Hosszú távon célkitűzés a társadalmi, valamint gazdasági javakhoz való hozzáférés esélyének javítása és a társadalmi összetartozás erősítése. Emellett célként került megfogalmazásra a gazdaságélénkítéshez, a munkaalapú társadalom értékeinek gyakorlatba való átvezetésével a foglalkoztatottság számottevő bővítéséhez, a szegénység csökkentéséhez és a szociális biztonság megerősítéséhez történő hozzájárulás.

Bonyhád FVS a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia alábbi specifikus céljaihoz illeszkedik:

A Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia II. célrendszere	FVS alcélok
A szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők arányának csökkentése, különös tekintettel a roma népességre.	A3.6, A3.7
A szegénység, szociális kizáródás újratermelődésének megakadályozása.	A3.1, A3.3, A3.4, A3.5, A3.6, A3.7
A társadalmi-gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javítása, a társadalmi összetartozás erősítése.	A3.1, A3.3, A3.4, A3.5

Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia 2014-2030

A Kormány 1486/2014. (VIII. 28.) számú határozatával elfogadott Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia a közlekedési ágazat közép-, és hosszútávú céljait fogalmazza meg a közlekedéssel kapcsolatos gazdasági, társadalmi, környezeti és területhasználati folyamatok tervezhetőségének biztosítása érdekében.

Bonyhád FVS a Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia alábbi céljaihoz illeszkedik:

A Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia FVS alcélok célkitűzései	
Környezetre gyakorolt hatások javulása	A2.2, A2.3, A2.4
Egészség és vagyonbiztonság javulása	A2.4, A3.2
Gazdasági növekedés elősegítése	A1.3, A1.4
Foglalkoztatás javulása	A1.4
Lakosság jólétének javulása	A2.4, A2.6
Területi egyenlőtlenségek mérséklése	A1.3, A2.4, A2.6
Társadalmi igazságosság, méltányosság javulása	A1.3, A2.4, A2.6
Nemzetközi kapcsolatok erősítése	A1.4
Társadalmi szinten hasznosabb közlekedési szerkezet kialakítása	A2.4
Szállítási szolgáltatások színvonalának és hatékonyságának növelése	A2.6

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Bonyhád Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban (HEP) rögzítette a 2018-2023 között az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

A Program a következő célcsoportokat azonosította:

- Romák és mélyszegénységben élők
- Gyermekek
- Nők
- Idősek
- Fogytékkal élők

A Bonyhád FVS mindegyik itt felsorolt társadalmi csoport igényeit és esélyegyenlőségének biztosítását figyelembe veszi.

Emellett, a HEP-ben megfogalmazott fejlesztési lehetőségek mindegyike hozzájárul az FVS céljainak megvalósításához, így különösen a helyi munkaerő képzéséhez, átképzéséhez, a hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációjához, az környezet-, sport és egészségtudatos neveléshez, az ifjúságmegtartáshoz, a közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztéséhez, valamint a digitális készségek fejlesztéséhez.

3. MONITORING, KONTROLLING, INDIKÁTOROK

4.1. Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana

Bonyhád Városa Fenntartható Városfejlesztési Stratégiáját a többi ágazati stratégia mellett keretstratégiaként tekinti, mely megalapozza a város következő 7-8 éves fejlesztési időszakát. A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia egyik jellemzője, hogy dinamikus dokumentumként támogatja a várost fejlesztési céljai megvalósításában, melyet egy jól felépített monitoring rendszer támogat. A folyamatos visszacsatolás és az eredmények mérése előfeltétele annak, hogy a célok megvalósulása követhető legyen, és az FVS-ben meghatározott forgatókönyv felülvizsgálata során látható legyen, szükséges-e a célrendszer módosítása.

A monitoring rendszer elsődleges modulja így a stratégiai célrendszer mellé rendelt mutatóknak a nyomonkövetése. Az indikátorok megjelennek a stratégiai célok, illetve stratégiai részcélok szintjén, és elsősorban hatás, valamint eredmény indikátorokként jelennek meg.

Az adaptív forgatókönyv végrehajtása révén mérhetővé válnak az eredmények, és megvizsgálhatóak a trendek, hogy a standard forgatókönyv kockázati tényezői mennyire relevánsak, mennyire következik be a hatásuk az Önkormányzat által meghozott intézkedések ellenére. Az adaptív forgatókönyv tartalmazza azokat a kockázati tényezőket, melyekre az Önkormányzat nem minden esetben tud teljeskörű intézkedést hozni, az rajta kívül álló tényezőkön is múlik.

A monitoring rendszer egyik modulja éppen ezért folyamatosan figyelemmel kíséri az adaptív forgatókönyv kockázati tényezőinek alakulását, és folyamatosan figyeli a hozott intézkedések megvalósulását, azokat további szükséges intézkedésekkel egészíti ki. Éves szinten elemzi az adatokat és az intézkedések megvalósításáról státuszt készít, melyet tájékoztatásul előterjeszt a Képviselőtestületnek, szükség esetén további intézkedésekre felhatalmazást kérve.

A monitoring rendszernek ugyancsak feladata a zöld átállás menetrend és a digitális átállás menetrend megvalósulásának nyomonkövetése, a zöld finanszírozási keretrendszer és a digitális akcióterv kidolgozásának figyelemmel kísérése, és ahhoz megfelelő kulcsmutatók hozzárendelése, ami a város energetikai és digitális alrendszereinek kialakítását végigkíséri.

További modulja a monitoring rendszernek az országosan egységes FVS indikátor készlet, mely az egyes dimenziókhoz rendeli hozzá a rezilienciát, illetve az adott dimenzió megvalósulását mérő kulcsindikátort, éves adatszolgáltatást biztosítva az Irányító Hatóság felé.

A monitoring rendszer önálló elemét képezi a beavatkozásokhoz, projektekhez hozzárendelt indikátorkészlet, mely elsősorban forrásoldalról támaszt elvárásokat és többségében output mutatókat azonosít a fejlesztések megvalósulása érdekében.

A monitoring rendszer a stratégiai menedzsment ciklushoz kapcsolódik. A mérhetőség biztosítása érdekében a célrendszerhez kulcsindikátorokat rendel, megvizsgálja az adatok elérhetőségét, az adatgyűjtés rendszerét kialakítja, és biztosítja az eredmények folyamatos nyomonkövetését mind a célrendszer, mind a beavatkozások szintjén, segítve ezzel a stratégiai menedzsment ciklus folyamatát. A monitoring illeszkedése a stratégiai menedzsment ciklusba: a tervezést követő megvalósítási fázis során biztosítja az indikátorok mérése révén a nyomonkövetést, mely a stratégia

felülvizsgálatához biztosít input információt. A monitoring folyamatot egy mélyebb értékelés egészítheti ki, mely az újabb stratégiai ciklus megkezdéséhez, az újabb tervezési feladatok elvégzéséhez biztosít vizsgálati eredményeket értékelői megállapításokat.

A rendszeres, időről időre megvalósuló monitoring folyamat megalapozott, adatokkal alátámasztott információkat biztosít, és megfelelő döntés előkészítő eszköz a döntéshozók számára, így támogatja a kontroll funkciót, és az erőforrások koordinációját, felfedi a trendeket a város számára fontos szakpolitikai területeken, és így lehetővé teszi az intézkedések objektív előkészítését, a város szakpolitikai területeire nagyobb rálátást biztosít, rámutat az egyes területek közötti összefüggésekre, és lehetőséget nyújt a különböző érintettek közötti intézményes együttműködés kialakítására.

Fentiek alapján egyértelműen szükséges egy olyan monitoring rendszert működtetni, amely alkalmas erre az időközi visszacsatolásra, azaz megállapítható a stratégiában kitűzött célok elérhetősége, illetve megfelelő korrekciók kezdeményezhetők.

A monitoring nem csak szigorúan az eredmények elérését nyomonkövető rendszer, hanem annál összetettebb feladata van, így folyamatosan része a stratégiai menedzsmentnek. Lényege, hogy minél konkrétabban megfogható célokat tudjon meghatározni a város.

A segítségével:

- megállapítható a város jövőképe és céljai,
- vizsgálhatók a kockázatok,
- számszerűsíthetők az eredmények,
- mérhetők a teljesítések,
- megállapítható a kitűzött célok elérésének realitása,
- kiértékelhetők az elért eredmények és az oda vezető út.

A monitoring relevanciái a stratégiai menedzsment ciklus egyes fázisaiban:

- kiinduló információk kiértékelése (eddig gyűjtött, jelenleg hozzáférhető adatok, ezek relevanciája, mérhetősége, alkalmassága)
- forráskönyvek felmérése
- célok (átfogó és stratégiai célok, stratégiai dimenziók szerint) és az azokhoz rendelt indikátorok meghatározása majd számszerűsítése,
- konkrét beruházások outputjainak értékelése aszerint, milyen mutatók értékeinek változásához járul hozzá
- folyamatos visszacsatolások megalapozásaként két évente felülvizsgálat: mit sikerült elérni, elsődlegesen a számszerű célok módosítása nélkül

A mutatók kiválasztása

Összefoglaló indikátor táblázat

	indikátor	mérték egység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
Stratégiai cél 1. Jövőálló gazdaság	iparűzési adó bevételek növekedése	Ft	646,5- millió forint (2020)	évi 1%	Önkormányzati adatszolgáltatás adott évben befizetett iparűzési adó alapján
A bonyhádi székhelyű és/vagy telephelyű vállalkozások által befizetett iparűzési adó nagysága. Cél az évek közötti értékek növekedése.					
Részcél 1. Gazdasági infrastruktúra fejlesztése	<i>Ipari területekre betelepült vállalkozások száma</i>	db	0	17	Ipari területek adatszolgáltatása az újonnan betelepült vállalkozások számáról
A fejlesztett gazdasági infrastruktúrát igénybe vevő vállalkozások száma.					
Részcél 2. Turisztikai fejlesztések	<i>Vendégéjszakák száma</i>	db	4364	8000	KSH vendégéjszakák száma mutatószám
A megújult turisztikai attrakciókat igénybevevők éves száma.					
Részcél 3. Helyi vállalkozások fejlesztése	iparűzési adó részaránya az önkormányzati bevételekből	%	15%	17%	Önkormányzati adatszolgáltatás adott évben befizetett iparűzési adó alapján
Önkormányzati bevételi arány.					
Részcél 4. Befektetés- ösztönzés	<i>betelepült vállalkozások száma</i>	db	0	1	Önkormányzati adatszolgáltatás az adott évben újonnan betelepülő vállalkozásokról
Bonyhádra újonnan betelepülő, legalább 25 fő foglalkoztatottal működő vállalkozások száma.					

	indikátor	mérték egység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
Stratégiai cél 2 Élhető és vonzó környezet	<i>Karbon kibocsátás éves értéke</i>	tCO ₂ e	CO ₂ kibocsátás 2022 ⁹	-10%	Covenant of Mayors módszertan alapján (SECAP módszertan)
Városi ÜHG kibocsátás számítása (SECAP módszertan alapján): A városi ÜHG kibocsátásba bele kell számolni az alábbi szereplők ÜHG kibocsátását: közsféra, lakosság, szolgáltató szektor. Az ÜGH kibocsátásba az alábbi tevékenységeket kell beleszámolni: épületek, berendezések/létesítmények, ipar (önkormányzati épületek, szolgáltató szektor épületei, lakóépületek, közvilágítás, ipar); közlekedés (önkormányzati flotta, tömegközlekedés, magáncélú és kereskedelmi közlekedés); egyéb (hulladékgazdálkodás, szennyvízgazdálkodás). Cél a fajlagos kibocsátási érték évről évre történő csökkenése. A 2022. évi bázisérték a SECAP elkészítését követően határozható meg.					
Részcél 1. Energetikai fejlesztések	<i>energiamegtakarítás</i>	kWh	162 795	+10%	Covenant of Mayors módszertan alapján (SECAP módszertan)
A fejlesztések által elért energiamegtakarítás mértéke (kWh)					
Részcél 2. Környezetbarát közlekedési módok fejlesztése	<i>újonnan épült kerékpárutak hossza</i>	km	0	1,3	Önkormányzati adatszolgáltatás az adott évben megépült kerékpárutak hosszáról
Adott évben megépült kerékpárutak hossza Bonyhádon és térségében					
Részcél 3. Klímavédelem	<i>Megújuló energia termelés mennyisége</i>	MWh	500	1000	Önkormányzati adatszolgáltatás az újonnan kiépített

⁹ Jelenleg nem rendelkezik CO₂ kibocsátási leltárral Bonyhád, a SECAP elkészítése után adható meg a bázisérték

	indikátor	mérték egység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
					megújuló energia kapacitásokról
A város területén az adott évben megtermelt megújuló energia összmenyisége (MW)					
Rész cél 4. Okos város fejlesztések	új digitális szolgáltatások száma	db	0	10	Önkormányzati adatszolgáltatás a digitálisan intézhető ügytípusokról
Az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatások közül újonnan digitálisan is intézhető ügytípusok száma.					
Rész cél 5. Rekreációs szolgáltatások fejlesztések	Rekreációs szolgáltatások igénybevétele	óra	84 883	93 371	Önkormányzati adatszolgáltatás (mérés) ¹⁰
A fejlesztéssel érintett új vagy megújuló rekreációs szolgáltatásokat igénybevevők száma.					
Rész cél 6. Közzolgáltatások infrastrukturális fejlesztése	Megújult humán szolgáltatások száma	db	0	7	Önkormányzati adatszolgáltatás az új szolgáltatásokról
A város területén működő, megújulással érintett szolgáltatások (egészségügyi, szociális, oktatási, közművelődési) száma					
Rész cél 7. Barnamezős területek rehabilitációja	Megújuló barnamezős területek nagysága	nm	0	786	Önkormányzati adatszolgáltatás a felújított ingatlanokról
Adott évben beruházással érintett már meglevő, felújított ingatlanok nagysága nm-ben. Ide számít a bontott és helyére új építésű ingatlan is.					

¹⁰ A sportlétesítmények esetén óraszám, a strand esetében 3 órás, az uszoda esetében 1 órás tartózkodással számolva: $9284 + 20231 \cdot 3 + 14906 \cdot 1 = 84883$

	indikátor	mérték egység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
Stratégiai cél 3. Összetartó és fejlődő közösség	<i>állandó lakónépesség száma adott év végén</i>	fő	12731	12731	KSH adat: lakónépesség száma mutató
KSH adatok alapján					
Részcél 1. Helyi igényekhez illeszkedő képzések, átképzés hiányszakmák- ra	<i>képzésekben résztevők száma (átlagos éves érték)</i>	fő	12	15	Munkaügyi Központ adatszolgáltatása a hiányszakma képzések és átképzések számáról
A helyi munkaerőpiac igényeinek megfelelő képzéseken résztvevők száma.					
Részcél 2. Környezeti és egészséges életmódra történő nevelés	<i>szemléletformáló eseményeken résztevők száma</i>	fő	0	1500	Önkormányzati adatgyűjtés a résztevők számáról (jelenléti ív)
Szemléletformáló eseményeken, képzéseken, workshopokon, foglalkozásokon résztvevők száma.					
Részcél 3. Közösségfejlesz- tés	<i>Közösségi programokon résztevők számának növekedése</i>	%	0	10%	Önkormányzati adatgyűjtés a civil szervezetekben aktív tagok számáról
Civil szervezetekben aktív tagok száma.					
Részcél 4. Digitális kompetenciák fejlesztése	<i>képzéseken résztevők száma</i>	fő	0	500	Önkormányzati adatszolgáltatás a tréningeken képzéseken résztevők számáról
Digitális kompetencia fejlesztő tréningen, képzésen résztvevők száma.					

	indikátor	mérték egység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
Rész cél 5. Digitális eszközellátottság és szolgáltatások fejlesztése	<i>új digitális szolgáltatások száma</i>	db	0	10	Önkormányzati adatszolgáltatás az újonnan digitálisan is intézhető ügytípusok számáról
Az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatások közül újonnan digitálisan is intézhető ügytípusok száma.					
Rész cél 6. Hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációja	<i>munkaerőpiacra lépő hátrányos helyzetű munkavállalók száma (átlagos éves érték)</i>	fő	77	80	Munkaügyi Központ adatszolgáltatása a munkaerőpiacra lépő hátrányos helyzetű munkavállalók számáról
Munkaügyi Központ adatai alapján					
Rész cél 7. Szociális városrehabilitá ció, hátrányos helyzetű csoportok lakhatásának támogatása	<i>rehabilitációval érintett lakosság száma</i>	fő	0	20	Önkormányzati adatszolgáltatás a rehabilitációval érintett lakosság számáról
A szociális városrehabilitációs beavatkozás bármely projektelem által érintett lakosság száma					
Rész cél 8. Ifjúságmegtart ás	<i>19-39 éves korosztály aránya</i>	%	24%	25%	KSH lakónépesség kor szerinti bontásban mutatók alapján
KSH adatok alapján					

FVS szintű egységes indikátorok – a rezilienciát, illetve az öt tervezési dimenzió mentén történő eredményeket vizsgáló indikátorok:

	indikátor	mérték egység	bázisérték 2021	célérték 2027
Reziliencia: a gazdaság több lábon állása	helyi gazdaság diverzifikációja (Herfindahl–Hirschman-index alapján)	index érték	0,18	0,17
Reziliencia: energiafüggőség alternatív energiaforrásokkal való oldása	megújuló energia termelés növekedése	MWh	500	1000
Reziliencia: digitális város	digitális ügymenetek arányának növekedése	%	0	10%
Reziliencia: megtartó város	az életminőséget meghatározó szolgáltatásokkal való elégedettség	elégedettségi index	3	3,3
Reziliencia: zöldfelületek	zöld- és vízfelületek mérete	ha	12 ha	17 ha
Prosperáló város	fejlesztésekbe bevont külső forrás	Ft	0	9 724 millió Ft
Zöldülő város	éves ÜHG kibocsátás egyenérték (CO ₂ /t) ¹¹	CO ₂ /t	2022-es érték	-10%
Digitális város	digitálisan mért adattípusok száma	db	1	5
Megtartó város	vándorlási egyenleg	fő	-75	0
Kiszolgáló város	újonnan rendeltetésváltással érintett területek mérete	ha	0	10,8

Ezen indikátorok mérési módszertana az FVS módszertani útmutatóban kerültek meghatározásra, amelyet jelen tanulmány 4. számú melléklete is tartalmaz.

¹¹ Jelenleg nem rendelkezik CO₂ kibocsátási leltárral Bonyhád, a SECAP elkészítése után adható meg a bázisérték

3.2. FVS monitoring rendszere, nyomonkövetés a tervezés és végrehajtás során

A mutatók kiválasztása

Összefoglaló indikátor táblázat

	Indikátor típusa	indikátor	mértékegység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
Stratégiai cél 1. Jövőálló gazdaság	hatásindikátor	iparüzési adó bevételek növekedése	Ft	646,5-millió forint (2020)	évi 1%	Önkormányzati adatszolgáltatás adott évben befizetett iparüzési adó alapján
A bonyhádi székhelyű és/vagy telephelyű vállalkozások által befizetett iparüzési adó nagysága. Cél az évek közötti értékek növekedése.						
Részcél 1.1 Gazdasági infrastruktúra fejlesztése	hatásindikátor	Ipari területekre betelepült vállalkozások száma	db	0	17	Ipari területek adatszolgáltatása az újonnan betelepült vállalkozások számáról
A fejlesztett gazdasági infrastruktúrát igénybe vevő vállalkozások száma.						
Részcél 1.2. Turisztikai fejlesztések	Hatásindikátor	Vendégéjszakák száma	db	4364	8000	KSH vendégéjszakák száma mutatószám
A megújult turisztikai attrakciókat igénybevevők éves száma.						
Részcél 1.3. Helyi vállalkozások fejlesztése	Hatásindikátor	iparüzési adó részaránya az önkormányzati bevételekből	%	15%	17%	Önkormányzati adatszolgáltatás adott évben befizetett iparüzési adó alapján
Önkormányzati bevételi arány.						
Részcél 1.4. Befektetés-ösztönzés	Hatásindikátor	betelepült vállalkozások száma	db	0	1	Önkormányzati adatszolgáltatás az adott

	Indikátor típusa	indikátor	mértékegység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
						évben újonnan betelepülő vállalkozásokról
Bonyhádra újonnan betelepülő, legalább 25 fő foglalkoztatottal működő vállalkozások száma.						
Stratégiai cél 2 Élhető és vonzó környezet	Hatásindikátor	Karbon kibocsátás éves értéke	tCO ₂	25 484 CO ₂	-10%	Covenant of Mayors módszertan alapján (SECAP módszertan)
Városi ÜHG kibocsátás számítása (SECAP módszertan alapján): A városi ÜHG kibocsátásba bele kell számolni az alábbi szereplők ÜHG kibocsátását: közsféra, lakosság, szolgáltató szektor. Az ÜGH kibocsátásba az alábbi tevékenységeket kell beleszámolni: épületek, berendezések/létesítmények, ipar (önkormányzati épületek, szolgáltató szektor épületei, lakóépületek, közvilágítás, ipar); közlekedés (önkormányzati flotta, tömegközlekedés, magáncélú és kereskedelmi közlekedés); egyéb (hulladékgazdálkodás, szennyvízgazdálkodás). Cél a fajlagos kibocsátási érték évről évre történő csökkenése.						
Részcél 2.1. Energetikai fejlesztések	Hatásindikátor	energiamegtakarítás	kWh	162 795	+10%	Covenant of Mayors módszertan alapján (SECAP módszertan)
A fejlesztések által elért energiamegtakarítás mértéke (kWh)						
Részcél 2.2. Környezetbarát közlekedési módok fejlesztése	Eredményindikátor	újonnan épült kerékpárutak hossza	km	0	1,3	Önkormányzati adatszolgáltatás az adott évben megépült kerékpárutak hosszáról
Adott évben megépült kerékpárutak hossza Bonyhádon és térségében						
Részcél 2.3. Klímavédelem	Hatásindikátor	Megújuló energia termelés mennyisége	MWh	500	1000	Önkormányzati adatszolgáltatás az újonnan kiépített

	Indikátor típusa	indikátor	mértékegység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
						megújuló energia kapacitásokról
A város területén az adott évben megtermelt megújuló energia összmenyisége (MW)						
Részcél 2.4. Okos város fejlesztések	Eredményindikátor	új digitális szolgáltatások száma	db	0	10	Önkormányzati adatszolgáltatás a digitálisan intézhető ügytípusokról
Az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatások közül újonnan digitálisan is intézhető ügytípusok száma.						
Részcél 2.5. Rekreációs szolgáltatások fejlesztések	Hatásindikátor	Rekreációs szolgáltatások igénybevétele	óra	84 883	93 371	Önkormányzati adatszolgáltatás (mérés) ¹²
A fejlesztéssel érintett új vagy megújuló rekreációs szolgáltatásokat igénybevevők száma.						
Részcél 2.6. Közfoglaltatások infrastrukturális fejlesztése	Eredményindikátor	Megújult humán szolgáltatások száma	db	0	7	Önkormányzati adatszolgáltatás az új szolgáltatásokról
A város területén működő, megújulással érintett szolgáltatások (egészségügyi, szociális, oktatási, közművelődési) száma						
Részcél 2.7. Barnamezős területek rehabilitációja	Eredményindikátor	Megújuló barnamezős területek nagysága	nm	0	786	Önkormányzati adatszolgáltatás a felújított ingatlanokról
Adott évben beruházással érintett már meglévő, felújított ingatlanok nagysága nm-ben. Ide számít a bontott és helyére új építésű ingatlan is.						
Stratégiai cél 3.	Hatásindikátor	állandó lakónépesség	fő	12731	12731	KSH adat: lakónépesség száma mutató

¹² A sportlétesítmények esetén óraszám, a strand esetében 3 órás, az uszoda esetében 1 órás tartózkodással számolva: $9284 + 20231 \cdot 3 + 14906 \cdot 1 = 84883$

	Indikátor típusa	indikátor	mértékegység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
Összetartó és fejlődő közösség		száma adott év végén				
KSH adatok alapján						
Részcél 3.1. Helyi igényekhez illeszkedő képzések, átképzés hiányszakmákra	Eredményindikátor	képzésekben résztvevők száma (átlagos éves érték)	fő	12	15	Munkaügyi Központ adatszolgáltatása a hiányszakma képzések és átképzések számáról
A helyi munkaerőpiac igényeinek megfelelő képzéseken résztvevők száma.						
Részcél 3.2. Környezeti és egészséges életmódra történő nevelés	Eredményindikátor	szemléletformáló eseményeken résztvevők száma	fő	0	1500	Önkormányzati adatgyűjtés a résztvevők számáról (jelenléti ív)
Szemléletformáló eseményeken, képzéseken, workshopokon, foglalkozásokon résztvevők száma.						
Részcél 3.3. Közösségfejlesztés	Eredményindikátor	Közösségi programokon résztvevők számának növekedése	%	0	10%	Önkormányzati adatgyűjtés a civil szervezetekben aktív tagok számáról
Civil szervezetekben aktív tagok száma.						
Részcél 3.4. Digitális kompetenciák fejlesztése	Eredményindikátor	képzéseken résztvevők száma	fő	0	500	Önkormányzati adatszolgáltatás a tréningeken képzéseken résztvevők számáról
Digitális kompetencia fejlesztő tréningen, képzésen résztvevők száma.						
Részcél 3.5. Digitális eszközellátottság és	Eredményindikátor	új digitális szolgáltatások száma	db	0	10	Önkormányzati adatszolgáltatás az újonnan digitálisan is

	Indikátor típusa	indikátor	mértékegység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
szolgáltatások fejlesztése						intézhető ügytípusok számáról
Az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatások közül újonnan digitálisan is intézhető ügytípusok száma.						
Részcél 3.6. Hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációja	Hatásindikátor	munkaerőpiacra lépő hátrányos helyzetű munkavállalók száma (átlagos éves érték)	fő	77	80	Munkaügyi Központ adatszolgáltatása a munkaerőpiacra lépő hátrányos helyzetű munkavállalók számáról
Munkaügyi Központ adatai alapján						
Részcél 3.7. Szociális városrehabilitáció, hátrányos helyzetű csoportok lakhatásának támogatása	Hatásindikátor	rehabilitációval érintett lakosság száma	fő	0	20	Önkormányzati adatszolgáltatás a rehabilitációval érintett lakosság számáról
A szociális városrehabilitációs beavatkozás bármely projektelem által érintett lakosság száma						
Részcél 3.8. Ifjúságmegtartás	Határósi ndikátor	19-39 éves korosztály aránya	%	24%	25%	KSH lakónépesség kor szerinti bontásban mutatók alapján
KSH adatok alapján						

FVS szintű egységes indikátorok – a rezilienciát, illetve az öt tervezési dimenzió mentén történő eredményeket vizsgáló indikátorok:

Indikátor típusa	indikátor	mérték-egység	bázis érték 2021	célérték 2027	mérés módszere	
Reziliencia: a gazdaság több lábón állása	eredmény	helyi gazdaság diverzifikációjának mértéke	%	34,87	32	Önkormányzati adatszolgáltatás iparüzési adóbevétel alapján
A legnagyobb adófizető ágazatból származó városi iparüzési adóbevétel aránya a teljes iparüzési adóbevételhez viszonyítva. Iparüzési adó 2021:						
Reziliencia: energiafüggettség alternatív energiaforrásokkal való oldása	eredmény	megújuló energia termelés arányának növekedése	%	11	18	Energiaszolgáltatói adatszolgáltatás alapján
Megújuló erőforrások által termelt energiafelhasználás (nap, geotermikus, víz, szél stb.) arányának növekedése a város össz-energiafelhasználásában. A város területén az adott évben megtermelt megújuló energia összmenyisége (MW GJ) / a város területén az adott évben felhasznált energia összmenyisége (MW GJ)						
Reziliencia: digitális város	eredmény	digitális ügymenetek aránya	%	0	10	Önkormányzati adatszolgáltatás: összes ügymenetek száma, digitális ügymenetek száma
Az önkormányzati és kormányablak/kormányhivatali ügyintézők keretében az egy év alatt elindított összes ügyintézés számához viszonyított digitálisan indított ügymenetek aránya. A digitálisan elindított és vagy lefolytatott hivatali ügyek száma (db/év) / az összes adott évben elindított ügy száma (db)						
Reziliencia: megtartó város	eredmény	az életminőséget meghatározó szolgáltatásokkal való elégedettség	%	3	3,3	kérdőíves felmérés
A településen igénybe vehető közszolgáltatásokkal, piaci szolgáltatásokkal, települési infrastruktúrákkal stb. való lakossági elégedettség mértéke.						
Reziliencia: zöldfelületek	eredmény	zöld- és vízfelületek arányának változása	%	47 ha	2,1	Önkormányzati adatszolgáltatás zöldkataszter alapján
A településen megtalálható zöld- és vízfelületek nagyságának változása						
Prosperáló város	eredmény	fejlesztésekbe bevont külső forrás aránya	%	0	2,975	Önkormányzati adatszolgáltatás: TOP felhasználás mértéke,

Indikátor típusa	indikátor	mérték-egység	bázis érték 2021	célérték 2027	mérés módszere	
					teljes városi beruházási költség mértéke	
A fejlesztésbe bevont külső források aránya a TOP Plusz forrásokhoz viszonyítva. (befektetett eszközök FVS (Ft) bázis év / önkormányzati TOP Plusz forráskeret (Ft)) / (tervezett befektetett eszközök FVS (Ft) / önkormányzati TOP Plusz forráskeret (Ft)) befektetett eszközök FVS (Ft) Bázis év = nulla önkormányzati TOP Plusz forráskeret (Ft) = 2021-27-es allokált forrásösszeg (Ft) (4958 M) tervezett befektetett eszközök FVS (Ft): az FVS felhasználói sablon 7.2. fejezet Finanszírozási tervben meghatározott összesített összeg (14750 M)						
Zöldülő város	eredmény	éves ÜHG kibocsátás egyenérték (CO ₂ /t)	t/CO ₂	25 484	22 936	Energiaszolgáltatótól éves adatkérés alapján SECAP módszertannal, emissziós faktorral való számítás.
A város éves ÜHG kibocsátás csökkenését és a városi zöldfelület természetes CO ₂ megkötő kapacitását mérő komplex mutató.						
Digitális város	eredmény	digitálisan mért adattípusok száma	db	1	5	Önkormányzati adatszolgáltatás
Digitálisan mért adattípusok száma a település közigazgatási területén.						
Megtartó város	eredmény	vándorlási egyenleg	fő	-75	0	Önkormányzati adatszolgáltatás
A településre állandó lakcímmel bejelentett lakosok számának változása.						
Kiszolgáló város	eredmény	újonnan belterületbe vont területek és a kihasználatlan városi területek aránya	%			önkormányzati adatszolgáltatás
Az indikátor a város – sok esetben indokolatlan - terjeszkedését méri. Cél a kompakt város elérése, ahol a város elsősorban a kihasználatlan, illetve alulhasznosított belterületi ingatlanjait vonja be a fejlesztésekbe új, külterületi ingatlan bevonása helyett. újonnan belterületbe vont területek nagysága (ha) (aktuális év) / a kihasználatlan városi területek nagysága (ha) (aktuális év)						

	indikátor	mérték- egység	bázisérték 2021	célérték 2027	mérés módszere
Reziliencia: gazdaság lábon állása	helyi gazdaság diverzifikációja (Herfindahl– Hirschman-index alapján)	index érték	0,18	0,17	Önkormányzati adatszolgáltatás iparűzési adóbevétel alapján
Reziliencia: energiafüggőség alternatív energiaforrásokkal való oldása	megújuló energia termelés növekedése	MWh	500	1000	Energiaszolgáltatói adatszolgáltatás alapján
Reziliencia: digitális város	digitális ügymenetek arányának növekedése	%	0	10%	Önkormányzati adatszolgáltatás: összes ügymenetek száma, digitális ügymenetek száma
Reziliencia: megtartó város	az életminőséget meghatározó szolgáltatásokkal való elégedettség	elégedettsé gi index	3	3,3	kérdőíves felmérés
Reziliencia: zöldfelületek	zöld- és vízfelületek mérete	ha	12 ha	17 ha	Önkormányzati adatszolgáltatás zöldkataszter alapján
Prosperáló város	fejlesztésekbe bevonat külső forrás	Ft	0	9 724 millió Ft	Önkormányzati adatszolgáltatás: TOP Plusz felhasználás mértéke, teljes városi beruházási költség mértéke
Zöldülő város	éves ÜHG kibocsátás egyenérték (CO ₂ /t)	CO ₂ /t	25 484 CO ₂	-10%	Energiaszolgáltatót ól éves adatkérés alapján SECAP módszertannal, emissziós faktorról való számítás.

	indikátor	mérték- egység	bázisérték 2021	célérték 2027	mérés módszere
Digitális város	digitálisan mért adattípusok száma	db	1	5	Önkormányzati adatszolgáltatás
Megtartó város	vándorlási egyenleg	fő	-75	0	Önkormányzati adatszolgáltatás
Kiszolgáló város	újonnan rendeltetésváltással érintett területek mérete	ha	0	10,8	Önkormányzati adatszolgáltatás

Ezen indikátorok mérési módszertana az FVS módszertani útmutatóban kerültek meghatározásra, amelyet jelen tanulmány 4. számú melléklete is tartalmaz.

3.3. A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana

Az indikátorok minden esetben specifikusak, mérhetőek, az adatok elérhetőek, megbízhatóak és a behatárolt időszakra vonatkozóak.

Az adatok minden esetben hitelesített adatforrásból származnak, akár saját önkormányzati adatgyűjtésről, akár külső forrásból bevont adatokról van szó. A monitoring rendszer kialakítása során minden egyes adat esetén az Önkormányzat azonosítja az adatforrást, és annak rendszeres rendelkezésre állását, külső adatforrás esetén egyeztet a forrásgazdával, hogy az adott adat rendszeresen, minden évben azonos módszertan szerint szolgáltatható egyen.

Az adatok hitelességével összefüggő kiemelt szempont, hogy az évek során az adott adatok azonos tartalommal és módszertannal kerüljenek meghatározásra, biztosítva azok összehasonlíthatóságát, összemérhetőségét. A gyűjtött és felhasznált adatok során az Önkormányzat figyelemmel van az adatvédelmi szabályokra. A személyi szintről származó adatok esetében gondoskodik a begyűjtött adatok felhasználása előtt azok anonimizálásáról. Adatmenedzsment keretében meghatározó szempont az adatvédelmi szabályok betartása, a biztonságos adattárolás, és az adatbázishoz való jogosultságok kiosztásának körültekintő meghatározása.

Az adatbázis meghatározott időközönként aktualizálásra kerül friss adatokkal (ez lehet folyamatos frissülés is az adatok gyűjtési módszerének függvényében). Az Önkormányzat ezt rögzíti minden mutató esetében, függetlenül attól, hogy saját adatgyűjtés vagy adatszolgáltatásból származik a mutató aktuális értéke.

A monitoring rendszer kialakításáért és az adatok gyűjtéséért a Városfejlesztési és Jogi Osztály felelős.

5.AZ IRÁNYÍTÁSI ÉS MŰKÖDÉSI MODELL

5.1. A városirányítási modell indokolt módosításai

5.1.1 Az átfogó városirányítási rendszer változásai

Bonyhád Város esetében a 2007 óta kialakult rendszer szervezeti pillérei továbbra is megfelelő kereteket biztosítanak a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia megvalósítására. Ennek megfelelően Bonyhádi Közös Önkormányzati Hivatalának Városfejlesztési és Jogi Osztálya a fő felelőse a projekt előkészítések, megvalósítások (projektmenedzsment), elszámolások, ellenőrzések területének. A Városfejlesztési és Jogi Osztály munkáját segítik a további szakirodák, melyek a projektek előkészítése (tervezési és engedélyezési eljárás lefolytatása, szakmai koncepciók készítése) terén kapcsolódnak be. A megvalósítás szakmai (műszaki, oktatási, egészségügyi, stb.) lebonyolításában is aktívan részt fog venni más szakiroda is pl. teljesítések jóváhagyása, monitoring feladatok stb.

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia rendszere négy területen jelent ugyanakkor olyan új típusú feladatokat, melyekben a 2014-20-as programozási ciklus stratégiájának és projektjeinek végrehajtása során nem jelentkezett.

Ezek a zöld és digitális átállás, a monitoring rendszer szélesebb körű működtetése és a projektcsatorna üzemeltetése, folyamatos fejlesztése.

Ezeknek a feladatoknak az ellátására az Önkormányzat az alábbi szervezeti egységeket nevesíti/ hozzá létre:

- a zöld átállás menetrend megvalósítása érdekében az Önkormányzaton belül kinevezett menedzser felelős az érintetti kör folyamatos bevonásáért, a zöld átállás menetrendben meghatározott feladatok végrehajtásáért, és a zöld finanszírozási keretrendszer előkészítéséért,
- a digitális átállás menetrend megvalósítása érdekében az Önkormányzaton belül kinevezett menedzser felelős az érintetti kör folyamatos bevonásáért, a digitális átállás menetrendben meghatározott feladatok végrehajtásáért, és a digitális akcióterv előkészítéséért,
- a monitoring rendszer kialakítása, az adatok folyamatos elérhetőségének biztosítása és azok gyűjtésének ellátása a Városfejlesztési és Jogi Osztály kereteiben valósul meg, és biztosítja az éves adatszolgáltatást és a stratégiai célrendszer megvalósulásának nyomonkövetését,
- a projektcsatorna kialakítása, folyamatos menedzselése és fejlesztése új feladatként jelentkezik, melyet az Önkormányzaton belül a Városfejlesztési és Jogi Osztály lát el.

5.1.2. A térségi koordináció mechanizmusainak változásai

Bonyhád Város Önkormányzata számára a legfontosabb stratégiai együttműködési partnere Tamási, Dombóvár és Tolna Vármegye Önkormányzata. Emellett a fejlesztéseit a járási, térségi településekkel együttműködve alakítja, különös tekintettel a gazdaságfejlesztési, turisztikai és közszolgáltatási feladatokra. A járási szintű együttműködés szervezeti kereteit a Völgységi Önkormányzatok Társulása adja.

Bonyhád legfontosabb feladatai a térségi koordinációban:

- Az együttműködés elmélyítésének lehetséges területei:
 - rendszeres intézményi találkozók a városok között
 - befektetésösztönzés: regionális szinten működő vállalkozások invitalása gazdasági döntések meghozatala előtt
 - képzések, munkaerőpótlás folyamatos szervezése
 - szakosodás középiskolai és felsőoktatási szinten (elsősorban agrár- és ipari képzések területén)

A 2021-27-es ciklus Fenntartható Városfejlesztési Stratégia megvalósítása során az egyes dimenziók mentén az alábbi koordinációs feladatok merülnek fel várostérségi szinten:

- turisztikai és rekreációs fejlesztések tervezése, 3-4 napos programcsomagajánlatok, valamint marketing tevékenység kidolgozása a térségi szereplők bevonásával
- helyi igényekhez illeszkedő képzések, átképzések
- a zöld átállás menetrend megvalósítása és a zöld finanszírozási keretrendszer kialakítása során a térségi szereplők bevonása is megtörténik a folyamatba
- a digitális átállás menetrend megvalósítása és a digitális akcióterv kialakítása során a térségi szereplők bevonása is megtörténik a folyamatba
- a fenntartható közösségi közlekedési rendszer átalakítása
- közösségépítés, helyi civilek, a partnerségek és az alulról szerveződő kezdeményezések várostérségi szintű koordinációja

5.1.3. Részvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában

Az FVS megvalósítása az önkormányzat és Bonyhád egyéb intézményeinek, cégeinek, továbbá a nem városi fenntartásban működő intézmények, köztestületek, civil szervezetek, egyházak, gazdasági vállalkozások és a helyi lakosság bevonásával lehetséges. Az egyes szereplők bevonása a megfelelő kompetenciák megléte szerint beavatkozási területenként változó lehet.

A stratégia sikerességének meghatározója, hogy milyen mértékben sikerül a városi szereplőket a projektmegvalósítás különböző szakaszaiba bevonni.

Kiemelt feladat Bonyhád Város Önkormányzata számára új belső munkamegosztási és külső, koordináló szerepének megerősítése, elköteleződése a stratégia sikeres megvalósítása mellett, és egy olyan új szemlélet meghonosítása, amelyben a rendszeres partnertalálkozók, döntés-előkészítő értekezletek és szakmai kerekasztal beszélgetések megfelelő rendszerességgel megrendezésre kerülnek. Az Önkormányzat legfontosabb feladata megteremteni az új kommunikációs csatornákat a város különböző szereplőivel.

5.2. A városi működési modellt érintő tervezett változtatások

Bonyhád Város Önkormányzata a 2021-2027-es tervezési időszakot a következő évtizedre történő hatékony felkészülési időszaknak tekinti, amelyben az önkormányzat nagy hangsúlyt kíván fektetni a város működtetésére, az okos város rendszerek és döntési mechanizmusok kialakítására és hatékonyabbá tételére, a zöld átállás megvalósítására, és az érintetti körrel történő együttműködések erősítésére.

A végrehajtási tevékenység meghatározó szereplője a Városházán belül a Városfejlesztési és Jogi Osztály.

6. CSELEKVÉSI TERV

6.1. Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése

1. Stratégiai cél		2. Stratégiai cél		3. Stratégiai cél	
Jövőálló gazdaság		Élhető és vonzó környezet		Összetartó közösség	és fejlődő
Beavatkozási területek		Beavatkozási területek		Beavatkozási területek	
Gazdasági fejlesztése	infrastruktúra	Energetikai fejlesztések		Helyi igényekhez illeszkedő képzések, hiányszakmákra	átképzés
Turizmusfejlesztés		Környezetbarát módok fejlesztése	közlekedési	Környezeti életmódra történő	és egészséges nevelés
Helyi vállalkozások fejlesztése		Klímavédelem		Közösségfejlesztés	
Befektetés-ösztönzés		Okos város fejlesztések		Digitális fejlesztése	kompetenciák
		Rekreációs fejlesztése	szolgáltatások	Digitális eszközellátottság és szolgáltatások fejlesztése	
		Közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése		Hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációja	
		Barnamezős rehabilitációja	területek	Szociális városrehabilitáció, hátrányos helyzetű csoportok lakhatásának támogatása	
				Ifjúságmegtartó programok	

A tervezett beavatkozások összefoglaló bemutatása

Stratégiai cél	Alcélok	Beavatkozások	Érintett városrészek	Reziliens város témakör
Jövőálló gazdaság	Gazdasági infrastruktúra fejlesztése	Iparterület fejlesztések	<i>Dél-nyugati városrész</i>	<i>Prosperáló</i>
		Bonyhádi helyi piac infrastrukturális fejlesztése	<i>Belváros</i>	
	Turizmusfejlesztés	Turisztikai marketing tevékenység fejlesztése TDM csomag megközelítésben	<i>Térségi</i>	
		Turisztikai attrakciók fejlesztése	<i>Városi szintű</i>	
		Tolerancia Központ létrehozása	<i>Belváros</i>	
		Szálláshelyfejlesztések: Szolgáltatási színvonal növelése a Váraljai ifjúsági táborban.	<i>Térségi</i>	
	Helyi vállalkozások fejlesztése	Piaci alapú hiányszolgáltatások nyújtásának támogatása	<i>Városi szintű</i>	
		Helyi termékek promótálása	<i>Térségi</i>	
		Piaci alapú idők otthona	<i>Városi szintű</i>	
	Befektetés-ösztönzés	Befektetés-ösztönzési stratégia készítése és megvalósítása	<i>Városi szintű</i>	
Élhető és vonzó környezet	Energetikai fejlesztések	Új naperőműpark építése	<i>Városi</i>	<i>Zöldülő város</i>
		A Solymár Imre Városi Könyvtár és a Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium és Általános Iskola energetikai korszerűsítése, valamint a Völgységi Múzeum fűtéskorszerűsítése	<i>Központ</i>	
		Geotermikus energiapotenciál felmérése próbafúrással (kapacitás, hőfok)	<i>Térségi</i>	
		Geotermikus energia hasznosítása: 4 fázis külön intézkedés!	<i>Térségi</i>	

		Városi energetikai felmérés és stratégia	<i>Térségi</i>	
	Klímvédelem	Klímvédelmi stratégia elkészítése teljes kibocsátási és megkötési leltárral és klímaadaptációval	<i>Városi</i>	
		Kibocsátáscsökkentési terv		
		Körforgásos gazdaság stratégiai leltárral		
	Környezetbarát közlekedési módok fejlesztése	Helyi közösségi közlekedési koncepció újragondolása: E-kisbuszok beszerzése	<i>Térségi</i>	
		Napelemes elektromos töltőállomások kiépítése: rendezvénytér, Piac tér, Sportpálya	<i>Belváros</i>	
		Bonyhád vásártér - Majos XIII. utca meglévő kerékpárút újjáépítése	<i>Központ, Majos</i>	
		Bonyhád-Váralja között új kétsávos kerékpárút építése	<i>Térségi</i>	
	Okos város fejlesztések megvalósítása	Térfigyelő kamerarendszer fejlesztése	<i>Városi</i>	<i>Digitális város</i>
		Okos zebrák		
		Okos közvilágítás napelemekkel: 6-os út kereszteződése, buszmegállók, sportpálya		
		Okos padok: Családi Pihenőpark, buszmegállók		
		Városház park rendszer		
	Rekreációs szolgáltatások fejlesztése	Strandfejlesztés	<i>Keleti városrész</i>	<i>Megtartó város</i>
	Közzolgáltatások infrastrukturális fejlesztések	Háziorvosi rendelők fejlesztése	<i>Városi</i>	<i>Kiszolgáló város</i>
		Védőnői szolgálati központ kialakítása	<i>Belváros</i>	
		Malom óvoda infrastrukturális bővítése	<i>Belváros</i>	

		Széchenyi általános iskola udvar fejlesztése	Belváros	
		Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium és Általános felújítása	Belváros	
		Bentlakásos idősgondozó intézmény bővítése	Belváros	
		Nappali ellátás fejlesztése (Szenvedélybetegek Nappali Intézménye)	Belváros	
		Csapadékvíz infrastruktúra fejlesztése Bonyhád	Városi	
		Szennyvíz és ivóvíz fejlesztések	Városi	
		Önkormányzati épületek felújítása:	Belváros	
		Alsóbélatelepi üdülő tábor fejlesztése	Városi	
		Bonyhád városközpont zöld rehabilitációja	Belváros	
		Családi pihenőpark fejlesztése	Dél-nyugati városrész (Fáy lakótelep.)	
		Közút és járda fejlesztések	Városi	
		Evangélikus temető fejlesztése	Észak-Keleti városrész (Szecska)	
Összetartó és fejlődő közösség	Helyi igényekhez illeszkedő képzések, átképzés hiányszakmákra	Valós képzési igények felmérése a helyi és környékbeli cégeknél, valamint a közintézményekben (Megyei Paktumból)	Térségi szintű	Prosperáló város
		Lobbyi tevékenység a képzési helyek regionális elosztásának megreformálására		
		Közzszolgáltatások humánerőforrás fejlesztése		
	Környezeti és egészséges	Környezet-, egészség- és sporttudatos életmódra történő	Városi szintű	

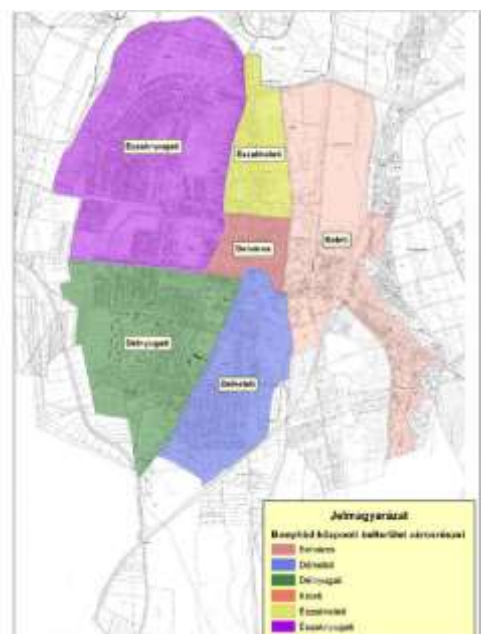
	életmódra történő nevelés	nevelés a bonyhádi általános és középiskolákban		Zöld város
		Felnőtt lakosságnak szóló kampány		
	Digitális kompetenciák fejlesztése	Bonyhádi lakosok digitális írástudásának fejlesztése	Városi szintű	
		Bonyhádi általános és középiskolások számára digitális tehetséggondozó program indítása	Térségi szintű	
	Digitális eszközellátottság és szolgáltatások fejlesztése	Digitális eszközfejlesztési program helyi lakosoknak	Városi	
		Digitális eszközfejlesztési program helyi intézményeknek		
		Idősek távfelügyeletének támogatása	Térségi	
		Digitális ügyintézés népszerűsítése		
		Digitális közszolgáltatások fejlesztése		
	Közösségfejlesztés	Rendezvények, programok fejlesztése	Térségi szintű	Megtartó város
		Régi és új vállalkozók együttműködésének erősítése		
		Önkéntes munka és állampolgári részvétel ösztönzése: civil szervezetekkel együttműködésben		
	Hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációja	Képzés, mentorálás, mentálhigiéniai támogatás a Megyei Foglalkoztatási Paktum II. keretében	Térségi	
	Ifjúságmegtartás	Pályaorientáció és karriertanácsadás, vállalkozásindítás népszerűsítése	Térségi	
		Lakások építése	Városi	
		Ifjúsági helyszín létrehozása	Városi	
	Szociális városrehabilitáció, hátrányos helyzetű csoportok lakhatásának támogatása	Önkormányzati tulajdonú szociális bérlakások felújítása, korszerűsítése	Belváros	Kiszolgáló

	Város-vidék kapcsolatrendszer erősítése	Meglévő együttműködés fejlesztése	<i>Térségi szintű</i>	<i>Megtartó</i>
--	---	-----------------------------------	-----------------------	-----------------

6.2. Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása

Akcióterület megnevezése	Akcióterület lehatárolása	A lehatárolás indoklása
Belváros	Forberger L. u. – Gyár u. – Zrínyi M. u. – Széchenyi tér – Szabadság tér – Perczel M. u. – József A. u. – Bajcsy-Zsilinszky u. – Vörösmarty tér	Ifjúsági, szociális, helyi gazdaságfejlesztési, egyes infrastrukturális és
Észak-Keleti városrész	Szecska Dűlő a város északkeleti részén: Székely Mózes utca- Móra Ferenc utca- Juhász Gyula utca	Evangélikus temető fejlesztése beavatkozás
Majos városrész	A Városmajostól nyugatra fekvő önálló településrész (Majos számozott utcák a Majos V. u. körül)	Városmajostól összekötő bicikliút felújítása; volt iskola egészségházzá alakítása
Dél-nyugati városrész	Kossuth L. u. – József A. u. – Perczel M	Családi Pihenőpark fejlesztése beavatkozás és Iparterület fejlesztések
Keleti városrész	a központi belterület Gyár utcától és a 6. sz. főúttól keletebbre fekvő területei	Strandfejlesztés beavatkozás

56. ábra: Akcióterületek kijelölése

6.3. Városi szintű beavatkozási területek részletezése

6.3.1. Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások

Turizmusfejlesztés

1. Tolerancia Központ létrehozása

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Tolerancia Központ létrehozása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Jövőálló gazdaság
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Turisztikai szektor, mint gazdasági húzóágazat fejlesztése.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A Vörösmarty téren található ózsinagóga kulturális célú átalakítására és a körülötte lévő tér rendezésére, parkosítására kerül sor. Ennek keretében a zsinagóga és egy családi ház megvásárlása és egy épület bontása került betervezésre.
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

Gazdasági infrastruktúra fejlesztése

2. Bonyhádi iparterületek fejlesztése

kérdés	kifejtés
1. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2. beavatkozás/projekt munkacíme	Bonyhádi iparterületek fejlesztése
3. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Jövőálló gazdaság
4. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A gazdasági tevékenységek végzéséhez nélkülözhetetlen területek fejlesztése történik.
5. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Bonyhádi iparterületek fejlesztése: alpinfrastruktúra kiépítése, telkek, utak, valamint bekötőút kialakítása, gyártócsarnok építése, helyi közlekedésre elektromos meghajtású busz beszerzése.
6. városrészi leképeződése	Dél-nyugati városrész

3. Bonyhádi helyi piac infrastrukturális fejlesztése

kérdés	kifejtés
1. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2. beavatkozás/projekt munkacíme	Bonyhádi helyi piac infrastrukturális fejlesztése
3. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Jövőálló gazdaság

4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Helyi és térségbeli gazdasági szereplők tevékenységéhez szükséges terület(árusítóhelyek) fejlesztése történik.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A városközpontban található és jelenleg 7 780 m2 területű piac rendezése, árusító helyek kialakítása, járó felületek, a terület bekerítése, parkoló kialakítása és részben fedett piacterület kialakítása valósul meg az intézkedés keretében. Helyi termelők előnyben részesítése VIP helyek biztosításával.
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

Környezetbarát közlekedési módok fejlesztése

4. Kerékpárút újjáépítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Kerékpárút újjáépítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A beavatkozás a kerékpáros közlekedéshez, mint egészséges és környezetbarát közlekedési módhoz nélkülözhetetlen infrastruktúra fejlesztését célozza meg.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A Városközpont és Majos városrész közötti meglévő kerékpárút újjáépítésére kerül sor (Bonyhád vásártér és Majos XIII. utca között).
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

Rekreációs szolgáltatások fejlesztése

5. Strandfejlesztés

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Strandfejlesztés
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A város lakosságmegtartó- és vonzó képessége, valamint turisztikai vonzereje szempontjából meghatározó a fejlesztés.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A lakossági visszajelzések alapján lenne igény a strand egészéves üzemeltetésének biztosítására, valamint a strand és sportfunkciók fejlesztésére. Az intézkedés keretében egy megvalósíthatósági tanulmányban kerül megvizsgálásra, hogy milyen fejlesztési elemekkel lehet a lehető legnagyobb nyereség (illetve legkisebb veszteség), valamint a helyi igények minél magasabb szintű kielégítése mellett megvalósítani a fejlesztést.
6.	városrészi leképeződése	Keleti Városrész

Közzolgáltatások infrastrukturális fejlesztése

6. Védőnői szolgálati központ kialakítása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Védőnői szolgálati központ kialakítása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A város lakosságmegtartó- és vonzó képessége, valamint a lakosság egészsége szempontjából meghatározó a fejlesztés.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Egy önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan felújítására és védőnői szolgálati központtá fejlesztésére kerül sor.
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

7. Malom óvoda infrastrukturális bővítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Malom óvoda infrastrukturális bővítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A város lakosságmegtartó- és vonzó képessége, valamint a gyermekvállalási kedv javítása szempontjából meghatározó a fejlesztés.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A Malom óvoda infrastrukturális bővítése során annak tornaszobával való bővítése, részleges nyílászáró cseréje, energetikai korszerűsítése, fűtőkorszerűsítése, a tálalókonyha felújítása, valamint eszközbeszerzés kerül megvalósításra.
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

8. Széchenyi általános iskola udvar fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Széchenyi általános iskola udvar fejlesztése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A város lakosságmegtartó- és vonzó képessége, valamint a gyermekvállalási kedv javítása szempontjából meghatározó a fejlesztés.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az iskola udvara kerül fejlesztésre.
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

9. Bentlakásos idősgondozó intézmény bővítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Bentlakásos idősgondozó intézmény bővítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	2. Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A város lakosságából egyre nagyobb részarányt képviselő szépkorú lakossága szempontjából fontos a fejlesztés. Jelentős igény mutatkozik új ellátóhelyekre.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az intézkedés keretében a szomszédos családi ház megvásárlása van betervezve (120 m ²), amely idősothonná alakítva további 10-12 fő ellátására lesz alkalmas.
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

10. Nappali ellátás fejlesztése (Szenvedélybetegek Nappali Intézménye)

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Nappali ellátás fejlesztése (Szenvedélybetegek Nappali Intézménye)
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	2. Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A társadalom általános fizikai és mentális egészségének javítása miatt fontos a beavatkozás.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az intézkedés keretében a Szenvedélybetegek Nappali Intézményének teljeskörű felújítására, energetikai korszerűsítésére (ide értbe napelem telepítését is) kerül sor.
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

11. Alsóbélatelepi üdülő tábor fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Alsóbélatelepi üdülő tábor fejlesztése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	2. Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A város lakosságvonzó- és megtartó képessége szempontjából bír jelentőséggel a fejlesztés.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az intézkedés során a tábor felújítására, valamint piaci alapú szálláshelyfejlesztésre kerül sor.
6.	városrészi leképeződése	Városi szintű

12. Bonyhád Városház központ zöld rehabilitációja

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Bonyhád Városház központ zöld rehabilitációja
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A város lakosságvonzó- és megtartó képessége szempontjából bír jelentőséggel a fejlesztés. Emellett a turisztikai vonzerőre is kedvezően hat.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az intézkedés során a Városház központ zöldítésére kerül sor. Ennek keretében a Szabadság tér rendezése, zöldfelületek növelése, új járófelület kialakítása, valamint a Járési Hivatal és a Völgysegi Múzeum körüli terület rendezése, parkosítása, valamint parkoló létesítése valósul meg.
6.	városrészi leképeződése	Városház központ

13. Családi pihenőpark fejlesztés

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Családi pihenőpark fejlesztés
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A város lakosságvonzó- és megtartó képessége, valamint az itt élők testi és lelki egészsége szempontjából bír jelentőséggel a fejlesztés.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A tevékenység a Családi pihenőpark fejlesztését a Fáy lakótelepen, és hasonló, több generációs pihenőpark kialakítását tartalmazza. Az új pihenőpark pontos helyszínének kialakításába a lakosság aktív bevonása javasolt annak érdekében, hogy olyan helyen kerüljön megvalósításra a fejlesztés, ahol arra a legnagyobb igény mutatkozik.
6.	városrészi leképeződése	Dél-nyugati városrész

14. Evangélikus temető fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Evangélikus temető fejlesztése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Az itt élők jólléte és lelki nyugalma szempontjából bír jelentőséggel.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az intézkedés keretében új parcellák kialakítására, utak, járdák építésére, sírok közötti tereprendezésre kerül sor az Evangélikus temetőben.
6.	városrészi leképeződése	Szecska

Ifjúságmegtartó programok szociális városrehabilitáció, hátrányos helyzetű csoportok lakhatásának támogatása

15. Fiatalok lakhatásának támogatása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Fiatalok lakhatásának támogatása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Összetartó és fejlődő közösség
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A fiatalok helyben tartása és ezen keresztül a képzett és motivált munkaerő biztosítása miatt bír kiemelt jelentőséggel a beavatkozás.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Új lakások kialakítása került betervezésre (60-80 lakás). Az újak kialakítására lehetséges helyszín a volt Perczel Mór Szakközépiskola épülete. Emellett, építési telkek kialakítása is a tervek között szerepel (60 telek kialakítására kerül sor a Szecska városrészben).
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

Szociális városrehabilitáció, hátrányos helyzetű csoportok lakhatásának támogatása

16. Bérlakások felújítása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Bérlakások felújítása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Összetartó és fejlődő közösség
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Megfelelő színvonalú lakhatás biztosítása a szociálisan hátrányos helyzetű lakosság számára.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Meglévő lakások felújítása került betervezésre
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

Energetikai fejlesztések

17. Új naperőműpark építése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Új naperőműpark építése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó város
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A beavatkozás a város energetikai függetlensége és a klímaváltozás elleni harc miatt bír jelentőséggel
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt keretében a meglévő 500 Kw-os Naperőműpark mellett egy újabb építése került betervezésre (500 kw).
6.	városrészi leképeződése	Városi

18. Geotermikus energiapotenciál felmérése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Geotermikus energiapotenciál felmérése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó város
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A beavatkozás a geotermikus energiapotenciál próbafúrással történő felmérését célozza meg, ami Bonyhád geotermikus energia használati lehetőségei szempontjából lényeges.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A próbafúrással lehetőség lesz a geotermikus energia kapacitás és hőfok megvizsgálására. A felmérés minden további geotermikus energia fejlesztés alapját képezi, így a következő beavatkozás is ennek függvényében pontosítható.
6.	városrészi leképeződése	Várostérségi

19. Geotermikus energia hasznosítása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Geotermikus energia hasznosítása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó város
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A beavatkozás a geotermikus energia hasznosítását célozza Bonyhádön, ami a város energetikai függetlensége és klímavédelmi szempontból kiemelt jelentőségű.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az előző pontban bemutatott felmérés kedvező eredményei esetén egy új termelő termálkút megépítésére kerülhet sor az Önkormányzat tulajdonában lévő területen. Az előzetes becslések alapján a kút mélysége mintegy 2300 méter kell, hogy legyen, várható kapacitása 4,2 m3/perc. Ezt követően kerülhet sor a geotermikus energia hasznosítására négy fő fázisban: - Az első fázisban egy villamos-erőmű megépítése történhet, amely működéséhez már 70-80 C fokos hőmérsékletű víz is megfelelő - A 2. fázishoz, a távfűtési rendszer geotermikus energiával történő ellátásához legalább 95 C fokos víz szükséges. - A 3. fázisban a fűtőművekből távozó termálvíz direkt hasznosítására kerülhet sor a helyi intézmények és gazdasági társaságok által (különösen az ipari létesítményeknél). - A hasznosítás 4. fázisában a geotermikus energia mezőgazdasági célú felhasználására kerülhet sor, például üvegházak fűtésére.
6.	városrészi leképeződése	Várostérségi

20. Biomassza erőmű létrehozása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Biomassza erőmű létrehozása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó város
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A beavatkozás a biomassza hasznosítását célozza Bonyhád, ami a város energetikai függetlensége és klímavédelmi szempontból kiemelt jelentőségű.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A városi és térségi zöldhulladék hasznosítására egy biomassza erőmű létrehozása a cél.
6.	városrészi leképeződése	Észak-keleti városrész

21. Városi energetikai felmérés és stratégia

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Városi energetikai felmérés és stratégia
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	2.Stratégiai cél: Élhető és vonzó város
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A beavatkozás az erőforrások megőrzése, a klímavédelmi célok teljesítése, és a környezeti állapot javítása miatt kulcs fontosságú.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A beavatkozás a városi intézmények, lakóépületek és vállalatok energetikai felmérésére és ezek javítását megcélzó stratégia kidolgozására vonatkozik.
6.	városrészi leképeződése	Városi

6.3.2. Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások

Turizmusfejlesztés

22. Turisztikai attrakciók fejlesztése:

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Turisztikai attrakciók fejlesztése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Jövőálló gazdaság
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Turisztikai szektor, mint gazdasági húzóágazat fejlesztése.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A tevékenység több turisztikai attrakcióelem fejlesztését tartalmazza. Egyrészt betervezésre került egy zománcos látogatóközpont kialakítása a rendezvénytérnél a volt ifjúsági ház épületéből. Másrészt a múzeum és a városközpont melletti parkolók és az Ermel-Vojnits körüli környezet rendezésére is sor kerül (parkolók, járdák, táblák, Fáy lakótelep játszótér).
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

23. Piaci alapú hiányszolgáltatások nyújtásának támogatása

kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz Prosperáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme Piaci alapú hiányszolgáltatások nyújtásának támogatása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz Stratégiai cél: Jövőálló gazdaság
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást? A helyi vállalkozások jelentik a település gazdaságának legfontosabb alkotóelemét, ezért kiemelt figyelmet kell fordítani támogatásukra. Emellett a helyben elérhető szolgáltatások a lakosság megtartása és új lakosok odavonzása szempontjából is lényeges.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma Az intézkedés keretében az önkormányzat egy olyan támogatási rendszert dolgoz ki, amellyel a jelenlegi hiányszolgáltatások piaci alapon történő nyújtását támogatja. Ilyen hiányszolgáltatás többek között egy helyi disco/ music pub, biliárd, bowling szalon létrehozása. A támogatás kiterjedhet a szükséges helyszín kedvezményes áron történő biztosítására (bérleti díj vagy eladási ár), díjmentes promótálására az Önkormányzat kommunikációs csatornáin keresztül, illetve piackutatásra. Lehetséges helyszínek: Perczel Kúria pince, Bonyhád Vásártér (Kishordó), Lőtér.
6.	városrészi leképeződése Városi

24. Piaci alapon működő idősek otthona létrehozása

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Piaci alapon működő idősek otthona létrehozása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Jövőálló gazdaság
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A helyi vállalkozások jelentik a település gazdaságának legfontosabb alkotóelemét, ezért kiemelt figyelmet kell fordítani támogatásukra. Emellett a helyben elérhető szolgáltatások fejlesztése a lakosság megtartása és új lakosok odavonzása szempontjából is lényeges.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A város kiváló adottságokkal rendelkezik a szépkorúak gondozásának és lakhatásának biztosítására: a Völgység biztosítja a természetközeli életteret, a városi szolgáltatások fejlettek és folyamatos fejlesztés alatt állnak, a költségek lényegesen alacsonyabbak a nagyvárosiaknál, kiválóak a németországi kapcsolatok. A projekt keretében egyrészt a fejlesztéshez megfelelő ingatlant (zöld mezős terület vagy meglévő épület) szükséges találni, másrészt megfelelő magánbefektetőt kell keresni. A magánbefektetők között elsősorban hazai és német gazdasági szereplők megkeresése javasolt a meglévő, és a stratégia keretében fejlesztésre kerülő kapcsolatrendszeren keresztül.
6.	városrészi leképeződése	Városi

Környezetbarát közlekedési módok fejlesztése

25. Napelemes elektromos töltőállomások kiépítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Napelemes elektromos töltőállomások kiépítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A beavatkozás az e-mobilitás megteremtéséhez nélkülözhetetlen infrastruktúra fejlesztését célozza meg.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az intézkedés keretében elektromos töltőállomások telepítésére kerül sor a Városmegye központ különböző részein, így a tervek szerint a Rákóczi téren, és a Sportpályánál.
6.	városrészi leképeződése	Városmegye központ

Okos város fejlesztések:

26. Térfigyelő kamerarendszer fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Digitális város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Térfigyelő kamerarendszer fejlesztése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A városban jelenleg is működik térfigyelő kamerarendszer (5db rendszámfelismerő fix nézőpontos és 6 db forgó kamera), ugyanakkor továbbiak beüzemelésre van szükség a köz- és közlekedésbiztonság javítása érdekében.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A tevékenység keretében 5-10 helyszínen valósulhat meg térfigyelő kamerák telepítése a rendőrséggel egyeztetve.
6.	városrészi leképeződése	Városmegye központ

27. Okos zebrák telepítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Digitális város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Okos zebrák telepítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Az okoszebrákkal csökkenthető a gépjárművek feltorlódása a forgalmasabb időszakokban, ami csökkenti a helyi légszennyezés mértékét is.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az intézkedés keretében okos zebrák telepítése kerülhet betervezésre a város forgalmasabb részein.
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

28. Okos közvilágítás napelemekkel

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Digitális város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Okos közvilágítás napelemekkel
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Az okos közvilágítással jelentősen csökkenthető a város energiafogyasztása, így ennek költségei és klímahatása is. Emellett, a helyi lakosok kényelmét, nyugalmát is támogatja ez a világítási megoldás a fényszennyezést csökkentésével.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Szintén az okos város fejlesztések részeként okos közvilágítások telepítésére kerül sor a város különböző pontjain. Emellett az új utcák kialakítása során mindenütt okos közvilágítás kerül kiépítésre.
6.	városrészi leképeződése	Városi

Digitális kompetenciák fejlesztése

29. Bonyhádi lakosok digitális írástudásának fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Digitális város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Bonyhádi lakosok digitális írástudásának fejlesztése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Összetartó és fejlődő közösség
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Az okosváros fejlesztések és digitális közszolgáltatások sikerességének előfeltétele, hogy a bonyhádi lakosok rendelkezzenek az ezek használatához szükséges digitális kompetenciákkal.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Személyes digitális oktatási alkalmak szervezésére kerül sor. A digitálisan kevésbé képzett lakosok megkeresése eredményesen megvalósítható az egyes csoportok beazonosítása révén, így többek között nyugdíjas klubok, szociálisan hátrányos helyzetű, illetve alacsonyan képzett csoportok célirányos megkeresésével.
6.	városrészi leképeződése	Városi

Digitális eszközellátottság és szolgáltatások fejlesztése

30. Digitális eszközfejlesztési program helyi lakosoknak

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Digitális város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Digitális eszközfejlesztési program helyi lakosoknak
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	3.Stratégiai cél: Összetartó és fejlődő közösség
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A digitális közszolgáltatások használatához, valamint a képzéseken elsajátított digitális írástudás gyakorlásához elengedhetetlen, hogy a bonyhádi lakosok rendelkezzenek a megfelelő digitális eszközökkel.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A helyi lakosok digitális eszközellátottságának fejlesztésére kerül sor, elsősorban az országos szintű pályázatok és programok népszerűsítésével és a jelentkezéshez szükséges ügyintézés támogatásával (laptopok, okos telefonok).
6.	városrészi leképeződése	Városi

31. Digitális eszközfejlesztési program helyi intézményeknek

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Digitális város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Digitális eszközfejlesztési program helyi intézményeknek
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Összetartó és fejlődő közösség
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A helyi intézmények hatékony, és a jövő kihívásaihoz alkalmazkodni képes működéséhez szükség van a digitális eszközállomány folyamatos fejlesztésére.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A tevékenység a helyi közintézmények digitális eszközellátottságát hivatott javítani, mivel az intézmények körében végzett előzetes felmérések eredményei alapján jelenleg is van igény informatikai eszközös fejlesztésre, ami az okos város fejlesztések megvalósításával várhatóan tovább fog fokozódni.
6.	városrészi leképeződése	Városi

Környezeti és egészséges életmódra történő nevelés

32. Környezet-, egészség- és sporttudatos életmódra történő nevelés a bonyhádi általános és középiskolákban

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöld város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Környezet-, egészség- és sporttudatos életmódra történő nevelés a bonyhádi általános és középiskolákban
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Összetartó és fejlődő közösség
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A jövő generációinak egészsége, valamint a környezet állapota szempontjából meghatározó, hogy a bonyhádi gyerekek hogyan viszonyulnak az egészséges életmódhoz, sporthoz és az őket körülvevő környezethez.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A tevékenység keretében a bonyhádi általános és középiskolások életmódfejlesztő oktatására kerül sor. Ennek keretében a környezettudatosság, az egészséges életmód és a sporttudatosság alkotják a tematikát. Az oktatás csapatokban, projekt alapú házi feladatokkal tehető hatékonyan együttműködésben az EFI-vel (Egészségfejlesztési Iroda).
6.	városrészi leképeződése	Városi

33. Felnőtt lakosságnak szóló környezet-, egészség- és sporttudatos életmód kampány

kérdés	kifejtés
1. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöld város
2. beavatkozás/projekt munkacíme	Felnőtt lakosságnak szóló környezet-, egészség- és sporttudatos életmód kampány
3. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	3.Stratégiai cél: Összetartó és fejlődő közösség
4. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A helyi lakosok egészsége, valamint a környezet állapota szempontjából meghatározó, hogy a bonyhádi felnőtt lakosok hogyan viszonyulnak az egészséges életmódhoz, sporthoz és az őket körülvevő környezethez.
5. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A környezeti és egészséges, sportos életmódra történő nevelés egy külön tevékenység keretében ki kell, hogy térjen a felnőtt lakosságra is, amelyre egy, vagy több kampány keretében lesz lehetőség az Egészségfejlesztési Irodával együttműködésben (EFI). A lakossági kampány elsősorban helyi rendezvényeken keresztül, személyes jelenléttel, információs füzetekkel, videókkal megtámogatva lehet sikeres online támogatás mellett.
6. városrészi leképeződése	Városi

Helyi igényekhez illeszkedő képzések, átképzés hiányszakmákra

34. Közzolgáltatások humánerőforrás fejlesztése

kérdés	kifejtés
1. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöld város
2. beavatkozás/projekt munkacíme	Közzolgáltatások humánerőforrás fejlesztése
3. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Összetartó és fejlődő közösség
4. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A helyi közzolgáltatások megfelelő színvonalú ellátásához elengedhetetlen a humán erőforrás folyamatos képzése, ami egyúttal hozzájárul a lakosság helyben tartásához is, kiemelten a helyi közzolgáltatásban dolgozókat.
5. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az intézkedés keretében a helyi közzolgáltatásban dolgozók képzésére kerül sor a beazonosított igények és hiányosságok alapján. Ennek részeként javasolt tanulmányi utak szervezése is az adott közzolgáltatási területen jógyakorlatként azonosított helyszínekre.
6. városrészi leképeződése	Városi

Közzszolgáltatások infrastruktúrális fejlesztése

35. Közút és járda fejlesztések

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Közút és járda fejlesztések
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A város lakosságvonzó- és megtartó képessége, valamint a közlekedés biztonsága szempontjából bír jelentőséggel a fejlesztés.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Ezidáig a Zrinyi utca, Rákóczi út lámpás kereszteződés közötti szakasz fejlesztése került betervezésre (Magyar Közút) 2022-es megvalósítással, a Forberger u. szélesítése a Rákóczi és Gyár u. közötti szakaszon, illetve a Majos XIII. u., Sándor u., Doktor Hegedűs Ádám u., Kossuth u. külterületi szakasz, az Ady u., a Hársfa u., felújítása, a Vernau u. építése és a Rákóczi út egy szakaszának felújítása.
6.	városrészi leképeződése	Városi

36. Középületek energetikai korszerűsítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Középületek energetikai korszerűsítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó város
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A beavatkozás a város energiafogyasztásának és ezen keresztül kiadásainak csökkentése, energetikai függetlensége és a klímaváltozás elleni harc miatt bír jelentőséggel
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A tevékenység keretében a Solymár Imre Városi Könyvtár energetikai korszerűsítése, valamint a Völgységi Múzeum fűtéskorszerűsítése valósul meg. Emellett önkormányzati ingatlanok napelemmel történő ellátása is a tervek között szerepel.
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

37. Orvosi rendelők fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Orvosi rendelők fejlesztése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A város lakosságmegtartó- és vonzó képessége, valamint a lakosság egészsége szempontjából meghatározó a fejlesztés.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az intézkedés keretében a gyermekorvosi rendelő felújítására, egy felnőtt háziorvosi praxis ellátását szolgáló orvosi rendelő kialakítására és felszerelésére, valamint egy háziorvosi lakóingatlan kialakítására kerül sor a dr. Kolta László u. 21-ben.
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

38. Csapadékvíz infrastruktúra fejlesztése Bonyhád

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Csapadékvíz infrastruktúra fejlesztése Bonyhád
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A klímaváltozás hatására időszakosan egyre intenzívebb csapadéktevékenység várható, ezért egyre nagyobb szerep jut a csapadékvíz megfelelő elvezetésének az anyagi károk elkerülése, illetve mérséklése érdekében.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az intézkedés keretében a belterületi nyílt és zárt csapadékelvezetés fejlesztésére kerül sor. Jelenleg a következő helyszínek kerültek betervezésre: Alkotmány u., Dezső u., Erzsébet u., Etelka u., István u., Miklós u., Rákóczi u.
6.	városrészi leképeződése	Városi szintű

39. Szennyvíz és ivóvíz fejlesztések

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Szennyvíz és ivóvíz fejlesztések
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A város lakosságvonzó- és megtartó képessége szempontjából bír jelentőséggel a fejlesztés.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A fejlesztés során a Börzsöny városrész szennyvízvezeték kialakítására, az Ady Endre u. szennyvíz és ivóvíz hálózat cseréjére, valamint a Beregalja dűlő ivóvízhálózatának kiépítésére kerül sor. Az aktuális lakossági igények és önkormányzati forráslehetőségek függvényében további fejlesztések megvalósítására is sor kerülhet.
6.	városrészi leképeződése	Városi szintű

40. Önkormányzati épületek felújítása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Önkormányzati épületek felújítása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	2. Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A város lakosságvonzó- és megtartó képessége szempontjából bír jelentőséggel a fejlesztés. Emellett a turisztikai vonzerőre is kedvezően hat.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A Völgységi Múzeum esztétikai és eszköz korszerűsítése (keleti homlokzat felújítása, internet és telefon hálózat kiépítése), valamint a Percel 9. épület felújítása került betervezésre (tetőfelújítás, nyílászárók korszerűsítése, fűtőkorszerűsítés, elektromos hálózat felújítása), illetve a Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium és Általános felújítása valósul meg.
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

6.3.3. Stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések)

Klímavédelem

41. Klímavédelmi stratégia

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöld Város
2.	beavatkozás munkacíme	Klímavédelmi stratégia
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	2.Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A klímavédelem komplexitása, az élet minden területére kiterjedő jellege (termelési, fogyasztási, utazási szokások, lakosok, gazdasági, intézményi szereplők stb.) miatt szükséges a hálózatos megközelítés.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A beavatkozás keretében városi szintű hosszútávú klímavédelmi stratégia elkészítésére kerül sor teljes kibocsátási és megkötési leltárral és klímaadaptációra vonatkozó tervekkel.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Városi

42. Kibocsátáscsökkentési terv

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöld Város
2.	beavatkozás munkacíme	Kibocsátáscsökkentési terv
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	2.Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A CO2 kibocsátás komplexitása, az élet minden területére kiterjedő jellege (termelés, fogyasztás, utazás, lakhatás, lakosok, gazdasági, intézményi szereplők stb.) miatt szükséges a hálózatos megközelítés.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A beavatkozás keretében a klímavédelmi stratégia felhasználásával egy kibocsátáscsökkentési terv is elkészítésre kerül a stratégiában megfogalmazott célok megvalósítása érdekében kitérve az önkormányzati, lakossági és vállalati kibocsátások csökkentésére is.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Városi

43. Körforgásos gazdaság stratégiai

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöld Város
2.	beavatkozás munkacíme	Körforgásos gazdaság stratégiai
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A körforgásos gazdasági modellek összetettsége, input-output szemlélete miatt szükséges a hálózatos megközelítés. Emellett ezen modellek a gazdasági szereplők mellett a lakosságot és a helyi intézményeket is érintik.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A beavatkozás keretében egy körforgásos gazdaság stratégia kidolgozására kerül sor. Ennek során egy körforgásos gazdaság leltár is elkészítésre kerül, vagyis mindazon gazdasági input és output tényezőké, amelyek részét képezhetik a körforgásos gazdasági folyamatoknak (hulladékok, hulladék hő, melléktermékek, felhasznált/ felhasználható nyersanyagok stb.).

	kérdés	kifejtés
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Városi

Befektetés-ösztönzés

44. Befektetés-ösztönzési stratégia készítése és megvalósítása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöld Város
2.	beavatkozás munkacíme	Befektetés-ösztönzési stratégia készítése és megvalósítása
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Jövőálló gazdaság
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A befektetés-ösztönzési tevékenység komplexitása, több helyszínt, intézményt és helyi gazdasági szereplőt érintő jellege miatt indokolt a hálózatos megközelítés.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	Az intézkedés keretében egy rövid stratégia készítése javasolt a befektetők Bonyhádra vonzására. A stratégiának ki kell térnie, a befektetési helyszínek kínálatára, az elérhető munkaerő, képzések, szolgáltatások, támogatások, infrastrukturális adottságok, közlekedési kapcsolatok bemutatására, a befektetők felé történő kommunikációra, és az együttműködő szervezetekre. Ugyanakkor javasolt a vármegyei vagy ideális esetben regionális szintű befektetés-ösztönzési marketing tevékenységbe történő beépítés.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Városi

45. Városkártya rendszer

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Digitális Város
2.	beavatkozás munkacíme	Városkártya rendszer
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Stratégiai cél: Élhető és vonzó környezet
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A városkártya rendszer a helyi gazdaság fejlesztése mellett a helyi lakosok megtartása és új lakosok idevonzása szempontjából is meghatározó. A helyi gazdasági szereplők a helyi lakosok generálta forgalom mellett a turizmus fejlődéséből is profitálnak, míg a városkártya nyújtotta kényelmi funkciók a helyi lakosok elégedettségét növeli jelentős mértékben.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A Bonyhád Kártya mobil applikáció okostelefonon keresztül lesz elérhető a helyi lakosok számára. Az applikáció számos funkcióval képes kényelmesebbé tenni a helyi lakosok életét: • Mikrofizetés: • Jegyvásárlási funkció helyi eseményekre • Kedvezménykártya funkció • Szociális és káféterea kártya funkció • Beléptetési és belépőjegy funkciók • Buszbérlet funkció • Útvonaltervezés, menetrend és parkolás funkció • Helyi hírek megjelenítése funkció
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Városi

6.4. Városterégi szintű beavatkozási területek részletezése

6.4.1. Stratégiai célkitűzésekkel rendelkező térségi bevonással megvalósítható egyedi projektek

Turisztikai fejlesztések

46. Szálláshelyfejlesztések

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	Prosperáló város
2.	beavatkozás munkacíme	Szálláshelyfejlesztések: Szolgáltatási színvonal növelése a Váraljai ifjúsági táborban.
3.	illeszkedése a vármegyei program céljaihoz	1.1.A vármegye gazdasági potenciáljának növelése, a vállalkozói aktivitás erősítése
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	1.Stratégiai cél: jövőálló gazdaság
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Szolgáltatási színvonal további növelése a Váraljai ifjúsági táborban a turisztikai vonzerő további növelése érdekében.
6.	tevékenységek	3 szállásegység kialakítás, illetve a tábor téliesítése került betervezésre a kihasználtság javítására.
7.	a tevékenységekben érintett települések köre és feladataik	Váralja
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Váralja, Bonyhád
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Rendszeres egyeztetések a Völgységi Önkormányzatok Társulásán keresztül.

47. Helyi termékek promótálása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusz	Prosperáló város
2.	beavatkozás munkacíme	Helyi termékek promótálása
3.	illeszkedése a vármegyei program céljaihoz	1.1.A vármegye gazdasági potenciáljának növelése, a vállalkozói aktivitás erősítése
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	1.Stratégiai cél: jövőálló gazdaság
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Helyi termékek fogyasztásának ösztönzése.
6.	tevékenységek	A tevékenység keretében egy térségi szintű, a helyi lakosságot megcélzó marketingkampány kerül megvalósításra a térségbeli termékek népszerűsítése érdekében. A kampány célja, hogy felhívja a térségbeli lakosság figyelmét a helyi termékekre, és ösztönözze azok fogyasztását. A kampány létjogosultságát alátámasztja, hogy a bonyhádiak jelenleg is támogatják egymást üzleti kapcsolataikban, így egy figyelemfelkeltő kampány keretében reális célkitűzés a helyi termékek fogyasztásának jelentős növelése. A helyi termelőknél jelentkező többletnyereség (több eladott termék, szolgáltatás, alacsonyabb szállítási és raktározási költségek) miatt. A kampány a helyi nyomtatott és online sajtóban, történő hirdetéssel, rendezvényeken való megjelenéssel (előadások, kisfilm) valószínűsíthetően sikeresen. Fontos, hogy mindenki számára érthető módon kerüljön bemutatásra, hogy a térségbeli termékek vásárlásával miként járul hozzá minden lakos a térség fejlődéséhez.
7.	a tevékenységekben érintett települések köre és feladataik	Völgységi települések. Bonyhád feladata kampányok szervezése és promótálása. Többi Völgységi település feladata a kampányok helyi szintű támogatása és a lakossági és vállalkozói vélemények, visszajelzések felmérése és kiértékelése.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Völgységi települések
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Rendszeres egyeztetések a helyi termékek fogyasztását promótáló kampány előkészítése és megvalósítása során.

Helyi igényekhez illeszkedő képzések, átképzés hiányszakmákra

48. Valós képzési igények felmérése a helyi és környékbeli cégeknél, valamint a közintézményekben

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	Prosperáló város
2.	beavatkozás munkacíme	Valós képzési igények felmérése a helyi és környékbeli cégeknél, valamint a közintézményekben
3.	illeszkedése a vármegyei program céljaihoz	1.2.1. Oktatásfejlesztés, hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci esélyeinek javítása, a digitális átállás elősegítése az oktatásban.
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	3.Stratégiai cél: Összetartó és fejlődő közösség
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A beavatkozás keretében a helyi és környékbeli cégek, valamint a közintézmények képzési igényeit szükséges felmérni a vármegyei szintű paktum keretében és ezeket becsatornázni a képzési tervekbe. Az igények térségi szinten történő gyűjtése és folyamatos kiértékelése mind a helyi vállalkozók, mind a befektetők igények felmérésében kiemelt fontosságú.
6.	tevékenységek	Képzési igények felmérése, rendszerezése, kiértékelése, eredmények képzési rendszerbe történő becsatornázása.
7.	a tevékenységekben érintett települések köre és feladataik	Völgységi települések. Bonyhád feladata a felmérés eredményeinek beszerzése a vármegyétől és az eredmények feldolgozása. A többi Völgységi település és Bonyhád feladata az eredmények kiértékelése és a szükséges teendők meghatározása.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Völgységi települések
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Rendszeres egyeztetések az eredmények kiértékelésére és a szükséges teendők meghatározására.

Digitális kompetenciák fejlesztése

49. Bonyhádi általános és középiskolások számára digitális tehetséggondozó program indítása

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	Digitális város

	kérdés	kifejtés
2.	beavatkozás munkacíme	Bonyhádi általános és középiskolások számára digitális tehetséggondozó program indítása
3.	illeszkedése a vármegyei program céljaihoz	1.2.1. Oktatásfejlesztés, hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci esélyeinek javítása, a digitális átállás elősegítése az oktatásban.
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	3.Stratégiai cél: Összetartó és fejlődő közösség
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A tevékenység keretében a bonyhádi általános és középiskolások számára kerül bevezetésre egy digitális tehetséggondozó program, amely során a digitális technológiák, programozás iránt fogékony hallgatók tanrenden kívüli tehetséggondozása, digitális továbbképzésre valósulhat meg az adott korosztály számára megfelelő formában.
6.	tevékenységek	A tehetséggondozás keretében a klasszikus oktatás mellett a projekt alapú, csapatokban történő közös munkavégzésre is hangsúlyt kell helyezni. A tevékenység keretében emellett gyerekeknek és fiataloknak meghirdetett programozási és robotépítési versenyeken is javasolt az indulás és az ezekre történő közös felkészülés (pl. First Lego League, World Robot Olympiad, Coolest Projects, Kódolj Határok Nélkül)
7.	a tevékenységekben érintett települések köre és feladataik	Völgységi települések. Bonyhád feladata a program szervezése. A többi Völgységi település feladata a program népszerűsítése és a tanulók támogatása a részvételben.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Völgységi települések
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Évente beszámoló a program előrehaladásáról, kiemelt tehetségek támogatási lehetőségének megvitatása.

Digitális eszközellátottság és szolgáltatások fejlesztése

50. Idősek távfelügyeletének támogatása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	Digitális város
2.	beavatkozás munkacíme	Idősek távfelügyeletének támogatása
3.	illeszkedése a vármegyei program céljaihoz	1.2.2. A kedvezőtlen demográfiai folyamatok hatásainak mérséklése

	kérdés	kifejtés
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	3.Stratégiai cél: Összetartó és fejlődő közösség
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Az intézkedés az időskorú lakosság biztonságát hivatott javítani a digitális távfelügyeleti megoldások népszerűsítésén és bevezetésének támogatásán keresztül.
6.	tevékenységek	A tevékenység egyrészt a távfelügyeleti megoldások lakosság számára történő megismertetésére, annak előnyeinek bemutatására terjed ki, másrészt az ehhez szükséges eszközök beszerzésének támogatására.
7.	a tevékenységekben érintett települések köre és feladataik	Völgységi települések. Bonyhád feladata a program szervezése. A többi Völgységi település feladata a program népszerűsítése és az idősök támogatása a részvételben.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Völgységi települések
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Évente beszámoló a program előrehaladásáról.

51. Digitális ügyintézés népszerűsítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	Digitális város
2.	beavatkozás munkacíme	Digitális ügyintézés népszerűsítése
3.	illeszkedése a vármegyei program céljaihoz	1.2.3. Települési infrastruktúra és közszolgáltatások fejlesztése
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	3.Stratégiai cél: Összetartó és fejlődő közösség
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Az intézkedés a közigazgatási intézményeknél elérhető digitális megoldások lakosság körében történő népszerűsítését célozza meg, mivel az előzetes önkormányzati egyeztetések alapján a lakosság jelentős része továbbra is a papír alapú ügyintézés részesíti előnyben. Az e-ügyintézés elterjedése számot elõnnyel jár az önkormányzat és a lakosok számára. Egyrészt, jelentősen csökkenthető az ügyintézésre fordított idő mindkét oldalon. Másrészt, a papír alapú ügyintézés visszaszorítása a költségek és a környezeti terhelés csökkenését eredményezik. Harmadrészt, az e-ügyintézés során beérkező információ elektronikus formában könnyebben feldolgozható és hasznosítható, ami nagyban támogatja az ügyintézés hatékonyságát.

	kérdés	kifejtés
6.	tevékenységek	Népszerűsítő kampány, eredmények mérése
7.	a tevékenységekben érintett települések köre és feladataik	Völgységi települések. Bonyhád feladata a program szervezése. A többi Völgységi település feladata a program népszerűsítése és az idők támogatása a részvételben.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Völgységi települések
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Évente beszámoló a program előrehaladásáról és a lakossági visszajelzésekről, kihasználtságról.

52. Digitális közszolgáltatások fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusz	Digitális város
2.	beavatkozás munkacíme	Digitális közszolgáltatások fejlesztése
3.	illeszkedése a vármegyei program céljaihoz	1.2.3. Települési infrastruktúra és közszolgáltatások fejlesztése
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	3.Stratégiai cél: Összetartó és fejlődő közösség
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Cél a digitális közszolgáltatások fejlesztése, ezen keresztül a lakosság elégedettségének növelése és a lakosság megtartása.
6.	tevékenységek	Többek között chatbot beüzemelésére kerül sor az önkormányzat honlapján.
7.	a tevékenységekben érintett települések köre és feladataik	Völgységi települések. Bonyhád feladata a fejlesztés megvalósítása. A többi Völgységi település feladata a fejlesztés népszerűsítése és a lakosok támogatása annak használatára.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Völgységi települések
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Évente beszámoló a fejlesztések előrehaladásáról és a lakossági visszajelzésekről, kihasználtságról, elégedettségről, valamint a megspórolt önkormányzati munkaidőről.

Közösségfejlesztés:

53. Rendezvények, programok fejlesztése

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusz	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	Rendezvények, programok fejlesztése
3.	illeszkedése a vármegyei program céljaihoz	1.3.2. Vidéki életminőség javítása és a rurális térség népességmegtartó képességének elősegítése
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	3.Stratégiai cél: Összetartó és fejlődő közösség
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Az intézkedés keretében a városi programok fejlesztésére, újragondolására kerül sor az aktuális lakossági igényel figyelembevételével.
6.	tevékenységek	A lakossági igények a lakosság különböző csoportjainak reprezentatív megkeresésével mérhetőek fel. Ennek során kiemelten kell kezelni a fiatalok igényeit ezen korosztály helyben tartása érdekében.
7.	a tevékenységekben érintett települések köre és feladataik	Völgységi települések. Bonyhád feladata a programok fejlesztése. A többi Völgységi település és Bonyhád feladata a lakossági igények felmérése, programok népszerűsítése és a lakossági vélemények kiértékelése.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Völgységi települések
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Évente beszámoló a megvalósult és tervezett programokról a lakossági visszajelzésekről, kihasználtságról, elégedettségről.

54. Régi és új vállalkozók együttműködésének erősítése

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusz	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	Régi és új vállalkozók együttműködésének erősítése
3.	illeszkedése a vármegyei program céljaihoz	1.1.4. Vállalkozások versenyképességének erősítése
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	3.Összetartó és fejlődő közösség

kérdés		kifejtés
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Az intézkedés a városban és környékén jelenleg is aktív tapasztalt vállalkozók, és a kezdő vállalkozók közötti együttműködést hivatott elősegíteni rendszeres találkozók és mentor program segítségével.
6.	tevékenységek	A tapasztalatok megosztására rendszeres időközönként (pl. negyedévente) megtartott kötetlen találkozók során nyílik lehetőség. Emellett, javasolt egy mentor program létrehozása is, amelynek keretében a mentor szerepet vállaló tapasztalt vállalkozók karolhatják fel a számukra szimpatikus vállalkozásokat, vállalkozókat. A mentoráltak kiválasztására a rendszeres találkozók során nyílik lehetőség az új vállalkozók bemutatkozása mellett. A mentorálási tevékenység ugyanakkor nem korlátozódik a klubtalálkozók idejére, a mentorok és mentoráltak folyamatos kapcsolatban maradnak az egyes találkozók között is.
7.	a tevékenységekben érintett települések köre és feladataik	Völgységi települések. Bonyhád feladata a program szervezése. A többi Völgységi település és Bonyhád feladata a találkozók szervezése rotációs jelleggel és az eredmények kiértékelése, a program folytatásával kapcsolatos kérdések megvitatása.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Völgységi települések
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Évente beszámoló a megvalósult és tervezett programokról a lakossági visszajelzésekről, kihasználtságról, elégedettségről.

55. Önkéntes munka és állampolgári részvétel ösztönzése: civil szervezetekkel együttműködésben

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	Önkéntes munka és állampolgári részvétel ösztönzése: civil szervezetekkel együttműködésben
3.	illeszkedése a vármegyei program céljaihoz	1.3.2.Vidéki életminőség javítása és a rurális térség népességmegtartó képességének elősegítése
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	3.Összetartó és fejlődő közösség
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A tevékenység célja, hogy ösztönözze a bonyhádi és térségbeli lakosokat az állampolgári részvételre. Ez egyrészt a helyi civil szervezetekhez való csatlakozást és azok munkájában való aktív részvételt jelenti, másrészt a közügyekbe való nagyobb beleszólást.

kérdés		kifejtés
6.	tevékenységek	A civil szervezetekhez való csatlakozás egy térségbeli „Légy te is civil” kampány keretében valósítható meg amelynek során a helyi tévén, újságon, városi honlapon, plakátokon, valamint a helyi rendezvényeken kerülnek népszerűsítésre a civil szervezetek, és a munkájukban való részvétel jelentősége. A közügyekben való nagyobb részvétel a lakosok közvetlen megszólításával, a város jövőjével, konkrét fejlesztésekkel kapcsolatos vélemények kikérésével lehetséges.
7.	a tevékenységekben érintett települések köre és feladataik	Völgységi települések. Bonyhád feladata a program szervezése. A többi Völgységi település és Bonyhád feladata a program népszerűsítése és az eredmények kiértékelése, a program folytatásával kapcsolatos kérdések megvitatása.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Völgységi települések
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Évente beszámoló a program eredményeiről és egyeztetés annak folytatásáról.

6.4.2. Átfogó stratégiai megalapozottságú térségi keretrendszer (térségi hálózatos, vonalas fejlesztések, nem materiális hálózatos fejlesztések)

Környezetbarát közlekedési módok fejlesztése

56. Helyi közösségi közlekedési koncepció újragondolása

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusz	Zöld város
2.	beavatkozás munkacíme	Helyi közösségi közlekedési koncepció újragondolása
3.	illeszkedése a vármegyei program céljaihoz	1.2.3. Települési infrastruktúra és közszolgáltatások fejlesztése
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	2.Élhető és vonzó környezet
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Az intézkedés során a jelenlegi helyi közlekedési rendszer újragondolására és -tervezésére van szükség az aktuális e-mobilitási trend és környezetvédelmi célok, elvárások figyelembevételével. A koncepciónak ki kell térnie e-

kérdés		kifejtés
		kisbuszok beszerzési lehetőségének vizsgálatára is, ami a jövőbeni helyi közösségi közlekedés alapját képezheti.
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	A közösségi közlekedési igények, infrastrukturális adottságok felmérése.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Bonyhád esetében a koncepció kidolgozása a felmérés eredményei alapján együttműködésben a völgyeségi településekkel
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Völgyeségi települések. Hatások: a közösségi közlekedés színvonalának javulása, lakossági elégedettség növekedése és ennek eredményeként lakosságmegtartási képesség javulása, környezeti (levegőszennyezés) és klímaterhelés csökkenése.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Egyeztetések a felmérések megszervezésére és a koncepció kidolgozására.

Turisztikai fejlesztések

57. Turisztikai marketing tevékenység fejlesztése TDM csomag megközelítésben

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusz	Prosperáló város
2.	beavatkozás munkacíme	Turisztikai marketing tevékenység fejlesztése TDM csomag megközelítésben
3.	illeszkedése a vármegyei program céljaihoz	1.2.3. Települési infrastruktúra és közszolgáltatások fejlesztése
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	1.Jövőálló gazdaság
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Komplex térségi szintű több napos turisztikai csomagok elkészítésére és kiejánlására kerül sor különböző célcsoportokra szabva, mint családok, osztálykirándulások, fesztivál turizmus, kézművesek. További potenciális célközönséget jelentenek a székelyek, budapestiek és németek. Ehhez kapcsolódóan a székely és német identitás bemutatása is a marketing tevékenység részét kell, hogy képezze.
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Marketing tevékenység a települések saját kommunikáció csatornáin.

kérdés		kifejtés
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Bonyhád esetében turisztikai kiadványok, turisztikai témájú alhonlap fejlesztés és online marketing tevékenység került betervezésre.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Völgységi települések. Hatások: a közösségi közlekedés színvonalának javulása, lakossági elégedettség növekedése és ennek eredményeként lakosságmegtartási képesség javulása, környezeti (levegőszennyezés) és klímaterhelés csökkenése.
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Egyeztetések a felmérések megszervezésére és a koncepció kidolgozására.

6.5. Stratégia együttműködési menetrendek (zöld és digitális átállást elősegítő célok és intézkedések, opcionálisan innovációs menetrend)

6.5.1. Zöld átállás menetrend

A városi zöld átállás megtervezésének első lépéseként elkészül a stratégia kidolgozásának menetrendje, mely megalapozza a későbbi zöld finanszírozási keretrendszer kialakítását.

A jelenlegi zöld állapot

Az éghajlatváltozás hatásainak mérséklése

A zöld hálózatok és szolgáltatások térségi elterjesztése a következő évek feladata lesz Bonyhádon. A város elkötelezett az éghajlatváltozáshoz való adaptáció folyamatában, az energia tárolás és termelés helyi rendszerének kialakítása azonban még nem került napirendre. A város nem rendelkezik sem klímastratégiával, sem fenntartható klíma és energiaakciótervvel, így a város energetikai átállásának és karbonkibocsátási értékének csökkentési terve a következő időszak feladata. A karbonkibocsátási leltár és ágazatokra lebontott csökkentési célok meghatározása alapvető feltétele a zöld átállás megvalósításának.

Bonyhád energiaellátása részben vezetékes energiahordozók (villamosenergia és földgáz), részben nem vezetékes energiahordozók (tűzifa, biomassza) igénybevételével valósul meg. A város villamosenergia ellátásáért az E.ON Dél-Dunántúli Áramhálózati Zrt. felel, az energiahálózat a Bonyhád és Majos között található elosztó központon keresztül csatlakozik az országos energia rendszerhez. A földgáz ellátásért a Futómű Szolgáltató és Kereskedelmi Kft felel. A földgáz a Bata falu és Bonyhád között található 64 bar nyomású távvezetéken érkezik a Bonyhádi átadó állomásra, amely nem csak Bonyhád, de a térség több másik településének is biztosítja a földgázellátását. A földgázhálózat kielégíti az alapvető fűtés, és melegvízhasználat iránti igényeket. Mivel a vezetékes földgáz nem minden háztartásban elérhető, ezért gyakori a tűzifa, biomassza, szén és PB palackok használata.

A város megújuló energia használatának arányát a napelemparkok létesítésével, épületekre helyezett napelemekkel, valamint a geotermikus energia és biomassza erőművek szélesebb körű használatával lehet megvalósítani.

A városban 2019-ben létesült napelempark 498,5 kW névleges teljesítményű napelemes kiserőmű. Az önkormányzati beruházás mellett az MVM is saját napelemparkot létesített Bonyhádon. A fejlesztések azzal a céllal valósultak meg, hogy az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok energiaigényét hosszú távon biztosítsák, bár egyelőre a közvetlen intézményi energiaellátás nem megoldott, mindkét napelempark a hálózatba táplál. A két napelempark mellett a 2007 óta eddig 18 önkormányzati és egyéb helyi intézményre került napelem kihelyezésre, valamint lakossági fejlesztések is történtek. Az önkormányzat számára fontos, hogy az elérhető kapacitásokról nyilvántartást vezessen, beleértve a lakossági napelem kapacitást is.

Emellett, biogáz üzem is működik a településen.

A földgáz szerepének csökkentésében a geotermikus energia távhőszolgáltatás céljára történő hasznosítása jelenthet fontos lépést a következő időszakban. A távfűtéses lakások aránya 2019-ben 15,4% volt, legnagyobb arányban a Fáy lakótelep lakásainak bekötése révén, ez az arány azonban tovább növelhető lenne pl. Perczel kert környéke távfűtésre kapcsolásával. Ehhez egy új termelő termálkút fúrása szükséges, melyhez az ingatlant az Önkormányzat már megvásárolta. Az új kút a távfűtési rendszer ellátásán túl hozzájárul a villamosenergia ellátáshoz, és közvetlen intézmények, vállalkozások ellátásához is. Ez utóbbi a fűtőművekből távozó termálvíz direkt hasznosításával valósítható meg. A geotermikus energia hasznosítása továbbá a mezőgazdaságban is megjelenhet, például üvegházak fűtésével.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás

A klímaváltozás hatásai érzékelhetőek Bonyhádon is. Bonyhád éghajlatában a kelet-európai kontinentalitás csökkenésével párhuzamosan egyre jobban megmutatkoznak a szubatlanti, illetve a szub-mediterrán hatások és a kiegyenlítettség¹³. A Völgység napsütéses óráinak száma átlagosan 2000-2600 óra éves viszonylatban, az éves hőingás 22,5 C. A domborzat és vízhálózat jelentős mikro-klimatikus eltéréseket eredményezhet, a csapadék eloszlása a globális felmelegedés hatásaként időnként szélsőséges értéket mutat, mely a vízmenedzsmentet, csapadékvíz kezelését megoldandó feladatként helyezi előtérbe. 2016-19 között több, mint 1 C-t emelkedett az átlaghőmérséklet, a hőségnapok száma jelentősen emelkedett 2016-18 között.

A növekvő hőség az emberi egészséget és a zöldfelületeket is terheli. Az önkormányzat átfogó felmérést tervez, melyben azonosítja a megjelenő hőszigeteket, hogy azok hatásait enyhíteni tudja. A hőség erőteljes növekedése magas veszélyeztetettségi tényezőt jelent a mezőgazdaságra, a környezetre és környezeti diverzitásra, az emberi egészségre, az energiaellátásra, a közlekedésre, valamint a vízgazdálkodásra, így hatásait mindegyik érintett ágazatban mérsékelni szükséges.

A vízi erőforrások fenntartható használata és védelme

2014-2020 között TOP forrásból a bonyhádi csapadékvíz infrastruktúra fejlesztésre került, több száz méteren csapadékvíz levezető szakasz került megépítésre, és létrehoztak egy 67 ezer m³ térfogatú záportározót. A fejlesztéseknek köszönhetően nem csak a vízelvezetés, és megtartás helyzete vált kedvezőbbé. A tározótér területének egy részén padkás, többszintű partkiképzés létesül, melynek célja a tározótér ökológiai használata, a vízhez kötődő élőlények életterének bővítése. 2020-ban korszerűsítették a szennyvíztisztító telepet a városban új technológiával. A Bonyhádon kezelt szennyvíziszap víztartalma igen magas, így azt előbb víztelenítik, a hátra maradt iszapot pedig elszállítják. A korszerűsített telepen a szennyvizet a korábbinál hatékonyabban tisztítják meg, a tisztítás során megszívott bűzös levegő semlegesítve, káros bűz hatás terhelése nélkül jut ki a szabadba. A telepen Bonyhádon kívül Cikó, Kakasd, Kismányok és Nagymányok települések szennyvíztisztítása is megvalósul. Az elmúlt években jelentősen csökkent a szennyvíziszap mennyisége, ami a vízkészlettel történő tudatos gazdálkodásnak, a lakosok egyre környezettudatosabb magatartásának köszönhető.

¹³ Forrás: Pannon Enciklopédia: <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/pannon-pannon-enciklopedia-1/magyarorszag-foldje-1D58/magyarorszag-tajai-2807/a-dunantuli-dombsag-marosi-sandor-2AD5/atmeneti-eghajlat-valtozasos-vizrajzi-kep-2AE9/>

Az OtrT Bonyhád északi és déli területeit az országos vízminőség-védelmi terület övezetébe sorolja, és a felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny és fokozottan érzékeny területként azonosítja. Bonyhádon az ivóvíz ellátást 14 db mélyfúrású rétegvíz kút biztosítja a Mezőföldi Regionális Vízmű Kft üzemeltetésében.

A szennyezés megelőzése és csökkentése

Bonyhád Város levegőminőségi állapotát a közlekedési eredetű légszennyezőanyag-terhelés határozza meg. A téli időszakban azonban elsősorban a háztartási tüzelőberendezések, azok szennyezőanyag-kibocsátásai gyakorolnak kedvezőtlen hatást.

Bonyhádon a busz jelenti az elsődleges közösségi közlekedési módot. A buszállományban egyelőre csak fosszilis üzemanyaggal működő buszok üzemelnek. Megújuló energiaforrást alkalmazó járművek igénybevételével, például elektromos buszokkal csökkenthető lenne közösségi közlekedés károsanyagkibocsátása, javulhatna a városi levegő.

Bonyhád zajterhelése jónak mondható. A település belterületének keleti határán halad keresztül 6. számú főút, melyen az átmenő forgalom okozhat nagyobb zaj- és rezgésterhelést.

A közterületeken, ároksarkokon, utak mentén és a konténerek mellé kitett lomtalanítási és bontási hulladékok lerakása rendszeresen tapasztalható pl. a Bethlen Gábor utca és régi szeméttelpark környékén; a vásártér és Liget utca közötti szakaszon; Budai Nagy Antal utca végén a Majos felé vezető földes útnál, illetve a zártkerti részeken. 2021-ben Bonyhád Városa illegális hulladéklerakó megszüntetésére irányuló projektet hajtott végre.

Bonyhád Város Önkormányzatának tulajdonában lévő Bonyhád 0297/4 hrsz. alatti hulladéklerakót 2009-ben zárták be. A bonyhádi hulladéklerakó telepen a monitoring vizsgálatokat 2014. II. félévétől kezdődően 2018. II. félév végéig félévente kellett elvégezni. Tekintettel arra, hogy a vizsgált alkotóelemek meghaladták a meghatározott értékeket, a kármentesítési monitoringot 2023. április 30-ig (illetve az eredményektől függően, amíg a Környezetvédelmi hatóság azt előírja) kell folytatni. A hulladéklerakó teljes utógondozását és a monitoring rendszer üzemeltetését 2035. december 31-ig kell végezni.

MOL Nyrt. bezárt telephelyén rendszeres monitoring tevékenység történik. A szennyezettségi határértéket meghaladó kutakban – egy-két paraméter kivételével – a kőolaj eredetű aromás szénhidrogének komponensei meghaladták az előírt kármentesítési célállapot határértékét is. Ezt követően mikrobiológiai kármentesítés zajlott a területen. A beavatkozással nem sikerült az előírt kármentesítési célállapot határértéket elérni. 70 méter hosszban, 4,5 méter mélyen szűrőréteget alakítottak ki, és 4 db injektáló kút létesült. Az olajszenyezést bakteriális módszerrel semlegesítik. A rendszert 10 éven keresztül folyamatosan kell üzemeltetniük, és a figyelőkutakból folyamatos mintavétellel kell ellenőrizni a javulást, a határértékeknek való megfelelést.

Az ipari területek szennyező hatása korlátozott, a kibocsátásért felelős ipari vállalatok a város déli területén koncentráltan helyezkednek el az Ipari Park területén, így a probléma helyben kezelhető a kibocsátást ellensúlyozását biztosító megkötő kapacitás fejlesztésével. Az ipari park fejlődésével a teherforgalom és a személyi forgalom egyaránt megnőhet, ami zaj- és környezetterhelést, és az utak erőteljesebb igénybevételét idézheti elő. A keletkező negatív környezeti hatásokat a városnak érdemes számon tartania, hogy szükség szerint ellensúlyozni tudja azokat. Az ipari park fejlesztések részeként tervezett fásítás, parkosítás kiválóan alkalmas a terület lakóterületektől való megfelelő

elválasztására, az ipari és lakó funkciók elkülönítésére. Az ipari park elhelyezkedése kedvező abból a szempontból, hogy a régebbi, a városközponthoz közelebb eső iparterületekhez képest kintebb van, így az ipari termelés negatív hatásait (pl. zajszennyezés, légszennyezés, szag) kevésbé érzeli a lakosság. A kedvező közlekedési adottságokkal rendelkező ipari park a helyi gazdaság új központjaként áttelelheti a teherforgalom nagyrészét a városból, ezáltal csökkentve az átmenő forgalmat és egy élhetőbb várost teremthet.

A környezettudatos hulladékkezelés, a körforgásos gazdaságra történő áttérés kiemelt fontosságú a klímaváltozás elleni küzdelemben és a természeti értékek megóvásában. Bonyhádon a hulladék szelektív gyűjtése megoldott. A városszerte elhelyezett szelektív hulladékgyűjtő edényeket a Dél-Kom Nkft. kezeli. A papír- és fémhulladék gyűjtésére a családi házak és társasházak övezetek számára külön gyűjtőedények kerültek kihelyezésre. A zöldhulladék elszállítása kéthetes rendszerességgel megoldott. A zöldhulladék feldolgozása a BONYMOLD Kft. által üzemeltetett komposztáló telepen valósul meg.

A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása

Bonyhád belterületén összesen 12 ha 3962 m² alapterületen 5 közkert és 22 közpark található.

Bonyhádon az egyes zöldfelületi elemek egymástól elszigetelve találhatók, nem jellemző az elemek közötti összeköttetések, zöldfolyosók megléte. A megfelelő összeköttetések hiányában a zöldfelületi elemek pozitív hatásai kevésbé érzékelhetők. A kertvárosi területeken szintén szigetszerű zöldfelületek jellemzőek, kevés a széles, átszellőzést biztosító zöldsávval szegélyezett utca. A városban a zöldfelületek arányának növelésére kevés tér mutatkozik, így azok fejlesztésében egy következő irány a meglévő zöldterületek növényesített összekötése lehet.

A városi zöldfelületi összeköttetések megteremtése, illetve a zöld felületek klíma és rekreációs szempontokat is figyelembe vevő fejlesztése jelent fontos intézkedési területet a városnak. A fásítással fokozandó a biodiverzitás és nagyobb hangsúllyal kell megjeleníteni az élő növényeknek, illetve a cserjéknek is.

A zöldfelületi rendszer elemeinek fejlesztése már megkezdődött annak érdekében, hogy a mai kor igényeit kielégítő városi rekreációs terekként funkcionálhassanak. A bővítésre leginkább a városközponti családi pihenőparknál és Fáy lakótelepen van lehetőség.

A fejlesztések célja a fragmentált zöldfelületi rendszer összekapcsolása, kibővítése, a különböző korosztályok igényeit kielégítő kulturált környezet kialakítása, új funkciókkal történő felruházása, a parkok bekapcsolása a város vérkeringésébe, valamint a célok eléréséhez szükséges infrastruktúra (padok, sporteszközök stb.) és géppark (fűnyírók, traktorok stb.) biztosítása.

A zöldfelületek kikapcsolódási, sportolási, rekreációs lehetőséget biztosítanak a lakosság számára, ezzel elősegítve az egészség megőrzést illetve a környezet minél jobb állapotának fenntartását. A fák segítenek a levegőminőség javításában, kellemesebb mikroklimát biztosítanak a városi környezetben, csökkentik a hősziget hatást. A szálló port, valamint az üvegházhatású gázok egy részét is képesek megkötni. A megfelelően kialakított parkok szivacsoként szívhatják magukba a hirtelen lezúduló, nagy mennyiségű csapadékot, hozzájárulva a károk megelőzéséhez. Az éghajlatváltozás szempontjából figyelembe kell venni, hogy a nagylevelű fák (pl.: vadgesztenye, platán) érzékenyebbek a hőségre, kérdéses, hogy túlélnek-e a melegebb éghajlatot a városi

környezetben. Erre a parkok gondozásánál, faültetéseknél, új parkok kialakításánál nagyobb figyelmet kell fordítani.

A Völgységi Ipari Park Bonyhád gazdaságának legdinamikusabban fejlődő területe. Az ipari park területén korábban mezőgazdasági művelés zajlott. A terület fokozatos átminősítésével, majd beépítésével a város biológiailag aktív földterülete csökkent.

Bonyhád és térsége kiváló termőföldekkel rendelkezik, így ebben még kihasználatlan lehetőségek rejlenek.

A város jellegzetes energetikai, klímaalkalmazkodási kihívásai

- Hőmérséklet emelkedése
- Talajviszonyok megváltozása, szárazság, szerves anyagok csökkenése
- Korszerűtlen és környezetszennyező lakossági fűtés modernizálásának ösztönzése
- Magas a régi építésű, rosszabb energiahatékonyságú lakóházak aránya
- Elavult helyi autóbuszpark, elavulófélben lévő gépjárműállomány
- Invazív fajok terjedése
- Zöldfelületek túlzott széttagoltsága

Az elmúlt 5-7 évben történt zöld, energetikai, klímaalkalmazkodást segítő intézkedések és beavatkozások:

Intézmények energetikai korszerűsítése: A megvalósult korszerűsítéssel (nyílászáró csere, hőszigetelés, gépészeti és villamos hálózat korszerűsítése) csökken az energia felhasználás és ezáltal a CO₂ kibocsátás, mely közvetve hozzájárul a környezetünk megóvásához.

Az alábbi épületek energetikai korszerűsítése történt meg 2017- 2020 években:

- Váralja tábor
- Bonyhádi Varázskapu Bölcsőde és Óvoda
- Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat épülete
- Zeneiskola
- Bonyhádi Városi Sportcsarnok
- Perczel- kúria
- Városi sportpálya
- Szakiskola (Jókai u. 3.)
- Ifjúsági Étterem

Az alábbi önkormányzati ingatlanok vannak napelemmel felszerelve:

- Ficánka Óvoda
- Malom Óvoda
- Székkakas Óvoda
- Bonyhádi Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola,
- Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium és Általános Iskola
- Együtt 1 másért Nappali Intézmény
- Gondozási Központ
- Városi Sportcsarnok
- Vörösmarty Mihály Művelődési Központ
- Színpad kiszolgáló épülete
- Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat épülete
- Városi tanuszoda
- Sportpálya
- Ifjúsági étterem (Fáy ltp.)
- Tolna Vármegyei SZC Perczel Mór Technikum és Kollégium (Jókai u.3.)
- Váralja Ifjúsági tábor
- Strandfürdő
- Bonycom telephely (Mikes u.3.)

A városi zöld átállást meghatározó hatályban levő stratégiai és akciótervi dokumentumok, céljai, legfőbb vállalásai:

Bonyhád nem rendelkezik sem Fenntartható energia akcióterv (SEAP), sem Fenntartható energia és éghajlatváltozási akciótervvel (SECAP), sem városi klímastratégiával, sem Fenntartható városi mobilitási tervvel (SUMP). Ezek elkészítését célul tűzte ki a 2014-20-as Integrált Településfejlesztési Stratégiájában.

Városi Klímastratégia kidolgozása:

A város klímastratégiájának kidolgozása az emberek egészségének védelme érdekében, valamint a változó klimatikus hatásokhoz való alkalmazkodás szükségszerűsége miatt időszerű. A klímastratégiában meghatározott feladatokat, koncepciókat a településrendezési eszközök tervezése során is figyelembe kell venni. A lakóterületek kialakítása, fejlesztése során várhatóan a következő évek legnagyobb kihívása lesz a szélsőséges időjárási helyzetekhez való alkalmazkodás, illetve az ezekre való települési szintű felkészülés.

Fenntartható Energia Akcióprogram (SEAP) kidolgozása:

Az önkormányzatok döntő szerepet játszanak a klímaváltozás hatásainak enyhítésében, hiszen az energiafogyasztás és a CO₂-kibocsátás 80 százaléka városi tevékenységhez kapcsolódik. A Fenntartható Energia Akcióprogram (SECAP) kulcsfontosságú konkrét intézkedéseket és projekteket határoz meg az energiahatékonyság növelése és a kibocsátás csökkentés elérése érdekében. A SEAP-okban a helyi önkormányzatok önkéntesen kötelezettséget vállalnak az energiahatékonyság javítására és a megújuló energiaforrások fokozott hasznosítására azért, hogy Magyarország összességében elérje az Európai Unió által 2030-ra kitűzött 55%-os CO₂-kibocsátás csökkentését.

Fenntartható városi mobilitási terv (SUMP) kidolgozása:

A fenntartható városi mobilitási terv klímavédelmi és energiahatékonysági célokat szolgál. A SUMP nagyobb hangsúlyt helyez a lakosság és a különböző érdekcsoportok bevonására, a

különböző szakpolitikai területek összehangolására (pl. közlekedés, területfejlesztés, gazdaságfejlesztés, környezetvédelem, szociális ügyek, egészségvédelem, közbiztonság, energetika stb.), valamint a térségi/agglomerációs kooperációra. A városi mobilitási terv legfontosabb hozzáadott értéke a költségmegtakarítás az önkormányzat és a városi szereplők számára, a személyre szabott közlekedési megoldások a várost használó csoportok számára, valamint a jobb, élhetőbb városi környezet.

Kiindulópontnak így a Tolna Vármegyei Klímastratégiát tekintettük, mely a bonyhádi jellegzetességeket, mitigációs és adaptációs kihívásokat is tárgyalja.

Bonyhád Város zöld menetrendjének célrendszere

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia fenntarthatósághoz és klíma alkalmazkodáshoz kapcsolódó céljai a 2. stratégiai cél, Élhető és vonzó környezet alatt jelennek meg a következő részcélok alatt.

- Energetikai fejlesztések
- Környezetbarát közlekedési módok fejlesztése
- Klímavédelem

A városi zöld átállás komplex célrendszere a városi karbonsemlegességi cél elérését szolgálja. A zöld átállás menetrend céljai a CO₂ kibocsátási érték csökkentését és a városi zöldfelületek klímaváltozással szembeni alkalmazkodóképességének erősítését, megkötő képességének növelését szolgálja.

A városi zöld átállás menetrend célrendszere:

- Az ÜHG kibocsátások 40%-os csökkentése 2030-ig – az otthonok, a munkahelyek és a közlekedés karbonkibocsátásának rendszerszerű csökkentésével
- Klíma adaptáció és reziliencia erősítése a városi épületek, létesítmények, infrastruktúra, beleértve a komplex zöldfelületi struktúrát, valamint a természetes környezet alkalmazkodóképességének erősítésével
- Élhető város – egészséges emberek: a város lakóinak egészségmegőrzéséhez való hozzájárulás a kibocsátás és szennyezés csökkentés, a klímaadaptáció és szemléletformáló intézkedések révén
- Klíma alkalmazkodó zöld gazdaság megerősítése: a gazdasági szektorral, az ipari és szolgáltatási szektor szereplőivel történő együttműködésben a vállalati szektor kibocsátásainak csökkentése és a körforgásos gazdaság lehetőségeinek kiaknázása.

A vármegye összes ÜHG kibocsátása (2020) 726.492 tCO₂e volt, amelynek döntő részét az épületek, létesítmények energiafogyasztása által generált kibocsátás adja az ipar, a közlekedés és a mezőgazdaság mellett.

Bonyhádön a kibocsátás részben a fosszilis energiahordozók használatából ered, részben pedig villamosenergia-fogyasztásból. A fosszilis energiahordozók közül a legfőbb kibocsátók a földgáz-fogyasztás és a fatüzelés.

A távhőre kötött lakások aránya 2019-ben 15,4% volt, a fűtési energia nagyrészt geotermikus energiából származik, aminek a kibocsátási értéke nulla, a legkörnyezetkímélőbb energiaforrásnak

számít a települési energiamixben. Aránya újabb tervezett termálkút fúrással növelhető. A városban két napelempark működik, összesen 997 kW összteljesítménnyel.

Klímaváltozás csökkentése

Bonyhád az éghajlatváltozás hatásainak mérséklése érdekében 2030-ra 40%-kal kívánja csökkenteni CO₂ kibocsátási értékét. Az üvegházhatást okozó gázok legjelentősebb forrásai az épületek, az ipar és a közlekedés. A kibocsátási értékek nagy részéért nem közvetlenül az önkormányzat, hanem a lakosság, illetve a gazdasági szektor felelős, így a csökkentés is csupán együttműködés és közös cselekvés eredményeképpen valósítható meg.

A karbonsemlegesség azt jelenti, hogy az üvegházhatást okozó gázkibocsátás megegyezik vagy alacsonyabb, mint a város területén megkötött üvegházhatású gázok hosszú távon, amikor a kibocsátás és a szén-dioxid-nyelők egyensúlyban vannak, a nettó kibocsátás nulla.

Ennek érdekében a városi zöldfelületek klímareziliens fejlesztése, megkötőképességének növelése valósul meg.

A CO₂ kibocsátás csökkentés kétféleképpen valósítható meg:

- Az energiafelhasználás hatékonyságának növelésével, illetve
- A CO₂ kibocsátással járó energiahordozók CO₂ semleges megújuló energiahordozókkal történő kiváltásával.

A kibocsátások csökkentésének ösztönzése és szabályozása többféle módon történhet:

- a vállalatokkal az ipari és szolgáltatászektorral való együttműködés révén
- átfogó mérési rendszerek és monitoring rendszerek kialakításával
- pilot programok, projektek megvalósításával, tesztelési platformok működtetésével, melyek új alacsony kibocsátású megoldásokat vizsgálnak
- a korszerű talajmenedzsment és táji öntözés és víztárolás módszerének adaptációjával
- a forgalomtervezés révén, a lassú város koncepciójának ösztönzésével, a kerékpározás és a gyaloglás feltételeinek megteremtésével
- az építkezések irányításával
- a tömegközlekedés ösztönzésével
- az alacsony kibocsátású járművek támogatásával
- beszerzések és beruházások révén.

A zöld fejlesztések beavatkozási területeinek meghatározása

Prioritások

A stratégiai célok érdekében meghatározott prioritási területek:

- Épületállomány
- Megújuló energia
- Közlekedés
- Zöldfelület és természetalapú megoldások
- Felelős fogyasztói magatartás

1.Épületállomány

A bonyhádi ingatlanok átlagos életkora magas, vagyis építésük során az éghajlatváltozás és az energiával kapcsolatos megfontolások kevésbé voltak prioritások, mint ma. Az épületek energiateljesítményét jelentősen növelni kell a kitűzött célok eléréséhez. Az önkormányzat saját tulajdonú ingatlanjain folyamatos energiahatékonysági beavatkozásokat végez, jelentősen növelve a hatékonysági mutatókat. Az országos helyzetnek megfelelően a városban jelenleg alacsony a lakóépületek utólagos energetikai korszerűsítése, melynek oka a finanszírozáshoz való alacsony hozzáférés. Az önkormányzat a lakosság számára történő információ átadás, szemléletformáló workshopok és pályázati lehetőségek elérhetőségéről szóló tájékoztatóval tud hozzájárulni a magántulajdonú lakóépületek megújításához.

Az épületek energiahatékonysági és megújuló energia beruházásokat tartalmazó elemek kombinációjával újíthatók fel a legnagyobb energia fogyasztási csökkentés elérését célozva, kondenzációs kazán, termosztatikus szelepek beépítése, szabályozható fűtés kialakítása, homlokzati hőszigetelés, tetőszigetelés, pincefödém szigetelés, nyílászáró csere, megújuló energia - fűtés (geotermikus fűtési rendszer több épület bekapcsolásával, hőszivattyú, biomassza kazán), - villamos energia (napelem), - használati melegvíz (napkollektor) bevezetésével, demonstrációs alacsony/zéró kibocsátású épületek megvalósításával.

A teljes bonyhádi épületállomány felmérése szükséges energiafogyasztási szempontból, amely lehetőséget ad arra, hogy elsőként azoknak az épületeknek a felújítására kerüljön sor, ahol a legmagasabb a fajlagos energiafogyasztással és magas fajlagos energiafogyasztás csökkentési potenciál. Az épületek felújításán kívül az épületek energiatudatos használatával is jelentős energia-megtakarítást lehet elérni.

Bonyhád folytatja az épületenergetikai beruházásokat együttműködésben a lakossággal, ipari, szolgáltató szektorral.

2. Megújuló energia

Bonyhád a geotermikus energia és napenergia felhasználásra építve tudja megújuló energia forrását növelni, és a gázfűtés, valamint egyéni tüzelési megoldások kiküszöbölését megoldani, a villamos energiát megújuló energia forrásól biztosítani.

A gázfogyasztási igény a geotermikus energia további hasznosításával, újabb termálkút fúrásával csökkenthető. A termálenergia a strand ellátását biztosítja. További intézmények, lakások bekötése csak új termálkút fúrása révén valósulhat meg, mely napirenden van. A geotermikus energia hasznosítására több lépésben kerülhet sor, melynek előfeltétele az energiapotenciál felmérése

próbafúrással. A felmérés kedvező eredményei esetén egy új termelő termálkút megépítésére kerül sor az Önkormányzat tulajdonában lévő területen. Az előzetes becslések alapján a kút mélysége mintegy 2300 méter, várható kapacitása 4,2 m³/perc lesz. Ezt követően kerülhet sor a geotermikus energia hasznosítására négy fő fázisban: az első fázisban egy villamos-erőmű megépítése történhet, a 2. fázis a távfűtési rendszer geotermikus energiával történő ellátása, a 3. fázis a fűtőművekből távozó termálvíz direkt hasznosítása helyi intézmények és gazdasági társaságok, különösen az ipari létesítmények által. A hasznosítás 4. fázisában a geotermikus energia mezőgazdasági célú felhasználására kerülhet sor, például üvegházak fűtésére.

A középületek esetében hőszigetelés és fűtési, szellőzési és légkondicionálási rendszerek megújítása, a lakóépületek esetében fotovoltaiikus vízmelegítő és villamosenergia rendszerek telepítése, kapcsolódó szigetelési, szellőzési, fűtési és légkondicionálási rendszerek korszerűsítése valósul meg.

A városon belül előállított saját megújuló energia a köz és lakóépületeken elhelyezett napelemekből származik. A magántulajdonban levő napelemekből származó megújuló energia mennyiségről a városnak nincsen információja, ennek felmérése szükséges. A napelemes (PV) panelekből előállított mennyiség jelentős növelésére van lehetőség.

A város teljes energia ellátása biztosítható 2050-ig megújuló forrásból a geotermikus és napenergiára támaszkodva. Ehhez szükséges előkészíteni az energiatermelés, ellátás koncepcióját, és energiaközösségek kialakítását.

3. Közlekedés

Bonyhád jellemzően nem kerékpáros város. A kerékpárutak kiépítettsége még alacsony, a hiányzó elemek pótlása a jövő feladata (kerékpárút építés, útvonalak kijelölése, egyirányú utcák kerékpárosok számára történő megnyitása, kerékpártárolók építése). Mindazonáltal a kerékpáros infrastruktúra folyamatosan fejlődik a településen: 2015-2020 között kerékpárút épült az ipari park és a városközpont között, és több kerékpáros sáv is kialakításra került a városban. Emellett a tervek között szerepel a Bonyhád vásártér - Majos XIII. utca meglévő kerékpárút újjáépítése, és Bonyhád-Váralja között új kétsávos kerékpárút építése. A közutak kerékpározhatóak. A környező településekkel való összeköttetések további kialakítása is tervezendő. A kerékpár-bérlési rendszer kialakításának lépéseit is vizsgálja a város, különösen e-kerékpár használatával a dombos útvonalak miatt.

A közlekedés által kibocsátott üvegházhatásúgáz mennyiség csökkentésének az egyik eszköze lehet, ha az egyéni motorizált közlekedést közösségi járművekre tereljük. Jelenleg a bonyhádi közösségi közlekedés nem elég sűrű, illetve a meglévő járatokat sem használja a lakosság kellő intenzitással.

A vasúti közlekedés viszonylatai sem menetidőben, sem kényelemben nem felelnek meg a ma elvárható színvonalnak. Bonyhád önálló vasútállomással nem rendelkezik, közös Hidas-Bonyhád állomáshely üzemel. További kedvezőtlen adottság az intermodális kapcsolatok hiánya. Szükséges a vasúttól az igényalapú tömegközlekedés biztosítása, vizsgálandó, hogy ebbe elektromos kisbuszok bevonhatóak-e.

4. Zöld infrastruktúra és természetalapú megoldások

Zöldfelületek jelentősége többértű, mitigációs szempontból a levegőminőség javításában vesznek részt, megkötik a szén-dioxidot, adaptációs szempontból pedig a városi hősziget hatását csökkentik. Attól függően, hogy mekkora a kiterjedésük, befolyásolják a környezetük mikro- és mezoklimáját. Ezen felül heves esőzések esetén, jelentősen nagyobb mennyiségű csapadékot képes elnyelni, mint a burkolt felületek. A parkok, kertek, fasorok és a város zöld infrastruktúrájának egyéb elemei alapvető szerepet játszanak abban, hogy Bonyhád elérje az éghajlatváltozással kapcsolatos célkitűzéseit. Ez mind Bonyhád változó éghajlathoz való alkalmazkodását (hőstressz kezelésének segítségével), mind pedig a CO₂-kibocsátás csökkentését (ahhoz, hogy a szén-dioxid-kibocsátásunk a szén-dioxid-kibocsátáson belül maradjon, földjeinknek nettó szén-dioxid-elvonóvá kell válniuk) jelenti. Ugyanakkor számtalan egyéb előnyt is biztosít, mint például az egészség javítását, a biológiai sokféleség növelését, a munkahelyek támogatását, vonzó városrészek létrehozását.

Ennek érdekében szükséges egy komplex zöldfelületi rendszer fejlesztése, melynek első lépése a teljes várost lefedő zöldfelületi koncepció kialakítása a zöldfelület komplex, rekreációs, közösségi, vízmegtartó és kibocsátás megkötő képességének figyelembe vételével. Erre alapozva jelölhetőek ki a zöldfelületi akcióterületek. A zöldfelületi rendszer felmérésének alapját egy térinformatikai rendszer kialakítása jelenti, ez alapozza meg a zöldfelületi kataszter kialakítását. A fásítások, növényzetültetések során fontos a biodiverzitás fokozása, fák ültetése megkötő képesség figyelembevételével, élő növények arányának növelése, cserjezőna kialakítása. Fontos fejlesztési irány a táji öntözés, táji víztárolás rendszerének kialakítása, részben záportározóban, nagyobb részt növényzetben való tárolással, talajmenedzsment, csapadékvíz összegyűjtése, mederbe terelése, erdők öntözése. A zöldhulladék helyben történő hasznosítása, talajba való visszajuttatása, humuszgazdálkodás jelentősen hozzájárul a talaj és a növényzet vízmegtartó képességének erősödéséhez, és ezáltal karbon megkötőképességéhez.

Lakossági zöldfelület fejlesztés érdekében szemléletformáló workshopok – házi kerti komposztálás, zöldfelület vízmegtartó képességének növelése, vízkörforgás bemutatása, lakossági, civil projektek támogatása szükséges.

5. Felelős fogyasztói magatartás

Az élelmiszerrendszer jelentős kibocsátó, de képes arra, hogy szénforrásból szén-dioxid-nyelővé váljon, a szén-dioxid megkötésére a termékenység, a talaj egészségének, a vízkészletnek és végső soron az élelmezésbiztonságnak a növelése érdekében. A mezőgazdasági termelés, az élelmiszer-előkészítés, az élelmiszerfogyasztás és a pazarlás terén jelentős változásokra van szükség, amelyekhez egyéni, családi, közösségi és városi szintű pozitív intézkedések társulnak. Úgy kell természeteni, vásárolni, eladni, hogy az egészséges és környezeti szempontból fenntartható módon támogassa a helyi gazdaságot.

Ez magában foglalja a következőket:

- Kevesebb élelmiszert pazaroljunk el, mind egyénileg, mind a kereskedelemben: Bonyhádön jelenleg is működik a felesleges ételek vállalatoktól rászorulóknak történő eljuttatása.
- Vásároljunk szezonális, helyi termékeket; ideális esetben biotermékeket, fenntarthatóbb gazdaságokból származó termékeket
- Kerüljük a feldolgozott élelmiszereket, vásároljunk friss vagy minimálisan feldolgozott élelmiszereket.
- Ha húst vagy más állati eredetű terméket választ, vásároljon jobb minőséget. A biotermékek, a szabad tartás, a szabad tartás vagy a legeltetési tartás mind annak a jelei,

hogy az állati termékek fenntarthatóbb forrásból származnak, jobb minőségűek és egészségesebbek lesznek.

- Termeljünk saját magunknak, segítsünk közösségi termesztési projekteket
- Vásároljunk/eladjunk olyan élelmiszereket, amelyeknek minimális a csomagolása, így elkerüljük az egyszer használatos műanyagokat.

Bár lehet, hogy Bonyhád határain kívül gyártják és ártalmatlanítják őket, felelősséggel tartozunk a megvásárolt és kidobott dolgok szénlábnymáért. Ezek a "fogyasztásalapú" vagy "közvetett" kibocsátásként is ismert kibocsátások jelentős tételt képviselnek.

- Kevesebbet kell vásárolnunk: mielőtt megvásárolnánk dolgokat, mint polgároknak és mint szervezeteknek, fel kell tennünk magunknak a kérdést: "Tényleg szükségem van erre?".
- Vásároljunk jobbat: ha új termékre, anyagra vagy szolgáltatásra van szükségünk, akkor azokat kell kiválasztanunk, amelyek a legalacsonyabb szén-dioxid-kibocsátással és egyéb pozitív környezeti és társadalmi jellemzőkkel rendelkeznek. Ez jelentheti a korábban használt áruk újrafelhasználását vagy újrahasznosítását is.
- Helyi vállalkozások: A zöldebb termékek iránti kereslet növelése mellett a kínálatot is növelnünk kell. Ez azt jelenti, hogy támogatni kell az olyan helyi vállalkozások növekedését, amelyek újrafelhasználható, újrahasznosított, újrahasznosított és bérbe adott termékeket és anyagokat kínálnak.
- Javítás: a termékek élettartamának meghosszabbítása, upcycling műhelyek támogatása.
- Újrahasznosítás: amikor egy termék vagy anyag végül eléri jelenlegi élettartama végét, gondoskodnunk kell az újrahasznosításáról.

Beavatkozások

Taxonómia cél	Éghajlati hatások mérséklése
Beavatkozás/ projekt	Bonyhádi Klímastratégia
Környezeti hatás	pozitív
Képez-e a projekt megtakarítást/ megtérülő elemet?	nem
Előkészítettség állapota	nincs előkészítve

Taxonómia cél	Éghajlati hatások mérséklése
Beavatkozás/ projekt	A Solymár Imre Városi Könyvtár és a Völgységi Múzeum energetikai és fűtőkorszerűsítése
Környezeti hatás	pozitív
Képez-e a projekt megtakarítást/ megtérülő elemet?	nem

Előkészítettség állapota	nincs előkészítve
--------------------------	-------------------

Taxonómia cél	Éghajlati hatások mérséklése
Beavatkozás/ projekt	E+grid (többlet energiát termelő napelemes közvilágítás) kiépítése
Környezeti hatás	pozitív
Képez-e a projekt megtakarítást/ megtérülő elemet?	igen
Előkészítettség állapota	konceptióterv

Taxonómia cél	Éghajlati hatások mérséklése
Beavatkozás/ projekt	E Napelemes rendszer bővítése a termálfürdőbe
Környezeti hatás	pozitív
Képez-e a projekt megtakarítást/ megtérülő elemet?	igen
Előkészítettség állapota	konceptióterv

Taxonómia cél	Éghajlati hatások mérséklése
Beavatkozás/ projekt	Komplex épületenergetikai fejlesztési program, Közintézmények energiahatékonysági fejlesztése
Környezeti hatás	pozitív
Képez-e a projekt megtakarítást/ megtérülő elemet?	igen
Előkészítettség állapota	egy-két esetben kiviteli terv, többi esetben nincs előkészítve

Taxonómia cél	Éghajlati hatások mérséklése
Beavatkozás/ projekt	Integrált megújuló energetikai program a geotermikus fűtési rendszerek korszerűsítésével, fejlesztésével
Környezeti hatás	pozitív
Képez-e a projekt megtakarítást/ megtérülő elemet?	igen
Előkészítettség állapota	konceptióterv

Taxonómia cél	Éghajlati hatások mérséklése
Beavatkozás/ projekt	Naperőműpark létesítése
Környezeti hatás	semleges
Képez-e a projekt megtakarítást/ megtérülő elemet?	igen
Előkészítettség állapota	nincs előkészítve
Taxonómia cél	Éghajlati hatások mérséklése
Beavatkozás/ projekt	A bezárt hulladéklerakó teljeskörű rekultivációja
Környezeti hatás	semleges
Képez-e a projekt megtakarítást/ megtérülő elemet?	igen
Előkészítettség állapota	Folyamatban

Taxonómia cél	Éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodás
Beavatkozás/ projekt	E- mobilitás fejlesztés: E-kisbuszok beszerzése, napelemes töltők, e-kerékpárok beszerzése
Környezeti hatás	pozitív

Képez-e a projekt megtakarítást/ megtérülő elemet?	nem
Előkészítettség állapota	nincs előkészítve

Taxonómia cél	Éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodás
Beavatkozás/ projekt	A zöldfelületi rendszer és kezelési módszereinek komplex, klímaadaptív fejlesztése
Környezeti hatás	pozitív
Képez-e a projekt megtakarítást/ megtérülő elemet?	nem
Előkészítettség állapota	nincs előkészítve

Taxonómia cél	Éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodás
Beavatkozás/ projekt	Hőszigetek azonosítása és ellensúlyozása
Környezeti hatás	pozitív
Képez-e a projekt megtakarítást/ megtérülő elemet?	nem
Előkészítettség állapota	nincs előkészítve

Taxonómia cél	Éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodás
Beavatkozás/ projekt	rekreációs terek – családi park típusú fejlesztések, több generációs játszótér Fáy utcai lakótelepen, Szecska tér, Majosi városrész
Környezeti hatás	pozitív
Képez-e a projekt megtakarítást/ megtérülő elemet?	nem
Előkészítettség állapota	nincs előkészítve

Taxonómia cél	A vízi erőforrások fenntartható használata és védelme
Beavatkozás/ projekt	Csapadékvíz infrastruktúra fejlesztése Bonyhádon II.
Környezeti hatás	pozitív
Képez-e a projekt megtakarítást/ megtérülő elemet?	nem
Előkészítettség állapota	tervezés alatt

Taxonómia cél	Éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodás
Beavatkozás/ projekt	Környezeti és egészséges életmódra történő nevelés
Környezeti hatás	pozitív
Képez-e a projekt megtakarítást/ megtérülő elemet?	nem
Előkészítettség állapota	nincs előkészítve

A zöld átállás kidolgozásának szervezeti kérdései és ütemezése

A zöld átállás rendszerszintű feladat, mely az érintett szereplők széleskörű egyeztetésére épül. Annak érdekében, hogy a beavatkozási irányok, egyedi projektek rendszerbe szerveződve járulhassanak hozzá a nettó zéró karbonkibocsátási cél eléréséhez, a klímaalkalmazkodási célok megvalósításához, számos megalapozó, előkészítő tevékenység szükséges:

- Karbonkibocsátási leltár szektoronként
- Zöldkataszter, tetőkataszter
- Megkötési kapacitás felmérés és monitorozás
- Körforgásos gazdaság kapacitás felmérés, hulladékhő hasznosítási lehetőség
- Zöld átállást támogató projektcsatorna generálás és működtetés
- Az energia tárolás és termelés helyi rendszerének kialakítása
- Városi, városrészi energiatervek tervezésének támogatása
- CO2 mérési módszertan elkészítése és pilotolása a városra
- Intelligens létesítményüzemeltetési rendszer bevezetése (energiafogyasztás, adatelemzés), energiagazdálkodási nyilvántartási rendszer fejlesztése okosmérő rendszerrel
- Információ átadás, szemléletformálás, edukáció a települési zöld átállás támogatása érdekében
- Épületenergetikai kataszter létrehozása, épületek energia auditja
- GreenCity ingatlan-minőségbiztosítási rendszer fejlesztése és bevezetése

- Ipari hulladékhozó felmérése és visszatáplálásának ösztönzése

Városi közbeszerzések

Az önkormányzatnak közvetlenül lehetősége van a kibocsátás csökkentésére a beszerzései során, melyek lehetnek építőanyagok, élelmiszeripari szolgáltatások és IKT-berendezések. Fenntartható beszerzések révén az energia- és anyagfogyasztás és a negatív környezeti hatások csökkenthetőek a termék, szolgáltatás, illetve épület teljes életciklusa során. A városnak meg kell határoznia a beszerzéseket, amelyek a kibocsátás szempontjából jelentősek, és kidolgozni a kibocsátási számításokat, az életciklusra vonatkozó modelleket és az éghajlati hatások értékelését.

Annak érdekében, hogy a prioritási területeken történő beavatkozások révén a zöld átállás megvalósulhasson, szükséges

- az Önkormányzatnál felelősségi kör delegálása
- a kommunikáció és elkötelezettség
- a koordináció, monitoring és értékelés
- a klímavédelmi munka.

A zöld átállás menetrend és a városi zöld keretrendszer kidolgozásáért felelős szervezeti rendszer létrehozása:

A legfontosabb döntéseket a klímavédelemben is a Képviselőtestület hozza, a Pénzügyi Bizottság döntésselőkészítő szerepe mellett. A végrehajtásért a Polgármesteri Hivatal felel, a Városfejlesztési és Jogi osztály a fő felelős. A koordináció egy ilyen szakterületen elsődleges fontosságú, az együttműködés optimalizálására egy ún. klíma menedzser kinevezése és egy általa koordinált klímavédelmi munkacsoport működtetése szükséges.

Bevonandó érintetti kör:

- Bonyhádi Közös Önkormányzati Hivatala, Városfejlesztési és Jogi Osztály
- Volánbusz Zrt.
- Dél-Kom Kft.
- Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Bonyhádi Önkéntes Tűzoltó Egyesület
- Bonyhád Katasztrófavédelmi Örs
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
- Tolna Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Mezőöldvíz Kft.
- Völgységi Önkormányzatok Társulás
- BONYCOM Nkft.
- E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt.
- Gazdasági Ellátó Szervezet (GESZ)

A lakossági javaslatok összegyűjtése fontos feladat a klímapolitika végrehajtásához. A zöld átállás munkacsoportához kapcsolódóan szükséges biztosítani a lakosság és a civil szféra bevonását,

vélemények becsatornázását, és egyúttal figyelmet fordítani a tudományos és technológiai fejlődésre is, ezen keresztül is inspirálva a lakosokat és a cégeket az ötletek megvalósítására. A szervezet működtetésében az önkormányzat mellett a felsőoktatási és a gazdasági szereplők, valamint a civil szervezetek is részt vesznek.

A cselekvési terv sikeréhez szükséges az aktív és folyamatosan nyomonkövetés. A zöld átállás menetrend egy első lépése Bonyhád energetikai átállásának, így a folyamatos iterálás révén fejlődik, és alakul ki a város végső koncepciója. A város egy munkacsoportot működtet annak érdekében, hogy a környezetvédelmi célok megvalósítását támogassák, irányítsák, és folyamatosan tájékoztassák a városvezetést a kibocsátáscsökkentéssel kapcsolatos munkáról.

A munkacsoport éves áttekintést ad a városfejlesztési program előrehaladásáról, a megvalósított és tervezett intézkedésekről. A folyamat az érintettek bevonására épül, így széleskörű részvétellel zajlik.

A zöld finanszírozási keretrendszer kialakítása érdekében szükséges előkészítő lépések 2022-2024 során:

Felmérések:

A teljes bonyhádi épületállomány felmérése szükséges energiafogyasztási szempontból, melynek részeként meghatározásra kerül, a jelenlegi épületállomány mely részei bontandók és új építéssel kiváltandók, a lakótelepi ingatlanok energiahatékonysági felújításának mekkora része a város előtt álló feladat, az önkormányzati és közsféra tulajdonú ingatlanállományon hol szükséges még energiahatékonysági felújítás, milyen sztenderdek várhatóak el. Kihasználatlan és alulhasznosított ingatlanok felmérése, mind önkormányzati, mind egyéb tulajdon vonatkozásában, és hasznosítási koncepció kidolgozása. Új építésekre meghatározható sztenderdek köre.

Együttműködés az iparral és a szolgáltatószektorral, átfogó felmérés végzése a gazdasági szereplők körében:

- ipari és szolgáltatói ingatlanvagyon energiafogyasztási jellemzői, energiahatékonysági mutatói
- bevont megújuló energia nagysága és módja, további zöld energiafelhasználási célok, saját felhasználású megújuló energia mértéke (napelempark, hulladékhő újrahasznosítás, biogáztermelés, stb.)
- a gazdasági szereplők által vállalt karbonkibocsátási célok, további környezetvédelmi célok
- körforgásos gazdaság jelenléte a gazdasági szereplő tevékenységében, hulladék újrahasznosítás mértéke

Megújuló energia:

A város teljes energia ellátása biztosítható 2050-ig megújuló forrásból a geotermikus, biomassza és napenergiára támaszkodva. Ehhez szükséges előkészíteni az energiatermelés, ellátás koncepcióját, és energiaközösségek kialakításának koncepcióját modell projekt megvalósításával.

A város jövőbeni energiaellátási koncepciójának kidolgozása: a geotermikus energiaellátás lehetőségei, a napenergia használat jelenlegi mértéke és jövőbeni lehetőségei, ehhez kapcsolódóan városi tetőkataszter elkészítése, és a lakossági, önkormányzati és vállalati megújuló energiatermelés és fogyasztás nyilvántartása. Energiatermelés és tárolás lehetőségeinek felmérése, koncepció kialakítása. Kiegészítő megújuló források helyi alkalmazása, ld. további biogáz és biomassza erőművek telepítése, lakossági és vállalati biogáz erőművek alkalmazása. Lakossági fatüzelés mértékének felmérése, kiváltási lehetőségének vizsgálata

Slow város koncepciójának kidolgozása, melynek részét képezi a közlekedés zöldítésének és újrászervezésének koncepciója, valamint a városi zöldfelületi rendszer egységes koncepciója:

- Akcióterv kidolgozása a város egészére kiterjedő alacsony szén-dioxid-kibocsátású közlekedési megoldásokra, a 15 perces város koncepciójára, melynek részét képezik alacsony forgalmú területek, valamint helyi kerékpáros és gyalogos infrastruktúra-terv, amely minden iskolát és parkot összeköt. Ennek részét képezi, hogyan valósítható meg a személygépkocsik eltávolítása a városközpontból, a város érzékeny részeiből. A tömegközlekedés karboncsökkentési terve.
- Zöldfelületi rendszer átfogó felmérése: a teljes várost lefedő zöldfelületi koncepció kialakítása a zöldfelület komplex, rekreációs, közösségi, vízmegtartó és kibocsátás megkötő képességének figyelembevételével. Térinformatika alapú zöldfelületi és fakataszter fejlesztése és fenntartása, táji víztárolás rendszerének kialakítása. Hőség zónák azonosítása és kezelési terve. Talajmenedzsment intézkedések azonosítása. Mezőgazdaság klímaadaptációjának lehetőségei.

A fenti felmérésekre alapozva részletes karbonsemlegességi akcióterv kidolgozása: éves adatfrissítéssel karbonkibocsátási leltár alkalmazása, mely részletes ütemtervet dolgoz ki az egyes szektorokra vonatkozó karboncsökkentési célok megvalósítására.

Zöld beszerzési politika és útmutató kidolgozása.

6.5.2. Digitális átállás menetrend

Előkészítése

A digitális átállás alapját jelentő szélessávú internet elérhető a városban, ugyanakkor a gigabit képes optikai hálózat még nem került kiépítésre. A város 4G mobil internet lefedettsége közel teljes, az 5G hálózta kiépítése ugyanakkor még nem kezdődött meg.

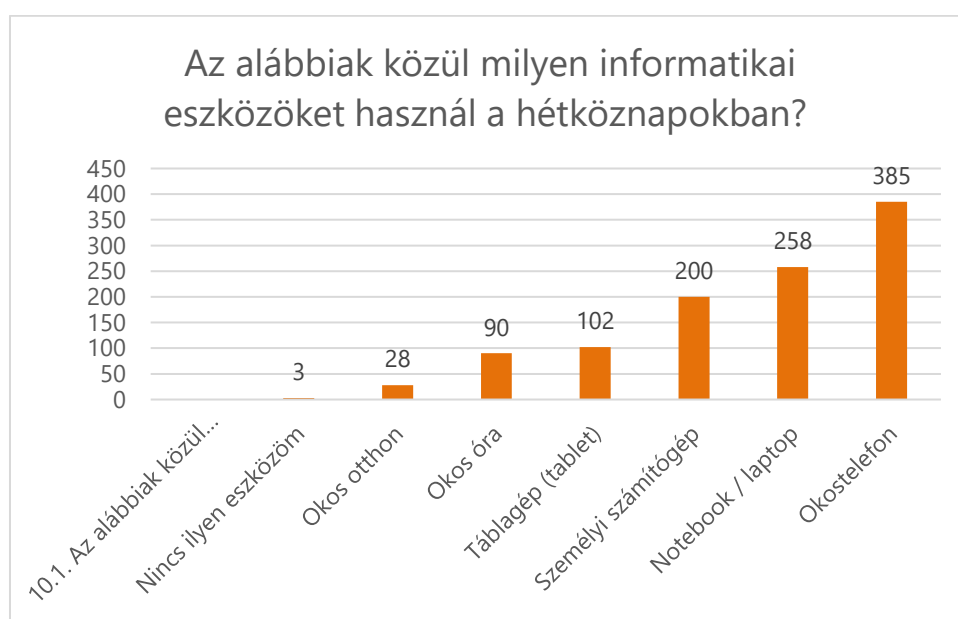
A városban jelenleg térfigyelő kamerarendszer működik (5db rendszámfelismerő fix nézőpontos és 6 db forgó kamera), amelynek fejlesztésére igény mutatkozik a helyi önkormányzat és rendőrség részéről egyaránt.

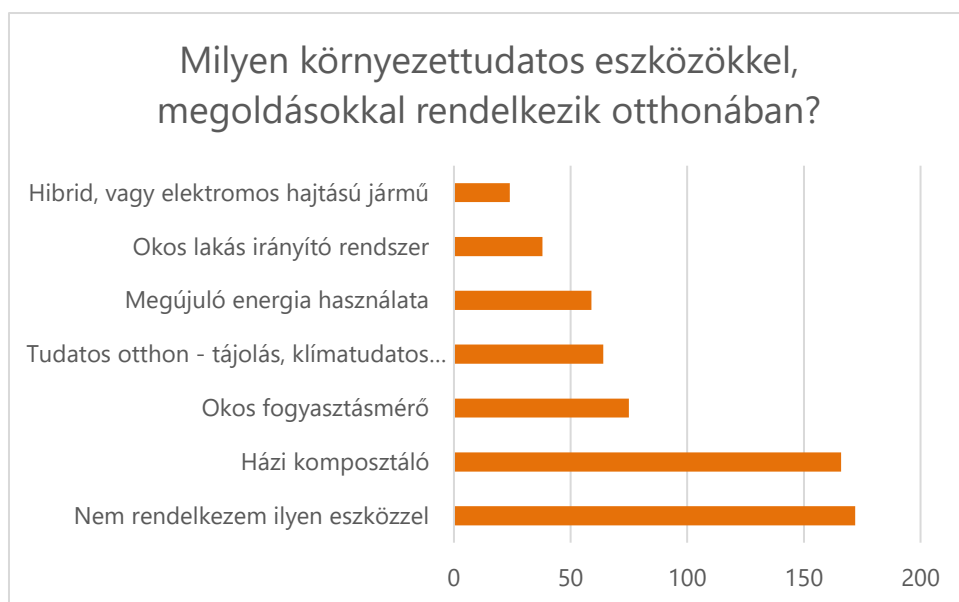
A helyi intézményeknél a digitális eszközellátás indokolja a további fejlesztések megvalósítását: 70%-nál személyi számítógép a munkaeszköz, míg laptop mindössze 2 intézménynél, okos telefon pedig mindössze 1 intézménynél került beszerzésre. Emellett, egy kivétellel lakossági tájékoztatás céljából saját honlappal rendelkeznek, illetve jelen vannak a közösségi médiában is.

A bonyhádi intézmények – bár jelenleg nem rendelkeznek okos eszközökkel – nyitottak a fejlődésre, többségük nagy örömmel alkalmazna okos megoldásokat, például okos fogyasztásmérőt vagy okos épületirányító rendszert. Emellett az intézmények mindegyik tervez informatikai fejlesztéseket a következő évek során, jellemzően eszközpark fejlesztést.

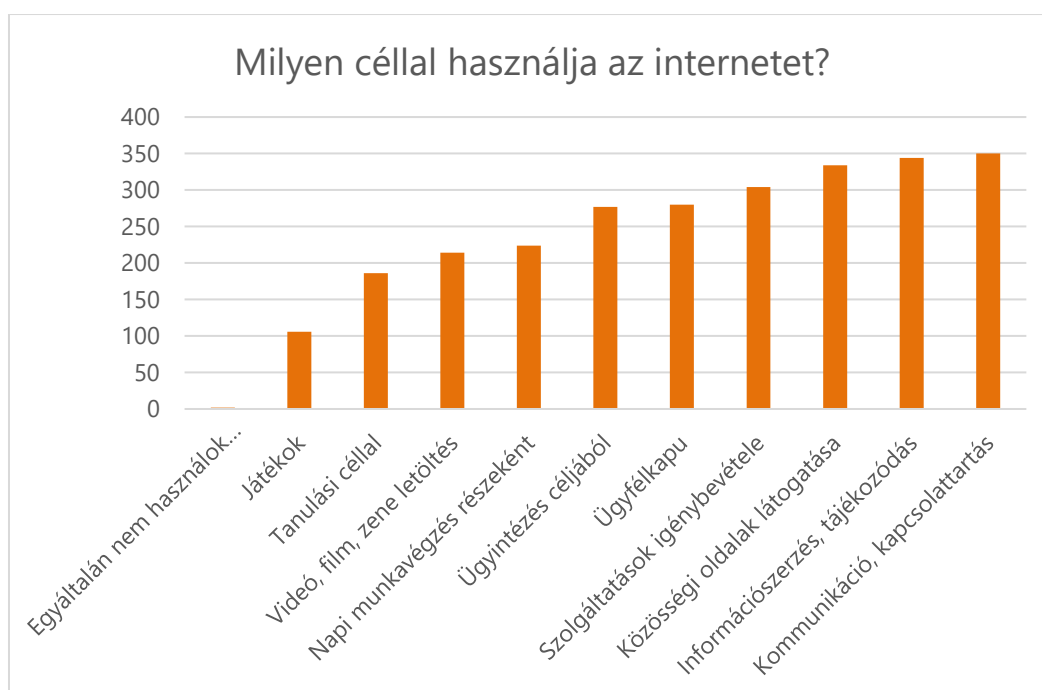
Az önkormányzat rendelkezik digitális ügyintézési szolgáltatásokkal a helyzetelemzésben részletezettek szerint. Emellett a stratégia készítésekor folyamatban van egy chatbot szolgáltatás bevezetése is az ügyfélkiszolgálás színvonalának és hatékonyságának növelése érdekében.

A lakosság informatikai eszközökkel való ellátottságára jellemző, hogy a megkérdezettek 96%-a rendelkezett okostelefonnal, 64%-a lappal, 50%-a pedig személyi számítógéppel. Különösen előremutató, hogy egy jelentős részük okos eszközökkel is rendelkezik: 22%-a okos órával, 19%-a okos fogyasztásmérővel, 9%-a pedig okos lakásirányító rendszerrel.

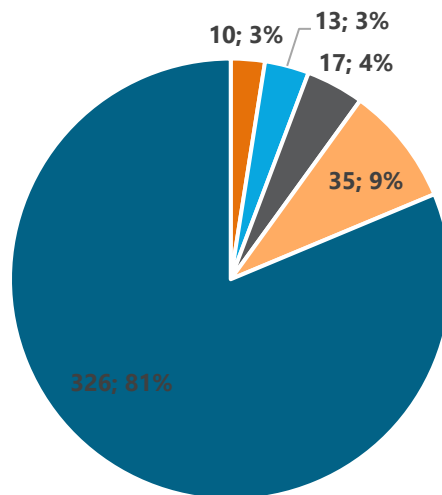
A digitális szolgáltatások elterjesztése szempontjából előremutató, hogy a megkérdezettek háromnegyede használja az internetet ügyintézés céljából is, és az Ügyfélkapu használata is igen elterjedt (70%).

A megkérdezettek digitális kompetenciái megfelelőek, 81%-uk vallotta magát átlagos felhasználói készséggel rendelkezőnek, míg 9%-uk átlag feletti készséggel rendelkezőnek. Ugyanakkor az országos tendenciákat figyelembe véve feltételezhető, hogy a lakosság egyes csoportjai, így különösen az időskorúak és a szociálisan hátrányos helyzetű csoportok nem rendelkeznek megfelelő digitális kompetenciákkal, így ezirányú fejlesztésükre kiemelt hangsúlyt kell helyezni.

Hogyan értékeli az IT eszközök használatával kapcsolatos jártasságát?

- készségeim az átlagnál kevésbé erősek, rendszerint segítségre szorulok
- egyáltalán nincsenek ilyen készségeim
- nem tudom megítélni
- készségeim átlag feletti (speciális IT használatra is képes vagyok, programozok stb.)
- készségeim átlagosak, számítógépet és okostelefont készség szinten használok és rendszeresen használom az internetet

A Perczel Mór Technikum és Kollégiumban a diákok informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus képzésre is jelentkezhetnek, ami elsősorban a helyi vállalkozók IT szakember igénye szempontjából fontos. Az IT szakma népszerűsítése és a képzés színvonalának folyamatos fejlesztése ugyanakkor további teret ad az IT munkaerő fejlesztésére és bővítésére.

Célok megfogalmazása és rendszerezése

A digitális egységes piaci stratégia három szakpolitikai területet fog át, melyek a következők:

- a digitális áruk és szolgáltatások elérhetőbbé tétele az interneten,
- a digitális hálózatok és szolgáltatások térnyerését elősegítő feltételek megteremtése,
- a digitalizációban rejlő növekedési lehetőségek kiaknázása.

A fenti célokat is figyelembe véve a stratégia keretében a következő alcélok kerültek megfogalmazásra a 3. fejezetben bemutatottak szerint:

1. Az összetartó és fejlődő közösség stratégiai célon belül a digitális kompetenciák fejlesztése alcél
2. Az összetartó és fejlődő közösség stratégiai célon belül a digitális eszközellátottság és szolgáltatások fejlesztése alcél
3. Az élhető és vonzó környezet stratégiai célon belül az okos város fejlesztések megvalósítása alcél

Beavatkozási területek

A cselekvési terv részeként több beavatkozási terület is megfogalmazásra került a 6. fejezetben részletezettek szerint, amelyek a városi TVP-ben (Városfejlesztési Programterv) kerülnek részletesen, program szinten kidolgozásra.

A digitális átállást célzó beavatkozások a következők:

Okos város fejlesztések megvalósítása:

- Térfigyelő kamerarendszer fejlesztése
- Okos zebrák
- Okos közvilágítás napelemekkel: 6-os út kereszteződése, buszmegállók, sportpálya
- Okos padok: Családi Pihenőpark, buszmegállók
- Városkártya rendszer

Digitális kompetenciák fejlesztés

- Bonyhádi lakosok digitális írástudásának fejlesztése
- Bonyhádi általános és középiskolások számára digitális tehetséggondozó program indítása

Digitális eszközellátottság és szolgáltatások fejlesztése

- Digitális eszközfejlesztési program helyi lakosoknak
- Digitális eszközfejlesztési program helyi intézményeknek
- Idősek távfelügyeletének támogatása
- Digitális ügyintézés népszerűsítése
- Digitális közszolgáltatások fejlesztése
- Digitális eszközellátottság és szolgáltatások fejlesztése

A digitális átállás megfelelő szervezeti és személyi támogatása érdekében az önkormányzat a stratégia és a TVP elfogadását követően, de legkésőbb 2022. június 30-ig kijelöl egy digitális átállás személyi koordinátort, aki egy személyben felelős a digitális átállást elősegítő programok sikeres megvalósításáért. A programok folyamatos monitorozása mellett a koordinátor feladata azok hatékonyságának, digitális átállás szempontjából vett hasznosságának vizsgálata is a megvalósítást követően, és szüksége esetén új programjavaslatok megfogalmazása.

A koordinátor mellett egy digitális átállás munkacsoport is megalapításra került a koordinátor kijelölésével egyidőben. A munkacsoport elnöke a polgármester, vagy az általa delegált önkormányzati vezető, tagjai a digitális átállás személyi koordinátor, a helyi intézmények vezetői és az aktuális digitális átállást támogató projektek vezetői, ide értve azok megvalósítása során bevont okos, illetve digitális város szakértőket.

Mindemellett, tesztcsoportok kijelölésére is sor kerül az egyes programok hatásának visszamérése céljából. A tesztcsoportoknak megfelelően reprezentatívnak kell lenni, és le kell fednie minden digitálisan hátrányos helyzetű lakost.

7. FINANSZÍROZÁSI TERV

7.1. Elérhető és bevonható források számbavétele

Az alábbi fejezetben Bonyhád Város Önkormányzatának városfejlesztés finanszírozási stratégiájának feltételrendszerét mutatjuk be, mely az üzleti modell megalapozásul szolgál. A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia céljainak elérése érdekében szükséges egy komplex, programszintű finanszírozási modell kialakítása, mely számba veszi mind az önkormányzat által közvetlenül elérhető támogatási forrásokat, mind az egyéb finanszírozási eszközöket, mind ösztönzi a város fejlesztésében érdekelt többi partnert a saját beruházások, fejlesztések megvalósítására, ezáltal közös erővel hozzájárulva a városi célok megvalósulásához.

Forrástérkép:

Vissza nem térítendő támogatások:

Bonyhád Város számára a TOP Plusz keretében elérhető forráskeret: 5,026 mrd Ft.

További operatív programok keretében elérhető támogatási források: Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz, Infrastruktúra és Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz, Környezetvédelmi és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz, Interreg VIA Horvátország - Magyarország Határmenti Operatív Program, Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz forrásai

Közvetlen brüsszeli források bevonása: Horizon Europe forrásai

Innovatív finanszírozási eszközök alkalmazása:

A finanszírozási eszközök bevonhatóságát az Önkormányzat vizsgálja, ezek elvi lehetőségét nyitva tartja, ugyanakkor további elemzések szükségesek annak érdekében, hogy a város mely eszközzel tud hatékonyan élni. Az átfogó előkészítés érdekében számba vesszük ezeket az eszközöket is, bevonásukról szóló döntés a végleges üzleti tervben kerül kidolgozásra 2024. végéig.

Megvizsgálandó eszközök:

- ESCO¹⁴ finanszírozás: a fejlesztések energiahatékonyságon alapú pénzügyi ellentételezése
- PPP¹⁵ konstrukció: az állami és a privát szféra együttműködésén alapuló konstrukció
- Hitelkonstrukciók: EIB hitel, hitelfelvétel, zöld hitel, zöldkötvény lehetőségei
- tőkebevonás a projektfinanszírozásba megtérülő projekt tartalom esetében vállalkozói és városi projektek esetében is
- Önkormányzati költségvetés terhére alapok, támogatási konstrukciók kialakítása: pl. beruházás ösztönzési források, ingatlanalap Önkormányzati kivásárlás érdekében, környezetvédelmi alap

¹⁴ Energy Services Company

¹⁵ Public Private Partnership

Nem finanszírozási eszközök:

- Tájékoztatás nyújtása lakosság számára energetikai pályázatokról
- vállalkozói pályázás támogatása, információ nyújtás, mentorálási támogatás

A 2021-27-es Európai Unió források keretében elérhető fejlesztési források:

A 2021-27 során Magyarország számára elérhető források közül az alábbiakban felsorolt források pályázatos rendszerben érhetőek el különböző célcsoportok számára: önkormányzatok, mikro- kis- és középvállalkozások, állami intézmények, háttérszervezetek, állami tulajdonú gazdasági társaságok, felsőoktatási intézmények, kamarák számára.

Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz

Vállalkozásfejlesztés:

- A kkv-k növekedés és versenyképesség előmozdítása

Kutatás, fejlesztés, innováció

- A kutatási és innovációs kapacitások megerősítése, valamint előrehaladott technológiák bevezetése
- Készségfejlesztés az intelligens szakosodáshoz, ipari átalakuláshoz és vállalkozáshoz

Fenntartható munkaerőpiac

- A foglalkoztatásba való bejutás javítása minden munkanélküli, különösen pedig a fiatalok és a tartósan munkanélküliek, valamint az inaktív személyek számára, előmozdítva az önfoglalkoztatást és a szociális gazdaságot
- A nők munkaerőpiaci részvételének előmozdítása, a munka és a magánélet megfelelőbb egyensúlya, ideértve a gyermekgondozás igénybevételét, az egészségügyi kockázatokra is figyelmet fordító, egészséges és megfelelően kiigazított munkakörnyezetet, a munkavállalók, a vállalkozások és a vállalkozók változáshoz való alkalmazkodását, valamint az aktív és egészséges öregedést

Ifjúsági garancia

- A foglalkoztatásba való bejutás javítása minden munkanélküli, különösen pedig a fiatalok és a tartósan munkanélküliek, valamint az inaktív személyek számára, előmozdítva az önfoglalkoztatást és a szociális gazdaságot

Felsőoktatás, szakképzés

- Az oktatási és képzési rendszerek minőségének, eredményességének és munkaerőpiaci relevanciájának fejlesztése, a kulcskompetenciák – többek között a digitális készségek – elsajátításának támogatása céljából
- A minőségi és befogadó oktatásba és képzésbe való egyenlő bejutás és ezek elvégzése, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára, a kisgyermekkori oktatástól és gondozástól az általános és a szakmai oktatáson és képzésen keresztül a felsőoktatásig, valamint felnőttoktatás és -tanulás, ideértve a tanulási mobilitás előmozdítását mindenki számára

- A minőségi és befogadó oktatásba és képzésbe való egyenlő bejutás és ezek elvégzése, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára, a kisgyermekkor oktatásától és gondozástól az általános és a szakmai oktatáson és képzésen keresztül a felsőoktatásig, valamint felnőttoktatás és -tanulás, ideértve a tanulási mobilitás előmozdítását mindenki számára

Turizmus, örökségvédelem

- Integrált helyi társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi fejlődés, kulturális örökség és biztonság előmozdítása, többek között vidéki és part menti területeken, közösség vezérelt helyi fejlesztés révén is

Környezetvédelmi és Operatív Program Plusz

Vízgazdálkodás és katasztrófakockázat csökkentés

- Víz és település (VÉT)
- Vízkár, aszálykár, vízvédelem (VAV)

Körforgásos gazdasági rendszerek és fenntarthatóság

- Szennyvíz+
- Ivóvízminőség
- Víztakarékosság és az éghajlatváltozás kihívásai
- Zöld-kék infrastruktúra
- Körforgásos hulladékgazdálkodás
- Körforgásos gazdaság fejlesztése

Környezet- és természetvédelem

- Szennyezett ipari és barnamezős területek kármentesítése
- A környezeti elemek védelmét szolgáló intézkedések és korszerű technológiák
- A Natura 2000 területek és a zöldinfrastruktúra megőrzéséhez és kezeléséhez szükséges ökológiai és infrastrukturális feltételek megteremtése
- A biológiai sokféleség és a Natura 2000 hálózat által nyújtott kulturális és rekreációs ökoszisztéma szolgáltatások fenntartható hasznosításához szükséges feltételek megteremtése
- A biológiai sokféleség megőrzését, az ökoszisztéma szolgáltatások fenntartható hasznosítását és a zöldinfrastruktúra fejlesztését megalapozó információs rendszerek fejlesztése

Megújuló energiagazdaság

- Energiahatékonysági intézkedések előmozdítása és szemléletformálás
- Távfűtési és -hűtési rendszerek hatékonyságának javítása
- Megújuló energiák ösztönzése a villamosenergia-termelésben és a fűtés-hűtés terén
- Hidrogéntermelés megújuló alapjainak biztosítása

Közlekedési és Infrastruktúra Operatív Program Plusz

Tiszta üzemű városi-elővárosi közlekedés erősítése

- Vidéki városi villamos szerelvények beszerzése önállóan vagy az infrastruktúra-fejlesztési projekt részeként.
- Alternatív üzemanyagotöltő infrastruktúra (pl. e-töltők) fejlesztése vidéki városokban.
- Kapcsolódó zöld infrastruktúra fejlesztés.
- A közösségi közlekedést előnyben részesítő alkalmazások, adatbázisok fejlesztése és bevezetése – (pl. igényvezérelt közlekedési rendszert támogató alkalmazások, esélyegyenlőséget elősegítő utazási alkalmazások)

TEN-T vasúti és regionális intermodális közlekedés fejlesztése

- Fenntarthatóbb és biztonságosabb közúti mobilitás
- Az országhatárokig történő eljutáshoz, a vármegyeközpontok, jelentős városok, regionális központok, térségi elérhetőségének javításához vagy tehermentesítéséhez szükséges hiányzó szakaszok gyorsforgalmi vagy főútként történő kiépítése
- A torlódásoktól és a forgalmi igényektől függően a közúthálózat kapacitásának bővítése
- A közúti infrastruktúra környezeti, műszaki fenntarthatóságát és ezáltal a jelenlegi szolgáltatási szintet növelő beavatkozások
- Közlekedésbiztonságot növelő beavatkozások

Digitális Megújulás Operatív Program Plusz

Intelligensebb Magyarország

- A kutatási és innovációs kapacitások fejlesztése és fokozása, valamint a fejlett technológiák elterjedése
- a vállalati KFI kapacitások erősítése
- magasan fejlett digitalizációs megoldások elérhetőségének javítása az állampolgárok, vállalatok és kormányzat számára;
- az infokommunikációs és digitális KFI tevékenységekhez szükséges kutatási infrastruktúrák fejlesztése, vállalati felhasználásuk erősítése
- digitális kutatás-fejlesztést és/vagy innovációt megvalósító vállalkozások számának növelése

Közvetlen célcsoport: - célzottan a vállalkozások számára elérhető támogatás esetén azon mikro-, kis- és középvállalkozások, amelyek szoftverkiadás, távközlés, információ-technológiai szolgáltatás vagy adatfeldolgozás, web-hozszing, világháló-portál szolgáltatás területén hajtanak végre innovációs beruházást - állami intézmények, háttérszervezetek, állami gazdasági társaságok - felsőoktatási intézmények

A digitalizáció előnyeinek a polgárok, a vállalkozások, a kutatóhelyek és a közjogi hatóságok javára fordítása

- A vállalkozások digitális transzformációja
- A közszolgáltatások digitalizálása

Közvetlen célcsoport: - célzottan a vállalkozások számára elérhető támogatás esetén a mikro- kis- és középvállalkozások - állami intézmények, háttérszervezetek, állami tulajdonú gazdasági társaságok, felsőoktatási intézmények, kamarák - elektronikus ügyintézészt biztosító szervek

Az energiahatékonyság előmozdítása és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése

energiamenedzsment rendszerek fejlesztése

Közvetlen célcsoport: - biomassza tüzelésű erőművek - állami intézmények, háttérszervezetek, állami tulajdonú gazdasági társaságok - önkormányzatok, - felsőoktatási intézmények - mikro-, kis- és középvállalkozások - energiaközösségek - energiakereskedők - aggregátorok (az aktívvá váló fogyasztókat összefogó és piacra lépésüket elősegítő vállalkozások) - EU ETS létesítményeken kívüli KKV-k - villamosenergia-elosztók

A transzeurópai energiahálózaton (TEN-E) kívüli intelligens energiarendszerek, -hálózatok és -tárolás fejlesztése

Közvetlen célcsoport: - a villamos energia elosztórendszer irányításáért és üzemeltetéséért felelős szervezetek - állami és önkormányzati intézmények, háttérszervezetek, állami tulajdonú gazdasági társaságok - az állami intézményeket és/vagy önkormányzati intézményeket, illetve kisfogyasztókat összefogó aggregátorok (az aktívvá váló fogyasztókat összefogó és piacra lépésüket elősegítő vállalkozások) - oktatási intézmények - az időjárásfüggő megújuló energiatermelést ellátó szervezetek (termelői engedélyesek) - energiatároló eszközöket üzemeltető szervezetek - a megújuló termelőket összefogó aggregátorok (az aktívvá váló fogyasztókat összefogó és piacra lépésüket elősegítő vállalkozások) - mikro-, kis- és középvállalkozások

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a katasztrófakockázatok megelőzése, valamint a reziliencia előmozdítása, figyelembe véve az ökoszisztéma-alapú megközelítéseket

- Korszerű infokommunikációs megoldások alkalmazása és fejlesztése,
- Előrejelző, komplementer és smart vízmennyiségi és vízminőségi monitoring fejlesztése
- Digitális infokommunikációs megoldások fejlesztése, amelyek a korszerű technológiákkal segítik a szennyező anyagok hatékony és pontos azonosítását
- Komplex térinformatikai és környezeti adatbázisok megteremtése korszerű adatfelvételezési és mérési megoldásokkal
- Térinformatikai és környezeti adatbázisokra épülő elemző és előrejelző rendszerek létrehozása, amelyek képesek a klímaváltozás közvetlen és közvetett hatásainak és kockázatainak elemzésére,
- Térinformatikai és környezeti adatbázisokra épülő elemző és modellező rendszerek, amelyek segítik a katasztrófakockázatok azonosítását és értékelését,

Közvetlen célcsoport: - igazgatási szervezetek - állami és önkormányzati intézmények, háttérszervezetek, állami tulajdonú gazdasági társaságok - önkormányzatok - hatóságok, ezen belül különösen: környezetvédelmi hatóságok, vízvédelmi hatóságok és szervek) - katasztrófavédelemben részt vevő állami szervezetek - tudományos és szakmai szervezetek, felsőoktatási intézmények - szakmai érdekképviselői szervek

A körforgásos és erőforrás-hatékony gazdaságra való átállás előmozdítása

- A háztartási (pl. csomagolási) hulladékok nyomonkövetéséhez, ellenőrzéséhez, az EU számára küldhető adatszolgáltatás összeállításához szükséges támogató hardver- és szoftverkörnyezet kialakítása

- A hulladékkezelés digitalizációja
- Távérzékelési és térinformatikai megoldások megvalósítása, valamint az ehhez szükséges földi és légi megfigyelőközpontok hardver és szoftverkörnyezetének kialakítása, amely elősegíti az egységes, integrált adatgyűjtés megvalósulását

Közvetlen célcsoport: - állami intézmények, háttérszervezetek, állami tulajdonú gazdasági társaságok

A digitális összekapcsoltság fokozása

- Az oktatási és képzési rendszerek színvonalának, befogadóképességének, eredményességének és munkaerőpiaci relevanciájának javítása

Közvetlen célcsoport: - állami intézmények, háttérszervezetek, állami tulajdonú gazdasági társaságok - köznevelési, szakképzési és felsőoktatási intézmények - az oktatási és képzési rendszer működtetésében és fejlesztésében résztvevő intézmények

Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz keretében rendelkezésre álló források:

Demográfia és köznevelés 21. századi technológiai környezetre épülő, versenyképes köznevelés

- Korai nevelés feltételeinek bővítése a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésére és a szülők foglalkoztatási esélyeinek növelésére- Kisgyermekkorai bölcsődei nevelési intézmények kapacitásfejlesztése
- Digitális oktatáshoz való egyenlő hozzáférés feltételeinek biztosítása a tanulók és a pedagógusok számára, célcsoport: köznevelési intézmények
- Digitális oktatási megoldások beépítése a mindennapi nevelés-oktatási gyakorlatba

Magasan képzett, versenyképes munkaerő felsőoktatási képzések ágazati modernizációja

- Gyakorlatorientált felsőfokú képzés infrastrukturális- és készségfejlesztése
- A felsőoktatási képzések és a felsőoktatási intézmény alaptevékenységéhez igazodó szolgáltatások intézményi innovációja és a felsőoktatás felnőttképzési tevékenységének erősítése
- 21. századi szakképző intézményfejlesztési program
- Szakképzési digitális tananyagfejlesztés
- Nemzeti Laboratóriumok létrehozása és komplex fejlesztése

Felzárkózó települések közösségi megújuló energia termelés és felhasználás

- Folyamatos jelenlétben alapuló szociális munka és a közösségek megerősítése
- Első 1000 nap, kora gyermekkorai fejlesztések
- Szociális lakások építése, felújítása, lakhatási körülmények javítása
- Községi megújuló energiatermelés és felhasználás

Regionális közlekedési hálózatok fejlesztése

- Beruházás Vasúthálózat szűk keresztmetszet kiváltás TEN-T korridoron
- Beruházás Zéró emissziós buszközlekedés fejlesztése
- Beruházás Kerékpárút fejlesztések Beavatkozási terület

- Közlekedés digitalizációja
- Beruházás Központi forgalomirányítás kiépítése TEN-T vasútvonalakon

Energetika (zöld átállás)

- Lakossági napelemes rendszerek támogatása és fűtési rendszerek elektrifikálása napelemes rendszerekkel kombinálva

Átállás a körforgásos gazdaságra

- Hulladékgazdálkodási infrastruktúra fejlesztése
- Intelligens, innovatív és fenntartható ipar és másodnyersanyag piac erősítése

Egészségügy A XXI. századi egészségügy feltételeinek kialakítása

- Alapellátás fejlesztése a háziorvosok szerepének erősítésére, a lakóhelyközeli szolgáltatások bővítésére és a szakellátás tehermentesítésére
- Az önellátásra korlátozottan képes emberek biztonságát és életvédelmét szolgáló digitalizációs program

A Horizont Európa az EU kutatási és innovációs keretprogramja, a kutatásban rendszerszintű változásokat indukálja. Társadalmi kihívások kezelésére irányuló kutatási és innovációs projekteket támogat, különös tekintettel az EU ipari vezető szerepére, a gazdaságélénkítésre, valamint a zöld és a digitális átmenetre (pl. nagy teljesítményű számítástechnika, mesterséges intelligencia). Támogatott témák: intelligencia, adat- és robotika, akkumulátorok, intelligens városok, rák és ritka betegségek, szén-dioxid-semleges és szén-dioxid-kibocsátásmentes technológiák, valamint körforgásos ipar, kék gazdaság stb.)

Közvetlen célcsoport: kutatóintézetek, egyetemek, ipar, kis- és középvállalkozások.

Tevékenység típusa: hálózatépítés és koordináció, kutatás, innováció, kísérleti tevékenységek, piaci bevezetési tevékenységek, képzési és mobilitási tevékenységek, az eredmények terjesztése és hasznosítása stb.

Pénzügyi eszközök

Zöld kötvény kibocsátás

A Magyar Nemzeti Bank által meghirdetett zöld program keretében ösztönözni kívánja a hazai kötvénypiac fejlődését és a zöld források felhasználását. A vállalatok számára meghirdetett zöld kötvény kibocsátási program mellett önkormányzatok számára is elérhetővé válhatnak a zöld kötvény kibocsátás révén plusz finanszírozási eszközök. Ennek jelenleg még jogszabályi gátját jelenti a 2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény.

A kiemelt környezetvédelmi témák finanszírozásának egy speciális területe a zöld kötvény. Céljuk a fenntarthatóság szorgalmazása, pozitív környezeti-, klímavédelmi hatással is járó beruházások finanszírozása. Zöld kötvények jellemzően energiahatékonysági-, tiszta közlekedési-, tiszta és fenntartható vízgazdálkodási-, fenntartható mezőgazdasági projektek megvalósítását támogatják.

A zöld kötvény a tőke fenntarthatóbb befektetésekbe terelésének egyik pénzügyi eszköze.

Zöld hitel felvétel, hitel felvétel

A beruházások finanszírozását, különös tekintettel a zöld és digitális átállásra, a város kizárólag támogatási forrásból nem tudja megvalósítani, szükséges pénzügyi eszközöket is igénybe venni, melynek egyik lehetősége a hitelfelvétel. Az önkormányzatok hitelfelvételét a 2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény korlátok közé szorítja, a hitelfelvételi plafont az önkormányzatok jellemzően kihasználják.

A hitelintézetek a zöld finanszírozási eszközök portfólióját bővítve már megjelentek zöld hiteltermékekkel, melyeknek köre a következő években folyamatosan bővülni fog, ami az önkormányzati, vagy a város területén megvalósítandó beruházások finanszírozásának fontos eszközévé fog válni.

Városi tőkealap

A tőkealap révén tudnak a városok leghatékonyabban a vissza nem térítendő támogatások mellé további forrásbevonást biztosítani. A városi projektportfóliókhoz az előkészítési projekt eredményeként megszülető üzleti terveknek megfelelő forráskombinációt szükséges biztosítani, melyben megjelenhet a tőkebefektetés mellett vissza nem térítendő támogatás és hitel igény is.

A tőkealap, mint pénzügyi termék olyan visszatérítendő típusú támogatás, amely a piacinál kedvezőbb feltételek mellett nyújt forrást projektek részére. A városi tőkealap olyan projekteket finanszíroz, mely az Önkormányzat számára prioritást jelentenek, megtérüléssel bíró projektek, de a megtérülés mértéke nem éri el a piac által elvárt hozamokat, így a piacról történő megfinanszírozásuk nem tud megtörténni, jellemzően 3-7%-os megtérülést biztosítanak. Bizonyos projektípusok esetében (energetikai fejlesztések, jelentősebb gazdaságfejlesztési beruházások, városfejlesztési célú ingatlanfejlesztések stb.) feltételezhető, hogy valamilyen mértékű vissza nem térítendő forrás is allokálható a projektekhez.

Állami támogatási szabályoknak való megfelelés

Az Alap kizárólag abban az esetben fektethet be, ha a Befektetés a Bizottság 651/2014/EU rendeletének 6. cikkében meghatározott ösztönző hatással bír.

Az általános csoportmentességi rendelet (ÁCsR.) határozza meg azokat a támogatási kategóriákat, amelyek alapján nyújtott támogatások összeegyeztethetőnek minősülnek az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal. A rendeletben közös szabályok kerültek meghatározásra a kizáró feltételek, a támogatástartalom, támogatáshalmazódás szabályai, a bejelentési határértékek, illetve a közzététel, információszolgáltatás tekintetében.

Releváns támogatási jogcímek:

- Regionális városfejlesztési támogatás (ÁCsR. 16. cikk)
- Regionális beruházási támogatás (ÁCsR. 14. cikk)

Energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás (ÁCsR. 38. cikk): Kifejezetten vállalkozások energiahatékonysági intézkedéseit szolgáló támogatási kategória.

Megújuló energia termeléséhez nyújtott beruházási támogatás (ÁCsR. 41. cikk): A megújuló energia termeléséhez nyújtott beruházási támogatás kizárólag új berendezéshez nyújtható.

Nagy hatáskorú kapcsolt energiatermelésre irányuló beruházási támogatás (ÁCsR. 40. cikk): Kizárólag újonnan létrehozott vagy felújított kapacitásokhoz nyújtható.

7.1.1. Aktorok, meghatározó szereplők

Ebben az alfejezetben azok az aktorok kerülnek azonosításra, amelyek a városi projektek finanszírozásába bekapcsolódhatnak. A kormányzati és a társ-önkormányzati szereplők elsősorban a költségvetési, uniós források elosztási mechanizmusában töltenek be olyan szerepkört, amely meghatározza a fejlesztési források bevonását. A helyi gazdasági élet szereplői bizonyos típusú fejlesztéseknél társfinanszírozóként, piaci befektetőként, vagy az üzemeltetés során vonhatók be.

Bonyhád Város Önkormányzata részéről a Polgármesteri Hivatalon belül a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia megvalósítása a Városfejlesztési és Jogi Osztály feladata, az Osztály felelős a Stratégia elkészítéséért, megvalósításának nyomonkövetéséért, a monitoring rendszer felállításáért és működtetéséért, valamint a projektcsatorna kialakításáért és naprakész működtetéséért. Így az egyes projektek finanszírozási mixének kialakítása is az Osztálynál jelentkező feladat, ide futnak be a finanszírozással kapcsolatos lehetőségek és elvárások. A zöld és digitális átállás megtervezése a kijelölt menedzserek koordinációjában valósul meg.

A Városfejlesztési és Jogi Osztály folyamatos kapcsolatot tart az egyes operatív programok és RRF Irányító Hatóságokkal, a Nemzeti Kutatásfejlesztési és Innovációs Hivatal munkatársaival a Horizon Europe forrásai tekintetében.

További érintett szereplők a megfelelő projektfinanszírozás érdekében: Európai Beruházási Bank, kereskedelmi bankok zöld hitel konstrukciók és egyéb finanszírozási eszközök tekintetében.

7.1.2. Egyéb kötöttségek és lehetőségek

A projektek finanszírozását számos további, a fenti kategóriákba esetleg nem besorolható egyéb lehetőség teheti könnyebbé vagy gördíthet akadályt a jövőben tervezett fejlesztések finanszírozása elé.

A beruházások finanszírozásával kapcsolatosan a legnagyobb mozgásteret az Önkormányzat számára a közhatalmi bevételek jelentik, melyek közül a legnagyobb tételt az iparűzési adó teszi ki, melynek összege 2020-ban 646 499 841 Ft volt.

A projektfinanszírozás mozgásterét befolyásolja, hogy az egyes operatív programok keretében elérhető támogatási források milyen ütemezésben érhetőek el, milyen lehetőségek nyílnak az egyes fejlesztések egymásra építésében, a jelentkező szinergiák kihasználásában.

Megnyílnak olyan támogatási konstrukciók is, melyek önerőt igényelnek, itt a városi saját források, elsősorban iparűzési adó források biztosíthatják a szükséges fedezetet.

A hitelfelvételi és kötvénykibocsátási lehetőségeket jogszabályi kötöttségek is befolyásolják, az önkormányzatok hitelfelvételi lehetőségeit a Stabilitási törvény (Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény) határozza meg. További külső kötöttség, hogy milyen kondíciókkal érhetőek el a banki hitelek, illetve tőkebefektetési konstrukciók, illetve a jövőben milyen zöld termékek jelennek meg a finanszírozási piacokon. Ezeket folyamatosan figyelemmel kíséri az önkormányzat.

7.2. Az üzleti modell bemutatása

7.2.1. Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenzióként összegezve

Az Önkormányzat támogatja a folyamatos projektfejlesztést, és projektjavaslatok gyűjtését, mely a későbbi megalapozott fejlesztések alapjává válik. A város vezetése hangsúlyt fektet a lakossági, civil szervezetek, vállalkozások, intézmények által megfogalmazott fejlesztési igények összehangolására, becsatornázására és lehetőség szerinti megvalósítására. A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia tervezése során az érintett felek által megfogalmazott projektjavaslatokat az alábbiak szerint összegezzük:

1. Táblázat Beavatkozások – Prosperáló város

Megvizsgálandó szempontok		A szempont részletezése
Dimenzió tervezett költsége (millió Ft)	összesített beruházási	2790
Megtérülést jövedelmet) elemek	(bevétele, biztosító	A projektek többségének van megtérülést biztosító eleme, az ipari park fejlesztésnek pedig bevétele is lesz a fejlesztés eredményeképpen. A több esetben vizsgálni szükséges, hogy a bevétel mértéke mekkora, meghaladja-e a beruházási és üzemeltetési költségeket, mi a megtérülési periódus. Az ökoszisztémát erősítő projektek támogatással valósulhatnak meg, de további gazdasági tevékenység tervezése is lehetséges.
Források		Többségében támogatástartalom és egyéb finanszírozási eszköz kombinációjával valósulhatnak meg a projektek, önkormányzati önerő bevonása is szükséges. Fejlesztési hitel, tőkealap konstrukció megvizsgálandó.
Finanszírozás aránya	elemek	További üzleti tervezés szükséges az arány megállapításához.
Várható vagy elvárt eredmények		Az iparterület fejlesztése eredményeképpen új munkahelyek létesülnek, növekszik a városi iparűzési adó bevétele, erősödik a vállalkozói ökoszisztéma. A turisztikai fejlesztések eredményeképpen megnő a helyi és térségi lakosság számára a szabadidő minőségi eltöltésének lehetősége. Javul a város infrastruktúrájának helyzete, az épületállomány kihasználtsága nő.

Megvizsgálandó szempontok		A szempont részletezése
Kockázatok		Költségek emelkedése, elhúzódó közbeszerzés, elhúzódó megvalósítás külső forrásbevonás lehetőségei kevésbé ismertek, termékek folyamatosan alakulnak, jogszabályi korlátok állnak a hitelfelvétel előtt, tőkeforrás bevonásával nincs tapasztalat
Érdekeltek		Önkormányzat, gazdasági szereplők, magánbefektetők, tőkealapok, kereskedelmi bankok, kamarák

2. Táblázat Beavatkozások – Megtartó város

Megvizsgálandó szempontok		A szempont részletezése
Dimenzió tervezett költsége (millió Ft)	összesített beruházási	3250
Megtérülést jövedelmet) elemek	(bevételek, biztosító	Nincsen bevételestermelő elem, a városi humán közszolgáltatási infrastruktúra megújítása szerepel a projektek között, mely közfeladat ellátást jelent.
Források		vissza nem térítendő támogatás, önkormányzati önerő, további intézményi források
Finanszírozás aránya	elemek	100% vissza nem térítendő támogatás, költségnövekmény esetén plusz önkormányzati önerő bevonásával
Várható vagy eredmények	elvárt	A humán infrastruktúra fejlesztésénél elsősorban társadalmi hasznok nevesíthetőek, emelkedik a városi szolgáltatások színvonala, az itt élők komfortfokozata, vonzóvá válik a Bonyhádon történő életvitel. Csökkennek az üzemeltetési költségek, alacsonyabbak lesznek a fenntartási, karbantartási költségek, nő az önkormányzati tulajdon értéke
Kockázatok		A kivitelezési időszakban akadályoztatottá válhat a szolgáltatások biztosítása. Költségek emelkedése, elhúzódó közbeszerzés, elhúzódó megvalósítás
Érdekeltek		Önkormányzat, oktatási, szociális és egészségügyi szolgáltatásokat nyújtó intézmények, lakosság

3. Táblázat Beavatkozások – Zöldülő város

Megvizsgálandó szempontok		A szempont részletezése
Dimenzió tervezett költsége (millió Ft)	összesített beruházási	3560
Megtérülést jövedelmet) elemek	(bevételek, biztosító elemek)	A fejlesztések egy részénél jelentkezik megtérülés, és egyes esetekben bevételt termelő projektek, elsősorban a megújuló energia termelésre irányuló beruházások esetében. A zöldfelületi fejlesztéseket érintő projektek esetében költségmegtakarítás tervezhető, bevételt termelő elem kevésbé reális.
Források		Vissza nem térítendő támogatás, önkormányzati önerő, ESCO konstrukció, tőkealap, zöldhitel, hitelkonstrukciók, lakossági magánforrás
Finanszírozás aránya	elemek	További üzleti tervezés szükséges az arány megállapításához.
Várható vagy elért eredmények		A város épületeinek kibocsátási értéke csökken, nő az energiahatékonyság, az energiafogyasztásban kimutatható a csökkenés. A városi zöldfelületek megkötőképessége nő, ezzel párhuzamosan a városi minőségi rekreáció lehetőségei bővülnek, hozzájárulnak az életminőség javulásához.
Kockázatok		A beruházások nem hozzák a kívánt energiamegtakarítást, illetve nem tudják a megtakarítást érvényesíteni a költségstruktúrában. A megtermelt megújuló energia mennyiséget nem sikerül helyben felhasználni szabályozási akadályok miatt.
Érdekeltek		Önkormányzat, gazdasági szereplők, ESCO társaságok, hitelintézetek, tőkealapok, lakosság, áramszolgáltatók, önkormányzati gazdasági társaságok

4. Táblázat Beavatkozások – Digitális város

Megvizsgálandó szempontok		A szempont részletezése
Dimenzió tervezett költsége (millió Ft)	összesített beruházási	2450
Megtérülést jövedelmet) elemek	(bevételek, biztosító elemek)	A tervezett projektek megalapozzák a városi digitális szolgáltatásokat, jelenleg nincs bevételtermelő elem, de ezek további vizsgálata szükséges.
Források		vissza nem térítendő támogatás, önkormányzati önerő

Megvizsgálandó szempontok		A szempont részletezése
Finanszírozás aránya	elemek	100% vissza nem térítendő támogatás
Várható vagy elvárt eredmények		Az önkormányzati szolgáltatások minősége és elérhetősége javul, az intézményi és lakossági digitális kompetenciák fejlődnek, egyes városi szolgáltatások ellátása hatékonyabbá válik, ami költségmegtakarítást eredményezhet.
Kockázatok		Elhúzódó fejlesztések, nem sikerül egységes, integrált rendszert megvalósítani, programozási hibák jelentkezése. Nem sikerül a digitális szolgáltatás használatot a lakossággal elfogadtatni, alacsony szinten maradnak a digitális készségek, a digitális szolgáltatásokat nem sikerül kellőképpen integrálni az önkormányzati szolgáltatásrendszerbe.
Érdekeltek		Önkormányzat, vállalkozások, lakosság, civil szervezetek

5. Táblázat Beavatkozások – Kiszolgáló város

Megvizsgálandó szempontok		A szempont részletezése
Dimenzió tervezett költsége (millió Ft)	összesített beruházási	2700
Megtérülést jövedelmet)	(bevételek, biztosító elemek	Jelenleg nem tervezett bevételt termelő elem, költségmegtakarítás azonban jelentkezik. Ennek további vizsgálata szükséges.
Források		vissza nem térítendő támogatás, önkormányzati önerő
Finanszírozás aránya	elemek	100% vissza nem térítendő támogatás
Várható vagy elvárt eredmények		Városi elérhetőség javul, a kerékpárutak hosszának növekedése hozzájárul az egészséges életmódhoz, fejlődik a városi infrastruktúra, nő a lakossági és vállalkozói elégedettség
Kockázatok		Párhuzamosan megvalósuló beruházások a kivitelezés ideje alatt kellemetlenséget okoznak a helyi lakosságnak, költségnövekmény várható, elhúzódó közbeszerzés, önkormányzati plusz erőforrás bevonása válhat szükségessé
Érdekeltek		Önkormányzat, vállalkozások, lakosság

2. táblázat Összesítő pénzügyi tábla

Megvizsgálendő szempontok	Tervezett beruházási költség (M Ft)
Prosperáló dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	2790
Zöldülő dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	3560
Digitális dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	2450
Megtartó dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	3250
Kiszolgáló dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	2700
FVS összesített tervezett beruházási költsége	14750

A projektek előzetes vizsgálatához üzleti tervezésre van szükség. Amennyiben a releváns bevonható forrás valamilyen piaci forrás, úgy ennek előkészítése további vizsgálat tárgya. Ezen belül, ha a forrásbevonás a Gst.¹⁶ alapján adósságot keletkeztető ügyletet eredményezhet, pénzügyi szakértő előzetes felkérése mindenképp indokolt (hitel, kötvény, zöld kötvény, ESCO, városfejlesztési alap, vállalkozásfejlesztési alap stb.)

7.2.2. A finanszírozási terv összefoglalója

A 7.2.1. fejezetben ismertetett forrásokat

Prosperáló város beruházásai:

- Gazdasági infrastruktúra fejlesztése:
 - BIP Kft. IV. csarnok építése
 - Völgységi Ipari Park infrastrukturális fejlesztése
 - Helyi termelők, helyi termékek piacra jutásának támogatása, bonyhádi helyi piac korszerűsítése
- Turisztikai fejlesztések
 - Turisztikai attrakciók fejlesztése
 - Tolerancia Központ létrehozása
 - Váralja ifjúsági tábor turisztikai fejlesztése
 - Alsóbélatelepi üdülő tábor fejlesztése
 - Rekreációs szolgáltatások fejlesztése: Strandfejlesztés
- Helyi vállalkozások fejlesztése
 - Piaci alapú hiányszolgáltatások nyújtásának támogatása
 - „Vedd a Völgységit” kampány

¹⁶ Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény.

- Piaci alapú idősek otthona
- Befektetés-ösztönzés
 - Befektetés-ösztönzési stratégia készítése és megvalósítása

Megtartó város beruházásai:

- Közzolgáltatások infrastrukturális fejlesztések
 - Háziorvosi rendelők fejlesztése
 - Védőnői Szolgálati kialakítása dr. Kolta László u. 21-ben
 - Bonyhádi Varázskapu Bölcsőde és Óvoda Malom Óvoda tagintézmény infrastrukturális korszerűsítése
 - Széchenyi általános iskola udvar fejlesztése, korszerűsítése
 - Bentlakásos idősgondozó intézmény bővítése
 - Solymár Imre Városi Könyvtár infrastrukturális fejlesztése
 - PSEG Általános iskola felújítása
- Tolna Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Bonyhádi Tagintézményének infrastrukturális fejlesztése
- Hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációja: Képzés, mentorálás, mentálhigiénés támogatás a Megyei Foglalkoztatási Paktum II. keretében
- Ifjúságmegtartás
 - Pályaorientáció és karriertanácsadás, vállalkozásindítás népszerűsítése
 - Lakások építése
 - Ifjúsági helyszín létrehozása
 - Majosi közösségi ház fejlesztése
- Szociális városrehabilitáció, hátrányos helyzetű csoportok lakhatásának támogatása
- Nappali ellátás fejlesztése (Szenvedélybetegek Nappali Intézménye)
- Helyi humán fejlesztések Bonyhádon a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia keretében
- Önkormányzati tulajdonú szociális bérlakások felújítása, korszerűsítése
- Közösségfejlesztés
 - Rendezvények, programok fejlesztése
 - Régi és új vállalkozók együttműködésének erősítése
 - Önkéntes munka és állampolgári részvétel ösztönzése: civil szervezetekkel együttműködésben
- Helyi igényekhez illeszkedő képzések, átképzés hiányszakmákra
 - Valós képzési igények felmérése a helyi és környékbeli cégeknél, valamint a közintézményekben (Megyei Paktumból)
 - Közzolgáltatások humánerőforrás fejlesztése

Zöldülő város beruházásai:

- Energetikai fejlesztések
 - Völgységi Múzeum korszerűsítése, felújítása
 - Városi energetikai felmérés és stratégia
 - Új naperőműpark építése
 - Geotermikus energiapotenciál felmérése próbafúrással (kapacitás, hőfok)
 - Geotermikus energia hasznosítása: 4 fázis

- A Solymár Imre Városi Könyvtár és a Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium és Általános energetikai korszerűsítése, valamint a Völgységi Múzeum fűtőkorszerűsítése
- Klímavédelem
 - Klímavédelmi stratégia elkészítése teljes kibocsátási és megkötési leltárral és klímaadaptációval
 - Kibocsátáscsökkentési terv
 - Körforgásos gazdaság stratégiai leltárral
- Környezetbarát közlekedési módok fejlesztése
 - Helyi közösségi közlekedési koncepció újragondolása: E-kisbuszok beszerzése
 - Napelemes elektromos töltőállomások kiépítése: rendezvénytér, Piactér, Sportpálya
 - Bonyhád vásártér - Majos XIII. utca meglévő kerékpárút újjáépítése
 - Bonyhád-Váralja között új kétsávos kerékpárút építése
- Csapadékvíz infrastruktúra fejlesztése Bonyhádon II.
- Szennyvíz és ivóvíz fejlesztések
- Családi pihenőpark fejlesztése
- Bonyhád városközpont zöld rehabilitációja
- Környezet-, egészség- és sporttudatos életmódra történő nevelés a bonyhádi általános és középiskolákban
- Élhető, zöld település – a Fáy lakótelep környezetének korszerűsítése, felújítása

Digitális város beruházásai:

- Okos város fejlesztések megvalósítása
 - Térfigyelő kamerarendszer fejlesztése
 - Okos zebrák
 - Okos közvilágítás napelemekkel: 6-os út kereszteződése, buszmegállók, sportpálya
 - Okos padok: Családi Pihenőpark, buszmegállók
 - Városkártya rendszer
- Digitális kompetenciák fejlesztése
 - Bonyhádi lakosok digitális írástudásának fejlesztése
 - Bonyhádi általános és középiskolások számára digitális tehetséggondozó program indítása
- Digitális eszközellátottság és szolgáltatások fejlesztése
 - Digitális eszközfejlesztési program helyi lakosoknak
 - Digitális eszközfejlesztési program helyi intézményeknek
 - Idősek távfelügyeletének támogatása
 - Digitális ügyintézés népszerűsítése
 - Digitális közszolgáltatások fejlesztése

Kiszolgáló város beruházásai:

- Bonyhád városközpont rendezése: II. ütem: Bonyhád Szabadság tér rendezése (homlokzakók) opció
- Kerékpárút építése Váralja irányába
- önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan átalakítása, felújítása üzleti céllal (Bonyhád, Perczel 9.)
- Belterületi utak fejlesztése Bonyhádon I. ütem és II. ütem

- 4 és 5 számjegyű bonyhádi utak fejlesztése: Forberger utca szélesítése a Rákóczi utca és Gyár utca közötti szakaszon
- 4 és 5 számjegyű bonyhádi utak fejlesztése: TOP_PLUSZ-6.2.1-23 Bonyhád 5603 jelű Báticasék-Bonyhád összekötő út – Bartók Béla utca csomópontja és Bonyhád 56102 jelű Cikói bekötőút belterület
- Evangélikus temető fejlesztése

7.3.Fenntartható üzemeltetés

<i>Prosperáló város</i>	<i>Üzemeltető</i>	<i>Költségelem</i>
BIP Kft. IV. csarnok építése	Bonyhádi Ipari Kft.	útfenntartás
Völgységi Ipari Park I. ütem továbbfejlesztése	Völgység Ipari Park Kft.	Ingatlan üzemeltetés költségei
Helyi termelők, helyi termékek piacra jutásának támogatása, bonyhádi helyi piac korszerűsítése	Bonycom Kft.	Ingatlan üzemeltetés költségei
Tolerancia Központ létrehozása	Bonyhád Város Önkormányzata	Működési költségtelek: munkabér + járulék, arányosított rezsiköltség, karbantartási költség, adminisztratív költség
Váralja ifjúsági tábor turisztikai fejlesztése	Bonyhádi Sportcentrum	Működési költségtelek: munkabér + járulék, arányosított rezsiköltség, karbantartási költség, adminisztratív költség
Alsóbélatelepi üdülő tábor fejlesztése	Bonyhád Város Önkormányzata	Működési költségtelek: munkabér + járulék, arányosított rezsiköltség, karbantartási költség, adminisztratív költség
Rekreációs szolgáltatások fejlesztése: Strandfejlesztés	Bonycom Kft.	Működtetési költségtelek: munkabér + járulék, arányosított rezsiköltség, karbantartási költség,
Piaci alapú hiányszolgáltatások nyújtásának támogatása	Bonyhád Város Önkormányzata	
„Vedd a Völgységit” kampány	Bonyhád Város Önkormányzata	nem releváns
Piaci alapú idősek otthona	Piaci szereplő	Üzemeltetési költségtelek: munkabér + járulék, arányosított rezsiköltség
Befektetés-ösztönzési stratégia készítése és megvalósítása	Bonyhád Város Önkormányzata	nem releváns

Megtartó város	Üzemeltető	Költségelem
Háziorvosi rendelők fejlesztése	házi orvosok	Üzemeltetési költségtelek: munkabér + járulék, arányosított rezsiköltség
Védőnői Szolgálati kialakítása dr. Kolta László u. 21-ben	Bonyhádi Védőnői Szolgálat	Üzemeltetési költségtelek: munkabér + járulék, arányosított rezsiköltség
Bonyhádi Varázskapu Bölcsőde és Óvoda Malom Óvoda tagintézmény infrastrukturális korszerűsítése	Bonyhád Város Önkormányzata	Üzemeltetési költségtelek: munkabér + járulék, arányosított rezsiköltség
Széchenyi általános iskola udvar fejlesztése, korszerűsítése	Tankerület	Üzemeltetési költségtelek: munkabér + járulék, arányosított rezsiköltség
Infrastrukturális fejlesztések: Solymár Imre Városi Könyvtár	Bonyhád Város Önkormányzata	Üzemeltetési költségtelek: munkabér + járulék, arányosított rezsiköltség
PSEG Általános iskola felújítása	Fenntartó	Üzemeltetési költségtelek: munkabér + járulék, arányosított rezsiköltség
Tolna Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Bonyhádi Tagintézményének infrastrukturális fejlesztése	Tolna Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat	Üzemeltetési költségtelek: munkabér + járulék, arányosított rezsiköltség
Bentlakásos idősgondozó intézmény bővítése	Bonyhádi Gondozási Központ	Üzemeltetési költségtelek: munkabér + járulék, arányosított rezsiköltség
Hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációja: Képzés, mentorálás, mentálhigiénés támogatás a Megyei Foglalkoztatási Paktum II. keretében	Bonyhád Város Önkormányzata	nem releváns
Ifjúságmegtartás: Pályaorientáció és karriertanácsadás, vállalkozásindítás népszerűsítése	Bonyhád Város Önkormányzata	nem releváns
Lakások építése	Piaci szereplő	
Ifjúsági helyszín létrehozása	Bonyhád Város Önkormányzata	Üzemeltetési költségtelek: munkabér + járulék, arányosított rezsiköltség
Majosi közösségi ház fejlesztése	Bonyhád Város Önkormányzata	Üzemeltetési költségtelek: munkabér + járulék, arányosított rezsiköltség
Szociális városrehabilitáció, hátrányos helyzetű csoportok lakhatásának támogatása	Bonyhád Város Önkormányzata	

Nappali ellátás fejlesztése (Szenvedélybetegek Nappali Intézménye)	Bonyhád Város Önkormányzata	Üzemeltetési költségtelek: munkabér + járulék, arányosított rezsiköltség
Helyi humán fejlesztések Bonyhádon a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia keretében	Bonyhád Város Önkormányzata	
Önkormányzati tulajdonú szociális bérlakások felújítása, korszerűsítése	Bonyhád Város Önkormányzata	
Közösségfejlesztés: Rendezvények, programok fejlesztése	Bonyhád Város Önkormányzata	nem releváns
Régi és új vállalkozók együttműködésének erősítése	Bonyhád Város Önkormányzata	nem releváns
Önkéntes munka és állampolgári részvétel ösztönzése: civil szervezetekkel együttműködésben	Bonyhád Város Önkormányzata	nem releváns
Helyi igényekhez illeszkedő képzések, átképzés hiányszakmákra: Valós képzési igények felmérése a helyi és környékbeli cégeknél, valamint a közintézményekben (Megyei Paktumból), Lobbis tevékenység a képzési helyek regionális elosztásának megreformálására	Bonyhád Város Önkormányzata	nem releváns
Közszolgáltatások humánerőforrás fejlesztése	Bonyhád Város Önkormányzata	nem releváns

Zöldülő város	Üzemeltető	Költségelem
Infrastrukturális fejlesztések: Völgységi Múzeum korszerűsítése, felújítása	Bonyhád Város Önkormányzata	
Városi energetikai felmérés és stratégia	Bonyhád Város Önkormányzata	
Új naperőműpark építése	Bonyhád Város Önkormányzata	
Geotermikus energiapotenciál felmérése próbafúrással (kapacitás, hőfok)	Bonyhád Város Önkormányzata	
Geotermikus energia hasznosítása: 4 fázis	Bonyhád Város Önkormányzata	
A Solymár Imre Városi Könyvtár energetikai korszerűsítése, valamint a Völgységi Múzeum fűtőkorszerűsítése	Bonyhád Város Önkormányzata	

Klímavédelmi stratégia elkészítése teljes kibocsátási és megkötési leltárral és klímaadaptációval	Bonyhád Város Önkormányzata	nem releváns
Kibocsátáscsökkentési terv	Bonyhád Város Önkormányzata	nem releváns
Körforgásos gazdaság stratégiai leltárral	Bonyhád Város Önkormányzata	zöldfelület kezelése
Helyi közösségi közlekedési koncepció újragondolása: E-kisbuszok beszerzése	Bonyhád Város Önkormányzata	
Napelemes elektromos töltőállomások kiépítése: rendezvénytér, Piac tér, Sportpálya	Bonyhád Város Önkormányzata	zöldfelület kezelése
Bonyhád vásártér - Majos XIII. utca meglévő kerékpárút újjáépítése	Bonyhád Város Önkormányzata	zöldfelület kezelése
Bonyhád-Váralja között új kétsávos kerékpárút építése	Bonyhád Város Önkormányzata	
Csapadékvíz infrastruktúra fejlesztése Bonyhádon II.	Bonyhád Város Önkormányzata	
Szennyvíz és ivóvíz fejlesztések	Mezőföldvíz Kft.	
Családi pihenőpark fejlesztése	Bonyhád Város Önkormányzata	zöldfelület kezelése
Bonyhád városközpont zöld rehabilitációja	Bonyhád Város Önkormányzata	zöldfelületek kezelése
Környezet-, egészség- és sporttudatos életmódra történő nevelés a bonyhádi általános és középiskolákban	Bonyhád Város Önkormányzata	nem releváns
Élhető, zöld település – a Fáy lakótelep környezetének korszerűsítése, felújítása	Bonyhád Város Önkormányzata	zöldfelületek kezelése

<i>Digitális város</i>	<i>Üzemeltető</i>	<i>Költségelem</i>
Térfigyelő kamerarendszer fejlesztése	Bonyhád Város Önkormányzata	Support éves díja Tárhely költsége Humán erőforrás költségek
Okos zebrák	Bonyhád Város Önkormányzata	Support éves díja Tárhely költsége
Okos közvilágítás napelemekkel: 6-os út kereszteződése, buszmegállók, sportpálya	Bonyhád Város Önkormányzata	Support éves díja Tárhely költsége
Okos padok: Családi Pihenőpark, buszmegállók	Bonyhád Város Önkormányzata	Support éves díja Tárhely költsége
Városkártya rendszer	Bonyhád Város Önkormányzata	Support éves díja Tárhely költsége
Bonyhádi lakosok digitális írástudásának fejlesztése	Bonyhád Város Önkormányzata	nem releváns
Bonyhádi általános és középiskolások számára digitális tehetséggondozó program indítása	Bonyhád Város Önkormányzata	nem releváns
Digitális eszközfejlesztési program helyi lakosoknak	Bonyhád Város Önkormányzata	Support éves díja Tárhely költsége
Digitális eszközfejlesztési program helyi intézményeknek	Bonyhád Város Önkormányzata	Support éves díja Tárhely költsége
Idősek távfelügyeletének támogatása	Bonyhád Város Önkormányzata	Support éves díja Tárhely költsége Humán erőforrás költségek
Digitális ügyintézés népszerűsítése	Bonyhád Város Önkormányzata	nem releváns
Digitális közszolgáltatások fejlesztése	Bonyhád Város Önkormányzata	Support éves díja Tárhely költsége Humán erőforrás költségek

<i>Kiszolgáló város</i>	<i>Üzemeltető</i>	<i>Költségelem</i>
Bonyhád városközpont rendezése: II. ütem: Bonyhád Szabadság tér rendezése (homlokzakók) opciós	Bonyhád Város Önkormányzata	
Kerékpárút építése Váralja irányába	Bonyhád Város Önkormányzata	útfenntartás
Önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan átalakítása, felújítása (Bonyhád, Perczel 9.)	Bonyhád Város Önkormányzata	
Közút és járda fejlesztések	Bonyhád Város Önkormányzata	útfenntartás
Belterületi utak fejlesztése Bonyhádon I. ütem és II. ütem		útfenntartás
4 és 5 számjegyű bonyhádi utak fejlesztése: Forberger utca szélesítése a Rákóczi utca és Gyár utca közötti szakaszon		útfenntartás
4 és 5 számjegyű bonyhádi utak fejlesztése: TOP_PLUSZ-6.2.1-23 Bonyhád 5603 jelű Bátaszék- Bonyhád összekötő út – Bartók Béla utca csomópontja és Bonyhád 56102 jelű Cikói bekötőút belterület		útfenntartás
Evangélikus temető fejlesztése	Bonyhád Város Önkormányzata	útfenntartás

7.4. Projektcsatorna fejlesztés intézményesítése

Ebben a fejezetben a projektgyűjtéssel és projektfejlesztéssel kapcsolatos feladatok intézményi modelljét szükséges bemutatni.

7.4.1. Ellátandó funkciók

Projektgyűjtés

- lakossági fórumok tartása,
- on-line kérdőíves felmérések
- egyeztetés vállalkozókkal,
- egyeztetés civil szervezetekkel,
- egyeztetés hatóságokkal
- egyeztetés döntéshozókkal
- projektek társadalmasítása

Finanszírozási források felkutatása

- pályázati támogatási lehetőségek figyelemmel kísérése,
- vállalkozói vagy lakossági forrásbevonás önkormányzati kiegészítéssel,
- potenciális befektetők felkutatása,
- önkormányzati saját forrás hozzárendelése
- hitellehetőségek és tőkebefektetések felkutatása

Projektek előkészítési feladatai

- engedélyes és kiviteli tervek elkészítése, engedélyek beszerzése,
- ingatlan tulajdonviszonyainak rendezése,
- megvalósíthatósági tanulmányok, megalapozó dokumentumok elkészítése,
- pályázatok elkészítése,
- közbeszerzési, beszerzési eljárások lefolytatása

7.4.2. Kulcsszereplők nevesítése

Projektgenerálásban résztvevő nem önkormányzati szereplők:

- Lakossági fórumok
- Intézményi javaslatok
- Vállalkozói javaslatok
- Civil javaslatok

Projektgenerálásért felelős szerv: Városfejlesztési és Jogi Osztály

- javaslat szelektálásra
- döntéselőkészítés, előterjesztések
- együttműködés külső szakértőkkel
- projektlista összeállítása
- finanszírozási lehetőségek felkutatása, tárgyalás, javaslat finanszírozási mixre
- projektek társadalmazása

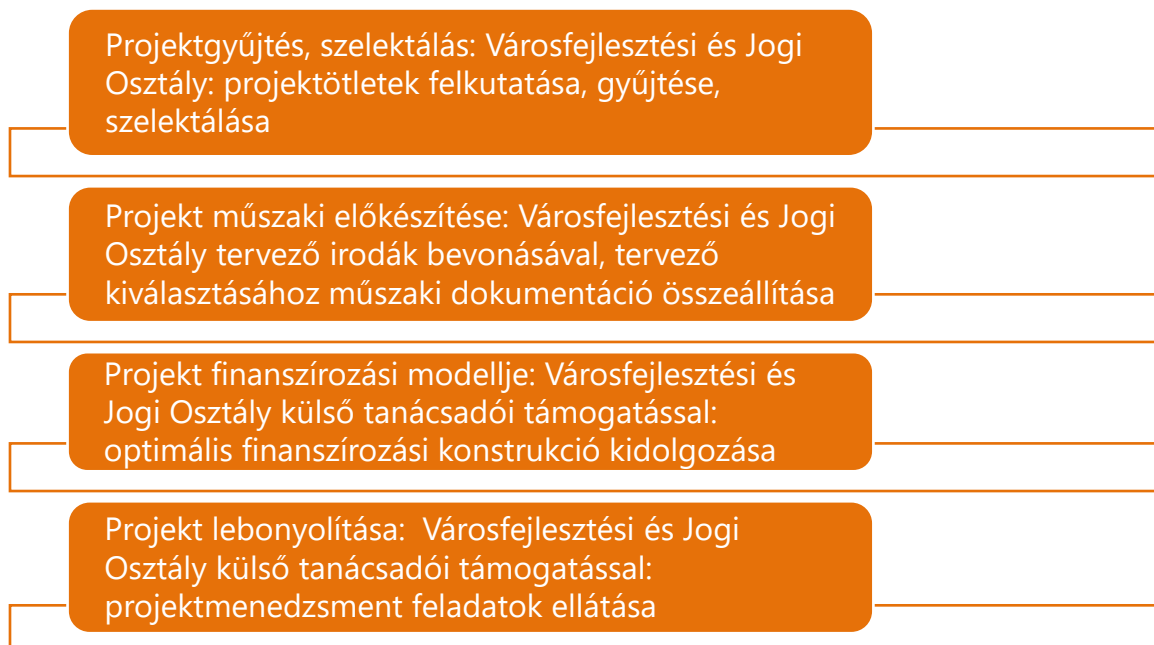
Bonyhád Város Önkormányzatának Képviselő-Testülete

- projektlista jóváhagyása, prioritások megállapítása
- önkormányzati kötelezettségvállalás engedélyezése
- önkormányzati önerő rendelkezésre bocsátása

Bonyhád Város Önkormányzatának polgármestere

- finanszírozási források tárgyalása
- szerződések aláírása
- projektársaság alapítása

7.4.3. Intézményi modell bemutatása

8. MELLÉKLETEK

8.1. Antiszegregációs Terv

Az Antiszegregációs Terv a feltárt horizontális (társadalmi, gazdasági, környezeti) és térbeli jelenségeinek (szegregátumok, szegregációval veszélyeztetett területek) mérséklését, illetve felszámolását hivatott megvalósítani.

8.1.1. Helyzetelemzés és értékelés

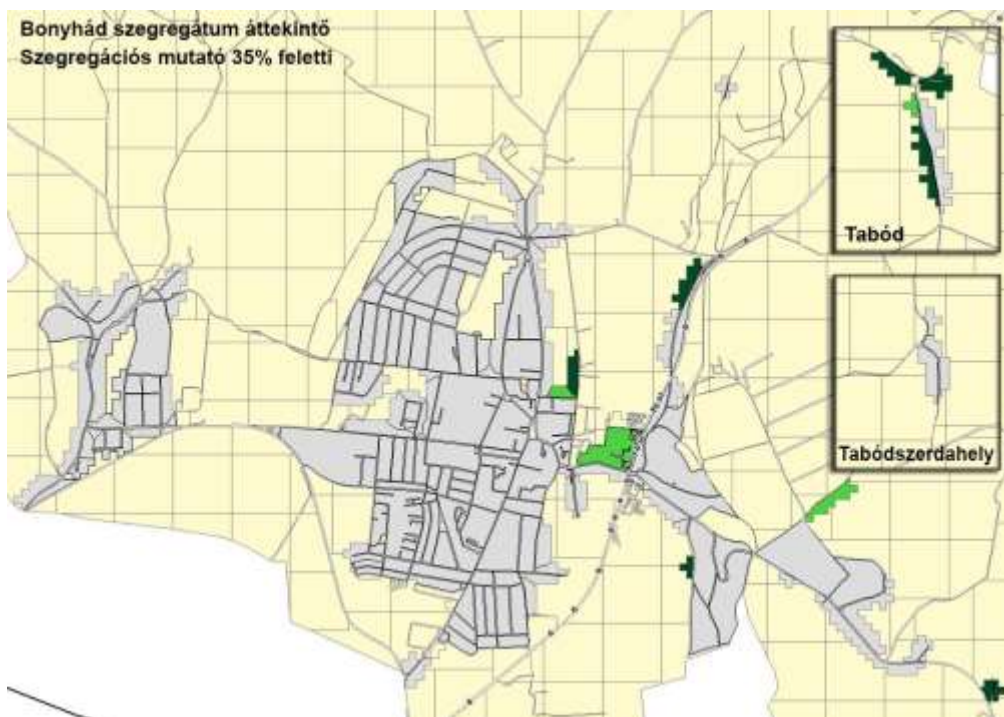
Bonyhád a 2014-ben elkészült Integrált Településfejlesztési Stratégia 3.9 fejezetében határozta meg Antiszegregációs Tervét.

A szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása a 314/2012-es Kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott egységes módszertan alapján történt. Ennek értelmében azokat az egybefüggő területeket tekintették szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aktív korúakon (15-59 év) belüli aránya alapján számított szegregációs index elérte vagy meghaladta az adott településtípusra vonatkozó határértéket (35%). További fontos kritérium, hogy szegregátumnak csak az a terület nevezhető, ahol az érintett lakosság száma legalább 50 fő.

Bonyhád településen a szegregációs mutató 30 százalékos és 35 százalékos határértéke mellett nem található szegregátum, mivel a szegregált területen a magánháztartásokban élők száma nem éri el az 50 főt, emiatt nem tekinthető valódi szegregátumnak, így antiszegregációs program készítésére sincs szükség. Azonban javasolt e területeken a folyamatok nyomon követése, hiszen „forró pont”-szerűen a szegregációs mutató a 35 százalékot is felveszi, illetve meghaladja, amely a jövőben valódi szegregátum kialakulásának veszélyét hordozza magában.

A szegregáció kialakulásának megakadályozásának érdekében Bonyhád városának is érdemes szem előtt tartani a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben megfogalmazott különböző típusú antiszegregációs intézkedéseket:

1. A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések
2. A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések
3. A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

9.1.1.2. A szegregáció társadalmi jelenségeinek horizontális elemzése – a változások értékelése

A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések elsősorban az alacsony státuszú népesség koncentrációjának csökkentését, a társadalmi integráció erősítését, a munkaerőpiac, oktatás, szociális, társadalmi kirekesztettség mértékének csökkentését célozzák meg.

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése és ezen belül a területi vagy más típusú szegregáció kialakulásának megakadályozása, Bonyhád város számára a fenntartható városfejlődés alapja. Ennek tudatában a város messzemenőig figyelembe veszi a jövőben megvalósuló fejlesztéseinél, hogy azok nem okozhatják sem horizontálisan, sem területileg a szegregáció kialakulását, vagy erősödését. Bonyhád Város Önkormányzati Képviselő-testülete a szociálpolitikai döntések, jogszabály-tervezetek véleményezésére, szociális feladatok értékelésére, megvalósulásuk, végrehajtásuk figyelemmel kísérésére helyi Szociálpolitikai Kerekasztalt működtet. A szegregációs folyamatok kialakulásának megakadályozására a Szociális Kerekasztal a jövőben meghatározott időközönként áttekinti a legrosszabb helyzetű családok, a potenciálisan szegregációval veszélyeztetett területeken élő lakosság helyzetét, megvizsgálja annak lehetőségét, hogy a rendelkezésére álló eszközök (pl. közfoglalkoztatás) elérik-e ezeket a családokat, és amennyiben nem, intézkedéseket javasol a városvezetésnek a helyzet javítására. A kerekasztal figyelemmel kíséri az esetleges diszkriminációs folyamatokat és összehangolt intézkedésekkel megszünteti azt.

Az anti-szegregációs beavatkozások egyes elemei megkülönböztethetők aszerint, hogy egyes intézkedések az infrastruktúra javítására vagy az emberek és közösségeik fejlesztésére irányulnak. Kijelenthető, hogy e két fajta beavatkozás együttesen képes a legeredményesebb hatást elérni. Mindezek alapján a város által alkalmazott intézkedések is mind a két fejlesztési fókusz tartalmazzák.

8.1.2. Antiszegregációs terv

9.1.2.1. Az antiszegregációs fejlesztési célok és beavatkozási javaslatok

A 2021-2027-es időszakra vonatkozóan Bonyhád Város a település egészére vonatkozó horizontális antiszegregációs célokat és beavatkozásokat azonosít a következő oldalon bemutatott táblázatban foglaltak szerint.

A projektfejlesztés során elemi érdekünk a tervezett tevékenységek társadalmi elfogadottsága. Mind az előkészítés, mind a megvalósítás során biztosítjuk a társadalmi párbeszéd lehetőségét. A Roma Nemzetiségi Önkormányzatot bevonjuk ezen folyamatokba.

A közösségi térként és szociális, oktatási célra is használt épületeket integrált lakókörnyezetben alakítjuk ki, hogy biztosítsuk a többségi társadalom tagjainak a részvételét a szolgáltatásokban. A különböző fejlesztések fizikai megközelíthetőségének tervezése elengedhetetlen a mindenki számára biztosított hozzáférés érdekében.

Célirányos kampányt tervezünk minden fejlesztés, program, a település életét befolyásoló esemény, illetve a településen megjelenő szolgáltatás, esemény széles körű megismertetésére, a hátrányos helyzetű csoportok tájékoztatására.

Együttműködő partnerek

A Szociálpolitikai Kerekasztal tagjai:

- a) Bonyhád Város polgármestere
- b) A Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője
- c) A Közös Önkormányzati Hivatal hatósági osztályvezetője
- d) A Közös Önkormányzati Hivatal pénzügyi osztályvezetője
- e) Az Egészségügyi és Szociális Bizottság elnöke
- f) A Bonyhádi Gondozási Központ vezetője
- g) A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
- h) A Bonyhádi Varázskapu Bölcsőde és Óvoda vezetője
- i) A Tamási Tankerületi Központ bonyhádi tankerületi igazgatója

Horizontális antiszegregációs célok és beavatkozások

Célok	A célok elérése érdekében tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
<i>A fejlesztések céljának meghatározása az adott horizontális szempont vonatkozásában a 2027-ig terjedő időtávra.</i>	<i>a korábbi tervezési időszakból áthozott és folytatásra tervezett folyamatok</i> <i>újonnan kezdeményezett beavatkozások</i>	<i>A beavatkozások becsült költségének bemutatása</i>
1. Az esélyegyenlőség biztosítása a város minden fejlesztési beavatkozásánál, annak figyelembe vételével, hogy semmilyen fejlesztés nem járulhat hozzá a településen belüli, vagy kívüli szegregáció kialakulásához és erősödéséhez.	Az esélyegyenlőség, a szegregáció-mentesség biztosítása a településen.	
2. Oktatási integráció biztosítása	Az iskolai sikeresség feltételeinek megteremtése. A lemorzsolódás csökkentése Oktatási felzárkóztatási programok	
3. Az alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása	A rendszeres munkajövedelemmel rendelkezők számának növelése. Az elsődleges munkaerőpiacon megjelenők számának növelése Foglalkoztatási programok	
4. A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása. A szociális szolgáltatások színvonalának emelése	Új szociális szolgáltatások biztosítása	
5. Közösségi terek biztosítása	A szabadidő hasznos eltöltése feltételeinek biztosítása. Az iskolán kívüli, iskolai sikerességet segítő, programok helyszíneinek biztosítása. Minden korosztály részére biztosítani a közösségi tereket.	

A beavatkozások ütemezése

Tervezett akciók és beavatkozások	202 2	202 2	202 3	202 3	202 4	202 4	202 5	202 5	202 6	202 6	202 7	202 7
	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.

horizontális												
Az esélyegyenlőség biztosítása a város minden fejlesztési beavatkozásán ál												
Oktatási integráció biztosítása												
Az alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása												
A szociális szolgáltatásokh oz való hozzáférés javítása.												
Közösségi terek biztosítása												

9.1.2.2. Az antiszegregációs terv pénzügyi terve

Tervezett akciók és beavatkozások	becsült költség	tervezett forrás	
horizontális			
Az esélyegyenlőség biztosítása a város minden fejlesztési beavatkozásánál	100 millió Ft	TOP Plusz / EFOP Plusz	
Oktatási integráció biztosítása	100 millió Ft	TOP Plusz / EFOP Plusz	
Az alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása	150 millió Ft	TOP Plusz / EFOP Plusz	
A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása.	150 millió Ft	TOP Plusz / EFOP Plusz	
Közösségi terek biztosítása	100 millió Ft	TOP Plusz / EFOP Plusz	
Összesített költség:	600 millió Ft		

8.2. Elvégzett kérdőíves felmérések dokumentálása

8.2.1. Lakossági felmérés

A lakosság számára online kérdőív került elkészítésre és megküldésre a lakosság különböző csoportjai számára. A kérdőívre 403 válasz érkezett, amely a bonyhádi lakosok több, mint 3%-át fedi le.

A megküldött kérdőív a következő kérdéseket tartalmazta:

A következő kérdéseknél kérjük, X-szel jelölje a megfelelő választ!

I.) A válaszadó adatai

1.) Válaszadó neve:

☐ nő

☐ férfi

2.) Válaszadó kora (év):

☐ 18 alatti

☐ 18-25

☐ 26-50

☐ 51-64

☐ 65- feletti

3.) Válaszadó legmagasabb iskolai végzettsége:

☐ általános (elemi, polgári) iskola 8. osztálynál, évfolyamnál alacsonyabb

☐ általános (elemi, polgári) iskola 8. osztály, évfolyam

☐ szakképesítés érettségi nélkül (pl. szakmunkásképző, szakiskola)

☐ érettségi

☐ érettségi szakképesítéssel vagy érettségire épülő szakképesítés

☐ felsőfokú szakképesítés (csak 1998 után szerezhető)

☐ főiskolai (vagy azzal egyenértékű, pl. BA/BSc)

☐ egyetemi (vagy azzal egyenértékű, pl. MA/MSc)

☐ doktori (PhD- vagy DLA-) fokozat

4.) Válaszadó jelenlegi státusza:

☐ tanuló

☐ alkalmazott

☐ alkalmazott, középvezető

☐ alkalmazott, felsővezető

☐ vállalkozó (egyéni vagy cégvezető)

- ☐ munkanélküli
- ☐ nyugdíjas
- ☐ GYES-en vagy GYED-en
- ☐ háztartásbeli
- ☐ inaktív (egyéb)

5.) Amennyiben dolgozik, hol?

- ☐ Bonyhád
- ☐ Bonyhád járás másik településén
- ☐ Egyéb településen Tolna megyében
- ☐ Egyéb magyarországi településen
- ☐ Külföldön

6.) Mely településrészen él?

- ☐ Városközpont (Belváros, Észak-Keleti városrész, Észak-Nyugati városrész, Dél-Keleti városrész, Dél-Nyugati városrész, Keleti városrész, Majos)
- ☐ Börzsöny (Börzsöny, Alsóbörzsöny, Ronnyi Tanyak, Hónigpuszta)
- ☐ Egyéb városrészek (Tabód, Kistabód, Tabódszerdahely, Bonyhádszerdahely, Ladamány, volt téglagyári lakóterület)

7.) 7. Mióta él Bonyhád

- ☐ Itt születtem, mindig is itt laktam
- ☐ 10 évnél régebb óta
- ☐ Csak néhány éve
- ☐ Új beköltöző vagyok (kevesebb, mint egy 1 éve élek itt)

8.) 8. Amennyiben az elmúlt 10 évben költözött ide, honnan érkezett?

- ☐ A járás másik településéről
- ☐ A megye másik kistelepüléséről (nem város)
- ☐ A megye másik városából (pl. Tolnáról)
- ☐ Más magyarországi városból
- ☐ Más magyarországi kistelepülésről (nem város)
- ☐ Külföldről

A következő kérdéseknél kérjük X-szel, illetve a számválasztós kérdéseknél karikázással jelölje a megfelelő választ!

9. Kérdés	Választási lehetőség	Válasz (X, illetve a számoknál karikázás)
Mi jelenti az Ön helyi kötődésének alapját (több válasz is lehetséges)	1. itt született	☐
	2. itt alapított családot és otthonot	☐
	3. ismeri és gyakorolja a helyi szokásokat	☐
	4. a nyugodt kisvárosi lét	☐
	5. a helyi identitásuk összetartása	☐
	6. tagja valamilyen helyi kisebb közösségnek, akikkel szívesen tölti szabadidejét	☐
	7. táj és természeti adottságok	☐
	8. itt talált biztos egzisztenciára (munkalehetőségek)	☐
A felsorolt tényezők mennyiben játszanak szerepet helyi életminőségével való elégedettségének növelésében? 5- nagyon jelentős szerepet játszana 4- jelentős 3- közepesen 2-kis szerepet játszana 1- nem játszana szerepet 0= „Nem tudom megítélni / „Nem kívánok válaszolni”	1. változatosabb munkahelyek	5-4-3-2-1 vagy 0
	2. magas jövedelmet biztosító munkalehetőségek	5-4-3-2-1 vagy 0
	3. a jelenleginél is magasabb színvonalú közszolgáltatások (iskola, egészségügyi, szociális ellátás stb.)	5-4-3-2-1 vagy 0
	4. minőségi közösségi terek a városközpontban és a lakóhelyem közelében	5-4-3-2-1 vagy 0
	5. gazdagabb és magasabb színvonalú, igényekre szabott kulturális kínálat	5-4-3-2-1 vagy 0
	6. sportolási lehetőségek további bővítése	5-4-3-2-1 vagy 0
	7. magas színvonalú kiskereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatások	5-4-3-2-1 vagy 0
	8. kedvezőbb lakhatási lehetőségek	5-4-3-2-1 vagy 0
	9. jobb közbiztonság	5-4-3-2-1 vagy 0
Értékelje a városban elérhető humán szolgáltatásokat és egyéb városi életminőséget befolyásoló tényezőket egy 1-től 5-ig tartó skálán	1. óvodai ellátás (családtagja által igénybe vett)	5-4-3-2-1 vagy 0
	2. általános iskola, infrastruktúra, felszereltség (családtagja által igénybe vett)	5-4-3-2-1 vagy 0
	3. általános iskola oktatás (családtagja által igénybe vett)	5-4-3-2-1 vagy 0
	4. egészségügyi alapellátás minősége (Ön és családtagja által igénybe vett)	5-4-3-2-1 vagy 0

9. Kérdés	Választási lehetőség	Válasz (X, illetve a számoknál karikázás)
5=nagyon elégedett 4=elégedett 3= közepesen elégedett 2= alig elégedett 1=egyáltalán nem elégedett 0= „Nem elérhető a városban”, a „Nem tudom megítélni / nem vagyok érintett” és a „Nem kívánok válaszolni”	5. egészségügyi szakellátás minősége (Ön és családtagja által igénybe vett)	5-4-3-2-1 vagy 0
	6. kulturális szolgáltatások (intézményekhez kötött pl. mozi, kulturális központ stb.) minősége (Ön és családtagja által igénybe vett)	5-4-3-2-1 vagy 0
	7. szociális ellátás („akár saját, akár valamely családtag okán pl. idősellátás”)	5-4-3-2-1 vagy 0
	8. bölcsődei ellátás (családtagja által igénybe vett)	5-4-3-2-1 vagy 0
	9. közterületek minősége általában (közterek, utak stb.)	5-4-3-2-1 vagy 0
	10. zöldfelületek (parkok, ligetek fasorok)	5-4-3-2-1 vagy 0
	11. közvilágítás közvetlen lakókörnyezetében	5-4-3-2-1 vagy 0
	12. közbiztonság a városközpontban nappal	5-4-3-2-1 vagy 0
	13. közbiztonság a városközpontban sötétedés után	5-4-3-2-1 vagy 0
	14. közbiztonság a közvetlen lakókörnyezetében sötétedés után	
	15. járdák minősége közvetlen lakókörnyezetében	5-4-3-2-1 vagy 0
	16. városi kerékpárutak hossza a városban	5-4-3-2-1 vagy 0
	17. városi kerékpárutak minősége a városban	5-4-3-2-1 vagy 0
	18. kerékpárosokat támogató infrastruktúra (pl. tárolók, esővédő beállók stb.)	5-4-3-2-1 vagy 0
	19. utak minősége általában a városban	5-4-3-2-1 vagy 0
	20. parkolás általában a kiemelt közintézmények közelében	5-4-3-2-1 vagy 0
	21. parkolás kereskedelmi létesítmények közelében	5-4-3-2-1 vagy 0

10. Kérdés	Választási lehetőség	Válasz (X)
Az alábbiak közül milyen informatikai eszközöket	1. személyi számítógép (asztali számítógép/ PC)	☐
	2. notebook / laptop	☐

10. Kérdés	Választási lehetőség	Válasz (X)
használ a hétköznapiakban? (több válasz is lehetséges kivéve, ha a válasz a 7.)	3. táblagép (tablet)	☐
	4. okos telefon (okos mobiltelefon)	☐
	5. okos óra	☐
	6. okos otthon (smart home)	☐
	7. nincs ilyen eszközöm	☐
Milyen céllal használja az INTERNETET (több válasz)	1. napi munkavégzés részeként	☐
	2. ügyintézés céljából pl. nyomtatványok letöltése és benyújtása	☐
	3. rendelkezik ügyfélkapuval és rendszeresen használja	☐
	4. szolgáltatásokat vesz igénybe pl. elektronikus vásárlás, foglalások intézése (szállás, repülőjegy stb.)	☐
	5. kommunikációs, kapcsolattartási céllal (telefon, levelezés, Skype stb.)	☐
	6. információszerzés, tájékozódás céljából	☐
	7. tanulási céllal - oktatási anyagok letöltése, e-oktatás igénybevétele	☐
	8. közösségi oldalak látogatása	☐
	9. szórakozás – video, film, zene letöltéshez	☐
	10. játékok	☐
	11. egyáltalán nem használom internetet	☐
Hogyan értékeli az IT eszközök használatával kapcsolatos jártasságát (összehasonlítva saját korosztályával) (csak egy válasz lehetséges)	1. nincsenek ilyen készségeim egyáltalán	☐
	2. készségeim az átlagnál kevésbé erősek, rendszerint segítségre szorulok	☐
	3. készségeim átlagosak, számítógépet és okos telefont készség szinten használok és rendszeresen használom az internetet is	☐
	4. készségeim átlag feletti (speciális IT használatra is képes vagyok, programozok stb.)	☐
	5. nem tudom megítélni	☐

11. Kérdés	Választási lehetőség	Válasz (X, illetve a számoknál karikázás)
A saját életminősége szempontjából mennyire tartja fontosnak a felsoroltakat?	1. Takarékoság az erőforrások igénybevételeiben (víz, áram stb.)	5-4-3-2-1 vagy 0
	2. szelektív hulladékgyűjtés, hulladék hasznosítása otthon	5-4-3-2-1 vagy 0

5= nagyon jelentős 4=jelentős 3=közepesen fontos 2= majdnem jelentéktelen az 1=egyáltalán nem fontos 0= „nem elérhető a városban”, a „nem tudom megítélni / nem vagyok érintett” és a „nem kívánok válaszolni”	3. közösségben való aktív részvétel, közös célokért való tevékenykedés	5-4-3-2-1 vagy 0
	4. egészséges, a térségben megtermelt élelmiszerek fogyasztása	5-4-3-2-1 vagy 0
	6. megújuló energiaforrások használata	5-4-3-2-1 vagy 0
Ha a város jövőjére gondol ugyanezek a szempontok mennyire fontosak? 5= nagyon jelentős 4=jelentős 3=közepesen fontos 2= majdnem jelentéktelen az 1=egyáltalán nem fontos 0= „Nem elérhető a városban”, a „Nem tudom megítélni / nem vagyok érintett” és a „nem kívánok válaszolni”	1. Takarékoság az erőforrások igénybevételében (víz, áram stb.)	5-4-3-2-1 vagy 0
	2. szelektív hulladékgyűjtés, hulladék hasznosítása otthon	5-4-3-2-1 vagy 0
	3. közösségben való aktív részvétel, közös célokért való tevékenykedés	5-4-3-2-1 vagy 0
	4. egészséges, a térségben megtermelt élelmiszerek fogyasztása	5-4-3-2-1 vagy 0
	5. megújuló energiaforrások használata	5-4-3-2-1 vagy 0
	6. turisztikai fejlesztések megvalósítása	5-4-3-2-1 vagy 0
	7. Időskorú lakosság számára megfelelő szolgáltatások biztosítása (idősek otthona, gyógyászati és rekreációs szolgáltatások stb.), étkezési lehetőségek stb.)	5-4-3-2-1 vagy 0
	8. E- mobilitás fejlesztés: E-kisbuszok beszerzése, napelemes töltők	☐
	9. Okos város fejlesztések: városkártya rendszer, digitális tájékoztató rendszer stb.	☐
Milyen gyakran látogat városi zöldterületeket, parkokat?	1. soha	☐
	2. havonta vagy annál ritkábban	☐
	3. hetente legalább egyszer	☐
	4. naponta	☐
Milyen céllal látogat városi zöldterületeket, parkokat?	1. szabadidő eltöltés	☐
	2. rekreációs séta	☐
	3. testedzés	☐
	4. kültéri közösségi és kulturális programokon vesz részt	☐
Hogyan lehetne vonzóbbá tenni a város zöldfelületeit az Ön és családja számára	1. sétautak fejlesztése	☐
	2. játszóterek, testedző eszközök kihelyezése a parkokhoz kapcsolódóan	☐
	3. zenepavilon létesítése (térzene befogadására)	☐

(fejlesztések, új funkciók stb.)? Több válasz is lehetséges	4. kisebb csoportok szabadtéri összejöveteleit lehetővé tevő utcabútorok kihelyezése	☐
	5. gyakoribb kültéri programok, amiért érdemes a parkba látogatni	☐
	6. több szolgáltatás a környéken pl. bowling, 50 méteres uszoda,	☐
	7. közvilágítás további javítása	☐
	8. Családi Pihenőpark fejlesztése	☐
Milyen környezettudatos eszközökkel, megoldásokkal rendelkezik otthonában? (több válasz is lehetséges)	1. okos fogyasztásmérő (pl. elektromos áram, víz, gáz stb. szolgáltatás)	☐
	2. okos lakás irányító rendszer (az okos lakás irányító rendszer automatikusan szabályozza a lakás hűtését, fűtését/távolról vezérelhető stb.)	☐
	3. okos, családi ház telkét fenntartó rendszer pl. okos locsoló, ami a talajnedvességet méri és szükség szerint indítja el a locsolórendszert	☐
	4. hibrid vagy elektromos hajtású autó / egyéb jármű	☐
	5. tudatos otthon – tájolás, klímatudatos növénytelepítés	☐
	6. megújuló energia használata (földhő, napenergia stb.)	☐
	7. házi komposztáló	☐
	8. nem rendelkezem ilyen eszközökkel	☐

12. Kérdés	Választási lehetőség	Válasz (X)
Hol vásárol Ön a helyi/ térségi termékeket? Több válasz is lehetséges. A 1. válasz kizárja a több válasz lehetőségét	1. nem vásárlak ilyen jellegű termékeket	☐
	2. közvetlen a termelőnél (agrártermék esetében)	☐
	3. közvetlen az alkotóknál (képzőművészeti termék esetében)	☐
	4. a piacon	☐
	5. internetes felületeken (weboldal, közösségi média pl. facebook)	☐
	6. kézműves /termelő saját üzletében	☐

8.2.2. Intézményi/ szervezeti felmérés

A bonyhádi intézmények számára a következő online kérdőív került megküldésre, melyet 7 intézmény töltött ki:

Kérjük, X-szel jelölje a megfelelő választ következő kérdéseknél!

1. Milyen színvonalon képesek ellátni a feladataikat a rendelkezésre álló költségvetésből?

- ☐ Az elvárt színvonal felett
- ☐ Az elvárt színvonalon
- ☐ Valamivel az elvárt színvonal alatt, azonban nem érezzük veszélyben a működésünket
- ☐ Jelentősen az elvárt színvonal alatt, veszélyben érezzük a működésünket

2. A képviselt intézmény fenntartója

- ☐ Önkormányzat
- ☐ Magyar Állam
- ☐ Egyház
- ☐ Civil szervezet

3. Mennyire fenntartható pénzügyileg a szervezet működése

- ☐ Erősen veszteséges
- ☐ Kissé veszteséges
- ☐ Nullszaldó körüli
- ☐ Kissé nyereséges

4. Milyennek ítéli a szervezet munkaerejének színvonalát?

- ☐ Igen gyenge
- ☐ Átlagos alatti
- ☐ Átlagos
- ☐ Átlagos feletti
- ☐ Kiváló

5. Milyennek ítéli a szervezet munkaerőellátottságát (szükséges létszám rendelkezésre állása)?

- ☐ Túlzott
- ☐ Ideális
- ☐ Kisebb munkaerőhiánnyal küzdünk
- ☐ Jelentős munkaerőhiánnyal küzdünk

6. Nyújtottak be pályázatot EU-s, vagy hazai támogatásra az elmúlt időszakban (2014-2020)?

- ☐ Igen, van nyertes pályázatunk
- ☐ Igen, de nincs nyertes pályázatunk
- ☐ Nem

7. Van-e folyamatban fejlesztése? (Jelölje meg, amelyik igen, több válasz lehetőséggel)

- ☐ beruházás / infrastruktúra-fejlesztés / bővítés
- ☐ foglalkoztatásbővítési
- ☐ informatikai
- ☐ energetikai, környezetvédelmi
- ☐ jelenleg nincs folyamatban fejlesztésünk

8. Terveznek a következő öt évben beruházást, és/vagy foglalkoztatás-bővítést?

- ☐ Igen, beruházást tervezünk
- ☐ Igen, munkahelybővítést tervezünk
- ☐ Igen, beruházást és munkahelybővítést is tervezünk
- ☐ Nem tervezünk sem, beruházást, sem munkahelybővítést

9. Amennyiben a 8. kérdésben igen választ adott meg, a képviselt intézmény a következő öt évben milyen fejlesztést tervez megvalósítani? (jelölje meg, több válasz lehetőséggel)

- ☐ Székhely/Telephelyfejlesztés, bővítés
- ☐ Munkaerőképzés
- ☐ Informatikai fejlesztés
- ☐ Energetikai, környezetvédelmi fejlesztés,
- ☐ Eszközvásárlás

10. Részt vesz a képviselt intézmény lakossági digitális szolgáltatások nyújtásában / jelen van-e az online térben?

- ☐ Igen, a szolgáltatásporfólió részeként saját fejlesztésű digitális szolgáltatást nyújtunk (pl. mobil app, online oktatás, online ügyintéző felület biztosítása)
- ☐ Igen, lakossági tájékoztatás céljából saját honlappal rendelkezünk / közösségi médiában jelen vagyunk
- ☐ Nem

11. Milyen informatikai eszközöket biztosít az intézmény alkalmazottainak? Jelölje X-szel! Több válasz is lehetséges.

- ☐ személyi számítógép (asztali számítógép)
- ☐ notebook / laptop
- ☐ okostelefon
- ☐ nem biztosítunk informatikai eszközöket

12. Milyen informatikai fejlesztés volt a szervezeten belül 2014-2020 között? Jelölje X-szel! Több válasz is lehetséges.

- ☐ eszközpark-fejlesztés
- ☐ hálózat ill. szoftverfejlesztés
- ☐ felhasználói tanfolyamok a dolgozók részére

☐ nem hajtottunk végre informatikai fejlesztéseket ebben az időszakban

13. Az intézmény használ a székhelyén /telephelyén megújuló energiaforrásokat? Jelölje X-szel!
Több válasz is lehetséges.

- ☐ nem használ
- ☐ napelem
- ☐ napkollektor
- ☐ faapríték-kazán
- ☐ geotermikus energia/földhő
- ☐ szélturbina

14. Milyen környezettudatos eszközökkel / okos eszközökkel rendelkezik a szervezet? Jelölje X-szel!
Több válasz is lehetséges.

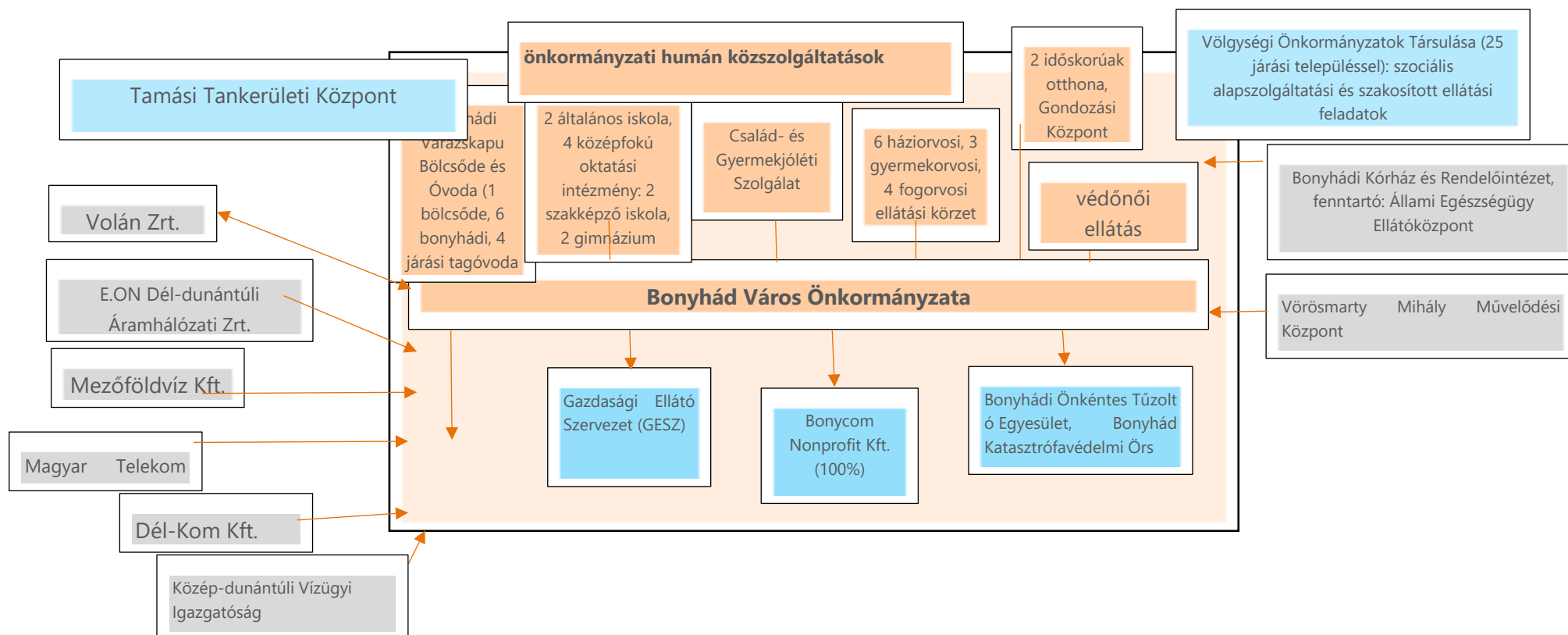
- ☐ nem rendelkezik ilyen eszközökkel a szervezet
- ☐ okos fogyasztásmérő (pl. elektromos áram, víz, gáz stb. szolgáltatás)
- ☐ okos épület irányító rendszer (az okos épület irányítórendszer automatikusan szabályozza a hűtést, fűtést, rolókat, távolról vezérelhető stb.)
- ☐ Szelektív hulladékgyűjtés
- ☐ Biciklitároló

15. Mennyire szívesen alkalmaznának okos megoldásokat az intézményben (okos fogyasztásmérő, okos épület irányítórendszer stb.)

- ☐ Nagy örömmel
- ☐ Talán
- ☐ Inkább nem
- ☐ Semmiképpen

16. Egyéb javaslat, észrevétel:

8.3. Működési térkép

8.4. Indikátor adatlapok az FVS szintű egységes indikátorokhoz

Indikátor adatlap 01

Indikátor megnevezése	
Reziliencia: a gazdaság több lábon állása Helyi gazdaság diverzifikációjának mértéke	
mértékegysége	%
típusa	output / eredmény
Indikátor definíciója	
A legnagyobb adófizető ágazatból származó városi iparűzési adóbevétel aránya a teljes iparűzési adóbevételhez viszonyítva.	
Bázisérték (kiinduló érték) kiszámítása	
Számítási mód	
a legtöbb iparűzési adót befizető ágazat által befizetett iparűzési adó nagysága (Ft) a város teljes iparűzési adó bevétele (Ft)	
Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a bázisérték számítandó	
2019	
Célérték teljesülésének elvárt időpontja	
2029	
Tényérték (aktuális érték) kiszámítása	
Jelentéstétel időpontja	Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a tényérték számítandó
Minden év szeptember 30.	Jelentéstételt megelőző teljes naptári év.
Számítási mód	
a legtöbb iparűzési adót befizető ágazat által befizetett iparűzési adó nagysága (Ft) a város teljes iparűzési adó bevétele (Ft)	

Az indikátor előállításához kapcsolódó speciális szempontok
Jelen indikátor bázis éve 2019 tekintettel arra, hogy a COVID-19 járvány következtében a 2020-as év adatai nem a valós helyzetet tükrözik. Amennyiben a legtöbb iparűzési adót befizető ágazathoz képest további egy vagy több ágazat iparűzési adóbevétele 5%-os sávon belül van, úgy kérjük ezeknek az ágazatoknak az iparűzési adó bevételeit is kiegészítő adatszolgáltatásként megjeleníteni. Ez nem befolyásolja a mutató számítási módját.
Kapcsolódó fogalmak
ágazat: TEÁOR '08 szerinti ágazatok, amely a TEÁOR besorolásban két számjeggyűek (pl. 02 Erdőgazdálkodás, 21 Gyógyszergyártás, 47 Kiskereskedelem (kivéve: gépjármű, motorkerékpár) stb.)
A mutató számításához szükséges adatok forrása
Önkormányzati adatbázis, NAV adatszolgáltatás

Indikátor adatlap 02

Indikátor megnevezése	
Reziliencia: energiafüggőség alternatív forrásokkal való oldása Megújuló energia termelés arányának növekedése	
mértékegysége	%
típusa	output / eredmény
Indikátor definíciója	
Megújuló erőforrások által termelt energiafelhasználás (nap, geotermikus, víz, szél stb.) arányának növekedése a város össz-energiafelhasználásában.	
Bázisérték (kiinduló érték) kiszámítása	
Számítási mód	
a város területén az adott évben megtermelt megújuló energia összmenyisége (MW GJ) a város területén az adott évben felhasznált energia összmenyisége (MW GJ)	
Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a bázisérték számítandó	
2020	
Célérték teljesülésének elvárt időpontja	

2029	
Tényérték (aktuális érték) kiszámítása	
Jelentéstétel időpontja	Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a tényérték számítandó
Minden év szeptember 30.	Jelentéstételt megelőző teljes naptári év.
Számítási mód	
a város területén az adott évben megtermelt megújuló energia összmenysége (MW GJ) a város területén az adott évben felhasznált energia összmenysége (MW GJ)	
Az indikátor előállításához kapcsolódó speciális szempontok	
A biomasszát nem tekintjük megújuló energiaforrásnak, mert bár valóban megújul, az elégetésével ÜHG-t bocsát ki, így az nem számítható bele a megújuló energia termelésbe. A mutatót alkotó két alapindikátor aktuális évi értékéről szintén jelenteni szükséges, a reziliencia indikátor számított értéke mellett.	
Kapcsolódó fogalmak	
Megtermelt megújuló energia: megújuló erőforrások által termelt energia (nap, geotermikus, víz, stb.). Beleszámít az önkormányzatok és intézményei által, a vállalkozások által, valamint a lakosság által termelt megújuló energia mennyisége (GJ). A város területén felhasznált energiamennyiség: az önkormányzat és intézményei által, a vállalkozások által, valamint a lakosság által felhasznált villamos energia, hőenergia (földgáz, szén, egyéb alapú) összmenysége. Az összmenység része az önkormányzati, a lakossági, vállalkozási és az ipari célú felhasznált energiamennyiség, beleértve a háztartási, vállalkozási tevékenységgel összefüggő, ipari technológiai stb. célú felhasználást.	
A mutató számításához szükséges adatok forrása	
MAVIR és/vagy helyi áramszolgáltatótól származó adatokból számítható, KSH tájékoztatási adatbázis	

Indikátor adatlap 03

Indikátor megnevezése	
Reziliencia: digitális város	
Digitális ügymenetek aránya	
mértékegysége	%
típusa	output / eredmény
Indikátor definíciója	
Az önkormányzati és kormányablak/kormányhivatali ügyintézők keretében az egy év alatt elindított ösz-szes ügyintézés számához viszonyított digitálisan indított ügymenetek aránya. Az indikátor méri a hivatali felkészültséget és egyben az ügyfél oldali készségek alakulását. A digitálisan indított ügyek arányszámának növekedése a kívánatos a stratégiai időtávban.	
Bázisérték (kiinduló érték) kiszámítása	
Számítási mód	
a digitálisan elindított / lefolytatott hivatali ügyek száma (db/év) az összes adott évben elindított ügy száma (db)	
Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a bázisérték számítandó	
2020	
Célérték teljesülésének elvárt időpontja	
2029	
Tényérték (aktuális érték) kiszámítása	
Jelentéstétel időpontja	Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a tényérték számítandó
Minden év szeptember 30.	Jelentéstételt megelőző teljes naptári év.
Számítási mód	
az adott évben digitálisan elindított /lefolytatott hivatali ügyek száma (db) az összes elindított hivatali ügy száma (db)	
Az indikátor előállításához kapcsolódó speciális szempontok	

Az ügyek teljes számába (eltérő ügyiratszámmal rendelkező) mind a lakossági, vállalkozói egyéb pl. intézményi, nonprofit szervezeteket érintő ügyek beletartoznak. Digitális ügyintézésnek számít, ha egy adott ügyiratszámmal rendelkező ügy intézésének folyamatában legalább az ügy elindítása (digitális felület/nyomtatvány kitöltése és benyújtása), de lehetőség szerint az egész ügyintézési folyamat digitális (személyes jelentéket nem igénylő módon /de nem postai) úton történik.
Kapcsolódó fogalmak
Nem releváns
A mutató számításához szükséges adatok forrása
Önkormányzati és kormányablak/kormányhivatali adatbázis

Indikátor adatlap 04

Indikátor megnevezése	
Reziliencia: megtartó város Az életminőséget meghatározó szolgáltatásokkal való elégedettség	
mértékegysége	%
típusa	output / eredmény
Indikátor definíciója	
A településen igénybe vehető közszolgáltatásokkal, piaci szolgáltatásokkal, települési infrastruktúrákkal stb. való lakossági elégedettség mértéke. Cél egy egységes módszertan alapján előkészített lakossági elégedettségmérés elvégzésével térben (települések között) és időben (adott településen) is összehasonlítható elégedettségi számértékek produkálása.	
Bázisérték (kiinduló érték) kiszámítása	
Számítási mód	
Az IH által biztosított elégedettséget mérő kérdőív lehető legnagyobb mintán történő lekérdezését követően az elégedettségi arány kiszámítása (%) a megadott módszertan szerint történik. Az IH biztosítja a számítás elvégzéséhez az algoritmusokkal ellátott (képletezett) Excel táblázatot, ami lehetővé teszi, hogy a települések a felmérés adatainak bevitelét követően gyorsan és hatékonyan produkálják az eredményeket.	
Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a bázisérték számítandó	

Amennyiben az FVS elkészítése során még nem került lebonyolításra lakossági kérdőíves felmérés és lehetőség van annak felméréssel történő kiegészítésére az adatfelvétel és a bázisérték előállításának éve: 2021 ill. 2022	
Célérték teljesülésének elvárt időpontja	
2029	
Tényérték (aktuális érték) kiszámítása	
Jelentéstétel időpontja	Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a tényérték számítandó
Minden év szeptember 30.	Jelentéstételt megelőző teljes naptári év.
Számítási mód	
Az IH által biztosított elégedettséget mérő kérdőív lehető legnagyobb mértékben történő lekérdezését követően az elégedettségi arány kiszámítása (%) a megadott módszertan szerint történik. Az IH biztosítja a számítás elvégzéséhez az algoritmusokkal ellátott (képletezett) Excel táblázatot, ami lehetővé teszi, hogy a települések a felmérés adatainak bevitelét követően gyorsan és hatékonyan produkálják az eredményeket.	
Az indikátor előállításához kapcsolódó speciális szempontok	
A felmérés kérdőívében szereplő szolgáltatási/infrastruktúra lista bármilyen komplexitású város esetében alkalmazható, mert a viszonyítási alap minden esetben a kérdőívet kitöltő egyén ismereteire és az igénybe vett, avagy igénybe venni szándékozott szolgáltatások körére vonatkozik. Érdemes tehát a végső, teljes válaszadói mintát figyelembe vevő elégedettségi arányon (nevezett indikátor értéke) kívül a különféle korcsoportok és nemek szerinti elégedettséget is figyelembe venni a település stratégiai tervezésénél és a monitoringnál.	
Kapcsolódó fogalmak	
Nem releváns	
A mutató számításához szükséges adatok forrása	
IH által közreadott szolgáltatás lista alapján elvégzett kérdőíves felmérés	

Indikátor adatlap 05

Indikátor megnevezése
Reziliencia: kiszolgáló város Zöld- és vízfelületek arányának változása

mértékegysége	%
típusa	output / eredmény
Indikátor definíciója	
A településen megtalálható zöld- és vízfelületek nagyságának változása.	
Bázisérték (kiinduló érték) kiszámítása	
Számítási mód	
<u>települési zöld- és vízfelületek nagysága (ha) (aktuális év)</u> <u>a települési zöld- és vízfelületek nagysága (ha)(bázisév)</u>	
Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a bázisérték számítandó	
2020	
Célérték teljesülésének elvárt időpontja	
2029	
Tényérték (aktuális érték) kiszámítása	
Jelentéstétel időpontja	Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a tényérték számítandó
Minden év szeptember 30.	Jelentéstételt megelőző teljes naptári év.
Számítási mód	
<u>települési zöld és vízfelületek nagysága (ha) (aktuális év)</u> <u>a települési zöld és vízfelületek nagysága (ha)(bázisév)</u>	
Az indikátor előállításához kapcsolódó speciális szempontok	
Az indikátor értékebe beszámításra kerül - zöldterületek (közparkok, közkertek, út- és térfásítások, közerdők), fasorok, külterületeken a tájképvédelmi takarófásítások, korlátozott közhasználatú zöldfelületek (múzeumok kertjei, játszóterek, temetők), természetési célú zöldfelületek (erdők, gyümölcsösök, szőlők, legelők, nádasok, szántók, zöldségtermesztő területek), magántulajdonú zöldfelületek (magánkertek), zöldtetők, zöldfalak; - természetes vízfelület; - mesterséges vízfelület.	

A zöldfelület-fejlesztések hatására pozitív irányú változás elérése a cél, így az indikátor tény- és célértékkel szembeni elvárás, hogy 100% felett legyen.
Kapcsolódó fogalmak
Települési zöldinfrastruktúra: jellemzően zöld- vagy vízfelülettel borított területek széles körű ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújtó, stratégiaileg tervezett hálózata, amely a településtervben kerül meghatározásra, és az életminőség javítását, az egészség-, a környezet-, a természet- és a tájvédelem biztosítását szolgálja. A biológiailag aktív felületek a zöldfelületek és a vízfelületek összegeként értelmezendő. Zöldfelület: - a termesztési célú zöldfelületek (erdők, gyümölcsösök, szőlők, legelők, nádasok, szántók, zöldségtermesztő területek); - a kondicionáló célú zöldfelületek (közparkok, közkertek), fasorok, külterületeken a tájképvédelmi takarófásítások. A települési zöldfelületek: - közcélú, köztulajdonú zöldfelületek: zöldterületek (közparkok, közkertek, út- és térfásítások, közerdők), valamint korlátozott közhasznátú zöldfelületek (múzeumok kertjei, játszótérek, temetők), zöldsétők, zöldfal; - magántulajdonú zöldfelületek (magánkertek, zöldsétők, zöldfalak). Kihasználatlan városi terület - beépítésre kijelölt, de még nem beépített terület; - felhagyott terület, - rozsdaterület, - barnamezős terület.
A mutató számításához szükséges adatok forrása
Önkormányzati adatbázis: zöldfelületi kataszter, Lechner adatszolgáltatás

Indikátor adatlap 06

Indikátor megnevezése	
Prosperáló város: Fejlesztésekbe bevont külső forrás aránya	
mértékegysége	%
típusa	output / eredmény
Indikátor definíciója	
A fejlesztésbe bevont külső források aránya a TOP Plusz forrásokhoz viszonyítva.	

Bázisérték (kiinduló érték) kiszámítása	
Számítási mód	
(befektetett eszközök FVS (Ft) bázis év / önkormányzati TOP Plusz forráskeret (Ft) (tervezett befektetett eszközök FVS (Ft) / önkormányzati TOP Plusz forráskeret (Ft) befektetett eszközök FVS (Ft) Bázis év = nulla önkormányzati TOP Plusz forráskeret (Ft) = 2021-27-es allokált forrásösszeg (Ft) tervezett befektetett eszközök FVS (Ft): az FVS felhasználói sablon 7.2. fejezet Finanszírozási tervben meghatározott összesített összeg	
Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a bázisérték számítandó	
2021, de az indikátor bázisértéke kötelezően nulla	
Célérték teljesülésének elvárt időpontja	
2029	
Tényérték (aktuális érték) kiszámítása	
Jelentéstétel időpontja	Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a tényérték számítandó
Minden év szeptember 30.	Jelentéstételt megelőző teljes naptári év.
Számítási mód	
(befektetett eszközök FVS (Ft) aktuális + megelőző évek kumulált / befektetett eszközök önkormányzati TOP Plusz forráskeretből (Ft) aktuális + megelőző évek kumulált) (tervezett befektetett eszközök FVS (Ft) / önkormányzati TOP Plusz forráskeret (Ft)	
Az indikátor előállításához kapcsolódó speciális szempontok	
A prosperáló város esetében a külső forrás jelentős mértékben jelenik meg a városi fejlesztésekben. A mutató azt jelzi, hogy a városban végbemenő fejlesztésekbe egyrészt a közsféra milyen kiegészítő forrásokat tud bevonni, illetve a település gazdasági szereplői milyen arányban veszik ki részüket. Külső forrásba az alábbi forrásokat szükséges beszámítani, melyet kérünk, hogy tételesen is ismertessen az Önkormányzat. Külső forrás: - önkormányzat, önkormányzati intézmények és önkormányzati tulajdonú társaságok által felhasznált saját és elnyert támogatási forrás (TOP Pluszon kívüli EU strukturális forrás – hazai döntési struktúrába illeszkedő és közvetlen brüsszeli forrás);	

- önkormányzati fejlesztési célú hitelfelvétel, kötvénykibocsátás (ide értve önkormányzat mellett önkormányzati intézményeket és önkormányzati tulajdonú társaságokat is);
- további közszféra beruházások (állami, közigazgatási szféra) saját vagy támogatási forrásból;
- egyház és civil szervezetek fejlesztési célú beruházásai saját vagy támogatási forrásból;
 - tőkealapok befektetett forrásai;
 - gazdasági társaság magánberuházása településrendezési szerződés keretében;
- gazdasági társaság magánberuházások, melyek közvetlenül, vagy közvetetten a város érdekeit szolgálják a magánvállalkozó adatszolgáltatása alapján.

Önkormányzati TOP Plusz forrás: önkormányzat, önkormányzati intézmények és önkormányzati tulajdonú társaságok fejlesztésre fordított TOP Plusz támogatásokból származó forrásai.

Kapcsolódó fogalmak

Külső forrás: az önkormányzati dedikált TOP Plusz forráskereten túli az FVS finanszírozási tervében megjelenített fejlesztési források nettó összege.

FVS teljes forrásigénye: az FVS teljes forrásigénye azonos az FVS Kézikönyv 34. táblázatának összesítő sorával (Finanszírozási tervben meghatározott összesített összeg).

Befektetett eszköz: a magyar számvitel értelmezésében befektetett eszköz minden olyan eszköz, mely a tevékenységet, működést tartósan, legalább egy éven túl szolgálja. A befektetett eszközök lehetnek immateriális javak, tárgyi eszközök, befektetett pénzügyi eszközök.

A mutató számításához szükséges adatok forrása

Önkormányzati adatszolgáltatás:

- **önkormányzat, önkormányzati intézmények és önkormányzati tulajdonú társaságok által elnyert támogatási forrás (TOP Pluszon kívüli EU strukturális forrás – hazai döntési struktúrába illeszkedő és közvetlen brüsszeli forrás);**
- **önkormányzati fejlesztési célú hitelfelvétel, kötvénykibocsátás (ide értve önkormányzat mellett önkormányzati intézményeket és önkormányzati tulajdonú társaságokat is);**
 - **magánberuházás településrendezési szerződés keretében;**
 - **tőkealapok befektetett forrásai.**

EPTK adatletöltés:

- **további közszféra beruházások (állami, közigazgatási szféra) saját vagy támogatási forrásból;**
- **egyház és civil szervezetek fejlesztési célú beruházásai saját vagy támogatási forrásból.**
- **EPTK GINOP adatletöltés, fejlesztések után felvett kedvezmények mértéke (TEIR)**
- **magánberuházások, melyek közvetlenül, vagy közvetetten a város érdekeit szolgálják a magánvállalkozó adatszolgáltatása alapján.**

Indikátor megnevezése	
Zöldülő város: Éves ÜHG kibocsátás egyenérték	
mértékegysége	tonna CO ₂ egyenérték
típusa	output / eredmény
Indikátor definíciója	
A város éves ÜHG kibocsátás csökkenését és a városi zöldfelület természetes CO ₂ megkötő kapacitását mérő komplex mutató.	
Bázisérték (kiinduló érték) kiszámítása	
Számítási mód	
[városi ÜHG kibocsátás tonna CO ₂ egyenérték (bázis év)] – [városi ÜHG megkötés tonna CO ₂ egyenérték (bázis év)]	
Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a bázisérték számítandó	
2021	
Célérték teljesülésének elvárt időpontja	
2029	
Tényérték (aktuális érték) kiszámítása	
Jelentéstétel időpontja	Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a tényérték számítandó
Minden év szeptember 30.	Jelentéstételt megelőző teljes naptári év.
Számítási mód	
[városi ÜHG kibocsátás tonna CO ₂ egyenérték (aktuális év)] – [városi ÜHG megkötés tonna CO ₂ egyenérték (aktuális év)]	
Az indikátor előállításához kapcsolódó speciális szempontok	
Cél, hogy a célérték elérésének időpontjára a komplex mutató értéke alacsonyabb legyen, mint a bázisérték, hiszen ez mutatja azt, hogy az időszak végére kevesebb CO₂-vel terhelte a város a légkört. (Megengedett, hogy ha az időszak alatt a mutató értéke átmenetileg növekszik.) <u>Városi ÜHG kibocsátás számítása (SECAP módszertan alapján):</u> A városi ÜHG kibocsátásba bele kell számolni az alábbi szereplők ÜHG kibocsátását: közszféra, lakosság, szolgáltató szektor.	

Az ÜGH kibocsátásba az alábbi tevékenységeket kell beleszámolni: épületek, berendezések/létesítmények, ipar (önkormányzati épületek, szolgáltató szektor épületei, lakóépületek, közvilágítás, ipar); közlekedés (önkormányzati flotta, tömegközlekedés, magáncélú és kereskedelmi közlekedés); egyéb (hulladékgazdálkodás, szennyvízgazdálkodás).

Városi ÜHG megkötés számítása:

Az indikátor számításakor a város teljes közigazgatási területe figyelembe veendő (beépítésre szánt és beépítésre nem szánt terület).

A legnagyobb kibocsátási pontokhoz közeli zöldfolyosók kiépítése, megkötési lehetőség ösztönzése ajánlott.

Egy újonnan ültetett fa átlagos CO₂ megkötési képessége kb. 0,008 tCO₂/év/db (8 kilogramm)

1 ha erdősült terület CO₂ megkötési képessége kb. 12 tCO₂/év/ha

1 m² gyepterület CO₂ megkötési képessége kb. 0,00163 tCO₂/év/m²

A komplex indikátor ezen felét így két féle módon, illetve ezek kombinációjával számolhatjuk:

egyrészt a fákkal borított városi területek (ha) nagyságát felszorozzuk a 12 tCO₂/év/ha értékkel, másrészt a fák darabszámát szorozzuk fel a 0,008 tCO₂/év értékkel, majd ehhez hozzáadjuk a gyepterület nagyságát megszorozva a 0,00163 tCO₂/év/m² értékkel, vagyis

*[erdősült terület nagysága (ha)*12 (tCO₂/év/ha) + gyepterület nagysága (m²)*0,00163 (tCO₂/év/m²)]*
vagy *[fák darabszáma (db)*0,008 (tCO₂/év/db) + gyepterület nagysága (m²)*0,00163 (tCO₂/év/m²)]*;

illetve pl. a már felmért adatok alapján a fákkal borított városi területek (ha) által megkötött CO₂ mennyiséget, valamint pl. az újonnan ültetett fák száma alapján számolt megkötött CO₂ mennyiséget aggregáljuk, majd ehhez hozzáadjuk a gyepterület nagyságát megszorozva a 0,00163 tCO₂/év/m² értékkel, vagyis

*[felmért, fákkal borított városi területek nagysága (ha)*12 (tCO₂/év/ha) + újonnan ültetett fák száma (db)*0,008 (tCO₂/év/db) + gyepterület nagysága (m²)*0,00163 (tCO₂/év/m²)]*.

A mutatót alkotó két alapindikátor aktuális évi értékéről szintén jelenteni szükséges, a megadott indikátor számított értéke mellett.

Kapcsolódó fogalmak

1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről, (Étv.) 2. §

Beépítésre nem szánt terület: a település közigazgatási területének a zöldterületi, a közlekedési, a mezőgazdasági, az erdőművelési, illetőleg az egyéb célra szolgáló része.

Beépítésre szánt terület: a település közigazgatási területének a beépített, illetve a további beépítés céljára szolgáló területrésze.

A mutató számításához szükséges adatok forrása

KSH, SECAP, ZIFFA, városi zöldkataszter

Indikátor adatlap 08

Indikátor megnevezése	
Digitális város: Digitálisan mért adattípusok száma	
mértékegysége	db
típusa	output / eredmény
Indikátor definíciója	
Digitálisan mért adattípusok száma a település közigazgatási területén. A cél annak felmérése és nyomon követése, hogy a településen hány féle, önálló mérési dimenzióval (alap mértékegységgel) rendelkező adat keletkezik egy adott évben a digitális mérési módszerek alkalmazásával. A mérés tárgya tehát a digitális eszközökkel mért adattípusok száma a változás követhetősége érdekében stratégiai időtávban. Stratégiai cél minden esetben a számérték növekedése.	
Bázisérték (kiinduló érték) kiszámítása	
Számítási mód	
A településen digitálisan mért adattípusok száma (db).	
Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a bázisérték számítandó	
2020	
Célérték teljesülésének elvárt időpontja	
2029	
Tényérték (aktuális érték) kiszámítása	
Jelentéstétel időpontja	Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a tényérték számítandó
Minden év szeptember 30.	Jelentéstételt megelőző teljes naptári év.
Számítási mód	
A településen digitálisan mért adattípusok száma (db).	
Az indikátor előállításához kapcsolódó speciális szempontok	

Az indikátor értékébe beleszámításra kerül az önkormányzat által, valamint az önkormányzat egyéb szer-vezetei által vagy megbízásából digitálisan mért adattípusok (pl. levegőszennyezettség mérés, turisztikai attrakciónál digitális látogatószám mérés, digitális forgalomszámlálás stb.).

Fontos, hogy a nem digitálisan mért csak másodlagosan digitalizált (adatbevitellel) adattípusok nem tar-toznak a mért kategóriába.

Az adatok következetes követhetősége érdekében lényeges, hogy az önkormányzat rögzítse az adattípu-sok pontos elnevezését és az azt rögzítő szervezet megnevezését is (ne csak a számértéket).

Kapcsolódó fogalmak

Nem releváns.

A mutató számításához szükséges adatok forrása

Az önkormányzat, valamint az önkormányzat egyéb szervezetei vagy annak megbízásából méréseket végző szervezetek információ közlése.

Indikátor adatlap 09

Indikátor megnevezése

Megtartó város: Vándorlási egyenleg

mértékegysége

fő

típusa

output / **eredmény**

Indikátor definíciója

Cél annak rögzítése, hogy az egyéni döntésen alapuló letelepedés, ill. elvándorlás miként alakul az adott településen egy-egy adott évben, és hogy a vándorlási egyenleg értéke hogyan alakul stratégiai időtávban (évente).

A településre állandó lakcímmel bejelentett lakosok számának változása.

Bázisérték (kiinduló érték) kiszámítása

Számítási mód

A bázisérték: a bázisév vándorlási egyenlege (fő).

Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a bázisérték számítandó

2020

Célérték teljesülésének elvárt időpontja

2029

Tényérték (aktuális érték) kiszámítása	
Jelentéstétel időpontja	Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a tényérték számítandó
Minden év szeptember 30.	Jelentéstételt megelőző teljes naptári év.
Számítási mód	
A településre állandó lakcímmel bejelentkezők lakosok számának (fő) (aktuális év) és a településen az állandó lakcímet megszüntetők számának különbsége (fő) (aktuális év).	
Az indikátor előállításához kapcsolódó speciális szempontok	
Az indikátor a településre állandó lakcímmel bejelentett lakosok számának éves, vándorlásból eredő változását méri. (Azaz a természetes szaporodás – születések és halálozások különbsége – nem kerül beszámításra!)	
Kapcsolódó fogalmak	
Nem releváns.	
A mutató számításához szükséges adatok forrása	
A polgármesteri hivatal népességnyilvántartási statisztikái, amelyek havi szinten rögzítik az adott évben belül a településen állandó lakcímet létrehozók és azt megszüntetők számát. Az éves vándorlási egyenleg az adatokból aggregálható, illetve kiszámítható. KSH– Tájékoztatási adatbázis https://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haDetails.jsp	

Indikátor adatlap 10

Indikátor megnevezése	
Kiszolgáló város: Újonnan belterületbe vont területek és a kihasználatlan városi területek aránya	
mértékegysége	%
típusa	output / eredmény
Indikátor definíciója	
Az indikátor a város – sok esetben indokolatlan - terjeszkedését méri. Cél a kompakt város elérése, ahol a város elsősorban a kihasználatlan, illetve alulhasznosított belterületi ingatlanjait vonja be a fejlesztésekbe új, külterületi ingatlan bevonása helyett.	

Bázisérték (kiinduló érték) kiszámítása	
Számítási mód	
újonnan belterületbe vont területek nagysága (ha) (aktuális év) a kihasználatlan városi területek nagysága (ha) (aktuális év)	
Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a bázisérték számítandó	
2020	
Célérték teljesülésének elvárt időpontja	
2029	
Tényérték (aktuális érték) kiszámítása	
Jelentéstétel időpontja	Vonatkozási idő - az időszak, amelyre vonatkozóan a tényérték számítandó
Minden év szeptember 30.	Jelentéstételt megelőző teljes naptári év.
Számítási mód	
újonnan belterületbe vont területek nagysága (ha) (aktuális év + előző év kumulált értéke) előző év kihasználatlan városi területek nagysága (ha) – [aktuális évben újonnan belterületbe vont területek nagysága (ha) – aktuális évben kihasználatlan városi területekből hasznosított területek nagysága (ha)]	
Az indikátor előállításához kapcsolódó speciális szempontok	
Az indikátor értékébe nem csak az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok területe, hanem egyéb személyek/szervezetek (ld. állam, gazdasági társaság stb.) által tulajdonolt alulhasznosított vagy felhagyott, kihasználatlan területek is beleszámítanak. A mutatót alkotó két alapindikátor aktuális évi értékéről szintén jelenteni szükséges, a megadott indikátor számított értéke mellett.	
Kapcsolódó fogalmak	
Újonnan belterületbe vont terület: külterületi terület belterületté nyilvánítása Kihasználatlan városi terület: - beépítésre kijelölt, de még nem beépített terület; - felhagyott terület, - rozsdaterület,	

- barnamezős terület, azaz minden olyan felhagyott ipari, szolgáltatási terület ide tartozik (üresen álló iroda, üzlethelyiség is), amely nincs hasznosítva. Ide tartozik továbbá minden olyan beépítetlen belterület, amely a városi szövetbe ágyazott, elhagyatott, gondozatlan, funkció nélküli ingatlan (pl. sok éve elkezdett, de félbehagyott, be nem fejezett épület és környezete; jelenleg funkció nélküli belvárosi telek stb.).
A mutató számításához szükséges adatok forrása
Önkormányzati adatbázis